

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
АУТОНОМНА ПОКРАЈИНА ВОЈВОДИНА
ОПШТИНА ТЕМЕРИН
СКУПШТИНА ОПШТИНЕ ТЕМЕРИН**

Председник Скупштине општине: _____
Роберт Каран, дипл.маст.полит.

**Број: 06-42-12/2014-01
Дана: 20.12.2014.**

**ПРОСТОРНИ ПЛАН
ОПШТИНЕ ТЕМЕРИН**

ЈП ЗАВОД ЗА УРБАНИЗАМ ВОЈВОДИНЕ - НОВИ САД

Е - 2435

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР

Бранислава Топрек, дипл.инж.арх.

ДИРЕКТОР

Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.

Нови Сад, децембар 2014.

НАЗИВ ПЛАНСКОГ ДОКУМЕНТА: ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ТЕМЕРИН

НАРУЧИЛАЦ: ОПШТИНА ТЕМЕРИН
Темерин, Новосадска 326

ПРЕДСЕДНИК ОПШТИНЕ: Ђуро Жига, дипл.матем.

НОСИЛАЦ ИЗРАДЕ ПЛАНА: Одељење за урбанизам, стамбено-комуналне послове и заштиту животне средине

ОБРАЂИВАЧ ПЛАНА: ЈП "Завод за урбанизам Војводине"
Нови Сад, Железничка 6/III

ДИРЕКТОР: Владимир Зеленовић, дипл.инж.маш.

Е –БРОЈ: 2435

ОДГОВОРНИ ПЛАНЕР: Бранислава Топрек, дипл.инж.арх.

СТРУЧНИ ТИМ: Свјетлана Реко, дипл.инж.арх.
Зорица Бошњачић, маг.дипл.инж.арх.
Милко Бошњачић, маг.дипл.инж.геод.
Љиљана Јовичић-Малешевић дипл.екон.
др Оливера Добривојевић, дипл.пр.планер
Мирољуб Љешњак, дипл.инж.агр.
Зоран Кордић дипл.инж.саобр.
Бранко Миловановић дипл.инж.мелио.
Зорица Санадер, дипл. инж.електр.
Милан Жижич дипл.инж.маш.
Славица Пивнички, дип.инж.пејз.арх.
Тања Топо, маг.дипл.инж.зашт.жив.сред.
Радованка Шкрбић, дипл.инж.арх.
Теодора Томин Рутар, дипл.правник
Драган Морача, грађ.техн.
Драгана Матовић, оператер
Аљоша Дабић, копирант

САРАДЊА: ЈП "Дирекција за изградњу општине Темерин"
Темерин, Новосадска 300

ДИРЕКТОР: Зоран Свитић, дипл.инж.

СТРУЧНИ ТИМ: Радмила Поповић Микулић, дипл.инж.арх.
Предраг Пајић, дипл.инж.арх.
Саболч Деме, дипл.инж.арх.
Милан Кнежевић, дипл.инж.саобр.
Тамаш Варга, дипл.инж.електр.
Никола Ембер, дипл.инж.маш.
Драгана Николић, инж.геод.
Гордана Гордић, грађ.техн.

САДРЖАЈ

А) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

УВОД	1
I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ	6
1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА	7
1.1. ИЗВОД ИЗ ПП РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020. ГОДИНЕ	7
1.2. ИЗВОД ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АП ВОЈВОДИНЕ	12
1.3. ИЗВОД ИЗ ПП ПОДРУЧЈА ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА АУТОПУТА Е-75 СУБОТИЦА – БЕОГРАД (БАТАЈНИЦА)	19
1.4. ИЗВОД ИЗ ПППН ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ГАСОВОДА "ЈУЖНИ ТОК" И ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА	20
2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА КОНЦЕПТА ПЛАНА	20
II ПЛАНСКИ ДЕО	27
1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА	28
1.1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА	28
1.2. БИЛАНС НАМЕНЕ ПРОСТОРА	29
2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА	30
2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	30
2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	31
2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ	31
2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ	33
2.5. ПОТЕНЦИЈАЛИ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ	33
3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ	34
3.1. СТАНОВНИШТВО	34
3.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА	35
3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ	35
4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ	39
4.1. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ, ШУМАРСТВО И ЛОВ	39
4.2. ИНДУСТРИЈА	42
4.3. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО	44
5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА	44
6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА	46
6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА	46
6.1.1. Путна инфраструктура	46
6.1.2. Железничка инфраструктура	48
6.1.3. Ваздушни саобраћај	48
6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА	48
6.2.1. Воде и водотоци	48
6.2.2. Снабдевање водом	50
6.2.3. Одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода	51
6.2.4. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)	52
6.2.5. Регулација водотока и заштита од ерозије	53
6.2.6. Заштита вода	54
6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА	55
6.3.1. Електроенергетска инфраструктура	55
6.3.2. Термоенергетска инфраструктура	59

6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије	59
6.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА (ЕК) ИНФРАСТРУКТУРА	60
6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА	61
6.5.1. Управљање отпадом	61
6.5.2. Компостирање биодеградабилног отпада	63
6.5.3. Третман отпада животињског порекла	64
7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ ДОБАРА, КУЛТУРНИХ	
ДОБАРА, ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	64
7.1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ.....	64
7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА	67
7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА	68
7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА	70
7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ.....	74
7.6. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА	74
III ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ. 76	
1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА.....	77
1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ	77
1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ	78
1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ.....	80
1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	80
1.4.1. Грађевинска подручја насеља.....	80
1.4.1.1. Опис границе грађевинског подручја насеља Сириг уређеног овим Планом кроз шематски приказ.....	81
1.4.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља.....	84
1.4.2.1. Радне зоне ван насеља	84
1.4.2.2. Зона спортско-рекреативних и туристичких садржаја	85
1.4.2.3. Зона кућа за одмор и рекреацију	85
1.4.2.4. Информациони центар Парка природе "Јегричка"	85
1.4.2.5. Комунални и инфраструктурни садржаји ван насеља	86
1.4.2.6. Опис граница грађевинског подручја ван насеља.....	87
1.4.3. Биланс грађевинског земљишта	89
1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА У НАСЕЉУ СИРИГ ЗА КОЈЕ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ САДРЖИ ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ УРЕЂЕЊА	90
1.5.1. Површине јавне намене.....	90
1.5.1.1. Централни садржаји јавне намене.....	90
1.5.1.2. Васпитање и образовање.....	91
1.5.1.3. Спорт и рекреација	91
1.5.1.4. Јавне зелене површине	92
1.5.1.5. Комунални садржаји.....	92
1.5.1.6. Канали	93
1.5.1.7. Улични коридори	93
1.5.1.8. Меморијални комплекс	94
1.5.2. Површине за остале намене.....	94
1.5.2.1. Зона централних садржаја	94
1.5.2.2. Зона становања	95
1.5.2.3. Зона радних садржаја	95
1.5.2.4. Комплекс верског објекта	96
1.5.3. Биланс намене површина у насељу Сириг за које плански документ садржи шематски приказ уређења	96
1.5.4. Уређење и изградња јавних објеката у насељу Сириг за које плански документ садржи шематски приказ уређења	97
1.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ....	101

1.6.1. Саобраћајна инфраструктура	101
1.6.1.1. Саобраћајна инфраструктура у грађевинском подручју насеља.....	101
1.6.1.2. Саобраћајна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља	104
1.6.2. Водопривредна инфраструктура.....	108
1.6.2.1. Водопривредна инфраструктура у грађевинском и ван грађевинског подручја насеља	108
1.6.2.2. Услови за уређење и изградњу изворишта	109
1.6.3. Електроенергетска инфраструктура	109
1.6.3.1. Електроенергетска инфраструктура у грађевинском подручју насеља ...	109
1.6.3.2. Електроенергетска инфраструктура ван грађевинског подручја насеља	111
1.6.4. Термоенергетска (гасоводна и нафтоводна) инфраструктура	114
1.6.4.1. Термоенергетска инфраструктура у грађевинском и ван грађевинског подручја насеља	114
1.6.4.2. Експлоатација нафте, гаса и геотермалних вода у грађевинском подручју и ван грађевинског подручја насеља	119
1.6.5. Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура	120
1.6.5.1. Електронска комуникациона инфраструктура у грађевинском подручју насеља	120
1.6.5.2. Електронска комуникациона инфраструктура ван грађевинског подручја насеља	120
1.6.6. Јавне зелене површине у насељу и заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља	122
1.6.6.1. Јавне зелене површине у грађевинском подручју насеља	122
1.6.6.2. Заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља	122
1.7. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ.....	123
1.8. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ	124
1.8.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи	124
1.8.2. Услови и мере заштите, уређења и унапређења животне средине	125
1.8.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређење природних добара	127
1.8.3.1. Услови и мере заштите Парка природе "Јегричка".....	127
1.8.3.2. Мере заштите станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја.....	130
1.8.3.3. Мере заштите еколошких коридора	130
1.8.3.4. Опште мере заштите биодиверзитета.....	131
1.8.3.5. Мере заштите биодиверзитета насеља.....	132
1.8.3.6. Геолошко и палеонтолошко наслеђе.....	132
1.8.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара	132
1.8.4.1. Услови заштите културних добара	132
1.8.4.2. Мере заштите непокретних културних добара и добара под претходном заштитом	132
1.8.4.3. Мере заштите археолошких налазишта.....	133
1.8.5. Инжењерско-геолошки услови, услови и мере заштите од пожара, елементарних непогода и техничко-технолошких несрећа.....	133
1.8.6. Услови и мере заштите од ратних разарања.....	134
1.8.7. Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње	134
1.8.8. Услови и мере за обезбеђење приступачности површинама и објектима јавне намене лицима са посебним потребама у простору.....	135
2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА.....	135
2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ.....	135
2.1.1. Ограђивање на пољопривредном земљишту	135
2.1.2. Објекти за потребе пољопривредног домаћинства - салаши.....	136
2.1.3. Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде	139
2.1.4. Противградне станице	142

2.1.5. Пратећи садржаји јавног пута	143
2.1.6. Објекти ваздушног саобраћаја	143
2.1.7. Површине за експлоатацију минералних сировина	143
2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ	144
2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ	144
2.3.1. Шумски путеви и објекти	144
2.3.2. Ловачке куће и ловни објекти	145
2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА СИРИГ	146
2.4.1. Општа правила грађења у грађевинском подручју насеља Сириг	146
2.4.2. Правила грађења у зони централних садржаја и зони становања	146
2.4.3. Правила грађења у зони радних садржаја (постојеће и планиране радне зоне и комплекси и радни садржаји са становањем)	154
2.4.4. Правила грађења у комплексу верског објекта	159
2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКИХ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА	160
2.5.1. Правила грађења за радне зоне ван насеља (локације 1, 2, 3 и 4)	160
2.5.2. Правила грађења у зони кућа за одмор и рекреацију (локација 10)	161
2.5.3. Правила грађења за комуналне и инфраструктурне садржаје ван насеља ...	162
2.6. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОБЈЕКТА	162
2.6.1. Заштитни појас јавних путева	162
2.6.2. Заштитни пружни појас	163
2.6.3. Заштитно подручје аеродрома	163
2.6.4. Зоне заштите изворишта водоснабдевања	163
2.6.5. Зона заштите надземних високонапонских водова	163
2.6.6. Зона ветроелектрана	164
2.6.7. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза	164
2.6.8. Зона заштите термоенергетске инфарструктуре	164
2.6.9. Зона заштите око противградних станица	164
2.6.10. Зона заштите станишта заштићених врста од националног значаја	164
3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	165
3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА	165
3.1.1. Смернице за израду планова генералне регулације за насеља Темерин и Бачки Јарак	167
3.1.2. Смернице за израду планова детаљне регулације за радне зоне (локације 5, 6, 7 и 8)	168
3.1.3. Смернице за израду плана детаљне регулације за зону спортско- рекреативних и туристичких садржаја (локација 9)	168
3.1.4. Смернице за израду плана детаљне регулације за центар за рециклажу са компостилиштем (локација 15)	169
3.1.5. Смернице за израду планова детаљне регулације за планирану пругу и путеве	170
3.1.6. Смернице за израду планова детаљне регулације за пратеће садржаје јавног пута	170
3.1.7. Смернице за израду планова детаљне регулације за енергетске објекте	170
3.1.8. Смернице за израду планова детаљне регулације за канале	172
3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ	172
3.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ	174
3.3.1. Територијални развој и кооперација са суседним јединицама локалне самоуправе	174
3.3.2. Прекогранична сарадња	175
3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ	180
3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ	181

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО

Р. бр.	Назив рефералне карте	Размера
1.	Намена простора	1:50000
2.	Мрежа насеља и инфраструктурни системи	1:50000
3.	Туризам и заштита простора	1:50000
4.	Карта спровођења	1:50000
Назив шематског приказа уређења насеља		
5.1.	Шематски приказ уређења насеља Сириг – Намена површина и објеката	1:5000
5.2.	Шематски приказ уређења насеља Сириг – Водопривредна инфраструктура	1:5000
5.3.	Шематски приказ уређења насеља Сириг – Електроенергетска, гасна и електронска комуникациона инфраструктура	1:5000

Списак табела и слика

Табела 1. Површине катастарских општина на подручју обухваћеном Планом	28
Табела 2. Биланс постојеће и планиране намене простора за општину Темерин.....	29
Табела 3. Укупан број становника, домаћинстава и просечна величина домаћинства	34
Табела 4. Укупан број становника и домаћинстава 2011. године	35
Табела 5. Организација јавних служби у насељима општине Темерин	36
Табела 6. Приказ предвиђених потреба за водом у општини Темерин.....	50
Табела 7. Биланс грађевинског земљишта у обухвату Плана	89
Табела 8. Биланс намене површина у насељу Сириг	96
Табела 9. Елементи (препоруче) железничких пруга	103
Табела 10. Елементи (препоруче) државних и општинских путева	104
Табела 11. Спровођење Плана.....	166
Слика 1. Приказ брзине и енергетског потенцијала ветра на висини 50m у W/m ²	34

A) ТЕКСТУАЛНИ ДЕО

ПРОСТОРНИ ПЛАН ОПШТИНЕ ТЕМЕРИН

УВОД

Изради Просторног плана општине Темерин приступило се на основу Одлуке о приступању усклађивања Просторног плана општине Темерин са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Темерин", бр. 16/09) и Одлуке о изменама и допунама Одлуке о приступању усклађивања Просторног плана општине Темерин са одредбама Закона о планирању и изградњи ("Службени лист општине Темерин", бр. 3/13). Саставни део ове одлуке је Решење о приступању усаглашавања Извештаја о стратешкој процени утицаја Просторног плана општине Темерин на животну средину (број 350-16/2012-04 од 28.01.2013. године).

Послови израде (усклађивања) Просторног плана општине Темерин (у даљем тексту План) поверени су ЈП "Завод за урбанизам Војводине" из Новог Сада, док су послови на изради шематског приказа уређења насеља Сириг (у склопу овог Плана) поверени ЈП "Дирекција за изградњу општине Темерин" из Темерина.

У складу са Тумачењем Министарства животне средине и просторног планирања (број 011-00-00484/2010-07 од 20.07.2010. године), по доношењу одлуке о усклађивању плана са законом, приступило се припреми Нацрта Плана, а не концепта. Као Концепт Плана користи се важећи Просторни план општине Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 5/08).

Овај Нацрт Плана је усклађен са Законом о планирању и изградњи ("Службени гласник Републике Србије", бр. 72/09, 81/09-исправка, 64/10-УС, 24/11, 121/12, 42/13-УС, 53/13-УС и 98/13-УС) и Правилником о садржини, начину и поступку израде планских докумената ("Службени гласник РС", бр. 31/10, 69/10 и 16/11).

Просторно планска решења су усклађена са плановима вишег реда и са прописима, који посредно или непосредно регулишу ову област. Основни прописи који регулишу ову област су:

- Закон о Просторном плану Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 88/10)
- Закон о регионалном развоју ("Службени гласник РС", бр. 51/09 и 30/10)
- Закон о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр. 129/07)
- Закон о утврђивању надлежности Аутономне Покрајине Војводине ("Службени гласник РС", бр. 99/09 и 67/12-УС)
- Закон о пољопривредном земљишту ("Службени гласник РС", бр. 62/06, 65/08-др.закон и 41/09)

- Закон о пољопривреди и руралном развоју ("Службени гласник РС", бр. 41/09)
- Закон о сточарству ("Службени гласник РС", бр. 41/09 и 93/12)
- Закон о ветеринарству ("Службени гласник РС", бр. 91/05, 30/10 и 93/12)
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10 и 93/12)
- Закон о водама ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 53/93, 53/93-др. закон, 67/93-др. закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др. закон - одредбе чл. 81. до 96.)
- Закон о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13)
- Законом о безбедности саобраћаја на путевима ("Службени гласник РС", бр.41/09 и 53/10, 101/11 и 32/13-УС)
- Закон о железници ("Службени гласник РС", бр. 45/13)
- Закон о безбедности и интероперабилности железница ("Службени гласник РС", бр. 104/13)
- Закон о ваздушном саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 73/10, 57/11 и 93/12)
- Закон о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04, 36/09, 36/09-др. закон, 72/09 - др.закон и 43/11-УС)
- Закон о стратешкој процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 88/10)
- Закон о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09)
- Закон о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04)
- Закон о заштити ваздуха ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 13/10)
- Закон о заштити од буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о управљању отпадом ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10)
- Закон о експропријацији ("Службени гласник РС", бр. 53/95, 23/01-СУС и "Службени лист СРЈ", број 16/01-СУС и "Службени гласник РС", бр. 20/09 и 55/13-УС)
- Закон о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", бр. 88/11)
- Закон о електронским комуникацијама ("Службени гласник РС", бр. 44/10 и 60/13-УС);
- Закон о туризму ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10, 99/11-др. закон и 93/12)
- Закон о енергетици ("Службени гласник РС", бр. 57/11, 80/11-исправка, 93/12 и 124/12);
- Закон о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/09)
- Закон о културним добрима ("Службени гласник РС", бр. 71/94, 52/11-др. закон и 52/11-др. закон и 99/11-др. закон)
- Закон о рударству и геолошким истраживањима ("Службени гласник РС", бр. 88/11)
- Закон о шумама ("Службени гласник РС" бр. 30/10 и 93/12)
- Закон о шумама ("Службени гласник РС", бр. 46/91, 83/92, 53/93-др.закон, 54/93, 60/93-исправка, 67/93-др.закон, 48/94-др.закон, 54/96, 101/05-др.закон, престао да важи осим одредаба чл.9. до 20.)
- Закон о заштити природе ("Службени гласник РС", бр. 36/09, 88/10 и 91/10-исправка);
- Закон о потврђивању Конвенције о очувању европске дивље флоре и фауне и природних станишта ("Службени гласник РС - Међународни уговори", бр. 102/07);
- Закон о потврђивању Конвенције о биолошкој разноврсности ("Службени лист СРЈ" Међународни уговори, бр. 11/01)
- Закон о дивљачи и ловству ("Службени гласник РС", бр. 18/10)
- Закон о заштити и одрживом коришћењу рибљег фонда ("Службени гласник РС", бр. 36/09)
- Закон о добробити животиња ("Службени гласник РС", бр. 41/09)
- Закон о ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 111/09, 92/11 и 93/12)
- Закон о одбрани ("Службени гласник РС", бр. 116/07, 88/09 и 104/09-др.закон)
- Закон о заштити од пожара ("Службени гласник РС", бр. 111/09)
- Закон о здравственој заштити ("Службени гласник РС", бр. 107/05, 88/10 и 99/10)
- Закон о сахрањивању и гробљима ("Службени гласник РС", бр. 20/77)
- Уредба о утврђивању водопривредне основе Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 11/02)

- Уредба о категоризацији водотока ("Службени гласник СРС", бр. 5/68)
- Уредба о категоризацији државних путева ("Службени гласник РС", бр. 105/13 и 119/13)
- Уредба о класификацији вода ("Службени гласник СРС", бр. 5/68)
- Уредба о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", бр. 102/10)
- Уредба о режимима заштите ("Службени гласник РС", бр. 31/12)
- Уредба о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", бр. 108/08)
- Уредба о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини ("Службени гласник РС", бр. 75/10)
- Уредба о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08)
- Уредба о одређивању активности чије обављање утиче на животну средину ("Службеном гласнику РС", бр. 109/09 и 8/10)
- Уредба о поступању са супстанцама које оштећују озонски омотач, као и о условима за издавање дозвола за увоз и извоз тих супстанци ("Службени гласник РС", бр. 22/10)
- Уредба о граничним вредностима емисија загађујућих материја у ваздух ("Службени гласник РС", бр. 71/10 и 6/11-исправка)
- Уредба о граничним вредностима приоритетних и приоритетних хазардних супстанци које загађују површинске воде и роковима за њихово достизање ("Службени гласник РС", бр. 35/11)
- Правилник о опасним материјама у водама ("Службени гласник СРС", бр. 31/82)
- Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр. 50/11)
- Правилник о ближим саобраћајно-техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Службени гласник РС", бр. 20/96, 18/04, 56/05 и 11/06)
- Правилник о методологији за одређивање акустичких зона ("Службени гласник РС", бр. 72/10),
- Правилник о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке ("Службени гласник РС", бр. 72/10)
- Правилник о методологији за израду акционих планова ("Службени гласник РС", бр. 72/10)
- Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/10 и 47/11)
- Правилником о критеријумима за издавање типова станишта, о типовима станишта, осетљивим, угроженим, ретким и за заштиту приоритетним типовима станишта и о мерама заштите за њихово очување ("Службени гласник РС", бр. 35/10)
- Правилник о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевања ("Службени гласник РС", бр. 92/08)
- Правилник о садржини студије о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 69/05)
- Правилник о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и 18/92)
- Правилник о техничким нормативима за погон и одржавање електроенергетских постројења и водова ("Службени лист СРЈ", бр. 41/93),
- Правилник о техничким нормативима за заштиту електроенергетских постројења и уређаја од пожара ("Службени лист СФРЈ", бр. 74/90),
- Правилник о техничким нормативима за уземљење електроенергетских постројења називног напона изнад 1000V ("Службени лист СФРЈ", бр. 4/74 и 13/78, "Службени лист СРЈ", бр. 61/95),
- Правилник о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења ("Службени лист СФРЈ" бр. 1/69),
- Правилник о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ", бр. 11/96)

- Правилник о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница ("Службени гласник СФРЈ", бр. 10/90 и 52/90)
- Правилником о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", бр. 46/13)
- Правилник о условима и нормативима за пројектовање стамбених зграда и станова ("Службени гласник РС", бр. 58/12)
- Правилник о ближим условима за почетак рада и обављање делатности установа за децу ("Службени гласник РС", бр. 50/94 и 6/96)
- Правилник о ближим условима за обављање здравствене делатности у здравственим установама и другим облицима здравствене службе ("Службени гласник РС", бр. 43/06, 112/09, 50/10 и 79/11)
- Правилник о условима за обављање спортских активности и делатности ("Службени гласник РС", бр. 30/99)
- Правилник о техничким условима које мора да испуњава рибњак ("Службеном гласнику СРС", бр. 27/81)
- Правилник о условима у погледу објеката, простора, опреме и уређаја које морају да испуњавају ветеринерско - специјалнистички завод и ветеринарски институт ("Службени гласник РС", бр. 38/10)
- Правилником о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папкара, живине и кунића ("Службени гласник РС", бр. 81/06)
- Правилником о условима опремљености приватне ветеринарске апотеке ("Службени гласник РС", бр. 60/91)
- као и други законски и подзаконски акти који на директан или индиректан начин регулишу ову област

У овај План уграђене су смернице и стратешка опредељења из следећих докумената:

- Национална стратегија одрживог развоја ("Службени гласник РС", бр. 57/08)
- Стратегија регионалног развоја Републике Србије за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 21/07)
- Стратегија развоја информационог друштва у Републици Србији до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 51/10)
- Национална стратегија за укључивање Републике Србије у механизам чистог развоја Кјото протокола за секторе управљања отпадом, пољопривреде и шумарства ("Службени гласник РС", бр. 8/10)
- Стратегија развоја пољопривреде Србије ("Службени гласник РС", бр. 78/05)
- Стратегија развоја шумарства Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 59/06)
- Стратегија развоја енергетике Републике Србије до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 44/05)
- Програм оставаривања Стратегије развоја енергетике Републике Србије до 2015. године за период од 2007. до 2012. године ("Службени гласник РС", бр. 17/07, 73/07, 99/09 и 27/10)
- Стратегија развоја железничког, друмског, водног, ваздушног и интермодалног транспорта у Републици Србији од 2008. до 2015. године ("Службени гласник РС", бр. 4/08)
- Стратегија развоја радиодифузије у Републици Србији до 2013. године ("Службени гласник РС", бр. 115/05)
- Стратегија развоја поштанских услуга у Србији ("Службени гласник РС", бр. 23/08 и 21/10)
- Стратегија развоја туризма Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 91/06)
- Стратегија развоја туризма Војводине - Маркетинг стратегија туризма Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 6/10)
- Стратегија развоја конкурентних и иновативних малих и средњих предузећа за период од 2008. до 2013. године ("Службени гласник РС", бр. 103/08)
- Стратегија развоја трговине Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 15/09)
- Стратегија увођења чистије производње у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 17/09)
- Национални програм заштите животне средине ("Службени гласник РС", бр. 12/10)

- Стратегија водоснабдевања и заштите вода у АП Војводини ("Службеном листу АПВ", бр. 1/10)
- Стратегија управљања отпадом за период 2010-2019 ("Службени гласник РС", бр. 29/10)
- Стратегија развоја социјалне заштите ("Службени гласник РС", бр. 108/05)
- Стратегија унапређења положаја особа са инвалидитетом у Републици Србији ("Службени гласник РС", бр. 1/07)
- Програм демографског развоја Аутономне Покрајине Војводине са мерама за његово спровођење ("Службени лист АПВ", бр. 3/2005)
- Стратегија развоја спорта у Републици Србији за период од 2009. до 2013. године ("Службени гласник РС", бр. 110/08)
- Национална стратегија заштите и спасавања у ванредним ситуацијама ("Службени гласник РС", бр. 86/11)
- Стратегија развоја слободних зона у РС за период од 2011. до 2016. године ("Службени гласник РС", бр. 22/11)
- Стратегија и политика развоја индустрије РС 2011-2020. ("Службени гласник РС", бр. 55/11)
- Стратегија биолошке разноврсности Републике Србије 2011-2018 ("Службени гласник РС", бр. 16/11) и др.

За изналажење оптималних планских решења коришћена је релевантна информациона, студијска и техничка документација, актуелна планска, урбанистичка и друга документација која се односи на подручје обухвата Плана. Овај План је стратешки плански докуменат, основ за просторно уређење територије општине Темерин, из ког ће проистећи конкретни развојни пројекти усаглашени са европским нормативима и стандардима, којим ће се конкурисати на покрајинском, републичком, државном и европском нивоу ради обезбеђења финансијске подршке.

I ПОЛАЗНЕ ОСНОВЕ

1. ИЗВОД ИЗ ПЛАНСКИХ ДОКУМЕНАТА ВИШЕГ РЕДА

Плански документи вишег реда су:

1. Просторни план Републике Србије од 2010. до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 88/10)
2. Регионални просторни план Аутономне Покрајине Војводине ("Службени лист АПВ", бр. 22/11)
3. Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица – Београд (Батајница) и измене и допуне истог плана ("Службени гласник РС", бр. 69/03 и 36/10)
4. Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода "Јужни ток" и измене и допуне истог плана ("Службени гласник РС", бр. 119/12 и 98/13)

1.1. ИЗВОД ИЗ ПП РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ОД 2010. ДО 2020. ГОДИНЕ

(План је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 88/10)

Целокупни простор општине Темерин је лоциран у равничарском подручју Јужнобачке области, што као главну грану **пољопривреде** издваја ратарство, док је комплементарна грана свињарство. Као посебно усмерење се планира виноградарство.

Основни циљ управљања просторном дистрибуцијом пољопривреде је остваривање одговарајућег обима и асортимана сигурне понуде квалитетне хране и сировина за развој конкурентне прерађивачке индустрије.

На бази основног циља, утврђени су следећи оперативни циљеви:

- унапредити продуктивност примарне пољопривредне производње промовисањем технолошког прогреса и оптимизирањем односа између земљишта, материјалних улагања и људског рада;
- повећати економски допринос примарне производње регионалном развоју;
- повећати допринос пољопривреде задовољењу специфичности потреба локалних заједница;
- обезбедити подршку пословном организовању пољопривредних газдинстава и других актера руралне економије.

Основни циљ управљања **шумама** у шумским подручјима је одрживо (трајно) газдовање шумама, што подразумева управљање и коришћење шума и шумског земљишта на такав начин и у таквом степену, да се очува биодиверзитет, а продуктивност, обнављање, виталност и потенцијал шума да се доведу на ниво којим би се задовољиле одговарајуће еколошке, економске и социјалне потребе и данашње и будућих генерација, како на локалном, тако и на националном нивоу, водећи рачуна да се при том не угрозе и оштете неки други екосистеми.

Захтеви одрживог управљања могу се испунити само ако се обезбеде одређене претпоставке, а оне обухватају следеће оперативне циљеве:

- унапређивање стања шума;
- повећање површина под шумом (пошумљавањем);
- задовољавање одговарајућих еколошких, економских и социјалних функција шума;
- међугенерациска и унутаргенерациска равноправност у односу на вишенаменско коришћење шума.

План оптималне шумовитости за територију Јужнобачког региона до 2014. године износи 12,2%, што представља повећање површина под шумама са садашњих 29.200 ha на 31.200 ha.

Одрживо **ловно газдовање** подразумева газдовање ресурсима популација дивљачи на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популације дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање еколошких, економских и социјалних функција ловства, одржавајући њихов потенцијал ради задовољења потреба и тежњи садашњих и будућих генерација.

Оперативни циљеви узгоја дивљачи и развоја ловства су:

- значајно повећање бројности популација ситне дивљачи;
- повећање бројности крупне дивљачи, нарочито аутохтоних и економски највреднијих врста;
- побољшање структуре (полне и старосне) популација крупне дивљачи и побољшање квалитета трофеја;
- очување ретких и угрожених врста ловне дивљачи и остале фауне.

На териториј општине Темерин на основу рејонирања станишта основних врста дивљачи и просторно-функционалног размештаја ловно-узгојних центара, заступљена је ситна дивљач.

Са специфичном расположивошћу сопствених **површинских вода** од око 1.500 м³ по становнику годишње, Србија спада у водом сиромашнија подручја Европе. Сматра се да је око 2.500 м³ по становнику годишње домаћих вода доња граница на основу које се утврђује дугорочна самодовољност домаћих вода једне земље. Србија не испуњава тај услов што указује на више последица: (а) водни биланси су напрегнути и неопходна је поновна њихова оцена са пуном свешћу утицаја климатских промена, са тенденцијом погоршавања; (б) потребне су строге мере оптималног коришћења водних ресурса као и рационализације потрошње воде; (в) неопходне су све сложеније интегралне мере заштите квалитета вода, уз примену и мера повећања малих вода акумулацијама; (г) неопходне су бројне акумулације, са годишњим регулисањем; (д) делови Србије који гравитирају ка подручјима са транзитним водама међународних река морају се ослонити на интензивно коришћење њихових вода.

Због недовољних сопствених вода Србија је невољно упућена на коришћење и **транзитних вода**, које у Србију дотичу са других територија. Оне су количински знатне (око 5.163 м³/s, или, 162×10⁹ м³/год) и без њих се не могу затворити водопривредни биланси.

Водно земљиште (заштитне зоне око водоакумулација, река и језера, баре и мочваре) је у великој мери угрожено ненаменским коришћењем и неправном изградњом, чиме је угрожен његов квалитет и биодиверзитет, као и критеријуми заштите. Ово се нарочито односи на приобаље река, које угрожава непланска изградња викендица и других објеката, неконтролисана експлоатација шљунка и песка, противпрописне интервенције на насипима и сл. Такође, услед недовољне пажње локалне самоуправе у великој мери су угрожене заштитне зоне водоизворишта и акумулација, чему доприноси и неодговарајуће законодавство. Мочваре и баре се недовољно чувају према принципима Рамсарске конвенције и подложне су исушивању и загађењу.

Један од основних циљева је и строго контролисано, планско, одрживо и економично коришћење **минералних сировина и подземних вода**, уз адекватне мере заштите, како би се постигла конкурентност на домаћем и светском тржишту.

Да би се то постигло, треба утврдити следеће оперативне циљеве:

- стимулисање детаљних геолошких истраживања и отварања малих погона за експлоатацију, пре свега геолошких ресурса, који се употребљавају као грађевински материјали;
- подршка програмима коришћења техногених сировина, као замене природних материјала;
- спречавање непланског коришћења минералних сировина (нпр. песка и шљунка) и подземних вода
- систематично искоришћавање термалних и минералних вода, као извора обновљиве енергије и као фактора у развоју бањског туризма.

Будући развој сектора минералних сировина (обухватајући и коришћење подземних вода), а такође и рударства, као једне од важних привредних грана, подразумева:

- интензивирање и окончање основних геолошких и хидрогеолошких истраживања;
- извођење детаљних истраживања у ширим зонама познатих лежишта;

- коришћење научних сазнања у сврху проналажења нових, економски значајних концентрација минералних сировина;
- при отварању и раду рударских објеката стриктно поштовати и примењивати еколошке услове и стандарде и најбоље доступне технике заштите животне средине, укључујући и потпуну рекултивацију терена по завршетку рударских радова.

У наредном планском периоду потребно је стимулирати развој и коришћење **обновљивих извора енергије**, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Основни циљ **демографског развоја** Републике Србије је ублажавање негативних тенденција, које би се остварило кроз пораст нивоа плодности и позитиван миграциони биланс и достизање нивоа простог обнављања становништва (стационарне популације) у дужем временском периоду.

Основни циљ мреже и функције центара је да просторно-функционални развој Републике Србије буде заснован на моделу **функционалних урбаних подручја**, која ће бити инструменти уравнотеженог или подношљиво неуравнотеженог просторног развоја Републике Србије. Према моделу функционално урбаних подручја (ФУП) Републике Србије, општина Темерин припада ФУП-у међународног значаја, чији је центар град Нови Сад.

Основни циљ развоја **села и руралних подручја** је повећање квалитета живљења у руралним подручјима кроз очување, обнову и одрживи развој њихове економске, социјалне и еколошке виталности, као резултат децентрализације градова и општина. Такође, основни циљ комуналног опремања и уређења села је унапређење постојећих и изградња неопходних комуналних система који омогућавају квалитетнији живот и рад на селу и отварају перспективу развоја.

Основни циљеви просторне организације и дистрибуције **јавних служби** су:

- постизање социјалне једнакости и кохезије у доступности и квалитету услуга од општег интереса и промовисање друштвене солидарности као основне друштвене вредности за унапређење добробити социјално рањивих и осетљивих друштвених група;
- унапређење услуга од општег интереса у подручјима ниске доступности услуга;
- јачање људских ресурса и оспособљавање локалних заједница за унапређење услуга од општег интереса;
- унапређење јавног здравља уједначавањем услова основне заштите и здравственог просвећивања (промовисање здравих стилова живота) и смањењем здравствених ризика, нарочито у подручјима натпросечне социо-економске угрожености.

Према препорукама за организацију јавних служби према хијерархијском нивоу насеља, у Темерину, центру Општине, неопходно је обезбедити: дневни центар, центар за социјални рад, предшколско образовање, основно образовање и средње образовање (уз обавезно организовање комплементарног-пратећег садржаја), ученички дом, амбуланту, здравствену станицу, мобилну здравствену службу, дом здравља, мултифункционалне просторе/објекте и библиотеке/књижаре, док је у осталим насељеним местима Општине неопходно обезбедити: дневни центар, предшколско образовање, основно образовање, амбуланту, здравствену станицу, мобилну здравствену службу и мултифункционалне просторе/објекте.

Основни циљ **привредног развоја** је јачање позиције и привредне конкурентности Србије и њених регионалних целина на принципима одрживог развоја и веће територијалне кохезије.

Концепција привредног развоја се заснива на следећим пропозицијама:

- неопходно је убрзање реформских процеса;
- привредни развој мора да се заснива на повећању продуктивности и много већем расту производње различитих сектора, а индустрија треба да преузме улогу генератора развоја;
- Србија/Војводина мора значајно да повећа постојећи низак и неефикасан иновациони потенцијал.

Основни циљ развоја **индустрије** је опоравак, повећање секторске и територијалне конкурентности и запослености обезбеђењем повољних општих, инфраструктурних и просторних услова, као и њена равномернија просторна дистрибуција усклађена са потенцијалом регионалних, урбаних и руралних подручја, захтевима климатских промена и смањења притиска на ресурсе.

У оквиру развоја **туризма** на простору општине Темерин, према ППРС, основни циљ просторног развоја туризма је остваривање концепта одрживог развоја туризма уз оптимално задовољавање потреба националног и локалног нивоа.

Остали циљеви су:

- заокруживање целогодишње туристичке понуде,
- јачање туристичке инфраструктуре и унапређења туристичке сигнализације,
- информатичка подршка развоју туризма.

Општина Темерин се налази у оквиру туристичког кластера Војводине и туристичке дестинације са мањим учешћем целогодишње понуде (Доње Потисје). За развој туризма овог подручја од значаја је формирање следећих туристичких производа: здравственог (wellnes) туризма, туризма специјалних интереса (спортско-рекреативни заснован на термоминералним водама), ловног, манифестационог туризма, културног туризма (заснованог на културној баштини), руралног туризма (сеоски туризам на салашима) и екотуризма (везаног за парк природе Јегричка). Простор општине Темерин посредно тангира и значајан транзитни туристички правац међународног значаја (аутопут Е-75).

Концепт развоја **саобраћајне инфраструктуре** на простору општине Темерин предвиђа активности на изградњи обилазнице државног пута око насеља Темерин и Бачки Јарак, као и активности на изградњи/реконструкцији појединих делова постојећих путних праваца.

У оквиру развоја железничког саобраћаја планира се реконструкција, изградња и модернизација локалног пружног правца Римски Шанчеви – Орловат, у складу са приоритетним потребама и могућностима финансирања.

У домену интермодалног транспорта због специфичности и близине центра Новог Сада, планира се интегрално повезивање општине Темерин коришћењем друмске везе са водним путевима у оквиру ИМ и ЛЦ Нови Сад.

На јединственом водoprивредном простору Србије развијају се две класе водoprивредних система: (а) регионални системи за снабдевање водом насеља; (б) речни системи - у оквиру којих се реализују објекти и мере за интегрално коришћење, уређење и заштиту вода. Дугорочна стратегија **водоснабдевања** у Војводини се заснива на формирању више регионалних система за водоснабдевање који се ослањају на акумулационе просторе површинских вода и заштићена изворишта подземних вода. Из њих ће се снабдевати највећи број насеља, као и они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета. Општина Темерин припада Новосадском регионалном систему (извориште: подземне воде; насеља и општине које снабдева: Нови Сад, Беочин, Бачки Петровац, Бачка Паланка, Темерин, Жабаљ).

Речне системе чине објекти за уређење водних режима, акумулације, хидроелектране, ретензије за ублажавање великих вода, каналски системи са уставама, постројења за пречишћавање отпадних вода, захвати воде за разне технолошке потребе и наводњавање.

Простор обухваћен овим Планом, припада Бачком речном систему (кључне постојеће акумулације и објекти: Бачки ХС ДТД, ХС Северна Бачка, ППОВ; кључне нове акумулације и објекти: обнова + повећање проточности, ХЕ Северна Бачка, ППОВ). У речним системима реализују се објекти и мере који обезбеђују њихово вишенаменско деловање.

Развој **енергетике** подразумева ревитализацију, реконструкцију и модернизацију постојећих енергетских објеката у циљу сигурности, поузданости, смањења губитака, смањења негативних утицаја на животну средину, повећање удела коришћења расположивих потенцијала, рационализацију коришћења енергије и енергената на свим нивоима, повећање енергетске ефикасности (производња, пренос, дистрибуција, потрошња), изградња нових енергетских објеката, нарочито неконвенционалних извора енергије, у циљу достизања потребног удела коришћења обновљиве енергије у укупној финалној производњи и потрошњи.

Са аспекта коришћења енергетских извора и енергетске инфраструктуре, као плански циљ утврђује се функционално коришћење и штедња необновљивих ресурса и штедња произведене енергије и стимулисање примене нових технологија производње енергије, нарочито оних које доприносе рационалном коришћењу, штедње енергије и заштити животне средине, као и коришћења обновљивих извора енергије.

У циљу достизања једног од главног покретача снага нове економије, која се карактерише фузијом ICT и њихових примена, **електронске комуникације** се морају развијати као савремени систем, што подразумева увођење најсавремених технологија у области електронских комуникација, модернизацију постојеће инфраструктуре и објеката, изградња сигурне широкопојасне мреже на свим нивоима, закључно са локалним, уз употребу најсавремених медијума преноса, потпуна дигитализација свих система електронских комуникација (фиксна, мобилна, интернет, радио-комуникација, КДС) уз обезбеђење довољно капацитета, равномерног развоја и целокупне покривености простора, уз обезбеђивање подједнаке доступности свим оператерима.

Дугорочна стратегија Републике Србије у области **животне средине и одрживог развоја** подразумева побољшање квалитета живота становништва обезбеђивањем жељених услова животне средине и очувањем природе, смањењем загађења и притисака на животну средину, коришћењем природних ресурса на начин да се обезбеди њихова расположивост за будуће генерације.

Основни циљеви у заштити и унапређењу животне средине су заустављање даље деградације и превентивна заштита од свих планираних активности, које могу угрозити постојећи квалитет природне и животне средине, уз санацију и ревитализацију угрожених подручја.

ППРС је извршена просторна диференцијација животне средине према стандардима и искуствима ЕУ, а узимајући у обзир постојеће стање квалитета животне средине и тренд у наредном периоду, и то на четири категорије.

Општина Темерин је према ППРС категорисана у *подручја угрожене животне средине* (локалитети са повременим прекорачењем граничних вредности, субурбане зоне насеља најугроженијих подручја из I категорије, сеоска и викенд насеља, туристичке зоне са прекомерним оптерећењем простора, подручја експлоатације минералних сировина, државни путеви I и II реда, железничке пруге, велике фарме, зоне интензивне пољопривреде, аеродроми, речна пристаништа, водотоци III класе) са мањим утицајима на човека, живи свет и квалитет живота. За ова подручја треба спречити даљу деградацију и обезбедити побољшање постојећег стања, како би се умањила деградираност животне средине као ограничавајућег фактора развоја. Потребно је одредити најадекватнији начин коришћења природних ресурса и простора са циљем очувања природних вредности и унапређења животне средине.

ППРС у области **управљања отпадом** дефинисана је неопходност удруживања општина ради заједничког управљања отпадом, чиме ће се успоставити систем регионалних центара за управљање отпадом. Регионални принцип обухвата сакупљање отпада, изградњу регионалних депонија за најмање 20 година, сепарацију рециклабилног отпада, изградњу трансфер станица, као и изградњу постројења за компостирање. Истовремено, неходно је радити на санацији постојећих званичних одлагалишта отпада, која представљају ризик по животну средину и изградити регионалне и локалне планове управљања отпадом, којима ће бити дефинисано управљање отпадом у складу са Стратегијом управљања отпадом.

Основни циљ заштите, уређења и развоја **предела** Србије су разноврсни, високо квалитетни и адекватно коришћени предели и физички уређена, за живот и боравак пријатна рурална и урбана насеља и градови, развијеног идентитета, заснованог на поштовању и афирмацији природних и културних вредности. У односу на основни развојни карактер, односно степен модификације природног предела, разликују се природни и културни предели, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани предели, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Основни циљ и принципи даљег развоја у односу на **биодиверзитет** је одрживо коришћење биолошких ресурса. Концепција развоја заштите биодиверзитета ће се заснивати на: заштити биодиверзитета кроз систем заштите природе у оквиру заштићених природних добара; заштити великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста и успостављању тзв. "еколошких мрежа" (Пан-европска еколошка мрежа Natura 2000 и EMERALD мрежа).

Основни циљеви заштите и одрживог коришћења **природног наслеђа** су: очување и унапређење биолошке разноврсности, вредности геонаслеђа и предела и развој јавних функција заштићених подручја, првенствено у области научноистраживачког и образовног рада, културе, спорта и рекреације; одрживи развој заштићених подручја и остварење добробити локалних заједница кроз планско, контролисано и ограничено коришћење природних ресурса и простора као грађевинске категорије, развој туризма и пољопривреде; повезивање и усклађивање националног са међународним системом заштите природе.

Основни циљ заштите и одрживог коришћења **културног наслеђа** је да се културно наслеђе артикулише као развојни ресурс, заштити, уреди и користи на начин који ће допринети успостављању регионалног идентитета у складу са европским стандардима заштите. Општина Темерин припада Бачком културном подручју.

Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама **одбране** је стварање просторних услова који ће у потпуности одговарати потребама савременог система одбране, ради сигурног функционисања у условима угрожавања безбедности, обезбеђење просторних услова за несметано функционисање војних комплекса и објеката од посебног значаја за одбрану земље, смањење негативних утицаја војних комплекса на животну средину и простор за посебне намене и стварање услова за цивилну заштиту становништва, материјалних и природних ресурса у случају природних непогода и техничко-технолошких удеса.

Основни циљ је интегрално управљање **природним непогодама и технолошким удесима** као основа за обезбеђење услова за ефикасан просторни развој, очување људских живота и материјалних добара. У том смислу, неопходно је створити добро организоване и опремљене службе, које ће моћи да успешно раде на превенцији од ових катастрофа, као и на одбрани и отклањању последица, уколико се јаве.

1.2. ИЗВОД ИЗ РЕГИОНАЛНОГ ПРОСТОРНОГ ПЛАНА АП ВОЈВОДИНЕ

(План је објављен у "Службеном листу АПВ", бр. 22/11)

Заштита и коришћење **пољопривредног земљишта** на подручју АП Војводине се заснива на концепту одрживог пољопривредног развоја. Захваљујући својим особинама и комплексним функцијама земљиште представља есенцијални природни ресурс, а његово одрживо коришћење и заштита један је од кључних елемената остваривања одрживог развоја.

Са становишта одрживости, приоритет има успостављање ефикасних механизма заштите плодних ораничних земљишта од предузимања у непољопривредне сврхе.

Основни циљ развоја **шума и шумског земљишта** је одрживо управљање. Концепција развоја шума као природног ресурса на подручју Плана заснива се на следећим поставкама и опредељењима:

- Допринос шума и шумских станишта стабилности укупног екосистема, увећању природног богатства и биодиверзитета;
- Повећање површина под шумском вегетацијом пошумљавањем, подизањем заштитних појасева, ловних ремиза и других облика зеленила;
- Унапређење стања шума смањењем учешћа разређених и деградираних састојина, као и превођење изданаčkih стања у више узгојне облике;
- Рационално и ефикасно коришћење биомасе као обновљивог извора енергије у складу са принципима одрживог развоја;

Приоритети у области шума и шумског земљишта до 2015. године су:

- Одрживо газдовање шумама;
- Повећање површина под шумама - оснивање нових шума (заштитни појасеви, засади за пчеларство, засади за фиторемедијацију, производњу биомасе...);
- Превођење изданаčkih шума у високи узгојни облик (конверзија).

Основни циљ у области **водних ресурса** је одрживо коришћење вода уз адекватне мере заштите. Оперативни циљеви су: успостављање интегралног и интерсекторског планирања коришћења и заштите водних ресурса на целој територији АП Војводине, рационално коришћење водних ресурса и обједињавање корисника у регионалне водопривредне системе, искоришћење енергетског потенцијала река и изграђених хидросистема, успостављање економске цене воде, смањење и контрола тачкастих и дифузних извора загађења, рецикулација коришћених вода, унапређење система заштите од спољних вода (поплава).

Коришћење **геолошких ресурса** АП Војводине мора да полази од економски расположивих сировина, чија се експлоатација и прерада заснива на принципима одрживог развоја, који истовремено обезбеђују оптимално управљање еколошким конфликтима који су значајно присутни у Војводини, а нарочито у подручју заштићених природних добара. Ограниченост и необновљивост расположивих геолошких ресурса условљавају да се планска решења заснивају на принципу одрживости.

Основни циљ **демографског развоја** АП Војводине је стационарно становништво, тј. становништво у коме ће следеће генерације бити исте величине као и постојеће, уз прилагођавање очекиваним демографским променама. Бржи привредни развој и радикалне мере популационе политике треба да успоре и ублаже неповољне демографске трендове, односно присуство негативних природних, миграционих и структурних демографских процеса у АП Војводини.

Општина Темерин припада **функционалном урбаном подручју** (ФУП-у) међународног значаја, у коме је град Нови Сад међународни центар, а Темерин је локални центар.

Као основни циљ **руралног развоја** дефинисано је очување биолошке виталности руралних подручја, кроз повећање квалитета живота, обнову и подизање економског нивоа. На основу таквог опредељења, концепција руралног развоја заснива се на одрживој експлоатацији ресурса основних привредних грана (пољопривреда), а са друге стране, на диверзификацији руралне економије и афирмацији "мекших" развојних фактора, као што су туризам и рекреација.

Од **јавних служби**, РПП-ом је предвиђено: образовање - основно и средње образовање; здравство - амбуланта и дом здравља; социјална заштита - центар за социјални рад и брига о старима; култура - дом културе и библиотека; спорт - фискултурна сала и отворени спортски терени.

Основни циљ развоја **привреде** је јачање позиције и привредне конкурентности Војводине на принципима одрживог развоја и веће територијалне кохезије. У складу са потребом убрзаног развоја АП Војводине у области привреде неопходно је: реструктурирање привреде у циљу стварања конкурентне привреде; изградња модерне привредне и пословне инфраструктуре; стварање повољне инвестиционе климе за привлачење страних инвестиција; усклађивање образовног система са потребама привредног развоја; подршка малим и средњим предузећима и предузетницима; подршка увођењу нових технологија и увођењу технолошких иновација.

У избору основних праваца развоја предност се даје оним делатностима код којих расположиви ресурси, тржишни услови и технички напредак омогућавају бржи развој, уз коришћење компаративних предности подручја на коме је лоцирана привредна делатност и примену одговарајуће технологије и процеса производње како би се негативни утицаји на животну средину sveli на минимум (загађење ваздуха, земљишта, воде) и обезбедила енергетска ефикасност.

Пољопривредни и енергетски потенцијали ће и у наредном периоду бити од примарног значаја за укупан привредни развој, а туризам ће повећати улогу у будућем развоју привреде, с обзиром на, до сада, недовољно искоришћене ресурсе. Од посебног значаја је развој агроиндустрије и производње хране у Војводини, као једног ослонца њеног технолошког и економског развоја.

Према концепцији просторне организације и структуре **индустрије** у АП Војводини у општини Темерин планиране су индустријске зоне и индустријски паркови. АП Војводина располаже значајним капацитетима агроиндустрије, прерађивачким и складишним, оспособљеним за прихват и прераду свих врста пољопривредних продуката, присутних на овом подручју. Оно што прехрамбену индустрију издваја од осталих, је што се скоро без изузетка ослања на сировине домаћег порекла, а у извозу остварује највећи девизни ефекат.

Основни циљ развоја **пољопривреде** је формирање одрживог и ефикасног пољопривредног сектора, који ће допринети конкурентности привреде. Концепција развоја пољопривреде и производње хране захтева акцију у којој би учествовали сви од шире друштвене заједнице, преко локалне самоуправе, до организација пољопривредника и самих индивидуалних произвођача.

Стварање планске подлоге (основа) за организован просторни развој, уређење и заштиту пољопривредног земљишта је постављен као основни циљ за развој пољопривреде. У том смислу потребно је правилно вредновање специфичности и производних потенцијала подручја општине Темерин, која пружа компаративне предности у односу на друга подручја у окружењу, затим стварање предуслова за оптималан и избалансиран развој пољопривреде, омогућавање започињања процеса укрупњавања земљишног поседа тржишним путем, као и класификација развојних могућности по пољопривредним делатностима и унапређење оних сегмената за које постоје природни услови, а који још увек нису развијени у довољној мери.

Основни циљ развоја шумарства и ловства је одрживи развој шума и ловног газдовања и повећање површина под шумама.

Просторни развој **шумарства** подразумева континуирано газдовање шумом кроз одржавање производних потенцијала шумског земљишта, као једног од најважнијих производних фактора. Концепција развоја шумарства на подручју обухвата Плана заснива се на следећим поставкама и опредељењима:

- Коришћење шума у складу са одрживим развојем кроз општекорисне функције и производне функције (коришћење дрвне масе и других шумских производа, наменске производње дрвне масе за енергетске потребе и др.);
- Повећање површина под шумама у циљу побољшања сировинске базе за примарну и финалну прераду дрвета;

- Унапређење сарадње сектора шумарства и дрвне индустрије у циљу ефикаснијег протока добара и новца у оквиру ланца стварања вредности;
- Изградња оптималних стања састојина према дефинисаним функционално-наменским захтевима.

Концепција развоја **ловства** се обезбеђује кроз одрживо газдовања популацијама дивљачи и њихових станишта на начин и у обиму којим се трајно одржава и унапређује виталност популација дивљачи, производна способност станишта и биолошка разноврсност, чиме се постиже испуњавање економских, еколошких и социјалних функција ловства.

Приоритети у области шумарства и ловства до 2015. године су:

- Побољшање сировинске базе за примарну и финалну прераду дрвета;
- Формирање репроцентара и повећање бројности и структуре популација дивљачи и квалитета трофеја.

Концепција развоја **рибарства** заснива се на одржавању и планирању нових рибњака у оквиру интегралних речних система у депресијама уз веће водотоке, посебно у недовољно развијеним општинама, на необрадивом пољопривредном земљишту.

Један од основних циљева развоја је одрживи развој **туризма** уз сарадњу приватног, јавног и невладиног сектора. Остали циљеви развоја су:

- Изградња и одржавање туристичке инфраструктуре;
- Повезивање туристичких сектора са комплементарним делатностима;
- Подизање свести становништва о значају туризма;
- Формирање препознатљивог имиџа, туристичке понуде у складу са савременим трендовима.

Простор општине Темерин у односу на издвојене туристичке дестинације се налази у оквиру туристичке дестинације Доње Потисје. За даљи развој туризма на овом подручју од посебног значаја су богатство ловне дивљачи као основа развоја ловног туризма, одржавање важних манифестација од којих неке имају међународни карактер (манифестациони туризам), богато културно-историјско наслеђе (фолклорно, споменично, значајна места и спомен обележја, као и установе културе) значајно за развој екотуризма, а као посебан и препознатљив детаљ у атару Темерина су салаши, који пружају могућност развоја руралног туризма заснованог на богатој понуди вина и аутентичној храни.

Релизујући принципе из ППРС-а, Регионални просторни план АП Војводине је утврдио концепцију развоја **саобраћајне инфраструктуре** кроз успостављање - системско формирање (путна мрежа државних путева II реда, регионалне и локалне пруге, национални пловни путеви, луке и објекти, регионални аеродром) интегрисаног саобраћајног система, који ће имати основну улогу међуопштинског, регионалног и субрегионалног повезивања, као и трансграничну сарадњу региона са обе стране границе. Развој регионалне саобраћајне мреже има и значајну улогу у употпуњавању основне мреже државних путева I реда и аутопутева.

Реализација одрживог развоја саобраћаја према дефинисаним циљевима и принципима захтева: обавезну израду саобраћајних студија или других саобраћајних анализа, у складу са законском регулативом, које ће показати оправданост предложених решења (планирање нових коридора, локацијско одређивање траса, потребне капацитете, просторну, саобраћајну, функционалну и економску оправданост), као и истраживања, која морају бити спроведена уз пуну координацију и потпуну уједначеност критеријума, дефинисаних од стране надлежних органа и институција.

На овај начин саобраћајну мрежу државних путева на предметном подручју потребно је третирати као јединствен систем, у ком приоритет на државним путевима има транзит (измештање транзитног саобраћаја из насељених места). Предвиђене су активности на изградњи/реконструкцији појединих делова постојеће путне мреже, активности на пројектовању обилазнице ДП бр. 120 око Темерина и Бачког Јарка до 2015 године.

У оквиру развоја железничког саобраћаја, као приоритет, планира се реконструкција, модернизација, и перспективна прекаатегоризација пружног правца: Нови Сад – Подбара (у наставку изградња пруге Темерин – Бечеј као дела " Потиске магистрале") у периоду после 2015 год., као и реконструкција и модернизација регионалне пруге Нови Сад – Сајлово – Римски Шанчеви – Орловат у периоду до 2015 године.

Општи циљ у области **водопривредне инфраструктуре** је уређење, заштита и коришћење интегралних водопривредних система и усклађивање са заштитом животне средине и корисницима у простору, ради заштите вода и заштите од вода.

Оперативни циљеви су: усаглашавање и хармонизација законских и институционалних основа у свим областима водопривреде са захтевима директива ЕУ о водама, спровођење мера контроле емисије из расутих и других извора загађења са циљем побољшања квалитета воде у водотоцима, ревитализација и реконструкција система за одвођење унутрашњих атмосферских вода са пољопривредних и других површина, изградња и ревитализација регионалних система (Бачка, Банат и Срем) за обезбеђење воде за наводњавање, технолошке потребе индустрије и друге садржаје, доградња, реконструкција и ревитализација хидросистема ДТД, изградња, реконструкција и санација објеката за одбрану од спољних вода, одбрана од поплава.

Основни приоритети у домену **енергетске инфраструктуре** су: технолошка модернизација свих енергетских објеката, инфраструктурних система и извора, рационална употреба квалитетних енергената и повећање енергетске ефикасности у производњи, преносу, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника у свим секторима потрошње, повећање коришћења обновљивих извора енергије, коришћење нових енергетски ефикаснијих и еколошки прихватљивих енергетских технологија и уређаја и опреме за коришћење енергије.

Посебан приоритет представља повећање коришћења природног гаса и обновљивих извора енергије, коришћење нових енергетски ефикаснијих и еколошки прихватљивих енергетских технологија и уређаја и опреме за коришћење енергије. Од посебног значаја је улагање у нове енергетске изворе са новим гасним технологијама и когенерацијске производне објекте са комбинованом производњом топлотне и електричне енергије.

Концепција изградње преносне **електроенергетске мреже** је у директној вези са изградњом обновљивих извора енергије, растућим потребама и обезбеђењем сигурног снабдевања електричном енергијом. Развој дистрибутивне мреже, у складу са средњорочним плановима надлежног предузећа ЈП ЕПС-а, односно Привредног друштва за дистрибуцију електричне енергије "Електровојводина".

Ратификацијом Уговора о оснивању Енергетске Заједнице Југоисточне Европе (2005. год), Република Србија је прихватила обавезу примене директива везаних за коришћење **обновљивих извора енергије** (2001/77/ЕС и 2003/30/ЕС). Процењује се да би на подручју АП Војводине у наредном десетогодишњем периоду учешће неконвенционалних енергетских извора у укупној потрошњи могло да достигне око 20%. Потенцијалну енергију из обновљивих извора могуће је обезбедити: из биомасе, као најзначајнијег енергетског потенцијала на овом подручју, коришћењем енергије ветра, изградњом соларних електрана, повећањем удела малих хидроенергетских потенцијала у укупној производњи електричне енергије, као и из осталих извора (комунални отпад, геотермална енергија и др).

Повећање **енергетске ефикасности**, већ сада постаје императив развоја енергетике и економичног коришћења енергије. Изградњом нових енергетски ефикасних објеката и адаптацијом постојећих објеката у енергетски ефикасне, знатно ће се смањити трошкови коришћења енергије ових корисника, али и укупна енергетска зависност овог простора. Применом нових енергетских система и технологија (топлотне пумпе за производњу топлотне енергије, модерни прозори и фасаде...) енергетски трошкови се могу знатно смањити. Пасивне куће, задржавају топлоту у унутрашњости куће без негативног утицаја на потребно дисање објекта, тако да и постојећи системи грејања на природни гас и даљинско централно грејање у овом случају постају ефикаснији и економичнији.

Развој и унапређење **електронских комуникација** реализоваће се у складу са просторно-функционалном територијализацијом Републике, а на основу утврђених планова развоја појединих оператера.

Ради ефикаснијег и бржег развоја, као и ангажовања свих потенцијалних извора финансирања, приступиће се потпуној дигитализацији система електронских комуникација, обезбеђење универзалног сервиса сваком домаћинству, обезбеђење широкопојасног приступа мрежи сваком привредном субјекту, државним установама, организацијама и грађанима, обезбеђење најмање по један мобилни прикључак сваком грађанину, обезбеђење доступности најмање седам радио-ТВ канала, у дигиталном облику, до сваког становника, потпуна замена аналогне комутације, као и дигиталне из старије генерације, доградња постојеће мреже магистралних оптичких каблова, а по потреби реконструкција постојећих релација. Планиране су оптичке кабловске везе од Темерина према Новом Саду, Бечеју, Жабљу, Србобрану и Змајеву.

Концепција и план развоја **поштанског саобраћаја**, заснована је на основним циљевима и обухвата пружање универзалне поштанске услуге, развој тржишта поштанских услуга, унапређивање квалитета поштанских услуга, сигурност и безбедност.

Основни циљ је заштите, уређења и развоја **предела** је очување изворних одлика, идентитета и диверзитета предела, уз афирмацију природних и културних вредности.

Природне пределе у заштићеним подручјима планским решењима и плановима управљања заштитити на следећи начин: обезбедити заштиту структуре предела и несметано функционисање природних процеса; обезбедити заштиту биодиверзитета и очување и успостављање еколошких мрежа; санирати нарушене природне и естетске вредности природних предела (ревитализација и рестаурација) у складу са режимом заштите; обезбедити ревалоризацију вредности и презентацију природних, културно-историјских и естетских вредности предела.

Развој **руралних предела** засновати на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела, а **урбаних предела** који су изложени бројним и конфликтним притисцима развоја, обезбедити кроз унапређење/очување слике и структуре урбаног предела и креирање позитивног архитектонског идентитета градова и насеља.

Приоритети заштите и уређење предела на простору обухвата Плана до 2015. године су: подручја посебних природних и културних вредности, околина туристичких центара, угрожени и деградирани простори у којима је потребно спровести мере санације и подручја под посебним притиском развоја (простори и насеља уз саобраћајне коридоре и нови инфраструктурни и енергетски системи).

Један од основних циљева развоја је свакако заштита и унапређење **природних добара и биодиверзитета**. У планском периоду у обухвату Плана, заштићена подручја задржавају статус заштићених. Предстојећим процесом валоризације станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја, потребно је утврдити на којим стаништима постоје услови за трајно очување природних вредности, а за које постоје други приоритети одрживог развоја.

Јегричка задржава међународни статус заштите као Међународно значајно подручје за птице (IBA), а Римски шанац као Међународно значајно биљно подручје (IPA). Део Еколошке мреже АП Војводина на простору обухвата Плана чини еколошки значајно подручје Јегричка и еколошки коридори од локалног значаја.

У заштићеним подручјима нису дозвољене активности и радње, којима се угрожава изворност биљног и животињског света, хидрографске, геоморфолошке, геолошке, културне и пејсажне вредности, осим радњи којима се одржава или успоставља природна равнотежа и остварују функције природног добра, сагласно утврђеном режиму заштите и његовом значају.

У деловима простора еколошки значајних подручја и међународно значајних подручја за очување биолошке разноврсности који се налазе:

- У заштићеним подручјима и њиховим заштитним зонама, спроводе се мере заштите заштићених подручја наведених у актима о заштити;
- На стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја, спроводе се мере заштите станишта заштићених и строго заштићених врста;
- у простору еколошких коридора, могу се планирати садржаји и активности у складу са мерама заштите еколошких коридора.

Потребно је прибавити посебне услове заштите природе приликом укрупњавања пољопривредног земљишта, планирања подизања пољозаштитних појасева око насељених места и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране саобраћајнице на простору обухвата Плана.

Приоритети заштите природних добара и биодиверзитета до 2015. године су: ревизија статуса (врсте, режима и граница заштите) раније проглашених заштићених подручја и усклађивање са важећом законском регулативом (ПП "Јегричка"); санација деградираних простора (са најзначајнијим неповољним утицајем на природне вредности и животну средину и заснивање информационог система о заштићеним подручјима и биодиверзитету).

Заштита, уређење и унапређење **културних добара** мора се посматрати у оквиру развоја целокупне области културног наслеђа, која представља развојни ресурс, који је потребно заштитити, уредити и користити на начин који ће допринети успостављању регионалног и локалног идентитета, у складу са европским стандардима заштите. На подручју општине Темерин се налазе непокретна културна добра, али општина у целини не припада ни једном културном подручју.

Концепција **заштите и унапређења животне средине** заснива се на:

- Очувању природних вредности, што подразумева квалитетну животну средину (чист ваздух, квалитетна вода за пиће и остале потребе, очувано пољопривредно земљиште, постојаност екосистема и биодиверзитета), заштита природних и културних вредности кроз делотворно управљање заштићеним подручјима;
- Планирању на основама одрживог развоја - планирање рационалног коришћења природних ресурса: земљишта, воде, сировина и других природних ресурса уважавајући "еколошки" капацитет простора, повећање коришћења обновљивих извора енергије;
- Начелу индустријске екологије, пре свега кроз превенцију и санацију, примена принципа предострожности за активности које могу да изазову већи еколошки ризик или неизвесност, примена санационих мера у деградираним и загађеним подручјима;
- Процени утицаја планова, програма, објеката и активности на животну средину, као основу за планирање мера заштите. Интегрисање заштите животне средине у секторе планирања, пројектовања и изградње, кроз инструменте процене утицаја (СПУ за планове и програме, ПУ за пројекте);
- Формирању заштитних зона и заштитних растојања око објеката са повећаним загађивањем и ризиком за животну средину и здравље људи.

Основни циљ у области **заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса** је минимизација ризика по људско здравље и животе, као и очување природних и створених вредности. Јединица локалне самоуправе у остваривању права и дужности у питањима заштите и спасавања у ванредним ситуацијама, према Закону о ванредним ситуацијама, у обавези је да донесе план и програм развоја система заштите и спасавања на својој територији, у складу са Дугорочним планом развоја заштите и спасавања Републике Србије, образује Штаб за ванредне ситуације, усклади свој План заштите и спасавања са Планом заштите и спасавања у ванредним ситуацијама Републике, изради и донесе Процену угрожености и План заштите и спасавања, које усклађује са суседним јединицама локалне самоуправе, као и да прати опасност, обавештава, предузима превентивне мере за смањење ризика од елементарних непогода и других несрећа, формира и организује цивилну заштиту.

Субјекти који обављају активности у оквиру којих су присутне, или могу бити присутне, опасне материје, а који управљају објектима специфичне делатности са аспекта ризика по живот и здравље људи, имају обавезу спречавања удеса и ограничавања утицаја у складу са Планом заштите од удеса. Севесо постројења имају обавезу израде планова заштите од удеса у складу са прописима из области заштите животне средине. За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, како је дефинисано Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне.

Приоритети заштите од елементарних непогода и техничко-технолошких удеса односе се на идентификацију најугроженијих локалитета на територији АП Војводине, израду катастра простора угрожених елементарним непогодама, развој система заштите и спасавања, доношење стратешких докумената интегралне заштите од елементарних непогода (Процене угрожености и Планови заштите и спасавања у ванредним ситуацијама на нивоу Покрајине и јединица локалне самоуправе), санација и ремедијација деградираних површина услед дејства природних непогода, као и утврђивање заштитних зона индустријских комплекса, заснованим на процени ризика и последица од удеса.

Основу планирања и уређења простора за потребе **одбране земље** чини укупна постојећа инфраструктура, оптимално прилагођена за извршавање додељених мисија и задатака Војске и других снага одбране. У зависности од процене степена угрожености, планирање и уређење простора за потребе одбране, подразумева предузимање одговарајућих просторних и урбанистичких мера у поступцима планирања, уређења и изградње, на усаглашавању просторног развоја у циљу обезбеђења услова за потребе деловања и извршење одбране.

Циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање просторних услова, који у потпуности одговарају потребама савременог система одбране, ради сигурног функционисања у условима угрожавања безбедности, обезбеђења просторних услова за несметано функционисање војних комплекса, простора и објеката од посебног значаја за одбрану земље и стварање услова за цивилну заштиту становништва, материјалних и природних ресурса у случају природних непогода и техничко-технолошких удеса. Зоне просторне заштите око војних комплекса, условљене су наменом истих и прописују се, у циљу обезбеђења услова за несметано функционисање војних комплекса, безбедности околине од активности у војним комплексима и последица могућих акцидената и у циљу заштите и безбедности становништва, материјалних, културних добара и заштите животне средине.

1.3. ИЗВОД ИЗ ПП ПОДРУЧЈА ИНФРАСТРУКТУРНОГ КОРИДОРА АУТОПУТА Е-75 СУБОТИЦА – БЕОГРАД (БАТАЈНИЦА)

(План је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 69/03 и 36/10, док су Измене и допуне истог плана у фази усвајања)

Подручје Просторног плана инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица-Београд (Батајница) обухвата простор на делу територије општине Темерин (део катастарске општине Сириг).

Аутопут, деоница Врбас - Нови Сад (север) има облик земљаног трупа у облику плитког насипа са трасом на равничарском терену, који пружа готово оптималне услове за обликовање трасе и вођење саобраћаја. Ова деоница аутопута има пружање ван урбаних и руралних простора.

На стационажи km 93+724 аутопут Е-75 пресеца Р-104¹ Змајево - Сириг - Жабалъ и то у виду денивелације (петље), која омогућава субрегионалну везу између важнијих привредних центара.

¹ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом Уредбе је направљена паралела са постојећим ДП: Р-104 је ДП IIа реда бр. 112.

1.4. ИЗВОД ИЗ ПППН ТРАНСНАЦИОНАЛНОГ ГАСОВОДА "ЈУЖНИ ТОК" И ИЗМЕНА И ДОПУНА ПЛАНА

(План је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 119/12, а Измене и допуне истог плана у "Службеном гласнику РС", бр. 98/13)

Планским решењем утврђује се **енергетски коридор транснационалног гасовода** у укупној ширини од 600,0 m. У оквиру овог енергетског коридора утврђују се следећи појасеви - зоне заштите гасовода:

- **појас непосредне заштите** обострано од осе гасовода и границе грађевинских парцела објеката гасовода је ширине 10,0 m на шумском земљишту, односно 25,0 m на пољопривредном земљишту;
- **појас уже заштите** обострано од границе појаса непосредне заштите је ширине 90,0 m на шумском земљишту, односно 75,0 m на пољопривредном земљишту, то јест граница појаса уже заштите је на 100,0 m од осе коридора;
- **појас шире заштите** (појас детаљне разраде) обострано од границе појаса уже заштите је је ширине 100,0 m, то јест граница појаса шире заштите је на 200,0 m од осе коридора;
- **појас контролисане изградње** јесте појас између границе појаса шире заштите и границе коридора, то јест границе обухвата плана.

На територији општине Темерин коридор гасовода задржавајући генерални правац северозапада, обилази са североисточне и северне стране грађевинско подручје насеља Темерин, затим се укршта са ДП II реда бр. 101, након чега на око 1,5 km северозападно прелази преко реке Јегричка бара и даље преко локалитета "Тулабарски салаши" (КО Темерин) улази на територију општине Србобран.

2. ИЗВОД ИЗ ТЕКСТУАЛНОГ ДЕЛА КОНЦЕПТА ПЛАНА

У поступку усклађивања Плана са Законом о планирању и изградњи приступило се одмах изради Нацрта плана, а као Концепт плана користи се важећи Просторни план општине Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 5/08).

Стварање планске подлоге (основа) за организован просторни развој, уређење и заштиту **пољопривредног земљишта** је постављен као основни циљ за развој пољопривреде. У том смислу потребно је правилно вредновање специфичности и производних потенцијала подручја Општине, која пружа компаративне предности у односу на друга подручја у окружењу, затим стварање предуслова за оптималан и избалансиран развој пољопривреде, омогућавање започињања процеса укрупњавања земљишног поседа тржишним путем, као и класификација развојних могућности по пољопривредним делатностима и унапређење оних сегмената за које постоје природни услови, а који још увек нису развијени у довољној мери.

Шуме и шумско земљиште у подручју обухвата Плана треба да остваре заштитне, културно-социјалне и производне функције.

У том смислу је потребно повећати површине под шумама, унапредити стање постојећих шума, подизати ваншумско зеленило, а шуме и ваншумско зеленило повезати у систем зелених површина, који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система.

На шумском земљишту дозволила би се изградња објеката за гајење и лов дивљачи, изградња шумских саобраћајница и трасе инфраструктурних водова, уз сагласност и мишљење корисника, сопственика шума. Коришћење шумског земљишта дозволило би се за потребе производње и сакупљања шумских плодова, гљива и лековитог биља.

У подручју обухвата Плана водно земљиште је заступљено са водотоком Јегричке. Водоток Јегричка, на коме се разликују три хидротехничке целине: каналисани део од 64+163 km до 30+00 km (целина А), део са очуваним природним одликама равничарских река од 30+00 km до 15+000 km (целина Б), и део претворен у рибњак од 15+00 до 0+00 (целина В), на подручју општина Бачка Паланка, Врбас, Темерин и Жабаљ, стављен је под заштиту као Парк природе и сврстан је у значајно природно добро III категорије (у даљем тексту: Парк природе "Јегричка").

Парк природе "Јегричка" стављен је под заштиту ради очувања аутохтоног облика водотока карактеристичног за равничарске пределе и људским радом створених вредности, у коме се у еколошком низу смењују водени и мочварни екосистеми, односно ради обезбеђења услова за стабилан развој фито и зооценоза, уз одрживо коришћење природних ресурса за потребе становништва, индустрије, пољопривреде и туризма.

Јегричка, као споротекући водени екосистем, са ободном мочварном вегетацијом, остацима некадашњих шума и околним обрадивим површинама пружа оптималне услове за опстанак бројних биљних и животињских врста заштићених као природне реткости или значајним у ланцима исхране и одржавању еколошке равнотеже. Највреднији део, са очуваним аутохтоним одликама, је у директној зависности од околних екосистема, каналисаног дела и рибњака у коме се налазе четири острва значајна као место гнезђења птица водених станишта. У циљу уређења корита Јегричке, израђен је пројекат измуљења Јегричке на потезу од уставе Жабаљ (km 15+518) до прелива Змајево (km 48+556).

Ограничење приликом развоја и изградње енергетске инфраструктуре огледа се у конфликту између коришћења **геолошких енергетских ресурса** и заштите животне средине (земљишта, становништва, итд.) и предузимању одговарајућих мера за смањење конфликта и санирање негативних последица (програми рекултивације, програми ревитализације, отклањање штета итд.).

Са аспекта експлоатације енергетских извора (нафте, природног гаса и термоминералних вода), предметни простор потребно је планирати за истражне бушотине, јер посматрани простор спада у одобрени истражни простор јужне Бачке на основу Решења Покрајинског секретеријата за рударство и минералне сировине, истражни простор број 5074. Сходно томе овај простор би требало резервисати за будуће истражне радове надлежног предузећа (за експлоатацију нафте, гаса и термоминералних вода) у сагласности са датим површинама и динамиком реализације истраживања.

Циљ будућих **демографских кретања** у општини Темерин одоси се на уравнотежен популациони раст по насељима и постизање оптималне густине насељености, уз уважавање центра општине као носиоца развоја, као и на стварање услова за повећање степена запослености у сеоским насељима.

Општа демографска ситуација на подручју општине Темерин је релативно повољна. С једне стране присутан је перманентан раст укупне популације (2002. године, претежно је резултат позитивног миграционог салда) и домаћинства, с друге стране популација стари (удео младог становништва се смањује, а старог знатно повећава).

Војводина је већ деценијама демографски старо подручје. Општина Темерин је једна од 6 војвођанских општина са нешто повољнијим стањем. Њено би се становништво према свом старосном саставу могло сврстати у стадијум демографске старости (пети од седам), док се становништво осталих општина налази у стадијуму дубоке демографске старости (осим општине Пландиште, чије се становништво налази у стадијуму најдубље демографске старости).

Природни прираштај (-1,6‰) је знатно повољнији од војвођанског просека (-4,7‰), затим позитиван миграциони салдо, раст укупне популације у дужем временском периоду указују на могућност оваквог тренда и убудуће, уз примену одговарајућих мера демографске политике.

Мрежа насеља је заснована на постојећој категоризацији као и на диференцијацији датај у плановима вишег реда. Насеље Темерин је општински центар, као развијени градски центар са насељским и централним општинским функцијама. У Темерину треба развијати централне насељске и општинске функције, а у складу са препорукама из овог Плана, оснивати нове централне општинске функције. Остала два насеља: Бачки Јарак и Сириг су насеља – локалне заједнице. Бачки Јарак је насеље градског карактера са развијенијим насељским центром у односу на Сириг. Насеље Сириг је руралног карактера са насељским функцијама, које, као и код Бачког Јарка у планском периоду треба даље развијати и, у складу са препорукама, нове оснивати. Ова два насеља, локалне заједнице, су функционално повезана са општинским центром, а центар Општине је усмерен ка регионалном центру Нови Сад, за задовољавање потреба вишег реда.

Постојећа мрежа насеља у будућности неће се проширивати. Насеље Темерин и Бачки Јарак у планском периоду треба развијати као заједницу насеља. Насеље Сириг ће се, кроз развој ефикаснијих и разноврснијих функционалних веза још више повезати са Темерином као општинским центром.

У сваком насељу мора да се обезбеди минимална заступљеност **јавних служби** у складу са смерницама датим у плановима вишег реда. Пожељно је стимулисати и приватну иницијативу у сектору јавних служби, развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице. У насељима општине Темерин заступљеност јавних служби и планирано организовање и изградња нових јавних служби је:

- у **Темерину**: *постојећи насељски садржај*: центар за социјални рад, предшколска установа, подручна школа (I-IV разреда), основна школа (I-VIII разреда), средња школа, амбуланта/здравствена станица, дом здравља, апотека, библиотека, дом културе, радио станица/локалне новине, општинска туристичка организација, отворени уређени спортско-рекреативни простор, отворени спортски простор; *потребан насељски садржај (преорука из ППРС)*: зоохигијенска служба, дом за децу и омладину, народни универзитет, покривени спортски објекат; *насељски садржај, ако постоји интерес и економска основа*: центар за старе, центар за рехабилитацију и специјализована лечења.
- у **Бачком Јарку**: *постојећи насељски садржај*: предшколска установа, основна школа (I-VIII разреда), амбуланта/здравствена станица, апотека, музеј, отворени уређени спортско-рекреативни простор, отворени спортски простор; *потребан насељски садржај (преорука из ППРС)*: библиотека; *насељски садржај, ако постоји интерес и економска основа*: дом културе.
- у **Сиригу**: *постојећи насељски садржај*: основна школа (I-VIII раз.), амбуланта/здравствена станица, апотека, дом културе, отворени уређени спортско-рекреативни простор, отворени спортски простор; *потребан насељски садржај (преорука из ППРС)*: предшколска установа, библиотека.

Уз регистровану хидрогеотермалну бушотину, изградњом центра за рехабилитацију и специјализована лечења, изградњом туристичких капацитета за смештај, стећи ће се услови и за регистровање бање у Темерину и развој бањског туризма у планском периоду. Изградњом спортско-рекреативног центра вишенаменског карактера источно од насеља Темерин, стећи ће се услови за боље и садржајније употпуњавање слободног времена, како становника Општине тако и посетилаца - туриста.

Глобално посматрано, изузев насеља Темерин и Бачки Јарак, који су градског карактера, читаву територију Општине, чине заправо **рурална подручја**. Планирани просторни развој руралних подручја обухвата:

- Интегрисање села и других садржаја у атару, као што су салаши, радне зоне, викенд зоне и слично, у привредни, културни и социјални развој руралних подручја;
- Побољшање комуникације између садржаја у руралном подручју и центра Општине, као и регионалног центра-Новог Сада, надоградњом постојеће и изградњом нове инфраструктуре;
- Коришћење веће могућности комплементарног развоја села и атара;

- Рационално коришћење земљишта у циљу подизања веће искоришћености земљишта унутар постојећих граница грађевинског рејона насеља и грађевинског земљишта у атару, усмеравањем изградње на подручја са изграђеном инфраструктуром;
- Подизање нивоа комуналне опремљености руралних подручја;
- Афирмација различите туристичке понуде у руралном подручју – етно, ловни и риболовни туризам.

Основни циљ израде Плана у области **привреде** је обезбеђење просторних услова за развој стабилне и развијене привредне структуре, која ће дугорочно посматрано омогућити одрживо коришћење природних и створених ресурса и компаративних предности Општине.

Најзначајније потенцијале будућег привредног развоја општине Темерин чине: квалитетна радна снага, близина великог тржишта града Новог Сада, повољни услови за производњу здраве хране, потојећи капацитети у области примарног и секундарног сектора и др. Окосницу привредне структуре општине Темерин чине: прерађивачка индустрија, трговина и пољопривреда, у којима делују средња и мала предузећа и развијен предузетнички сектор. У оквиру индустрије заступљене су метална и металопрерађивачка индустрија, производња грађевинских материјала и арматура, дрвопрерађивачка, затим хемијска индустрија и прерада пољопривредних производа.

Просторни распоред привредних капацитета карактеристичан је (као у већини општина) по концентрацији индустријских капацитета у центру општине, а постоји све израженија концентрација и у Бачком Јарку.

У области **индустрије** основни циљ је даље динамизирање производње у металној и металопрерађивачкој индустрији и производњи грађевинског материјала. Динамичнији развој индустрије треба заснивати на технолошком, економском и власничком реструктурирању, високој финализацији производње и обезбеђењу просторних услова за отварање малих и средњих предузећа, уз активну и атрактивнију политику привлачења инвеститора.

Циљ у развоју капацитета терцијалних делатности је подстицање њиховог развоја да би се достигао ниво који захтевају савремени стандарди живљења. У оквиру развоја **туризма** на простору општине Темерин, циљ је да се у односу на потенцијале са једне стране и циљна тржишта с друге стране планира изградња и повезивање туристичке и друге потребне инфраструктуре, која би омогућила дужи и садржајнији боравак туриста.

Ради даљег развоја туризма треба улагати у модернизацију и проширење постојећих и изградњу нових капацитета, који могу бити уз Јегричку и уз саобраћајне правце, а приоритет би требало дати салашима. Ловни, риболовни, здравствени, рекреативни, бањски, манифестациони и гастрономски туризам су врсте туризма које би се на простору општине Темерин поред сиромашних природних и антропогених туристичких мотива, добром организацијом и пропагандом могле развити.

Основна концепција **саобраћајног уређења** планског подручја општине Темерин у оквиру планског хоризонта била би да ће саобраћај и у будућности остати врло важна просторна функција, која ће иницирати свеобухватни развој овог простора.

У планском периоду, као и до сада, простор општине Темерин биће примарно опслужен путним/друмским саобраћајем, док ће железнички саобраћај имати секундарну улогу, углавном код превоза масовних роба. Интегрално повезивање друмског и железничког саобраћаја је такође врло битан елеменат будуће саобраћајне матрице, с обзиром на близину ЛЦ-а Нови Сад и општинску повезаност путем и пругом са макрорегионалним центром Новим Садом.

Операционализација планских решења у домену друмског/путног саобраћаја је:

- изградња обилазнице државног пута око насеља Темерин и Бачки Јарак и
- реконструкција-израдња општинске путне мреже,

а у домену железничког саобраћаја је:

- реконструкција/модернизација постојећих капацитета и
- израдња нове регионалне пруге на правцу Нови Сад – Темерин – Бечеј, тзв. "Потиска магистрала".

Као делови основног стратешког циља у области **водопривредне инфраструктуре**, на подручју општине Темерин систематизовани су следећи циљеви:

- Дефинисање водопривредног развоја и могућности водопривреде као подстицајног или ограничавајућег фактора у оквиру других компонената развоја подручја;
- Интегрално, комплексно, рационално и јединствено коришћење водних ресурса, како за водоснабдевање становништва тако и за подмирење потреба осталих корисника вода;
- Осигурање заштите и унапређење квалитета вода до нивоа несметаног коришћења вода за предвиђене намене као и заштита и унапређење животне средине уопште и побољшање квалитета живљења људи;
- Очување и унапређење заштите од поплава, ерозија и бујица, као и других видова штетног дејства вода, при чему се и други системи (урбани, привредни, инфраструктурни итд.) упућују како да усмере свој развој да би се заштитили од штетног дејства вода;
- Унапређење свих делатности на водама и око њих, како би се успешно могли реализовати други циљеви у области водопривреде;
- Заштита и уређење сливова са гледишта развоја водопривредних система и развоја других водопривредних грана, посебно шумарства, путем заштите и ревитализације угрожених екосистема, антиерозивног газдовања шумама, унапређења естетских вредности, очувања и унапређења археолошких, историјских, биолошких, геолошких и других природних и створених ресурса и вредности.

Снабдевање **електричном енергијом** потрошача на простору обухваћеном Планом обезбеђено је из трафостанице ТС "Темерин", трансформације 110/20kV, са уграђеним трафоом снаге 31,5kVA. На подручју општине Темерин изграђен је 400kV далековод бр. 444 Нови Сад 3 - Суботица 3, 220kV далековод бр. 217/2 Нови Сад 3 - Србобран и 110kV далеководи: бр. 1106 Нови Сад 3 - Темерин, 1173 Темерин - Жабал и 127/2 Нови Сад 3 - Србобран, који чине и део основне преносне електроенергетске мреже за територију АП Војводине. На датом простору постоји изграђена и преносна средњенапонска 35kV, 20kV и 10kV мрежа, као и нисконапонска 0,4kV мрежа и припадајуће трафостанице.

Постојеће капацитете електроенергетске инфраструктуре карактерише неприлагођеност захтевима стално растуће потрошње. Изграђеност преносне и дистрибутивне мреже је задовољавајућа у погледу покривености простора, али не и у погледу капацитета и техничких карактеристика водава и дистрибутивних трафостаница.

Од **термоенергетске инфраструктуре** на простору обухвата Плана изграђени су гасоводи РГ-04-15 и ДГ-02-02. За гасификацију насеља Темерин изграђен је разводни гасовод, од РГ-04-15 до ГМРС "Темерин" и комплекс ГМРС "Темерин". Изграђен је и разводни гасовод од ГМРС "Темерин" до МРС "Бачки Јарак" и разводни гасовод од ГМРС "Темерин" до МРС "Сириг".

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на подручју обухвата Плана, пружају могућност њеног даљег развоја и проширења, у циљу обезбеђења земног гаса за све кориснике на предметном подручју, као и боље експлоатације гаса.

Такође, на простору обухвата Плана постоји изграђен нафтовод Елемир - Нови Сад.

С обзиром на енергетску зависност региона, посебну пажњу треба посветити развоју и могућностима примене **обновљивих извора енергије** примерених подручју (енергија ветра и сунца, биомаса и биогаз), имајући све време потребу за енергетском ефикасношћу.

Електронска комуникациона инфраструктура на подручју општине Темерин, и по квалитету и по капацитету, је на задовољавајућем нивоу (обухваћени су: електронски комуникациони објекти, телефонске централе, спојни путеви и приступна и разводна мрежа у насељима). У насељима је извршена аутоматизација и дигитализација електронске комуникационе опреме и система. Спојни путеви између телефонских централа су остварени оптичким кабловима. За потребе система ГСМ мреже мобилних телекомуникација на простору општине Темерин изграђене су две базне радио-станице у Темерину, а покривеност радио програмом обезбеђена је преко радио предајника у Темерину.

У смислу одлагања **комуналног отпада**, општина Темерин је са градом Нови Сад и општинама Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Врбас, Жабалј и Србобран потписала Споразум о регионалној сарадњи, приликом чега је дефинисан систем у оквиру којег ће регионална депонија бити у Новом Саду, са трансфер станицама у Бачкој Паланци и Врбасу. Израђени су Локални планови управљања отпадом за све општине овог региона и тренутно су у различитим фазама усвајања. Регионални план управљања отпадом усвојен је 2011. године.

Потреба за изградњом трансфер станице за потребе општине Темерин не постоји, а на локацији постојеће општинске депоније, након њене санације и рекултивације, предвиђено је организовати рециклажно двориште, где ће се вршити примарна селекција отпада и рециклажа појединих врста отпада, као и формирање компостилишта, за обраду комуналног отпада органског порекла, који у садашњем стању чини значајан удео укупне количине генерисаног отпада на територији Општине.

Уклањање животињских лешева са територије Општине ће се вршити привремено на постојећој локацији јаме-гробнице у КО Темерин, у складу са важећим правилницима, до изградње мреже кафилерија на територији Војводине. Јаме гробнице је неопходно лоцирати на месту које није водоплавно, подводно и поред водотока.

Квалитет **животне средине** на територији општине Темерин, у одређеној мери је деградиран под утицајем како природних, тако и већим делом од антропогених фактора. Стратешко опредељење просторног развоја општине Темерин је усмерено у контексту рационалног коришћења природних ресурса и заштите и унапређења природних и радом створених вредности животне средине. У циљу развоја Општине у складу са принципима одрживог развоја, предвиђају се одређене мере и активности за санацију, заштиту и унапређење квалитета природних ресурса и реализацију режима заштите природних и културних добара.

У циљу заштите животне средине од загађења, у планском периоду предвиђене су следеће мере:

- Формирање локалног регистра извора загађивања животне средине на територији Општине;
- Формирање заштитног зеленила уз канале, саобраћајнице, у оквиру пољопривредног земљишта, око радних зона, фарми, комуналних и других објеката, на око 2% територији општине, ради побољшања микроклиматских услова и повећања укупне шумовитости Општине;
- Очување и унапређење шумског фонда с обзиром на малу шумовитост читаве Општине;
- Снабдевање свих насеља водом највишег квалитета, прикључењем на регионални систем водоснабдевања;
- Водоснабдевање индустријских капацитета уз увођење процеса рецикулације;
- Изградња канализационог система и пречистача отпадних вода у свим насељима у Општини;

- Заштита изворишта за водоснабдевање;
- Контролисана примена хемијских средстава заштите и агромера у области пољопривреде;
- Санација и рекултивација напуштене локације депоније комуналног отпада и сточног гробља и осталих деградираних простора;
- Ревитализација старе и изградња нове мелиоративне каналске мреже;
- Одлагање животињских лешева и ветеринарских конфиската на привремену локацију до укључења Општине у систем кафилерија или изградње пећи за спаљивање;
- Обезбеђење нешкодљивог уклањања животињских лешева у случају појаве авијарне инфлуенце у непропусне контејнере као привремено решење и јаме-гробнице за свако насељено место као трајно решење;
- Поступање са опасним материјама спровести у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/04 и 36/09) и подзаконским актима;
- Селектирање отпада на извору настанка и увођење рециклаже, као процеса смањења количине отпада за депоновање.

На подручју општине Темерин од **природних добара** су заступљени: један споменик природе, један парк природе и станишта. Споменик природе "Стари парк у Темерину" потребно је штитити у складу са мерама заштите (обезбедити заштиту природних реткости - шумских животињских врста, избегавати инвазивне врсте дрвећа и формирати еколошке коридоре између парка и атара). На подручју Парка природе "Јегричка", који је истовремено и међународно значајно станиште птица (ИВА подручје), потребно је обезбедити заштиту водног земљишта и слободан пролаз дуж водотока у складу са одредбама Закона о водама. На просторима станишта природних реткости која су предвиђена за заштиту (Римски шанац, подручја слатина и друга влажна станишта: влажне ливаде, тршћаци), потребно је ускладити планиране активности са мерама заштите.

На простору општине Темерин, Покрајински завод за заштиту споменика културе је евидентирао **непокретна културна добра** и прописао услове њихове заштите. Археолошким зонама су обележене површине са већом густином археолошких локалитета, а предпоставља се, услед повољног географског положаја, да их има знатно више. Зоне обухватају обе обале Јегричке, обале бивших природних водотокова (Бела бара, Мала бара, итд.), као и Римски шанац.

II ПЛАНСКИ ДЕО

1. ПЛАНСКА РЕШЕЊА ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА

1.1. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ НАМЕНА ПРОСТОРА

Обухват Просторног плана општине Темерин одређен је површинама целих катастарских општина административне општине Темерин, укупне површине од 16.962, 2242 ha.

Општину Темерин чине три катастарске општине: КО Бачки Јарак, КО Сириг и КО Темерин, у којима се налазе три истоимена насеља.

Табела 1. Површине катастарских општина на подручју обухваћеном Планом²

Ред. број	Катастарска општина	Површина у ha	%	Насеље
1.	КО Бачки Јарак	1.925,6438	11,35	Бачки Јарак
2.	КО Сириг	3.905,3820	23,02	Сириг
3.	КО Темерин	11.131,1984	65,63	Темерин
	Укупно	16.962,2242	100,00	три насеља

Према основним категоријама коришћења земљишта за плански период, простор у обухвату Плана чини у највећој мери пољопривредно земљиште у површини од 13.783,82 ha, што је око 81,26% површине Општине. Пољопривредно земљиште ће се највећим делом користити као обрадиво пољопривредно земљиште, и то углавном као њиве, а знатно мање као воћњаци и виногради. Део пољопривредног земљишта је слабијег квалитета, а чине га већином (влажне) ливаде и веома мало трстици. Приступ пољопривредним површинама је омогућен главним и сабирним атарским путевима.

Шумско земљиште ће чинити површина од 47,45 ha, што је свега 0,28% површине Општине. Водно земљиште у површини од 360,03 ha или 2,12% површине Општине, чини речица (каналисани водоток) Јегричка и мелиоративни канали.

Грађевинско земљиште, у површини од 2.770,92 ha или 16,34% површине Општине, чиниће грађевинска подручја три насеља, у површини од 2.011,11 ha и грађевинско подручје ван грађевинских подручја насеља, намењено за радне зоне, зону спортско-рекреативних и туристичких садржаја, зону кућа за одмор и рекреацију, информациони центар Парка природе "Јегричка", као и комуналне и инфраструктурне објекте и површине намењене саобраћајној и другој инфраструктури, у укупној површини од 759,81 ha.

У општини Темерин искоришћеност постојећег грађевинског земљишта није потпуна. У свим насељеним местима још увек постоје резерве грађевинског земљишта, у јавној и приватној својини, за даљу градњу. Планирана површина грађевинског земљишта ван насеља је повећана на рачун пољопривредног земљишта. Ово повећање је урађено због потребе обезбеђења површина за радне, комуналне и инфраструктурне садржаје, за које се у насељу није могла наћи одговарајућа локација.

При дефинисању грађевинског земљишта за развој нових радних зона ван насеља водило се рачуна да се изврши групација садржаја уз постојеће саобраћајне, комуналне и енергетске капацитете и на пољопривредном земљишту слабије бонитетне класе. За приступ локацијама радних зона уз државне путеве мора се планирати сервисна саобраћајница уз државни пут, која ће са минималним бројем прикључака бити прикључена на државни пут.

При изради шематског приказа уређења насеља Сириг и дефинисању његовог грађевинског подручја водило се рачуна да се избегне проширење грађевинског подручја насеља, а стимулисана је урбана обнова и активирање запуштених локација.

² Извор података: Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности општина, 2013. год.

1.2. БИЛАНС НАМЕНЕ ПРОСТОРА

Табела 2. Биланс постојеће и планиране намене простора за општину Темерин

Ред. број	Намена простора	Постојеће (2014.)		Планирано (2024.)	
		ha	%	ha	%
1.	Пољопривредно земљиште	14.365,52	84,69	13.783,82	81,26
	Обрадиво пољопривредно земљиште	12.586,40		12.089,78	
	Пољоп. земљиште под заливним системом	1.333,71		1.333,71	
	Влажне ливаде и трстици	445,41		445,41	
2.	Шумско земљиште³	43,01	0,25	47,45	0,28
	Шуме и шумско земљиште	43,01		47,45	
3.	Водно земљиште	360,03	2,12	360,03	2,12
	Каналисани водоток Јегричка	164,71		164,71	
	Мелиоративни канали	195,32		195,32	
4.	Грађевинско земљиште⁴	2.193,66	12,94	2.770,92	16,34
	Грађевинска подручја насеља	2.018,17		2.011,11	
	Радне зоне ван насеља	95,74		509,15	
	Зона спорт. рекр. и туристичких садржаја	-		85,08	
	Зона кућа за одмор и рекреацију	2,04		3,91	
	Информациони центар ПП "Јегричка"	0,47		0,47	
	Црпна станица	0,61		0,61	
	Извориште водоснабдевања	2,39		30,72	
	ТС 110/20kV	0,13		0,13	
	Центар за рециклажу са компостилиштем	4,67		8,51	
	Саобраћајна инфраструктура	81,72		127,57	
	- железничка пруга	9,32		21,79	
	- ДП I реда – ауто пут Е-75	12,06		12,06	
	- ДП II реда	54,40		54,40	
	- обилазница	-		33,38	
	- општински пут	5,94		5,94	
	Укупно (1+2+3+4)	16.962,22	100,00	16.962,22	100,00

Исказани биланс постојеће и планиране намене простора за општину Темерин одговара графичком приказу из Плана (реферална карта број 1 – Намена простора). Може се уочити да су површине под водним земљиштем остале непромењене.

За површине под шумским земљиштем је планирано повећање (рекултацијом сметлишта код Бачког Јарка), тако да ће са планираним ваншумским зеленилом од око 2-2,5% укупна шумовитост Општине износити до 2,78%.

Планирано је да дође до повећања грађевинског земљишта на рачун постојећих пољопривредних површина. У планском периоду планирано је да максимално заузме под грађевинским земљиштем буде 2.770,92 ha, односно 16,34% од укупне површине Општине.

У односу на претходни ППО Темерин, овим Планом је предвиђено мање заузимање пољопривредног земљишта, ради формирања грађевинског. Наиме, тада је за грађевинско земљиште било планирано укупно 2.878,83 ha⁵, односно 16,97% од укупне површине Општине. Значи да је овим Планом предвиђено укупно смањење грађевинског земљишта за 107,91 ha, у односу на грађевинско земљиште предвиђено садашњим планом, што представља смањење од 3,75%.

³ Извор података: Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности општина, 2013. год.

⁴ Грађевинско земљиште је детаљније приказано и анализирано у табели 7 у тачки 1.4.3. Биланс грађевинског земљишта.

⁵ У претходном ППО-у су у грађевинско земљиште били рачунати и мелиоративни канали (тако да је укупна површина грађевинског земљишта била 3.074,15 ha), али су овде канали изузети, ради објективнијег поређења са овим Планом, у ком су мелиоративни канали дефинисани и рачунати као водно земљиште (у складу са Законом о водама).

2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И РАЗВОЈ ПРИРОДНИХ СИСТЕМА И РЕСУРСА

2.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Према билансу исказаном у претходном поглављу, а који одговара графичком приказу из Плана (реферална карта број 1 – Намена простора), на подручју општине Темерин пољопривредно земљиште обухвата 14.365,52 ха или 84,69% укупне територије. Међутим, овде треба рећи да према званичним подацима РГЗ Службе за катастар непокретности пољопривредно земљиште у општини Темерин обухвата знатно веће површине (чак 15.308,83 ха или 90,28%)⁶, јер се, са једне стране, у грађевинским подручјима насеља налазе значајне површине обрадивог пољопривредног земљишта, које није приведено намени, док су, са друге стране, (што је управо карактеристично за ову општину) грађевинске парцеле подељене најчешће на две катастарске парцеле/честице: кућу са окућницом и башту (врт, воћњак, ораницу) која се обрађује.

Пољопривредно земљиште у општини Темерин је углавном у приватном власништву, са мањим индивидуалним парцелама. Природни услови пре свега педолошки и просторни, у великој мери усмеравају и опредељују начин коришћења земљишта у правцу развоја ратарске производње, као изразито доминантне. Тако површине под њивама захватају 13.920,11 ха или 82,07% укупне територије Општине.

Сви остали начини коришћења пољопривредног земљишта су далеко мање заступљени, а самим тим и од мањег значаја за економију општине Темерин. Треба споменути да ливаде покривају 359,06 ха или 2,12%, без већег економског значаја. Воћњаци (65,5 ха или 0,39%) и виногради (20,85 ха или 0,12%) нису површински значајно заступљени, али доносе знатне економске приходе. Остале категорије коришћења земљишта нити обухватају значајније површине, нити имају доходну вредност.

На основу наведених података, може се констатовати да општина Темерин располаже високим уделом пољопривредног земљишта на ком је могуће организовати све видове пољопривредне производње, те га је потребно штитити мерама и активностима, којима се трајно обезбеђују природне функције земљишта. У том смислу забраном коришћења пољопривредног земљишта у друге сврхе, осим у случајевима утврђеним Законом и овим Планом, забраном испуштања и одлагања отпадних и штетних материја, контролисаном применом минералних ђубрива и препарата за заштиту, избором адекватних технологија у обради земљишта и противерозионих мера, сачуваће се квалитет земљишта тј. његова физичка, хемијска и биолошка својства.

Пољопривредном земљишту које је коришћено за експлоатацију минералних сировина (глина, нафта, гас...) пројектима рекултивацује дати намену блиску пређашњем стању. Пољопривредно земљиште треба заштитити пољозащитним појасевима од штетног дејства еолске ерозије којом се односе земљиште и усеви у фази семена, што за последицу има смањење приноса. У том смислу је потребно:

- Формирати ветрозаштитно и пољозащитно зеленило на територије Општине на просторима уз канале, саобраћајнице и у оквиру пољопривредног земљишта са циљем побољшања микроклиматских услова окружења;
- Формирати заштитно зеленило уз радне површине у атару, на просторима за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште) и у зонама кућа за одмор;
- Шуме и заштитно зеленило повезати у систем зелених површина, који ће омогућити јачање укупног био-еколошког система подручја.

Од штетног дејства подземних и поплавних вода, пољопривредно земљиште ће се штитити редовним одржавањем постојећег и доградњом дренажног система.

⁶ Извор података: Републички геодетски завод, Служба за катастар непокретности општина, 2009. год.

2.2. ШУМЕ И ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Према подацима катастра из 2009. године, на територији општине Темерин шуме и шумско земљиште су заступљене на површини од 43,01 ha. Шумовитост од 0,25% је знатно испод оптималне шумовитости дате плановима вишег реда. Шуме на територији Општине имају пре свега заштитне функције. Од укупних површина под шумама највећи део се налази на подручју КО Темерин. Шуме су углавном приватно власништво. Делом шума газдује ловачко удружење.

Концепција развоја шума и шумског земљишта у оквиру обухвата Плана, подразумева повећање површина под шумама, унапређење постојећих шума и њихово коришћење у складу са еколошким принципима и условима заштите природе, уз остваривање заштитних, културно-социјалних и производних функција.

Шумско земљиште на територији Општине се може повећати пошумљавањем обрадивог пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу по претходно прибављеној сагласности Министарства. Шумско земљиште као ресурс треба користити у складу са његовим биолошким капацитетима. Одговарајући избор станишта за пошумљавање, избор врста дрвећа као и примена прописане технологије гајења шума, спада у најважније превентивне мере заштите шума и шумског земљишта.

Заштити шума и шумских земљишта, као и стабилности шумских екосистема, треба дати приоритет и посебан значај због опште угрожености од многих биотичких и абиотичких чинилаца, али и због значаја општекорисних функција шума и њене глобалне и основне намене.

Деградиране и девастиране састојине морају се преводити у више узгојне облике без обзира на њихово порекло, разлоге и начине настанка. Конверзију састојина на неодговарајућим стаништима спроводити врстама којима дато станиште одговара по еколошко-типолошкој припадности. Само састојине стабилне унутрашње структуре и изграђености могу задовољити потребе разних захтева према шумама и њима одређеним основним наменама. Оптимална стања шумских састојина морају се стално успостављати и пратити, тако да на најефикаснији начин задовоље потребне функције и намене, уз уважавање појединих њихових специфичности.

Један од приоритетних задатака је повећање степена шумовитости, имајући у виду укупну шумовитост подручја и позитивне ефекте које шума има. Повећање степена шумовитости мора бити акција ширег значаја, спровођена у сарадњи са другим субјектима, уз максимално коришћење техничких, кадровских и економских потенцијала. Овај циљ се односи првенствено на делове који се налазе ван шумских комплекса (приватне шуме и шумска земљишта).

2.3. ВОДЕ И ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

Вода и водотоци као добра од општег интереса, под посебном су заштитом и користе се под условима и на начин који одређује Закон о водама.

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

У складу са Законом о водама, Водопривредном основом и овим Планом ће се уредити заштита вода, заштита од штетног дејства вода, коришћење и управљањем водама, као добрима од општег интереса, услови и начин обављања водопривредне делатности, организовање и финансирање водопривредне делатности и надзор над спровођењем одредби.

Подземне и површинске воде

При планирању будућег снабдевања становништва водом, у домену избора изворишта, предност добијају она изворишта која су економски повољнија и која су изложена мањим ризицима угрожавања квалитета вода, па их релативно лако можемо адекватно заштитити, односно свести ризике на прихватљиви ниво. Неопходно је сва изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода адекватним мерама заштитити и унапредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

Оптималну дугорочну оријентацију снабдевања водом становништва представља изградња рационалних регионалних и међурегионалних система у које би били интегрисани постојећи насељски водоводни системи. Ови системи треба на складан начин да допуне недостајуће количине вода са локалних изворишта.

Подземна вода је повољна као извориште хигијенски исправне воде, јер изданска средина представља природни филтар и биохемијски реактор у коме се природним физичким, хемијским и биолошким процесима врши трансформација квалитета воде, у смислу побољшања квалитативних особина.

На подручју јужне Бачке развијени су централизовани градски водоводни системи из којих се снабдева водом за пиће већи проценат становништва. Сеоска изворишта, због своје разуђености, лоше организационе и кадровске ситуације немају перспективу за даљи развој. Јавна комунална предузећа треба обавезати да што брже приступе проширивању централизованог система на целу општину, повезивањем постојећих сеоских водовода са градским.

Сва градска и већи део сеоских изворишта експлоатишу подземне воде из артеских издани у плиоциним и плиоцено-плеистоценским седиментима, сем изворишта Новог Сада, која су базирана на слободним изданима из алувијалних наслага у приобаљу реке Дунав.

Даљи развој водоснабдевања треба базирати на постепеном проширивању централизованих градских водоводних система на простор целе Општине. У почетку треба повезати постојеће сеоске са градском водоводном мрежом, затим усмерити пажњу на проширење капацитета изворишта која ће бити прописно заштићена. Основу за развој изворишта представљају постојећа изворишта, с тим што треба истражити могућност њиховог проширења или формирања нових изворишта.

На подручју Општине планира се праћење површинских и подземних вода ради потпунијег увида у квалитет вода и утврђивања потреба за предузимање мера у зависности од степена угрожености и врсте загађења. Елиминацију или редукацију појединих параметара из састава воде за пиће, које не одговарају Правилником утврђеним граничним вредностима, треба спровести путем објеката и опреме за кондиционирање вода. У садашњем тренутку једине мере кондиционирања су дезинфекција (активна мера) и испирање мреже (пасивна мера).

Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта од случајног или намерног загађивања. Ово се пре свега односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање.

Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

Код коришћења површинских вода за просторну и временску прераспodelу вода неопходна је изградња одговарајућих акумулација и регионалних система допремања воде, а све у рационалном односу са комплексним системом заштите и коришћења речних вода. Висококвалитетне воде би се користиле првенствено за водоснабдевање становништва, а воде нешто нижег квалитета треба користити за друге намене (снабдевање индустрије, наводњавање, рибарство итд.).

Заштита водног земљишта

Водно земљиште је заштићена и резервисана зона уз све водотоке. Водно земљиште дуж Јегричке обухвата површину коју обухвата успор од тзв. стогодишње велике воде, увећану за појасеве дуж обе обале ширине до 10 m, зависно од положаја објеката и заштитних система. Код река које су уређене и насипима, водно земљиште је простор унутар насипа, као и простор од најмање 50 m од најудаљеније границе ножице насипа унутар брањене стране, који је резервисан искључиво за дренажне системе, као и за могуће касније доградње и надвишења насипа, уређење приобалног појаса и друге мере заштите. На водном земљишту није дозвољена било каква градња сталних објеката, али се може без ограничења користити за пољопривредну производњу, плантажне засаде (шуме, воћњаци, виногради), спортске и рекреационе површине – али без објеката који би могли да ометају развој система за заштиту од вода и спровођење мера одбране (прилаз грађевинске механизације, проширење постојећих насипа при њиховом надвишењу, реализацију дренажних система).

2.4. ГЕОЛОШКИ РЕСУРСИ

Са аспекта експлоатације енергетских извора (нафте, природног гаса и термоминералних вода), предметни простор потребно је планирати за истражне бушотине, јер посматрани простор спада у одобрени истражни простор јужне Бачке на основу Решења Покрајинског секретеријата за рударство и минералне сировине, истражни простор број 5074. Сходно томе овај простор би требало резервисати за будуће истражне радове надлежног предузећа (за експлоатацију нафте, гаса и термоминералних вода) у сагласности са датим површинама и динамиком реализације истраживања.

Истраживање, експлоатација и искоришћавање подземних вода и хидрогеотермалне енергије не представља никакву опасност по животну средину, па су стога ове активности дозвољене на целој територији општине Темерин.

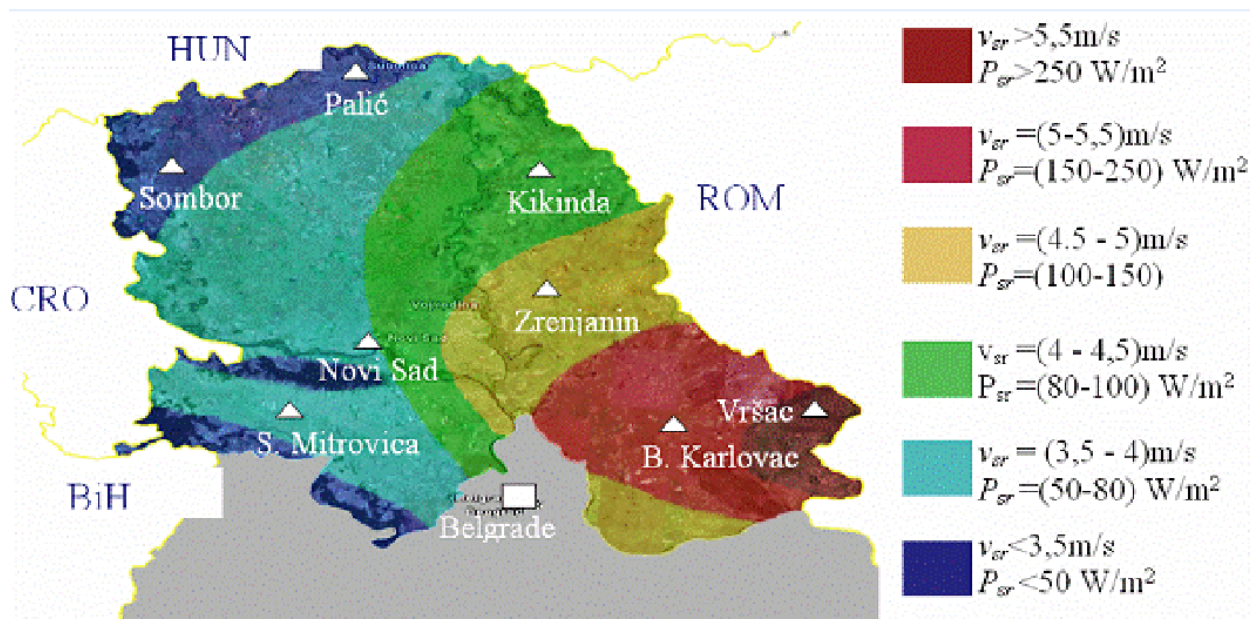
2.5. ПОТЕНЦИЈАЛИ ОБНОВЉИВИХ ИЗВОРА ЕНЕРГИЈЕ

На основу резултата израђених студија за подручје АП Војводине, на простору општине Темерин као мањи и већи потенцијали обновљивих извора енергије издвајају се: биомаса, биогас, геотермална енергија, сунчева енергија, енергија ветра и хидроенергија.

С обзиром да припада пољопривредном подручју, да су истражене геотермалне бушотине, постоје предуслови, као и на простору целог подручја АП Војводине, за коришћење ових потенцијала као извора обновљиве енергије мањих капацитета за производњу топлотне енергије за потребе пољопривредне производње и бањског туризма.

Сунчева енергија, с обзиром на повољну осунчаност, број сунчаних дана у току године овог простора, може се користити као обновљиви извор енергије, који ће користити производни објекат већих капацитета.

Подручје Општине, на основу Студије Атласа ветрова на територији АП Војводини, се налази у зони повољних ветрова (4,0-4,5m/s) на висинама преко 50m изнад тла, а нарочито 100m изнад тла, што одговара савременим ветроелектранама снага 2-2,5 MW, где је експлоатација енергије ветра економски исплатива.

Слика 1. Приказ брзине и енергетског потенцијала ветра на висини 50m у W/m²

Постојање каналске мреже на овом простору пружа могућност коришћења хидроенергије за производне енергетске објекте мањих капацитета (до 10MW).

Стварни потенцијал, као и исплативост коришћења ових потенцијала, установиће се детаљним испитивањем и израдом неопходне документације.

3. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ, ДИСТРИБУЦИЈА СТАНОВНИШТВА И МРЕЖА НАСЕЉА И ЈАВНИХ СЛУЖБИ

3.1. СТАНОВНИШТВО

На основу утврђених биодинамичких карактеристика популације, досадашњих развојних тенденција, планираних мера демографске политике, као и прогнозираног привредног и укупног друштвеног развоја, у периоду 2002-2021. год. за сва насеља општине Темерин прогнозиран је благи пораст укупног броја становника, тако да ће 2021. године у општини живети 32600 становника. Просечна величина домаћинства износиће 2,9 чланова по домаћинству, а укупан број домаћинстава биће 11400.

Табела 3. Укупан број становника, домаћинстава и просечна величина домаћинства

Насеље	Број становника		Индекс 2021/02	Прос. стопа раста 2002/21	Број домаћинстава		Просечна величина домаћинства	
	2002. г.	2021.г.			2002.г.	2021.г.	2002.г.	2021.г.
Бачки Јарак	6049	6500	107,5	0,4	1967	2160	3,1	3,0
Сириг	3010	3600	119,6	0,9	981	1200	3,1	3,0
Темерин	19216	22500	117,1	0,8	6529	8040	2,9	2,8
Општина	28275	32600	115,3	0,7	9477	11400	3,0	2,9

У току усаглашавања Плана извршен је Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011. године. На основу до сада објављених података из књига Пописа становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011.године, дајемо податке о броју становника и домаћинстава, те их презентујемо у следећој табели. На основу датих података види се да је дошло до незнатног пораста укупног броја становника (за 12 лица) у односу на претходни попис, као и смањења броја домаћинстава (за 289).

Табела 4. Укупан број становника и домаћинстава 2011. године

Насеље	2011. година	
	Број становника ⁷	Број домаћинстава ⁸
Бачки Јарак	5687	1840
Сириг	2939	912
Темерин	19661	6436
Општина	28287	9188

3.2. ОДНОС ГРАДСКИХ И СЕОСКИХ НАСЕЉА И ФУНКЦИОНАЛНО ПОВЕЗИВАЊЕ НАСЕЉА И ЦЕНТАРА

Општина Темерин има три насеља, од којих је Темерин локални (општински) центар и урбано насеље (мањи урбани центар), са развијеним централним функцијама, док остала два насеља имају функцију локалне (месне) заједнице. Бачки Јарак је насеље урбаног карактера и има развијенији насељски центар у односу на Сириг. Насеље Сириг је руралног карактера са развијеним централним функцијама, које као и код осталих насеља у планском периоду треба даље развијати, у складу са препорукама из овог Плана.

Постојећа мрежа насеља се неће проширивати у будућности. Насеља - локалне заједнице (Бачки Јарак и Сириг) гравитирају ка локалном центру (Темерин) и функционално су повезана са њим. Развојем саобраћајне и техничке инфраструктуре, као и компатибилних јавних садржаја, у складу са потребама и економском подршком, у наредном периоду треба подстицати полицентричан и функционално умрежен развој свих насеља Општине.

Општина Темерин се налази у функционалном урбаном подручју (ФУП) међународног значаја са центром у Новом Саду, са којим има добре везе, а који је привредни центар I ранга и међународни центар. Утицај Новог Сада се огледа у административном смислу, интеракцијама у секундарном и терцијалном сектору и кроз повезаност привреде и инфраструктуре. За задовољавање потреба вишег реда, као што су: високо специјализовано здравство, високо и специјално образовање, извесни садржаји у области културе и спорта општина Темерин гравитира и Београду (центру у категорији европских МЕГА-3 градова).

На бржи развој општине Темерин велики утицај могу имати активности на тему регионалне и међународне сарадње, потенцирањем заједничких пројеката и конкурисањем у међународним и европским фондовима за финансирање. У том смислу, у наредном периоду треба радити на унапређењу и јачању веза са суседним општинама и регионима и развијати међународну сарадњу са Републиком Мађарском.

3.3. ОРГАНИЗАЦИЈА ЈАВНИХ СЛУЖБИ

Основна планска поставка је развој јавних служби заснован на постојећој мрежи објеката, потребама будућих корисника, примени савремених информатичких и других комуникационих средстава и новим улагањима јавног и приватног сектора.

Јавне службе, односно услуге од јавног интереса, се класификују у две групе:

- *основне услуге*, којима се остварују социјална и културна права гарантована Уставом Републике Србије, и
- *услуге вишег ранга*, које се такође финансирају из јавних фондова и треба да буду доступне свим припадницима одређене циљне групе, за коју се услуга организује.

⁷ Извор података: Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011.године. књига 2

⁸ Извор података: Попис становништва, домаћинстава и станова у Републици Србији 2011.године. књига 10

Организовање основних услуга - предшколско и основно образовање, основна здравствена заштита, дневни центри и мултифункционални објекти за различите социјалне и културне програме, се подразумева у сваком насељеном месту, односно на раздаљини до 30 минута организованим јавним превозом.

Организовање услуга вишег ранга – средње, више и високо образовање, болничка и специјализована здравствена заштита, одређени видови социјалне заштите осетљивих друштвених група, активности и услуге у области културе, спорта и рекреације, се обезбеђује на већем гравитационом подручју, односно на раздаљини 45-60 минута од места становања корисника.

Табела 5. Организација јавних служби у насељима општине Темерин

Ред. број	Врста јавне службе	Темерин	Бачки Јарак	Сириг
I	Социјална заштита			
1.	Центар за социјални рад	+		
2.	Збрињавање старих лица	+	+	+
3.	Дом (комплекс) за старе	*		
4.	Дневни центар	+	•	•
II	Образовање			
5.	Предшколско образовање	+	+	+
6.	Основно образовање (I-IV)	+	+	+
7.	Основно образовање (V-VIII)	+	+	+
8.	Средње образовање	+		
9.	Више и високо образовање	*		
10.	Ученички дом	•		
III	Здравствена заштита			
11.	Амбуланта, здравствена станица, мобилна здравствена служба	+	+	+
12.	Дом здравља	+		
13.	(Општа) болница	*		
14.	Апотека	+	+	+
15.	Ветеринарска станица	*		
IV	Култура			
16.	Дом културе/Културни центар Мултифункционални објекат	+	+	+
17.	Библиотека	+	*	*
18.	Музеј	*	+	
V	Спорт и рекреација			
19.	Отворени спортски терени	+	+	+
20.	Фискултурна сала	+	+	+
21.	Купалиште-базени	+	*	*
22.	Мањи спортско-рекреативни центар	*		

- + постојећи насељски садржај
- потребан насељски садржај (препука из РПП АПВ-а или ППРС-а)
- * могући насељски садржај (ако постоји интерес и економска основа за организовање садржаја, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва, у центру или неком другом насељу Општине)

У насељима општине Темерин заступљена је већином примарна мрежа јавних служби и то у области социјалне заштите, образовања, здравствене заштите, културе и спорта и рекреације.

Организација јавних служби на територији Општине углавном одговара хијерархијском нивоу насеља и у складу је са препорукама датим у РПП АПВ-у и ППРС-у. Међутим, садашње стање - услови рада и ниво опремљености појединих садржаја нису сасвим задовољавајући, те их је у наредном периоду неопходно унапредити, а предвиђене садржаје, који недостају, организовати.

У области **социјалне заштите** у Темерину постоји Центар за социјални рад и Дневни центар за децу и родитеље. Организовање дневних центара, који сападају у основне услуге, се подразумева у сваком месту. Наиме, дневни центри су форма пружања разноврсних услуга нестационарног типа у области социјалне заштите у непосредној близини места становања, намењени пре свега рањивим групама популације (старо становништво, особе са сметњама у развоју, лица са хроничним болестима, особе са инвалидитетом и др.)

На подручју Општине не постоји ни један стационарни центар (дом) за старе, али се, с обзиром на велики удео старог становништва, може очекивати у наредном периоду, било у овиру јавног или приватног сектора. Решавање основних проблема старачких домаћинстава, као што су редовно снабдевање, помоћ у кући, здравствена заштита и нега болесних и немоћних, пружање одређених врста услуга и др., у наредном периоду је могуће остварити планирањем и других модалитета смештаја: формирањем мобилних екипа, које би пружале помоћ старим лицима у њиховим кућама, пресељењем старих лица код породица, где би се формирао мањи објекат за смештај и негу старих, организовање "малих кућних заједница" за стара лица по насељима и др.

Посебно је важно обратити пажњу на развој проширених облика социјалне заштите, чиме би се обухватиле следеће категорије становника: социо-материјално угрожена деца и омладина, посебно она са проблемима у понашању и инвалидна деца и омладина о којима се старају хранитељске породице, стара лица без породичног старања, инвалиди и друге маргинализоване групе.

У области **образовања** у Општини је заступљено предшколско, основно и средње образовање. Предшколско образовање се врши у склопу ПУ "Вељко Влаховић" у Темерину, са одељењима у Бачком Јарку и Сиригу. Иако је заступљено у свим насељима, предшколско образовање се мора даље организовати у складу са новим моделима и потребама деце, како би се постигао уједначен квалитет пружања услуга у свим насељима, омогућило коришћење свим социјалним групама и обезбедио капацитет објеката у складу са стандардима за ту врсту установа (обавеза да се обезбеди обухват од 100% континента деце узраста 6 година ради похађања припремног програма за полазак у школу). У наредном периоду је планирана изградња нове предшколске установе у Сиригу.

На територији Општине постоје четири основне школе, са органозованом наставом од I-VIII разреда (ОШ "Петар Кочић" и ОШ "Кокаи Имре" у Темерину, ОШ "Славко Родић" у Бачком Јарку и ОШ "Данило Зеленовић" у Сиригу), с тим да се у Темерину настава одвија двојезично (на српском и мађарском језику). Све школе имају уређене спортске терене и игралишта, физкултурну салу, кабинете и школску кухињу. У наредном периоду, поред опремања и осавремењивања школског простора у складу са стандардима, неопходно је обезбедити и одговарајуће услове за живот и рад наставног кадра, како би се обезбедио њихов квалитет и трајније задржавање.

Осим постојеће Техничке школе у Темерину, која оспособљава кадрове трговачке, економске, фризерске и машинске струке, ученици средњошколско образовање настављају најчешће у Новом Саду или локалним центрима суседних општина. Техничка школа је смештена у адаптираном дворцу "Каштел" (споменик културе), који је доста девастиран оваквом наменом и накнадним интервенцијама, па је у наредном периоду планирана изградња савремене школе на новој локацији.

Дом здравља у Темерину, са мрежом својих служби и објеката (здравствене станице "Бачки Јарак" и "Сириг" и амбуланте "Старо Ђурђево" и "Телеп") и апотекарском службом у свим насељеним местима, пружа примарну **здравствену заштиту** на целој територији Општине. Стање дома здравља и амбуланти је задовољавајуће, с тим што је потребно боље опремити/модернизовати службе и побољшати квалитет здравствених услуга.

Евентуална изградња (опште) болнице (по ППРС-у могући садржај, ако се јави интерес и економска основа за организовање, било у оквиру јавног или приватног сектора власништва) би пружала услуге секундарне здравствене заштите, док би се виши облици здравствене заштите и убудуће вршили у Новом Саду.

Јавни садржаји из области **културе**, су у Темерину организовани у склопу Културно-информативног центра "Лукијан Мушички" и Библиотеке "Сирмаи Карољ", док у осталим насељима постоје домови културе. Такође, у Темерину је 2003. год. отворена Мађарска завичајна кућа - Тајхаз, у којој су протеклих година организоване многобројне културне манифестације и радионице, док је етно-кућа "Брвнара", коју су 1975. год. подигли крајишници у Бачком Јарку, проглашена за споменик културе и данас је депаданс Музеја Војводине, са пригодном музејском поставком, која сведочи о култури, традицији и обичајима колонизованог становништва. У сваком насељу је активно и неко културно-уметничко друштво (КУД "Вук Караџић", КУД "Младен Стојановић", и др.), а културни живот Општине обогаћују и многобројне културне манифестације (Певачки фестивал "Хајдучки растанак", "Дани лудаје", итд.).

Постојећи капацитети објеката културе су довољни, али их треба боље искористити, оживети и обогатити новим садржајима. Наиме, свако насеље би за потребе обављања различитих културних, образовних и социјалних програма и активности, који сападају у основне услуге, требало да има одговарајући објекат/простор организован као мали мултифункционални центар. У ту сврху се могу адаптирати постојећи објекти месних заједница и домова културе, али је важно да се јасно дефинише њихов својински статус, режими коришћења, модалитети финансирања и одржавања и, што је најважније, да се предупреди њихова конверзија у намену која не обезбеђује јавни интерес.

Спортске активности на територији Општине се одвијају у оквиру петнаестак спортских клубова (фудбал, рукомет, кошарка, одбојка, борилачки спортови и др.). Уређених спортских терена има у свим насељима и у функцији су. Углавном су то фудбалска игралишта или игралишта за мали фудбал, понегде још за кошарку и одбојку, која у наредном периоду треба реконструисати и додатно опремити (трибине, свлачионице, санитариије, паркинзи...), као и обогатити новим садржајима. Такође, у Темерину постоји спортска хала, а у свим насељима физкултурне сале и отворени терени за мале спортове (у склопу школа), који се користе и ван наставе за спортско-рекреативне активности, како деце, тако и одраслих.

У Темерину је у функцији отворени базен са термалном водом и пратећим садржајима, а постоји заинтересованост да и остала насеља добију своја купалишта - базене. Уз регистровану хидрогеотермалну бушотину у Темерину, изградњом објеката за рехабилитацију и специјализована лечења, са једне стране, а туристичко смештајних капацитета са друге стране, стећи ће се услови за регистровање бање и развој бањског туризма у наредном периоду.

Такође, изградњом спортско-рекреативног центра вишенаменског карактера источно од насеља Темерин (зона спортско-рекреативних и туристичких садржаја), где би се постојећа вештачки створена језера/баре (бивша позајмишта глине) уредила за потребе садржаја спорта и рекреације на води са читавим низом забавно-рекреативних и угоститељско-услужних капацитета, стећи ће се услови за боље и садржајније употпуњавање слободног времена, како становника Општине тако и посетилаца туриста.

У наредном периоду неопходно је даље радити на развоју спортског аматеризма и рекреативног спорта, као и обезбедити материјалне услове за реконструкцију и адаптацију постојећих спортских објеката на подручју Општине. Спортски објекти могу бити у јавном/државном или у приватном сектору. Наиме, за реализацију планираних активности неопходна је подршка и јавног и приватног сектора, која ће допринети развоју постојећих и формирању нових спортских садржаја.

Јавне службе ће се развијати у складу са просторним и демографским развојем сваког насеља. На посматраном простору треба пратити заступљеност одређене старосне групе становништва, потребу за културним и стручним усавршавањем, заинтересованост за одређени начин испуњавања слободног времена и слично, и у складу са тим развити или ревитализовати одређену јавну установу.

Обезбеђивање доступности јавних служби подразумева: саобраћајну доступност (организовани систем насељског и међунасељског превоза, употреба специјализованих аутобуса као што су ђачки аутобуси, субвенциониран превоз за поједине друштвене групе и сл.), информатичку доступност (телефон, телефакс, интернет), развој мобилних јавних служби ради пружања услуга корисницима у месту становања (услуге путујећег васпитача, покретне библиотеке, мобилне амбуланте и здравствене службе за превентивне здравствене услуге, стоматолошке услуге, курсеви и сл.).

Развој јавних служби зависиће и од расположивог грађевинског фонда, економске моћи и активности локалне заједнице, традиције, културне развијености и потенцијала, заинтересованости инвеститора и других услова. За одрживи развој, неопходно је стимулисати приватну иницијативу (повезивање приватног и јавног сектора и актера у организовању услуга од јавног интереса), као и различите видове донација, и развијати програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице, као што су: брига о деци; социјална и здравствена заштита (деце, жена, старих лица, лица са посебним потребама); специјализована образовања (побољшање квалитета основног образовања, образовање за оне који намеравају да остану у области пољопривредне производње, у области туристичке делатности и сл.).

4. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ И ДИСТРИБУЦИЈА ПРИВРЕДНИХ ДЕЛАТНОСТИ

Основно стратешко опредељење општине Темерин представља ревитализација читавог подручја Општине путем динамичнијег и складнијег развоја привреде, привредне и друштвене инфраструктуре и подизања укупног друштвеног стандарда.

Користећи своје компаративне предности, а имајући у виду укупне и посебне потенцијале Општине, основни развојни приоритет треба да буде ревитализација укупне привреде и развој ефикасне привредне инфраструктуре, уз активну и атрактивну политику привлачења инвеститора, уз императив заштите и очувања животне средине, а у циљу побољшања квалитета живота становништва.

4.1. ПОЉОПРИВРЕДА И РИБОЛОВ, ШУМАРСТВО И ЛОВ

Пољопривреда и риболов

Основни задатак пољопривреде на подручју општине Темерин је изналажење могућности за континуирано остваривање одрживог развоја ове делатности на целокупном подручју Општине.

За то постоје оптимални услови у виду земљишног фонда изузетног квалитета, умерено-континенталне климе и могућности коришћења воде, што пружа реалну шансу за развој различитих видова пољопривредне производње. Сировинска база биљног и животинског порекла произведена на овом подручју, пружа могућност развоја разноврсне агроиндустрије.

На основу ових чинилаца могу се дефинисати следећи циљеви у области пољопривреде:

- Утврђивање предуслова за оптимални развој тржишно оријентисане производње;
- правилна процена специфичности и производних могућности посматраног подручја, која му пружају компаративне предности у односу на друге;

- Стварање предуслова за рационализацију земљишних поседа;
- Завршетак процеса власничког структурирања земљишта и пратећих прерађивачких објеката;
- Општа инвентура просторних и развојних могућности по различитим областима пољопривреде.

Као посебни циљеви развоја у области пољопривреде намећу се:

- Повећање удела индустријских и крмних култура у оквиру ратарске производње;
- Реактивирање и унапређење рада центра за вештачко осемењавање крвава;
- Потенцирање развоја мање развијених пољопривредних грана као што су воћарство, виноградарство, пчеларство и узгој лековитог биља, јер зато постоје природни потенцијали.

За сада пољопривредну производњу општине Темерин карактерише примат у производњи житарица и кукуруза. Приоритетни правци просторне орјентације пољопривредне производње засниваће се на ратарству и повртарству, као водећим гранама тржишне производње, на говедарству и свињарству, као комплементарним, а посебна усмерења ужих локалитета су виноградарство и производња лековитог биља. Неопходно је да се изради Стратегија развоја пољопривреде, као значајне привредне гране (Основе о заштити, коришћењу и унапређењу пољопривредног земљишта за општину Темерин). Стимулисана је регистрација индивидуалних пољопривредних газдинстава, као први корак у омогућавању пољопривредницима да лакше и брже приступе средствима Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства Републике Србије и фонду за пољопривреду АП Војводине, као и другим изворима финансирања.

Ратарство и повртарство - С обзиром да је ратарска производња доминантна у оквиру биљне производње на овом подручју, планира се да ће и у наредном периоду то остати, а по правилу ће се одвијати у ванграђевинском реону (изузетак је узгој поврћа за сопствене потребе), који мора бити комасационо и арондационо уређен, снабдевен путном мрежом и неопходним хидротехничким објектима. Интензитет производње ће се повећати применом нових агротехничких и организационих мера и подизањем ветрозаштитних појасева. Планира се да у наредном периоду дође до повећања површина у свим облицима повртарске производње (у отвореном и затвореном простору). Могуће је подизати и веће стакленике и пластенике - комплексе уз поштовање правила уређења и мера заштите животне средине.

Да би се планирано повећање повртарске производње остварило потребно је:

- повећање површина под повртарским културама;
- посебно повећање гајења поврћа као другог усева;
- повећање површина под пластеницима и стакленицима;
- увођење у производњу поврћа више врста за свежу потрошњу током целе године;
- примена одговарајућих агротехничких мера, гајење квалитетних и отпорних сорти;
- коришћење квалитетног и отпорног семена и садног материјала;
- осавременавање баштенског начина производње;
- набавка нове савремене механизације;
- повећање образовног нивоа пољопривредних произвођача.

Сточарство - За побољшање постојећег стања у сточарској производњи потребно је да се утврди стратегија развоја сточарства за територију општине Темерин. Сточарска производња ће бити организована у адаптираним постојећим и новим савременим фармама по принципу модерног стајског узгоја према правилима за подизање фарми. При планирању броја и капацитета фарми треба водити рачуна о повезивању са прерађивачком и кланичком индустријом, као и могућностима снабдевања већих тржишта у окружењу. У наредном периоду је неопходно обезбедити довољну количину квалитетне сточне хране, успоставити задовољавајући здравствени статус животиња и обезбедити његово одржавање, као основне предуслове континуиране сточарске производње. За повећање сточарске производње користити и подстицајне мере државе и мере кредитно-монетарне политике.

Важно је истаћи да се у Темерину налази станица за вештачко осемењавање крава, чије су активности редуковане, али постоје услови и стручни кадар за њено даље деловање и унапређење.

Виноградарство и воћарство – Засади воћњака и винограда ће се по правилу подизати у атару. На подручју КО Темерин, северно од насеља, уз уз речицу Јегричку већ постоје засади винограда. У насељима ће бити могуће подизање мањих засада, за сопствене потребе.

Ова врста производње, због високе цене подизања засада и релативно дугог чекања прве бербе, мора имати подршку Општине, Покрајине и Републике. За унапређење воћарско-виноградарске производње потребни су:

- едукација и удруживање произвођача;
- кредитирање ових видова производње;
- замена старих дотрајалих засада новим и санација запуштених младих воћњака и винограда;
- подизање нових засада избором најквалитетнијих сорти;
- обезбеђење адекватне механизације ради повећања економичности производње.

Остали видови њивске производње - С обзиром на квалитет земљишта и традицију у производњи и других култура на отвореном простору, потребно је сагледати могућност и израдити програм узгоја зачинског, ароматичног и лековитог биља, као и могућност узгоја цвећа.

Еколошка пољопривреда и органска производња представљају велики развојни потенцијал. Производња тржишно атрактивних пољопривредно прехранбених производа у органском поступку и производа дефинисаног географског порекла, за којима постоји изражена потражња на светском тржишту могу бити основа за стварање препознатљивог конкурентног бренда. Неопходна је едукација, увођење одређених технолошких и квалитативних стандарда, као и активнија тржишна промоција производа.

За унапређени развој и модернизацију пољопривреде на територији општине Темерин неопходно је покренути Програм развоја конкурентности пољопривредних производа са територије општине.

Рибарство – Кроз општину Темерин протиче само један водоток, речица Јегричка, што пружа основ само за спортски риболов. Не постоје други водотоци, ни вештачки створени рибњаци, тако да нема услова за комерцијални излов или узгој рибе.

Пчеларство – На Планом обухваћеном простору нису довољно искоришћене могућности за развој пчеларства, те је неопходно у свим стратешким опредељењима нагласити да постоје добри услови за развој и овог вида производње, нарочито у приобаљу Јегричке и у подручјима мање интезивне ратарске производње.

Заравњеност и висока производна вредност земљишта прилично једнострано упућују становништво на ратарску производњу, што индиректно ограничава простор за пчеларење. Као могућа алтернатива, која усклађује потребе ратарске производње и пчеларства, препоручује се стимулисање гајења индустријских биљака које имају употребну вредност и као ратарске културе и као медоносне биљке (сунцокрет, уљана репица и сл.), што може помирити обостране интересе.

Будући да су простори за пошумљавање веома ограничени, а да је пракса показала да је засаде дуж реке Јегричке и канала тешко одржати, треба стимулисати садњу багрема дуж саобраћајница, на удаљењу безбедном од загађења, као и липе у виду уличних дрвореда.

Авио третирање комараца је нужна мера заштите од ових инсеката, али она мора бити координирана са узгајивачима пчела. При избору препарата за третман (прскање) комараца и времена третирања треба консултовати, односно укључити у акцију, представнике удружења пчелара, чиме би се могуће штете по пчелиња друштва свеле на минимум.

Да резимирамо, за развој пољопривреде веома је важно постизање пуне комплементарности између:

- ратарства, повртарства, воћарства и виноградарства са сточарством, ради очувања квалитета земљишта;
- пољопривреде и водопривреде, ради обезбеђења оптималних хидролошких услова за гајење биљака и животиња и заштите вода од неконтролисане употребе пестицида и минералних ђубрива;
- пољопривредне и прехрамбене индустрије, ради обезбеђивања потребне сировинске основе и пуне упослености производних капацитета обе делатности;
- Пољопривреде, угоститељства и туризма, ради пуне валоризације пољопривредне производње и развоја туристичке понуде.

На територији општине Темерин не треба издвајати издиференциране зоне пољопривредне производње, већ оставити одлуку непосредним произвођачима о усмерењу пољопривредне производње и њеној исплативости.

Шумарство и лов

У области шумарства, потребно је побољшати сировинску базу за примарну и финалну прераду. Такође, кроз повећање прерађивачких капацитета, обезбедити већу упосленост становништва на територији Општине.

Концепција развоја шумарства на подручју обухвата Плана је:

- Поред осталих функција шума, остварити привредне;
- Организовати трајну максималну шумску производњу;
- Пласирати дрвну масу ка прерађивачким капацитетима;
- Коришћење дрвне масе и потенцијала према могућностима и динамици успостављања оптималног и нормалног стања;
- Унапредити стање постојећих шума;
- Формирати нове површине под шумама на чистинама и шумском земљишту;
- Газдовање шумама ускладити са биолошким капацитетима станишта, што подразумева газдовање врстама дрвећа на одговарајућим стаништима.

На посматраном подручју се налази ловиште "Камени бунар", на површини од 16.962 ha, којим газдује ловачко удружење "Темерин" из Темерина. У ловишту су заступљене врсте крупне и ситне ловне дивљачи.

Ово ловиште има добре услове за развој и гајење дивљачи. Планом се предвиђа:

- Постизање пуног економског капацитета ловишта;
- Заштита и очување ретких и угрожених врста;
- Изградња ловно-техничких објеката уз могућност ограђивања делова ловишта;
- Пошумљавање непродуктивног земљишта – у циљу формирања станишта за дивљач и ремиза;
- Уређење и опремање ловишта.

Газдовање ловиштима ће се спроводити на основу важеће ловне основе и годишњих планова газдовања, којима ће се прописати и конкретне планске мере, које ће имати за циљ заштиту, исхрану и коришћење дивљачи.

Пун економски капацитет ловишта ће се постизати добром прогнозом диманике развоја популације дивљачи, односно пројекцијом оптималног матичног фонда за сваку ловну годину, уз уважавање реалног прираста, губитака и одстрела дивљачи.

4.2. ИНДУСТРИЈА

Будући привредни развој општине Темерин треба да се заснива на искоришћавању повољног географског положаја и достигнутог нивоа економског развоја у правцу повећања конкурентности привреде, подстицања инвестиција и предузетништва.

Неопходна је и изградња ефикасне инфраструктуре, као предуслов развијања атрактивности, а у функцији јачања конкурентности општине. Развој индустрије треба да се заснива на коришћењу компаративних предности општине Темерин (сировинска основа за производњу здраве хране), уз стварање атрактивног пословног амбијента и конкурентне индустријске структуре. Развојем и опремањем радних зона стварају се најнепосредније предпоставке за подстицање инвестиција и привлачење капитала. Предуслов успешнијег пословања у области индустрије је пре свега повећање степена искоришћености постојећих капацитета, инвестиције које омогућавају примену нових технологија, модернизацију и ширење производних програма уз обавезну примену одговарајућих мера заштите животне средине, затим подизање квалитета производа, као и прилагођавање тржишним захтевима кроз процес реструктурирања. Стварајући услове за привлачење инвестиција, радне зоне позитивно утичу на пораст запослености локалног становништва, измену структуре запослених, повећање конкурентности.

Носиоц развоја привреде општине Темерин биће метална и металопрерађивачка индустрија и производња грађевинског материјала. Поред динамичнијег развоја постојећих индустрија, приоритет треба да буде активан развој малих и средњих предузећа, која су флексибилнија на тржишту, као и даља примена нових научних и технолошких знања и адекватних техничко-технолошких мера заштите животне средине. У области грађевинарства је потребно динамизирати развој предузећа која се баве производњом арматура, производњом алуминијумске и PVC столарије и грађевинским радовима, с циљем повећања конкурентности ове области.

Да би се обезбедили услови за брже запошљавање и пораст прихода становништва веома важан развојни приоритет треба да буде динамичнији развој сектора малих и средњих предузећа (МСП), као генератора даљег развоја. Неопходно је да локална самоуправа подстиче развој МСП широким скупом мера као нпр. кроз пружање подршке у почетним фазама пословања, као и у процесима едукације будућих предузетника МСП и другим мерама. Потребно је активирати постојеће, недовољно искоришћене просторне и сировинске потенцијале свих насеља, као и недовољно ангажовану радну снагу. Обезбеђењем услова за развој МСП - прерађивачких капацитета мањег обима (нарочито прерада пољопривредних производа, услужне делатности и остали мањи индустријски капацитети за које постоје заинтересовани инвеститори), ангажоваће се највећи део контингента радно способног становништва чиме би се обезбедио и бржи трансфер становништва из примарних делатности.

Планом је потребно створити неопходне просторне услове за даљи развој прерађивачке индустрије и малих и средњих предузећа и одговарајућих пратећих капацитета. У том смислу, просторна организација производних капацитета ће се развијати у оквиру постојећих и планираних радних зона изван грађевинских подручја насеља. Постојеће радне зоне је потребно инфраструктурно унапредити и комплетирати, те рационалније користити уз спровођење адекватних мера заштите животне средине. Такође, потребно је реактивирати производне/пословне објекте (brownfield), који су тренутно ван функције, али радити и на оспособљавању нових локација за greenfield инвестиције.

У наредном планском периоду највећа концентрација индустријских капацитета биће и даље у општинском центру и насељу Бачки Јарак. Концепт просторног развоја радних зона првенствено је усмерен на југозападни и западни део ван грађевинског подручја Темерина, на јужни део ван грађевинског подручја Бачког Јарка и на западни део ван грађевинског подручја Сирига. Планирана југозападна радна зона код Темерина има повољан положај, јер се простира уз планирану обилазницу. И друге радне зоне се пружају уз државне путеве, са једне или са обе стране пута, што их чини атрактивним за будуће инвеститоре. У оквиру планираних радних зона лоцираће се производни капацитети са већим просторним захтевима и већим обимом транспорта, као и капацитети који, са становишта заштите животне средине, нису компатибилни са становањем и функцијама насељских центара.

Укупно радне зоне (ван насеља) обухватају 509,15 ha, од чега чак 413,41 ha чине планиране површине за ову намену.

4.3. ТРГОВИНА, УГОСТИТЕЉСТВО, ЗАНАТСТВО

У свим насељима потребно је развијати капацитете за задовољавање основних, свакодневних потреба становништва у области трговине, занатства и угоститељства. Мрежу капацитета намењених снабдевању и услугама развијати у складу са критеријумом учесталости њиховог коришћења: капацитете намењене задовољавању свакодневних потреба становништва развијати у складу са просторном дистрибуцијом становништва, капацитете намењене повременом или изузетном коришћењу развијати у централној насељској зони и у зонама највеће концентрације становника и посетилаца.

5. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ ТУРИЗМА, ОРГАНИЗАЦИЈА И УРЕЂЕЊЕ ТУРИСТИЧКИХ И РЕКРЕАТИВНИХ ПРОСТОРА

Развој туризма на простору обухваћеном Планом заснован је на Закону о туризму ("Службени гласник РС", бр. 36/09 и 88/10), Стратегији развоја туризма Републике Србије ("Службени гласник РС", бр. 91/06), одредбама Просторног плана Републике Србије до 2020. године ("Службени гласник РС", бр. 88/10), као и Регионалног просторног плана АПВ ("Службени лист АПВ", бр. 22/11), а узимајући у обзир основне специфичности и карактеристике подручја општине Темерин.

Општина Темерин је туристички веома занимљив простор. Конкретно, то се односи на контакт са Новим Садам, као значајним емитивним центром и туристичком дестинацијом. Атрактивни природни и антропогени туристички потенцијали предодредили су коришћење простора Општине за развој следећих облика туризма:

Здравствени (бањски) и спортско-рекреативни туризам

Здравствени и спортско-рекреативни туризам треба базирати, пре свега на коришћењу термоминералних вода. Имајући у виду хемијско-минеролошки састав и балнеолошке карактеристике темеринске термоминералне воде може се закључити да постоје вишеструке могућности њеног коришћења:

- Пре свега у здравствене сврхе, а стим у вези изградња балнеолошког центра - бање;
- За спортско-рекреативне активности, које би се изградњом одговарајућих затворених базена са термоминералном водом могле организовати током читаве године.

Термоминерална вода се данас користи за потребе физикалне медицине – кадско купатило, за пиће (али се не флашира), као и у отвореним базенима за купање. Такође постоји могућност развоја "wellnes" туризма који се тиче клијената доброг здравља, који теже смањењу прекомерне тежине, ефеката старења и стреса. Важно је истаћи да је тражња за spa/wellness производима константна током целе године. Темерин, такође, има добре предиспозиције за даљи развој спортског туризма, а изградња објеката омогућиће пријем спортиста и из других средина.

Културно-манifestациони туризам

Културно-манifestациони туризам има позитиван тренд развоја, међутим још увек недовољно присутан. Темерин је у току године домаћин десетак важних манifestација а неке имају и међународни карактер: Међународни сајам вина у јануару, Међународна изложба "штрасер" голубова, "Пасуљијада", "Темеринска фијакеријада", "Јужнобачки фестивал лудаје", Темерински сајам ракије...

Богато културно-историјско наслеђе на простору Општине представљаће и у наредном периоду основу развоја културно-манifestационог туризма. То се односи пре свега на фолклорно наслеђе, дела са споменичким и уметничким својствима, знаменита места и установе културе (музеји, галерије, културни центри..). Од културних добара највећи значај имају "Каштел" (стари темерински парк са дворцем и фонтаном) и Мађарска завичајна кућа у Темерину, као и етно-парк "Брвнара" у Бачком Јарку. Од спомен обележја већи значај имају "Спомен парк" у Сиригу, Православна црква успења Пресвете Богородице у Бачком Јарку и Православна црква светог Василија Острошког у Сиригу.

Туризам који се заснива на коришћењу културних добара, као дела туристичке понуде, мора да створи услове за очување културног наслеђа, тако што развој туризма поставља императив за очувањем културних добара. С тим у вези заштита и конзервација културних добара мора бити једна од основних компоненти развоја културно-манifestационог туризма.

Еко туризам

Развој еко туризма везан је за Парк природе "Јегричка" – природно добро треће категорије, првенствено у оквиру едукације и рекреације, формирањем еко коначишта, туристичких и рекреационих стаза.

Ловни и риболовни туризам

Основу развоја ловног туризма чиниће и даље ловиште "Камени бунар" (КО Темерин, Бачки Јарак и Сириг) чије се границе поклапају са територијом општине Темерин. Већи део површине ловишта (70,52%) се налази у приватној својини, док постојеће стање објеката у ловишту није на задовољавајућем нивоу. С тим у вези је неопходна изградња потребног броја нових ловно-техничких објеката, као и више мањих ремиза под једногодишњим и вишегодишњим културама и растињем. У оквиру ловишта постоје три ловачка дома и једна ловачка кућа, док се за смештај ловаца туриста користи један од ловачких домова звани "Ловац", који се налази на путу Сириг-Србобран.

Поред домаћих, овде долазе и ловци из иностранства (Шпаније, Немачке, Хрватске, Италије...). Чланови ловачког удружења "Темерин" имају за циљ да се број посетилаца увећа, што ће позитивно утицати на економске ефекте. Осим ниске ловне дивљачи, забележен је и одстрел високотрофејне срнеће дивљачи. Побољшање стања дивљачи у ловишту је могуће кроз уношење фазана, пољске јаребице и препелице, чиме би се повећала понуда броја дивљачи у ловном туризму. У погледу будућег развоја ловног туризма на простору Општине Темерин неопходна су и знатна финансијска улагања, као и адекватна маркетиншка презентација. Риболовни туризам је знатно слабије развијен, али водоток Јегричка пружа могућност спорског и рекреативног риболова, као и повезивање са понудом еко туризма.

Етно туризам

Рурално окружење са понудом здраве хране и занатских производа, основ су за развој етно туризма. Најбољи пример развоја етно туризма, заснованог на богатој понуди вина, аутентичној храни и доживљају природе је свакако салаш Ласла Дујмовича, окружен виноградима, на путу Темерин - Бечеј. Он представља модел адекватно организованог етно (салашарског) туризма, заснованог на производњи вина и салашарском начину живота.

Са друге стране, етно-кућа "Брвнара" у Бачком Јарку, која сведочи о материјалној и нематеријалној култури колонизованог становништва, представља један другачији модел етно туризма.

У погледу рецептивне основе развоја туризма постојећи капацитети не дозвољавају критеријуме савремено организоване туристичке дестинације у квантитативном и квалитативном смислу. Анализа обима туристичког промета показује, да је број туриста доста осцилирао. Генерално, број туриста који је протеклих година посећивао општину Темерин је релативно мали. Међутим, последњих година број туриста је почео поново да расте, мада прилично симболично. Слична је ситуација и у погледу броја ноћења и просечног броја ноћења туриста. Дефинитивно ни природне ни антропогене вредности нису нашле ни близу своје место у туристичкој понуди општине Темерин.

Да би туризам у наредном периоду могао постати релевантна привредна делатност на простору општине Темерин неопходно је:

- Јасно идентификовање циљних тржишта за туристичку понуду Темерина;
- Идентификовање туристичких услуга у складу са захтевима циљног тржишта;
- Маркетиншко промовисање и стварање јединственог туристичког имиџа Темерина;

- Изградња саобраћајне и туристичке инфраструктуре која омогућава бољу туристичку доступност Темерина;
- Ојачати туризам заснован на квалитету;
- Реконструкција и изградња рецептивних објеката за смештај (ловачке куће, салаши...);
- Очување културних добара;
- Формирати еко коначишта у близини Парка природе "Јегричка".

6. ПРОСТОРНИ РАЗВОЈ САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРНИХ СИСТЕМА И ПОВЕЗИВАЊЕ СА РЕГИОНАЛНИМ ИНФРАСТРУКТУРНИМ МРЕЖАМА

6.1. САОБРАЋАЈНА ИНФРАСТРУКТУРА

Основна планска одређења саобраћајног уређења подручја општине Темерин у оквиру планског хоризонта била би да ће саобраћај и у будућности остати врло важна просторна функција, која ће иницирати свеобухватни развој овог простора, како би ова општина унапредила постојеће стање развијености.

У планском периоду као и до сада простор општине Темерин биће примарно опслужен друмским саобраћајем, док ће железнички саобраћај имати секундарну улогу, углавном код превоза масовних роба. Интегрално повезивање друмског и железничког саобраћаја је такође врло битан елемент будуће саобраћајне матрице, с обзиром на близину Логистичког центра (ЛЦ-а) Нови Сад и општинску повезаност путем и пругом са Новим Садам.

6.1.1. Путна инфраструктура

Основно концепцијско одређење у домену путне (друмске) инфраструктуре, била би модернизација и изградња нових капацитета, који би побољшали повезаност овог простора са окружењем, као и побољшање експлоатационих услова у оквиру остваривања веза са окружењем.

Основна веза општине Темерин са функционалним центром међународног значаја Новим Садам и функционалним центром националног значаја Суботицом и окружењем је ауто-пут Е-75 - државни пут Iа реда бр.1⁹ (М-22) са својим капацитетом и нивом саобраћајне услуге.

Државни пут IIа реда бр.100 (М-22.1) је такође значајна путна веза општине са окружењем (кроз насеље Сириг), са основном функцијом међунасељског и међуопштинског повезивања (Србобран – Темерин – Нови Сад), и не мање значајном алтернативом аутопутском коридору Е-75.

Државни пут IIа реда бр.102 (Р-120) је важна путна веза општине са окружењем (кроз насеља Темерин и Бачки Јарак), са основном функцијом међунасељског и међуопштинског повезивања (Нови Сад – Темерин – Бечеј).

У оквиру подручја општине Темерин планира се успостављање новог коридора обилазнице државног пута IIа бр.102 (Р-120) ван урбаног простора Темерина и Бачког Јарка и то као нови саобраћајни капацитет вишег хијерахијског нивоа, који ће својом изграђеношћу нудити висок ниво саобраћајне услуге и висок ниво безбедности.

Овај саобраћајни капацитет би имао трасу ван урбаних простора насеља са одговарајућим садржајима, који ће својом изграђеношћу нудити висок ниво саобраћајне услуге као и висок ниво безбедности свим структурама учесника у саобраћају. Реализацијом ове саобраћајнице елиминисао би се транзитни саобраћај из урбаних средина, а негативни утицај саобраћајних дешавања на животну средину свео на минималну меру.

9 Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: М-22 је ДП Iа реда бр. 1; М-22.1 је ДП IIа реда бр. 100; Р-120 је ДП IIа реда бр. 102; Р-104 је ДП IIа реда бр. 112;

Планирана обилазница ће кумулисати сав интерни саобраћај ка даљем окружењу и на њу ће се надовезивати сви остали путеви овог простора у затворени систем саобраћајница различитог хијерахијског нивоа.

На овај начин ће се формирати нова општинска саобраћајна матрица, која у потпуности побољшава везе између насеља, насеља са окружењем и насеља са сировинским залеђем.

Државни пут IIа реда бр.112 (P-104) је путна веза Општине са окружењем на правцу запад–исток (кроз насеља Сириг, Темерин и Госпођинци), са функцијом међунасељског и међуопштинског повезивања (Врбас – Темерин – Жабал).

С обзиром на значај (повезивање центра општине и осталих насеља са аутопутем E-75) и перспективно саобраћајно оптерећење, планира се дислокација трасе ДП IIа реда бр. 112 и успостављање новог коридора ван урбаног простора насеља Сириг, на правцу исток-запад, уз јужну границу грађевинског подручја Сирига.

Трасе ових путних капацитета су установљене у оквиру претходно израђене просторно-планске и урбанистичке документације (РПП АП Војводине, ППО Темерин, ГП Темерин). Време и диманика реализације активности на изградњи ових саобраћајница ће зависити од укупног привредног развоја Општине, али и АП Војводине у планском периоду.

Тачно време изградње обилазнице, као сегмента државног пута, зависи од стицања економско – саобраћајних услова, јер ова инвестиција тражи ангажовање већих финансијских средстава.

Као међуфазно решење, које се препоручује у циљу повећања саобраћајне ефикасности и ублажавања постојећег стања, док се не стекну услови за коначно решење саобраћајне проблематике у оквиру општинског простора (посебно Темерина и Бачког Јарка), предлаже се систем саобраћајно-техничких мера (алтернативни правци кретања теретних возила кроз насеља, редеофинисање траса линија јавног превоза, утврђивање новог светлосно-сигналног плана и плана техничког регулисања саобраћаја, сегрегација моторног и немоторног саобраћаја, изградња пешачких и бициклических стаза и др.), који је детаљно обрађен кроз ниже облике планске документације (ГП Темерин и ПГР Бачки Јарак).

Постојеће саобраћајне капацитете (M-22, M-22.1 и P-104)¹⁰, потребно је у оквиру планског периода модернизовати и реконструисати на одговарајући ниво изграђености и опремљености, како би допринели квалитативно већем стандарду саобраћајне мреже у оквиру општинског простора.

За плански период се планира изградња следећих општинских путева и то:

- ОП бр. 1 (Л-1), Бачки Јарак – ДП Iб реда бр. 12 – Каћ;
- ОП бр. 2 (Л-2), Бачки Јарак – граница општине – Ченеј;
- ОП бр. 3 (Л-3), (од ДП IIа реда бр. 100) Сириг – Турија.

Општинске (локалне) путеве је потребно, кроз реконструкцију и модернизацију постојећих и изградњу нових, довести на ниво који ће омогућити квалитетну међунасељску и међуопштинску повезаност и у наредном планском периоду.

Генерално концепцијско одређење у домену саобраћајне активности у оквиру атара је оптимизација мреже атарских путева, уз минимизирање заузимања пољопривредног зељишта, као и довођење нивоа нултог пута у границе прихваљивости. Основни безбедносни захтеви код атарског саобраћаја су и минимизирање броја прелаза преко пруге у нивоу, као и оптимизација транспорта код убирања летине.

¹⁰ Донета је Уредба о категоризацији државних путева; у недостатку графичког дела Уредбе, у складу са текстом је направљена паралела са постојећим ДП: M-22 је ДП Iа реда бр. 1; M-22.1 је ДП IIа реда бр. 100; P-120 је ДП IIа реда бр. 102; P-104 је ДП IIа реда бр. 112; M-7 је ДП Iб реда бр. 12;

Саобраћајне терминале могуће је организовати како унутар грађевинског подручја, тако и ван насеља уз значајне саобраћајне коридоре. Просторна дефиниција терминала могућа је у оквиру постојећих и планираних радних садржаја (јужна радна зона код Бачког Јарка, радна зона уз обилазницу државног пута), као компатибилних садржаја који прате све радне и транспортне активности. Врста и тип терминала дефинисаће се након израде одговарајућих студијских докумената, уз обавезну обраду кроз законски дефинисану процедуру (израда плана детаљне регулације и/или урбанистичког пројекта).

6.1.2. Железничка инфраструктура

У домену железничког саобраћаја на подручју општине Темерин се налазе следећи капацитети:

- једноколосечна неелектрифицирана железничка пруга (локална бр. 7 у мрежи) (Нови Сад) Римски Шанчеви – Бечеј, (карактеристике пруге: мах $V=40$ km/h, 120 KN осовински притисак);
- железничка станица Темерин (путничко – робна) са четири станична колосека и
- службено место Бачки Јарак.

Железнички саобраћај у оквиру општине Темерин у будућности треба да доживи нову афирмацију кроз реконструкцију постојеће пруге, станичних капацитета и сигнално-безбедносних система и уређаја. Стратешким интегралним повезивањем са путним (друмским) саобраћајем, посебно увођењем нових технологија савременог транспорта (контејнерска технологија у комбинованом друмско - железничком транспорту, технологија транспорта изменљивих транспортних судова, технологија возило – возило - систем "Нуске Раск"), поред класичне технологије железничког саобраћаја јефтиног превоза масовних роба, железница би требала да заузме своје место на тржишту транспортних услуга не само овог простора.

За функционисање свих садржаја постоје и одговарајући простор и иницијална инфраструктура, уз обезбеђење и дефинисање одговарајуће саобраћајне политике на вишем (државном) нивоу.

6.1.3. Ваздушни саобраћај

Иако на обухваћеном општинском простору нема терминала ваздушног саобраћаја (аеродроми, хелидроми), изузимајући регистровано летиште "ДТД-Бачки Јарак"¹¹, с обзиром на близину аеродрома Ченеј (садашњи посебни аеродром/планирани општи аеродром), даје се могућност формирања и мањих терминала ваздушног саобраћаја за обављање спортског, туристичког и рекреативног летења.

Обавеза сваког заинтересованог комитетента је да пре извођења било каквих активности прибави сагласност и прелиминарне услове од надлежне институције задужене за безбедност ваздушног саобраћаја (Директорат цивилног ваздухопловства), који ће омогућити имплементацију свих планираних садржаја.

6.2. ВОДОПРИВРЕДНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.2.1. Воде и водотоци

Воде у водотоцима и подземне воде, као део укупних вода, представљају јединствен водопривредни подсистем и њихове количине и квалитет морају бити у складу са потребама друштва и заштитом животне средине.

Приликом коришћења вода не смеју се угрозити прописани водни режими (квалитативне и количинске компоненте), довести у опасност здравље људи, угрозити животињски и биљни свет, природне и културне вредности и добра (естетске вредности вода и околине, археолошки, историјски, биолошки и геолошки ресурси, итд.), као и рационалне потребе низводних корисника и заинтересованих за воде.

11 Летиште се налази на парцели 1996 КО Бачки Јарак, а припада предузећу "ДТД Рибарство" д.о.о. из Бачког Јарка

Принцип је да се најпре до рационалних, еколошки прихватљивих граница искористе локална изворишта подземних и површинских вода, док се регионалним системима допремају недостајуће количине вода.

Све ове ресурсе вода, као јединствену целину, потребно је рационално и оптимално користити дефинишући улоге појединих објеката система у оквиру целине (базна изворишта, изворишта за покривања врхова дијаграма потрошње, итд.). Подземне воде су скоро једини извор висококвалитетних вода у северном делу Републике. Посебно су значајне алувијалне издани поред Дунава, па се на њима предвиђају изворишта регионалног значаја. Подземне воде одговарајућег квалитета потребно је на савремен и рационалан начин заштитити и искористити за водоснабдевање становништва. Остале подземне воде, уколико њихова експлоатација не угрожава природну средину, могу се користити за потребе индустрије, наводњавања и у друге сврхе.

При планирању будућег снабдевања становништва водом, у домену избора изворишта, предност добијају она изворишта која су економски повољнија и која су изложена мањим ризицима угрожавања квалитета вода, па их релативно лако можемо адекватно заштитити, односно свести ризике на прихватљив ниво. Неопходно је сва изворишта висококвалитетних подземних и површинских вода адекватним мерама заштитити и у напредити (пошумљавање сливова, санирање извора загађивања, итд.).

Оптималну дугорочну оријентацију снабдевања водом становништва представља изградња рационалних регионалних и међурегионалних система у које би били интегрисани постојећи насељски водоводни системи. Ови системи треба на складан начин да допуне недостајуће количине вода са локалних изворишта.

Подземна вода је повољна као извориште хигијенски исправне воде, јер изданска средина представља природни филтер и биохемијски реактор у коме се природним физичким, хемијским и биолошким процесима врши трансформација квалитета воде, у смислу побољшања квалитативних особина.

На подручју јужне Бачке развијени су централизовани градски водоводни системи из којих се снабдева водом за пиће већи проценат становништва. Сеоска изворишта, због своје разуђености, лоше организационе и кадровске ситуације немају перспективу за даљи развој. Јавна комунална предузећа треба обавезати да што брже приступе проширивању централизованог система на целу општину, повезивањем постојећих сеоских водовода са градским.

Сва градска и већи део сеоских изворишта експлоатишу подземне воде из артеских издани у плиоциним и плиоцено-плеистоценским седиментима, сем изворишта Новог Сада која су базирана на слободним изданима из алувијалних наслага у приобаљу реке Дунав.

Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта од случајног или намерног загађивања. Ово се пре свега односи на потребу увођења зона и појасева санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", број 92/2008).

Воде из плићих издани могу се користити за потребе појединих потрошача или индустрије, али углавном за техничке потребе и у условима где нису потребне хемијски и бактериолошки исправне воде.

Развој и значај водних ресурса зависиће од њихове заштите, очувања и уређења, наставка изградње заливних система, затим развоја привредног и спортског риболова, као и изградња одговарајуће туристичке инфраструктуре и развоја туризма.

6.2.2. Снабдевање водом

У складу са стратешким опредељењима, снабдевање водом највишег квалитета оствариће се развојем регионалног система водоснабдевања (у овом случају Новосадски регионални систем, из којег ће се снабдевати становништво насеља општине Темерин, као и само они технолошки процеси у којима је неопходна вода највишег квалитета. Овај систем се ослања на алувијална изворишта Саве и Дунава између Новог Сада и Сремских Карловаца. У свим решењима комплексних водопривредних система која користе воду највишег квалитета - снабдевање становништва увек има приоритет при расподели воде на кориснике.

Усвојена концепција техничког решења предвиђа дистрибутивну мрежу за обезбеђење сваког потрошача водом довољном количином, потребног притиска и одговарајућег квалитета, а која се напаја из јавног водовода.

Извориште воде за снабдевање довољним количинама воде за пиће налази се источно од грађевинског подручја насеља Темерин, на потесу између постојеће жељезничке пруге Нови Сад - Бечеј на северу и атара насеља Бачки Јарак на југу. За део овог изворишта је израђен Урбанистички пројекат изворишта "Старо Ђурђево", али је њиме решаван само проблем водоснабдевања насеља Темерин.

Трасе дистрибутивних цевовода полагаће се, генерално поред постојећих путева, где су услови за изградњу и каснију експлоатацију повољни. За правилно функционисање и рад цевовода у експлоатационим и прелазним режимима, пројектом се предвидети потребан број типских објеката: пумпне станице, резервоари, шахтови за испуст и испирање, шахтови за смештај ваздушних вентила, пролази испод пруга, путева, пролази испод водотокова, мерно-регулациони објекти.

До реализације општинског система водоснабдевања, даљњи развој водоснабдевања развијаће се у правцу који је сада у функцији, уз повећање броја црпних бушотина на постојећим, или новим извориштима са изградњом појединачних уређаја за дотеривање квалитета воде по захтеваним критеријумима, као и изградњом неопходних елемената у системима (резервоари, црпне станице, коморе итд.). Постојећа водоводна мрежа у насељима се задржава са делимичном реконструкцијом на деоницама које не задовољавају планске потребе.

Снабдевање водом у оквиру рубних предела насеља и атару, као и тамо где нема могућности за снабдевање водом преко водоводне мреже, биће решено индивидуално, путем бушених бунара. Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације, чиме ће се обезбедити вишеструка употреба захваћане воде, очување и заштита водних ресурса како од загађења, тако и од прекомерне експлоатације и исцрпљивања појединих издани. Снабдевање технолошким водом је могуће из првог водоносног слоја (фреатска издан) уз сталну контролу воде пре и у току експлоатације.

У наредној табели дате су укупне предвиђене потребе становништва и индустрије општине Темерин за водом, одређене на основу броја становника, прикључености на водоводне системе и норме потрошње за пројектовани период.¹²

Табела 6. Приказ предвиђених потреба за водом у општини Темерин

Висококвалитетне воде (10 ⁶ m ³ / год.)	Индустрија (10 ⁶ m ³ / год.)	Укупно (10 ⁶ m ³ / год.)
6,0	9,8	15,8

Иако се иде на рационализацију потрошње и максималну штедњу подземних ресурса питке воде, потребно је извршити проширење постојећих изворишта са неколико бунарских водозахвата, због континуалног пропадања извесног броја бунара, а како би се остварио потребан резервни капацитет.

¹² Извор података: Водопривредна основа Србије, 2002. године

Уколико се на основу претходног истраживања установи да на постојећим насељским локацијама изворишта нема могућности за бушење нових бушотина, то ће захтевати оформљивање нових изворишта, што представља значајније и дуготрајније кораке у техничком и финансијском смислу.

У наредном периоду ићи ће се на смањивање специфичне потрошње воде у домаћинствима, политиком реалних цена воде, мерењем утрошка воде и мерама планске рационализације потрошње.

Норма потрошње за становништво ће бити на нивоу од 120 л/стан./дан до 150 л/стан./дан, што је у већини случајева мање од данашње норме за становништво. Не предвиђа се потрошња воде преко 150 л/стан./дан, јер ће се увођењем економске цене воде знатно изменити понашање потрошача. Ради рационализације коришћења висококвалитетне воде за пиће и заштите исте од непотребног расипања, потребно је на минималну меру свести губитке на водоводној мрежи.

Процес рационализације коришћења питке воде се може спровести, осим на већ поменуте начине, и следећим мерама:

- Смањењем броја дефеката, заменом и реконструкцијом дотрајале водоводне мреже;
- Увођењем што бољег система мерења, како би се открила места настанка губитака;
- Едукацијом – дизањем свести потрошача: сталним информисањем, рекламама, наградним играма које организују водоводи, јавним дискусијама, продајним изложбама опреме за уштеду и посебно;
- Политиком цена која штити од непотребног расипања овог природног блага и друго.

6.2.3. Одвођење и пречишћавање отпадних и атмосферских вода

Површинске воде, природни и вештачки водотокови изложени су перманентној деградацији, упуштањем отпадних индустријских и насељских вода. Зато се ове воде морају прихватити и одвести до реципијента. На простору општине Темерин развијаће се сепарациони канализациони системи, којима ће се посебно одводити фекалне отпадне воде, а посебно атмосферске отпадне воде.

Основни задатак канализационог система је потпуна хидротехничка санитација урбаних простора. Фекални канализациони системи треба да прикупе и одведу ван територије насеља све отпадне воде формиране при употреби и коришћењу. Канализациони системи су у врло уској вези са водоснабдевањем и представљају функционалну и органску целину са њим. Због тога се канализациони системи морају развијати упоредо са развојем система водоснабдевања.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде, вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предтретман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Услови предтретмана индустријских отпадних вода треба да:

- Заштите здравље особља које ради на одржавању канализационих система;
- Заштите канализациони систем и објекте на њему;
- Заштите процес пречишћавања отпадних вода на централном уређају;
- Обезбеде одстрањивање из индустријских отпадних вода материје које се мало или никако не одстрањују на централном уређају за пречишћавање отпадних вода, а које могу угрозити захтевани квалитет вода реципијента.

Пре упуштања отпадних вода у реципијент предвиђа се њихово пречишћавање на централном постројењу за пречишћавање отпадних вода (ППОВ). Карактер реципијента предвиђа, односно захтева висок степен пречишћавања.

После пречишћавања на уређајима за пречишћавање отпадних вода, пре испуштања у реципијент концентрација појединих загађујућих материја у ефлуенту мора задовољавати услове које прописује надлежни орган. Капацитет ППОВ-а мора бити усклађен са демографским растом и планираним повећањем индустријских капацитета, што је неопходно анализирати и документовати одговарајућом студијом.

Локација комплекса уређаја за пречишћавање отпадних вода за насеља Темерин, Бачки Јарак и Сириг се налази у североисточном делу насеља Темерин. Реципијент пречишћених вода биће канал J-152, а предвиђена количина пречишћених вода износи скоро 8000 m³ на дан.

Удаљене радне зоне ван насеља, туристички локалитети, као и викенд зона, проблем одвођења отпадних вода решаваће преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање. Где год је могуће, користити тзв. групне системе, којима се једним ППОВ пречишћавају отпадне воде из више оближњих локација, повезаних магистралним колекторима са одговарајућим КЦС (канализационим црпним станицама). На местима где јавна канализациона мрежа није изграђена, до изградње таквих система, примењиваће се водонепропусне септичке јаме, које ће се периодично празнити аутоцистернама надлежног комуналног предузећа.

Изградњу водонепропусних септичких јама вршити према следећим условима:

- Да су приступачне за возило (аутоцистерну) које ће их празнити;
- Да су коморе изграђене од водонепропусних бетона;
- Да су удаљене од јавних површина и међа према суседима најмање 3,0m;
- Да се лако могу преоријентисати на јавну канализациону мрежу након њене изградње.

Развој атмосферске канализације има задатак заштите урбанизованих површина унутар насеља и индустријских погона од плављења атмосферским водама. Кишну канализацију конципирати за меродавне услове (временски пресек, урбанизованост простора, рачунска киша итд.), а етапно реализовати тако да се изграђени делови рационално уклапају у будуће решење.

У насељима општине Темерин, постојећа мрежа отворених канала ће се ширити у складу са потребама, са уливама у најближе мелиоративне канале путем уређених испуста, који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала. За атмосферске отпадне воде са зауљених и задрљаних површина (бензинске пумпе и сл.), предвидети одговарајући третман на сепаратору уља и таложнику. Садржај уља у тертираној води не сме бити већи од 0,1 mg/l, а суспендованих материја од 30 mg/l.

Приликом израде пројекта, који евентуално предвиђа израду концепта атмосферске канализације, потребно је претходно дефинисати укупне количине упуштених вода и сходно томе уз консултацију надлежних органа водопривреде проценити могућност прихвата дефинисаних количина. У случају да су процењене количине упуштених вода веће од оних на које су димензионисани делови каналске мреже у које се предвиђа упуштање, потребно је предвидети могућност реконструкције (повећање протицајног профила и сл.). Без обзира на евентуалну потребу реконструкције са надлежним водопривредним предузећима потребно је уговорно решити прихват прикупљених вода.

У случају да се у неки од канала у склопу система за одводњавање предвиђа упуштање атмосферских вода прикупљених са било које површине, потребно је имати у виду да се могу упуштати само чисте воде и евентуално технолошке које морају бити пречишћене, без таложљивих или муљевитих материја (пливајући предмети, амбалажа, делови хране, тешки метали, разна уља и течности за моторе и сл.) ради обезбеђења II класе квалитета воде у каналу односно крајњем реципијенту.

Атмосферске и условно чисте технолошке воде (расхладне и сл.), чији квалитет одговара II класи квалитета воде, могу се без пречишћавања упуштати у малиорационе канале. Изливи атмосферских и пречишћених вода у мелиорационе канале морају бити изведени на одређен начин, да би се спречило деградирање и нарушавање стабилности косина канала.

6.2.4. Хидротехничке мелиорације (одводњавање и наводњавање)

Регулисање водног режима у земљишту, уз изградњу и реконструкцију постојећих система за одводњавање омогућиће интензивну пољопривредну производњу.

Полазиште за техничка решења у домену хидротехничких мелиорација је ревитализација постојећих мелиорационих система и постепено смањење садашњег заостајања Србије у домену наводњавања изградњом нових система на земљиштима највиших бонитетних класа. Будући системи се планирају као интегрални мелиорациони системи (одводњавање, наводњавање, заштита од спољних вода), са свим мерама хидротехничких и агротехничких мелиорација.

Системи за одводњавање реализују се тако да се уклапају у решења интегралног уређења простора, при чему се води рачуна о потреби касније доградње и система за наводњавање. Критеријум за оцену погодности земљишта за наводњавање узима у обзир три параметра: рељеф терена, могућност довода воде и квалитет замљишта.

На територији општине Темерин у наредном планском периоду не планира се изградња нових водопривредних објеката и активност ће се сводити на одржавање постојећих.

Под појмом одржавања система за одводњавање подразумева се комплексна и редовна примена одређених мера, које омогућавају непрекидно ефикасан рад свих објеката у одвођењу сувишне воде за одређене сливне површине, ради испуњења прописаних критеријума на успостављању оптималног водног режима земљишта.

Планиране активности на одржавању већ изграђених мелиорационих система на подручју (чишћење од замуљења и растиња и евентуалне реконструкције постојећих канала), омогућиће двонаменско коришћење постојећих система, односно и за потребе наводњавања.

Воде које служе за наводњавање земљишта морају бити одговарајућег квалитета. Предност код наводњавања имају земљишта повољнијих класа погодности за наводњавање, уз уважавање социјалних и еколошких чинилаца. У зависности од карактеристика земљишта и режима подземних вода, наводњавање, по правилу, треба да је у спрези са одводњавањем и општим уређењем мелиоративног подручја. Обезбеђеност коју је потребно постићи код наводњавања је око 80%-85%. Посебну пажњу треба поклонити ревитализацији и бољем коришћењу постојећих система за наводњавање.

6.2.5. Регулација водотока и заштита од ерозије

Ерозијом земљишта је угрожено више привредних грана и области: водопривреда, пољопривреда, шумарство, саобраћај и комунална инфраструктура. Потребно је извршити санирање и довођење у исправно функционално стање, као и извршити ревитализацију радова и објеката који служе за заштиту од ерозија и бујица. Треба успоставити заштитне појасеве на бујичним токовима у којима се ограничавају активности у циљу очувања функционалности противбујичних мера и ради спречавања загађивања вода.

У склопу антиерозионог уређења територије, основни интерес водопривреде се састоји у заштити водопривредних објеката од наноса. Због тога се, при разматрању антиерозионих мера за потребе водопривреде, мора водити рачуна, с једне стране, о степену угрожености појединих објеката, а с друге стране, о степену осетљивости објеката на засипање наносом. Степен угрожености објеката од наноса зависи од количине наноса која пристиже до објекта, односно, од величине сливног подручја и стања ерозионих процеса.

Степен осетљивости појединих објеката на засипање наносом зависи од тога колико нанос угрожава основну функцију објеката, као и од чињенице да ли су наносне наслаге привременог карактера (као у регулисаном речном кориту), или сталног карактера (у акумулационом басену).

При разматрању критеријума за избор приоритета антиерозионих радова на заштити водопривредних објеката, треба имати у виду следеће чињенице:

- Значај објеката за водопривреду;
- Степен угрожености објеката од наноса;
- Степен осетљивости функције објеката на засипање наносом;
- Старост објеката или планирано време изградње објеката за будуће објекте.

Антиерозионо уређење обухвата радове и мере за заштиту од ерозије и бујица и контролу наноса на разматраном простору. Ови радови и мере могу се разврстати на:

- Биолошке мере (пошумљавање, мелиорације шума, мелиорације пашњака и ливада и затрављивање);
- Биотехничке мере (изградња зидова против спирања, контурних ровова, градона, тераса и др.);
- Техничке мере (бујичарске зидне преграде, рустикалне преграде и др.);
- Административне антиерозионе мере (прописи којима се регулишу обавезе корисника да антиерозионо газдују поседом).

Обезбеђење најповољнијих и најцелисходнијих техничких, економских и еколошких решења антиерозионог уређења једног подручја, састоји се у оптималној комбинацији биолошких, биотехничких и техничких радова, уз адекватну примену мера за заштиту животне средине и административних антиерозионих мера. Примена појединих категорија антиерозионих мера зависи од конкретних услова посматраног локалитета - геоморфолошких, геолошких и педолошких услова терена, стања вегетације, метеоролошких и хидролошких фактора и др.

Регулацију еколошки вредних водотока заснивати на решењима којима се не ремете водени екосистеми (по принципима природне регулације), уз поштовање критеријума очувања биодиверзитета акваторије и њене припадајуће околине. Дугорочни циљ је санација свих ерозионих и бујичних жаришта, као и конзервација и рекултивација сливова. У избору редоследа заштите, први приоритет имају сливови акумулација, као и уређење оних ерозивних сливова и бујица који угрожавају насеља, значајне привредне и инфраструктурне објекте и мелиорационе системе.

Флувијална ерозија представља једну компоненту комплексних речних процеса, који се одигравају под утицајем природних и антропогених фактора. Отуда је логично да се заштита од флувијалне ерозије третира у оквиру уређења водотока. Контрола флувијалне ерозије има двоструки ефекат: спречавањем бочне ерозије корита постиже се, с једне стране, заштита обала и приобаља, а с друге стране, зауставља се улаз материјала из рушевних обала у речно корито и тиме онемогућава формирање наносних наслага, које смањује пропусну моћ корита.

Да би се проблематика флувијалне ерозије решила, потребно је површине заштити биолошким интервенцијама, затрављивањем, пошумљавањем и др. За контролу течења у водотоцима предложена је изградња брана и преграда. Ова концепција би омогућила осим уређења сливова и водотока и умањења штетног деловања и многоструке користи за привредни развој овог региона.

Што се тиче еолске ерозије, мере заштите од овог феномена (ветрозаштитни и пољозаштитни појасеви и агротехничке мере) спадају у домен пољопривреде и шумарства. Међутим, заштита од еолске ерозије може бити и у интересу водопривреде, у случају када се у близини подручја интензивне ерозије ветром налазе водопривредни објекти (акумулације, регулисана речна корита, канали и др.). Основни задатак водопривреде би се састојао у детерминисању свих водопривредних објеката, који могу бити угрожени еолском ерозијом, као и у разради концепције њихове заштите.

6.2.6. Заштита вода

Основни задатак у области заштите вода је заштита квалитета вода до нивоа да се оне могу користити за потребе корисника са највишим захтевима у погледу квалитета вода. У наредном периоду, предузеће се мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства, које ће се користити искључиво за водоснабдевање становништва. Код свих врста изворишта, а посебно код изворишта чије су воде намењене водоснабдевању становништва, морају се предузети све потребне мере развоја и превентивне заштите изворишта вода од случајног или намерног загађивања. Ово се у првом реду односи на потребу увођења зона санитарне заштите и опште санитарно уређење изворишта, систематску контролу и адекватну службу за реализацију постављених циљева.

У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предтретман код сваког загађивача, као и пречишћавање на постројењу пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава II класу квалитета воде.

Пречишћене санитарно-фекалне отпадне воде и технолошке воде се могу упуштати у реципијенте (отворене канале) с тим да задовољавају квалитет воде који пропише надлежни орган.

У циљу постепеног смањења загађења вода и довођења свих деоница водотока у планском периоду у прописану класу предвиђа се:

- Смањење емисије суспендованог и органског загађења из концентрисаних извора који су обухваћени програмом за око 90%;
- Свођење емисије тешких метала на вредности прописане стандардима ефлуента;
- Свођење емисије токсичних органских супстанција на вредности нормиране квалитетом ефлуента и
- Оплемењивање малих вода.

Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре или водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода које по Уредби о категоризацији вода одговарају II класи. Уколико се планира испуштање осталих отпадних вода у канале, морају се обавезно комплетно пречистити (примарно и секундарно) до траженог степена квалитета.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове, а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода. Квалитет токова подземних вода заштити реконструкцијом и рекултивацијом постојећих депонија око насељених места на територији Општине.

6.3. ЕНЕРГЕТСКА ИНФРАСТРУКТУРА

6.3.1. Електроенергетска инфраструктура

Административном подручју општине Темерин припадају три насељена места: Темерин, Сириг и Бачки Јарак. Целокупно конзумно подручје Општине је у надлежности Електродистрибуције "Нови Сад".

Примарна дистрибуција електричне енергије, већем делу територије административног подручја општине Темерин, врши се са енергетског трансформатора преносног односа 110/20 kV/kV, инсталисане снаге 31,5MVA. Овај трансформатор је постављен у постројењу постојеће трансформаторске станице (ТС) 110/20 kV/kV/kV "Темерин".

Примарна дистрибуција електричне енергије преосталом делу административног подручја општине Темерин, које обухвата насеље Сириг са околином, врши се са енергетског трансформатора преносног односа 110/20 kV/kV, инсталисане снаге 31,5MVA, који је постављен у постројењу постојеће трансформаторске станице (ТС) 110/20 kV/kV "Римски шанчеви" у Новом Саду. Ова дистрибуција се обавља, посредно, преко постојећег 20kV разводног постројења (РП) "Ченеј" у Ченеју.

Испорука електричне енергије, од "примарних" трансформаторских станица (ТС 110/20 kV/kV) до "секундарних" трансформаторских станица (ТС 20/0,4 kV/kV), обавља се преко постојеће средњенапонске мреже (надземних и подземних водова на средњенапонским изводима), која ради на 20kV погонском напонском нивоу.

По насељима, средњенапонска мрежа је организована на следећи начин:

- Насеље Темерин са околином се напаја из ТС 110/20 kV/kV "Темерин", преко следећих 20kV извода: "Циглана Игма", "Индустрија", "Центар Темерин", "Дожа Ђерђа", "Телеп", "Нови Телеп", део извода "Колонија" и део извода "Госпођинци". Преко извода "Циглана Игма" врши се испорука електричне енергије постојећем купцу, чији објекти се налазе у комплексу постојеће циглане у источном делу насеља Темерин. Преко извода "Индустрија", врши се испорука електричне енергије постојећем индустријском делу насеља у јужном и западном делу. Извод "Центар Темерин" покрива источни и централни део насеља. Преко извода "Дожа Ђерђа" врши се испорука електричне енергије у западном делу насеља. Изводи "Телеп" и "Нови Телеп" покривају источни и северни део насеља Темерин са оближњом околином. Преко мањег дела извода "Колонија" врши се испорука електричне енергије јужном делу насеља, према Бачком Јарку, а преко мањег дела извода "Госпођинци" врши се испорука електричне енергије источном делу околине насеља, према Госпођинцима.
- Насеље Бачки Јарак, са својом околином, се такође напаја из ТС 110/20 kV/kV "Темерин", преко 20kV извода "Колонија".
- Насеље Сириг, са својом околином се, посредно преко 20kV РП "Ченеј", напаја из ТС 110/20 kV/kV "Римски шанчеви", преко 20kV извода РП "Ченеј" (из ТС 110/20 kV/kV) и 20kV извода "Сириг" (из 20kV РП).

Сви наведени 20kV изводи, осим извода "Нови Телеп" и извода "Сириг" (из 20kV РП "Ченеј"), су међусобно добро повезани. Изводи "Нови Телеп" и "Сириг" су, такође, повезани са другим изводима, али на свом почетку, тако да већи део ових извода ипак ради у радијалном режиму (са могућношћу напајања само из једног правца).

Међувеза постојеће средњенапонске мреже са другим изворима напајања (ТС 110/x kV/kV или 35/x kV/kV) је остварена на следећи начин:

- ТС 110/20 kV/kV "Темерин" је, преко постојећих 20kV извода "Госпођинци" и "ТС 110/20 kV/kV Жабаљ", повезана са ТС 110/20 kV/kV "Жабаљ". Ова два извода се сучељавају са постојећим изводом "ТС 110/20 kV/kV Темерин" (из ТС 110/20 kV/kV "Жабаљ").
- ТС 110/20 kV/kV "Темерин" је повезана са ТС 110/20 kV/kV "Римски шанчеви" сучељавањем постојећег извода "Колонија" са постојећим изводом "Бачки Јарак" (из ТС 110/20 kV/kV "Римски шанчеви").
- Извод "Сириг" (из 20kV РП "Ченеј") је на свом почетку повезан са изводом "Институт Ченеј" (из ТС 110/20 kV/kV "Римски шанчеви").
- Кроз део територије општине Темерин, у околини постојећег пољопривредног добра "Камендин", пролази постојећи 20kV надземни вод, на изводу "Змајево" (из 20kV РП "Ченеј"), који је у надлежности "Електродистрибуције Сомбор" – Погон Врбас и који води према насељу Змајево.

Секундарна дистрибуција електричне енергије на територији административног подручја општине Темерин врши се преко "секундарних" трансформаторских станица (ТС) 20/0,4 kV/kV. Даља испорука енергије постојећим купцима обавља се преко постојеће нисконапонске мреже (надземних и подземних водова на нисконапонским изводима) која ради на 0,4 kV погонском напонском нивоу.

На територији општине Темерин изграђено је 128 "секундарних" ТС 20/0,4 kV/kV. У власништву "Електродистрибуције Нови Сад" је 77 трансформаторских станица, док је у власништву трећих лица 51 трансформаторска станица.

На простору обухваћеном Планом постоји изграђена преносна мрежа коју је, у циљу квалитетног и сигурног снабдевања потрошача електричном енергијом, потребно ревитализовати и обезбедити двострано напајање. ТС 110/20 kV "Темерин" је потребно преко Жабља, изградњом 110 kV далековода до Перлеза повезати са Зрењанином, чиме ће се остварити затварање петље Темерин - Жабаљ, Перлез, Зрењанин, Нови Бечеј, Бечеј, Србобран, Нови Сад - Темерин и омогућити резервно напајање конзума ТС "Темерин".

Обим и динамика развоја објеката дистрибутивног електроенергетског система на подручју општине Темерин дефинисана је Студијом дугорочног плана и концепције развоја средњенапонске мреже "Електродистрибуције Нови Сад" на територији Погона Бечеј и Жабаљ до 2025. године и важећим идејним и средњерочним планом развоја. У складу са наведеним плановима развоја, у наредном периоду се планирају следећи радови и активности на територији општине Темерин:

-Уградиће се други ЕТ 110/20 kV/kV у постојећу ТС 110/20 kV/kV "Темерин", што ће довести до смањења прогнозираног нивоа оптерећења и преоптерећења постојећег ЕТ 110/20 kV/kV у овој ТС. На овај начин ће се, такође, повећати поузданост и сигурност рада дистрибутивних електроенергетских објеката и побољшати могућност хаваријске испоруке електричне енергије деловима конзумних подручја суседних ТС 110/20 kV/kV у хаваријском режиму рада, насталом услед испада из погона неког од електроенергетских објеката.

На постојећим подземним средњенапонским водовима ставиће се ван употребе сви постојећи, експлоатационо непоуздани, 20kV каблови типа ЕНР, IPO (IPZO) и замениће се одговарајућим 20kV кабловима типа ХНЕ 49А што ће довести до даљег повећања нивоа поузданости и сигурности рада дистрибутивних електроенергетских објеката.

Реконфигурираће се постојеће топологије 20kV извода, како би се остварио што оптималнији ниво оптерећености сваког од извода у редовном погону, повећала манипулативност у раду и обезбедио већи број алтернативних праваца напајања у хаваријском режиму рада. Овде се пре свега мисли на постојећи извод "Центар Темерин", с обзиром да има остварену добру везу са другим изводима. У перспективи ће се настојати да се додатно изврши реконфигурација топологије овог извода и да се, након тога, од постојећег извода "Центар Темерин" створе два нова независна извода. У том смислу ће се у будућности користити надземне и подземне деонице на постојећем 20kV изводу "Циглана Игма". У перспективном развоју средњенапонске мреже на овом изводу, настојаће се да се постојеће надземне 20kV деонице у централном делу насеља Темерин замене одговарајућим подземним деоницама.

Формираће се нови 20kV извод "Нови Бачки Јарак" (из ТС 110/20 kV/kV "Темерин") полагањем кабла типа и пресека ХНЕ 49А 3x1x150mm² на новом 20kV подземном воду који ће се изградити од новоформиране изводе ћелије "Нови Бачки Јарак" у ТС 110/20 kV/kV "Темерин" до ТС 20/0,4 kV/kV "ДТД фоод" у Бачком Јарку. Након изградње овог вода, доћи ће до поделе постојећег извода "Колонија" на два нова извода ("Колонија" и "Нови Бачки Јарак") што ће довести до његовог растерећења и до повећања поузданости и сигурности његовог рада. На тај начин ће се омогућити несметано развијање планиране радне зоне на уласку у Бачки Јарак из правца Новог Сада.

Новоформираном изводу, са постојећег извода "Колонија", биће придружене следеће трансформаторске станице: МБТС "ДТД фоод", СТС "ЈУР Напредак", МБТС "Јуко 2", ЗТС "Дикић", СТС "Младена Стојановића", МБТС "Марка Орешковића", МБТС "Њивице", СТС "Поповић компани", МБТС "Цара Лазара 2", МБТС "Центар", ЗТС "Здравка Челара" и МБТС "Железничка". Да би се окончао процес формирања ових извода, морају се изградити нови 20kV подземни водови у насељу Бачки Јарак након чега ће се и постојеће ТС 20/0,4 kV/kV: "Центар", "Здравка Челара" и "Железничка" моћи пребацити на напајање са извода "Нови Бачки Јарак".

У перспективи овај извод (од МБТС "Железничка") повезати изградњом нових подземних 20kV водова са изводом "Индустрија" (из ТС 110/20 kV/kV "Темерин") у реону СТС "Центар за вештачко осемењавање говеда" преко нове радне зоне "Иланџа".

Тakoђе ће се формирати нови 20kV извод "Сириг" (из ТС 110/20 kV/kV "Темерин"). За ову потребу треба изградити 20kV подземни вод полагањем кабла од новоформиране изводне ћелије "Сириг" (у ТС 110/20 kV/kV "Темерин") до почетка надземне деонице извода на изласку из насеља Темерин према Сиригу. Даље, од почетка надземне деонице, од изласка из насеља Темерин према Сиригу до постојеће СТС "Вука Караџића" у Сиригу треба изградити 20kV надземни вод на одговарајућим стубовима.

Новоформираном изводу "Сириг" (из ТС 110/20 kV/kV "Темерин") ће се, са постојећег извода "Сириг" (из 20kV РП "Ченеј"), придружити следеће трансформаторске станице: СТС "Бука Караџића", СТС "ЈНА", МБТС "Новосадска", МБТС "Пашњак", СТС "Фрушкогорска", СТС "Вујовић", СТС "Косовска", СТС "Милош", СТС "13. април", ЗТС "ПК Нови Сад економија", УЗТС "Црпка 7. јула" и ЛТС "Водоремонт".

Због потребе обезбеђења алтернативног правца напајања у случају испада из погона појединих кључних деоница на 20kV водовима (или трансформаторских станица) на изводу "Сириг" (из ТС 110/20 kV/kV "Темерин"), потребно је повезати овај извод са изводом "Сириг" (из ТС 110/20 kV/kV "Србобран"), њиховим међусобним сучељавањем. Ова веза ће се остварити изградњом новог 20kV надземног вода од челично-решеткастог стуба који је постаљен непосредно испред постојеће ЛТС "Водоремонт" (на изводу "Сириг" из ТС 110/20 kV/kV "Темерин") до надземне деонице на месту њеног укрштања са путем Нови Сад – Србобран у Србобрану (на изводу "Сириг" из ТС 110/20 kV/kV "Србобран").

Због потребе обезбеђења алтернативног правца напајања у случају испада из погона појединих кључних деоница на 20kV водовима (или трансформаторских станица) на изводу "Нови Телеп" (из ТС 110/20 kV/kV "Темерин"), потребно је повезати овај извод са изводом "Турија" (из ТС 110/20 kV/kV "Србобран"), њиховим међусобним сучељавањем. Ова веза ће се остварити изградњом новог 20kV подземног вода од стубног поља постојећег надземног вода непосредно испред СТС "Чарда" (на изводу "Нови Телеп") до надземне деонице на изводу "Турија" која се укршта са регионалним путем Нови Сад – Бечеј.

Због потребе повећања износа одобрене снаге (на најављену вредност од 2MW) постојећем купцу "Еко recycling" д.о.о., биће потребно претходно реконструисати део постојећег извода "Сириг" (из 20kV РП "Ченеј") заменом постојећих проводника новим проводницима. Такође ће, за ове потребе бити потребно претходно реконструисати постојећи извод "РП Ченеј" (из ТС 110/20 kV/kV "Римски шанчеви") заменом постојећих проводника новим проводницима. За ову потребу планира се изградња новог 20 kV подземног вода, од надземне деонице извода "Змајево" која се укршта са постојећим путем Сириг – Змајево до постојеће ТС "Еко рисајклинг", трасом вођења у путном појасу овог пута.

Задржаће се коридори свих постојећих средњенапонских водова.

Кабловски 20kV водови предвиђени су са обе стране планиране обилазнице око насеља Темерин, као и у путном појасу постојећег пута Нови Сад – Бачки Јарак, од Бачког Јарка према Новом Саду (на потесу од планиране радне зоне на уласку у Бачки Јарак према постојећој ТС "ДТ Коден", која је изграђена на Римским шанчевима на парцели број 3482 (КО Ченеј).

У даљем развоју перспективне средњенапонске мреже, настојаће се да се број радијално прикључених ТС 20/0,4 kV/kV што више смањи.

Недостајућу средњенапонску и нисконапонску мрежу и слободне површине за изградњу нових ТС 20/0,4 kV/kV потребно је обезбедити у новим стамбеним блоковима и радним зонама насеља, као и радним зонама и осталим садржајима ван насеља.

Електричну енергију у наредном периоду потребно је обезбедити делом и из обновљивих извора. Такође, напајање електричном енергијом садржаја ван насеља може се обезбедити и из сопствених извора (агрегати, обновљиви извори енергије).

Изградња електроенергетске мреже, високонапонске и нисконапонске, на простору Општине вршиће се у складу са плановима развоја електроенергетске мреже надлежних предузећа, односно условима надлежних предузећа.

6.3.2. Термоенергетска инфраструктура

На простору обухвата Плана изграђени су гасоводи:

- РГ 04-15 грч Госпођинци-Сомбор,
- ДГ 02-02 грч Госпођинци-СГС Србобран,
- РГ 02-03 од ДГ 02-02 и РГ 04-15 до ГМРС "Темерин".

Такође, изграђени су разводни гасовод од ГМРС "Темерин" до МРС "Бачки Јарак" и разводни гасовод од ГМРС "Темерин" до МРС "Сириг".

Гасоводна мрежа на територији општине Темерин димензионисана је да има капацитета за снабдевање свих потрошача у општини Темерин.

У насељима Темерин, Бачки Јарак и Сириг постоји изграђена дистрибутивна гасна мрежа ниског притиска, која је изведена са једне или са обе стране улице (у складу са потребама) и пролази кроз готово све улице до својих потрошача.

Постојећи капацитети и изграђеност гасоводне инфраструктуре на подручју обухвата Просторног плана општине Темерин, пружају могућност њеног даљег развоја и проширења, у циљу обезбеђења земног гаса за све кориснике на предметном подручју, као и боље експлоатације земног гаса.

Такође, кроз територију општине Темерин пролази траса планираног транснационалног гасовода "Јужни ток", чија је изградња у току.

На простору обухвата Плана изграђен је и нафтовод Елемир - Нови Сад, а планира се изградња нафтовода од СОС Турија-север до рафинерије нафте Нови Сад, а траса овог нафтовода пролазиће, такође, кроз територију општине Темерин.

Ограничење приликом развоја и изградње енергетске инфраструктуре огледа се у конфликту између коришћења енергетских ресурса и заштите животне средине (земљишта, становништва, итд.) и предузимању одговарајућих мера за смањење конфликта и санирање негативних последица (програми рекултивације, програми ревитализације, отклањање штета, итд.).

6.3.3. Коришћење обновљивих извора енергије

У наредном планском периоду потребно је стимулирати развој и коришћење обновљивих извора енергије, чиме ће се знатно утицати на побољшање животног стандарда и заштиту и очување природне и животне средине.

Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија, соларна енергија и др.) за производњу (електричне, топлотне) енергије и који ће ову енергију користити за сопствене потребе, или конектовати у јавну средњенапонску, односно нисконапонску мрежу, могу се градити у склопу радних зона, односно туристичких комплекса (геотермална енергија, соларна енергија) ван насеља и у насељима.

Енергетски производни објекти већих капацитета, који би користили биомасу, биогаз и др. за производњу енергије (топлотне, електричне), као и енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију, који ће произведену енергију конектовати у јавну високонапонску, односно средњенапонску мрежу, ће се градити ван насеља, као засебни комплекси, на основу урбанистичког плана.

Парк ветроелектрана се може градити на пољопривредном земљишту, ван грађевинског подручја, уз сагласност надлежног Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и услове надлежних предузећа, на основу урбанистичког плана.

За искоришћавање енергије ветра, поред неопходних климатских карактеристика (брзина, учесталост и правац ветра, геомеханичка својства терена, сеизмолошки аспекти), један од важних фактора је и постојећа путна и железничка инфраструктура и приступачност терена на ком се планира изградња ветроелектрана. Важан фактор је и покривеност територије средњенапонском и високонапонском мрежом и постојање трансформаторских станица и могућност прикључења на њих.

Такође важни критеријуми за одабир локација ветрогенератора су и:

- утицај на животну средину и биодиверзитет - неугрожавање флоре и фауне,
- довољна удаљеност од насеља и стамбених објеката како би се избегло повећање интензитета буке,
- довољна удаљеност од инфраструктурних објеката (електронских комуникационих мрежа и опрема, радарских, аеродрома, линијских инфраструктурних објеката и др).

Ограничења за изградњу ветроелектрана представљају:

- посебно заштићене природне вредности, станишта и миграторни правци птица, према условима надлежног завода за заштиту природе,
- грађевинска подручја насељених места и
- остало грађевинско земљиште ван насеља (радне зоне, зоне туристичких садржаја и кућа за одмор...).

Начин прикључивања ветроелектрана на постојећу и планирану електроенергетску мрежу ће бити дефинисано кроз даљу урбанистичку разраду сваке поједине локације, а на основу услова надлежног предузећа (ЈП ЕМС и електродистрибуције).

За соларне енергетске производне објекте је потребно обезбедити грађевинско земљиште ван насеља, такође се могу градити у радним зонама у насељу, а соларни панели у насељима, као и садржајима ван насеља се могу постављати и на грађевинске објекте (кровове) стамбених и других објеката.

Хидроенергију канала (водотока) могуће је користити изградњом малих хидроелектрана или реконструкцијом постојећих водопривредних објеката, уградњом турбина на водном земљишту. Мале хидроелектране се могу градити на основу урбанистичког плана, а реконструкција постојећих водопривредних објеката уградњом турбина на постојећим уставама/бранама, директном применом Плана израдом урбанистичког пројекта. Мале хидроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

6.4. ЕЛЕКТРОНСКА КОМУНИКАЦИОНА (ЕК) ИНФРАСТРУКТУРА

Садашњи развој електронске комуникационе инфраструктуре није на нивоу који би задовољио све потребе грађана и привреде. У наредном периоду, у области комуникационих система, неопходно је увођење дигиталне технологије, како за нове објекте, тако и замена постојећих аналогних комуникационих система, тј. аналогних телефонских централа, довољног капацитета, којим ће се омогућити неопходно укидање двојничких и инсталација дигиталних (ISDN и HDSL) телефонских прикључака.

Проширење комуникационих система реализоваће се осим проширењем главних комуникационих система и путем инсталирања истурених претплатничких степена где концентрација корисника то захтева.

Дигитализацију је потребно извршити на свим нивоима, што подразумева и увођење оптичких каблова у месне мреже и до крајњих корисника. Дигитализацију и проширење комуникационих система пратиће и проширење транспортне мреже, засноване на постојећим и новим оптичким кабловима, и система преноса најсавременије дигиталне технологије.

Оптичке кабловске везе се планирају дуж свих планираних саобраћајних коридора свих нивоа, железничких коридора, као и у коридорима постојећих саобраћајница у трасама постојеће електронске комуникационе мреже, у сврху реконструкције постојећих кабловских веза и повећања капацитета. Оптички каблови могу се полагати и уз канале, уз сагласност водопривредног предузећа.

Оптички каблови, у складу са плановима развоја надлежног предузећа за телекомуникације, планирани су на следећим релацијама: Нови Сад - Темерин- Бечеј, Темерин - Жабал, Темерин - Сириг – Змајево, Темерин- Нови Сад. Оптички каблови планирају се до свих базних станица.

У области приступних мрежа користиће се оптички, као и симетрични и коаксијални каблови, бежични приступ, системи са вишеструким коришћењем каблова и комбинација наведених медијума.

С обзиром на брз развој електронског комуникационог система, као и услове које буде диктирала нова технологија развоја система мобилних комуникација, нове локације базних радио-станица и радио-релејних станица биће одређиване у складу са овим Планом, односно урбанистичким плановима за подручја где су исти прописани, као и плановима развоја надлежних оператера, уз задовољење законских и техничких прописа за ту врсту објеката. Оптички каблови планирају се до свих базних станица.

Изградњом антенских система и базних станица мобилне телефоније по плановима развоја надлежних предузећа омогућиће се рад овог система електронских комуникација на целом планском подручју.

Радио-дифузни систем засниваће се такође на дигиталној технологији, што на простору обухвата Плана подразумева замену постојећих уређаја емисионих система.

За пријем и дистрибуцију сателитских и земаљских радио и ТВ програма, у свим насељима потребно је изградити кабловски дистрибуциони систем. Према савременим техничким стандардима, кабловски дистрибутивни систем (КДС) је вишенаменски широкопојасни комуникациони систем намењен, како дистрибуцији радио и ТВ сигнала, тако и пружању широкопојасних интерактивних, тј. двосмерних сервиса корисницима.

Изградња електронске комуникационе инфраструктуре на простору општине Темерин вршиће се у складу са овим Планом и плановима развоја, односно условима, надлежних предузећа.

6.5. КОМУНАЛНА ИНФРАСТРУКТУРА

6.5.1. Управљање отпадом

Општина Темерин је 2010.год. потписала Споразум о сарадњи града Новог Сада и општина Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабал, Србобран, Темерин и Врбас у формирању региона за управљање комуналним отпадом, са локацијом регионалне депоније у Новом Саду. До успостављања региона и изградње регионалне депоније, планира се коришћење постојећег одлагалишта у Темерину.

Према Главном пројекту санације и рекултивације депоније у Темерину израђеном 2010. године, извршена је санација и рекултивација депоније, која је са површине 5,5 ха сведена на површину од око 3,0 ха. Простор за одлагање отпада на овој депонији треба да задовољи запремину депонованог материјала до пуштања у рад регионалне санитарне депоније. На простору који је добијен планира се изградња рециклажног дворишта и део простора за компостилиште органског отпада.

Тренд у смислу начина сакупљања комуналног отпада у насељима представљају подземни контејнери. Стварањем могућности да се отпад одлаже у подземне контејнере, који се изграђују од водонепропусних и негоривих материјала, обезбеђују се санитарно-хигијенски услови. Контејнери се уграђују у заштитни, водонепропусни, армирано-бетонски бункер (касету), чиме се спречава цурење течних садржаја, ширење непријатних мириса, продирање воде и непрописно вађење и расипање отпада ван контејнера.

Количина отпада утиче на одабир локације, а у складу са тим се дефинише и потребан број контејнера. Локација за постављање подземних контејнера мора бити:

- ван подземних инсталација, како не би дошло до њиховог оштећења при уградњи;

- ван надземних инсталација, дрвећа и објеката, како би се обезбедило несметано пражњење садржаја уз помоћ возила са дизалицом;
- доступна комуналном возилу са дизалицом, уз обезбеђивање неопходних саобраћајно-техничких услова сигурности приступа локацији.

Управљање посебним токовима отпада

Регионалним планом управљања отпадом за град Нови Сад и општине Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беочин, Жабаљ, Србобран, Темерин и Врбас у свим општинама предвиђено је формирање рециклажних дворишта за сакупљање рециклабилног отпада, као што су папир, картон, стакло, пластика, кабасти отпад, органски отпад, уз обезбеђен простор за раздвојени опасан отпад, као што су уља, разређивачи, пестициди, лекови, боје, растварачи и остале хемикалије, кућни електрични апарати (електрична и електронска опрема без фреона), батерије, акумулатори, гуме и остало.

Простор за привремено складиштење опасног отпада се гради за смештај најмање двоструке количине опасних отпадака, која просечно настаје између два циклуса обраде, односно превоза, тако да обезбеђује њихову заштиту од спољних утицаја. Класификовани и на прописан начин обележени опасни отпаци из привремених складишта, одлажу се на посебно уређени простор, односно складиште.

За успостављање система управљања опасним отпадом ППРС и РПП АПВ је предвиђена изградња једног Националног центра за управљање опасним и медицинским отпадом, довољног капацитета за целокупну количину опасног отпада, који се годишње генерише у Републици Србији, као и централна регионална складишта за безбедно сакупљање опасног отпада и чување до коначног третмана, од којих је једно планирано у Средњебанатској области, а чија локација још није званично потврђена.

Према Закону о управљању отпадом, Регионалном и Локалном плану за управљање отпадом на територији општине Темерин, за ову општину су прописане следеће одреднице:

- Забрањено је мешати опасан отпад са комуналним отпадом;
- Комунални отпад који је већ измешан са опасним отпадом раздваја се ако је то економски исплативо, у противном, тај отпад се сматра опасним;
- Домаћинства су дужна да одлажу свој отпад у контејнере или на друге начине, које обезбеђује јединица локалне самоуправе, а опасан отпад из домаћинства (отпадне батерије, уља, боје и лакови, пестициди и др.) да предају на место одређено за селективно сакупљање опасног отпада или овлашћеном правном лицу за сакупљање опасног отпада;
- Јединица локалне самоуправе уређује организовање и начин селекције и сакупљања отпада ради рециклаже, локалним планом управљања отпадом, а који мора да буде у складу са посебним програмом који, на предлог министарства, утврђује Влада.

Индустријски сектор је у обавези да решава питања опасног отпада, изради посебне планове и поступа на посебан начин са опасним отпадом од његовог генерисања до крајњег дислоцирања ван граница Региона којем општина Темерин припада.

Сваки генератор отпада је обавезан да изврши карактеризацију и категоризацију отпада код надлежних организација и да се у зависности од његове природе са њим поступа у складу са законским прописима. Опасан отпад се мора одлагати на посебан начин у складу са његовим карактеристикама и не сме се одлагати на депонију комуналног отпада.

Забрањено је одлагање отпада од електричних и електронских производа без претходног третмана. Отпадне течности од електричних и електронских производа морају бити одвојене и третиране на одговарајући начин. Компоненте отпада од електричних и електронских производа које садрже ПЦБ обавезно се одвајају и обезбеђује се њихово адекватно одлагање.

Батерије које се користе за напајање у кућним производима, играчкама, мобилним телефонима у себи имају одређене канцерогене или токсичне елементе, типа кадмијума, који након реаговања са водом или окружењем могу изазвати повећање степена ризика за добијање канцера код људи. Батерије се не смеју депоновати на депонијама и за њих постоји посебан третман.

Акумулатори који се користе у возилима имају киселине које негативно утичу на животну средину и здравље људи. Одлагање акумулатора на депонији је могуће једино привремено, на посебним привременим одлагалиштима, која имају заштиту од негативних испарења и продора у подземне воде.

Под медицинским отпадом се подразумева сав отпад настао у здравственим установама, без обзира на његов састав, особине и порекло. То је хетерогена мешавина класичног смећа, инфективног, патолошког и лабораторијског отпада, амбалаже, лекова и другог хемијског отпада. Према Закону о управљању отпадом, отпад из објеката у којима се обавља здравствена заштита обавезно се разврстава на месту настанка на опасан и неопасан. Опасан отпад из објеката у којима се обавља здравствена заштита укључује инфективни, патолошки, хемијски, токсични или фармацеутски отпад, као и цитотоксичне лекове, оштре инструменте и други опасан отпад. Лица која управљају објектима у којима се обавља здравствена заштита дужна су да израде план управљања отпадом и именују одговорно лице за управљање отпадом.

Услови поступања са фармацеутским отпадом идентични су онима за медицински отпад, с тим што се овај отпад не сме мешати, већ се мора складиштити до уништења по врстама, у складу са прописима.

Према Закону о управљању отпадом отпадна, односно неупотребљива возила јесу моторна возила или делови возила која су отпад и која власник жели да одложи или је њихов власник непознат. Власник отпадног возила (ако је познат) дужан је да обезбеди предају возила лицу које има дозволу за сакупљање или третман. Ако је власник отпадног возила непознат, јединица локалне самоуправе дужна је да обезбеди сакупљање и предају возила лицу које има дозволу за третман. Јединица локалне самоуправе уређује поступак сакупљања и предаје возила и има право на наплату трошкова, ако се накнадно утврди власник отпадног возила.

Биодеградабилни комунални отпад је отпад из домаћинства и комерцијалних активности, који се може подврћи биолошком разлагању. Отпад од хране и баштенски, односно пољопривредни отпад, папир и картон су класификовани као биодеградабилни комунални отпад.

6.5.2. Компостирање биодеградабилног отпада

С обзиром на локалне карактеристике општине Темерин у оквиру *Локалног плана управљања отпадом за територију општине Темерин* предложена је изградња компостилишта у којем ће се вршити третман биодеградабилног (баштенског и пољопривредног отпада).

У саставу отпада продукованог на територији Општине налази се значајна количина ове врсте отпада, који се може искористити за производњу компоста. Изградња компостилишта ће превасходно утицати на смањење количине отпада, која ће се транспортовати до регионалне санитарне депоније и смањење садржаја органске материје у саставу отпада који се депонује, а до тада општина Темерин има склопљен уговор са ЈКП "Чистоћа" Нови Сада о одлагању биоразградивог отпада и грађевинског отпада са територије Општине.

При развијању система за компостирање биодеградабилног отпада неопходно је:

- утврдити прецизну количину, врсте и квалитет биолошког отпада, ради процене количине компостног материјала који би се могао добити (због положаја и карактера општине претпоставка је да се продукују значајне количине баштенског, односно, пољопривредног отпада);

- размотрити могућност компостирања, које ће за циљ имати само смањење биоразградивог отпада на депонији и добијање материјала, који ће се моћи користити као прекривни слој на депонији и евентално за уређење јавних површина;
- размотрити опције сакупљања отпада - на јавним депонијама и/или по кућама.

Зелени баштенски отпад, захваљујући једноставном третману компостирања има широку примену (као природно ђубриво за цветне културе, травњаке, итд.), док се компост који је настао компостирањем и отпада од хране и зеленог отпада због доста нижег квалитета може користити као прекривни материјал на депонијама, као и за процесе санације депонија, као и осталих сметлишта.

6.5.3. Третман отпада животињског порекла

Одлагање лешева животиња и других отпадака животињског порекла организује локална самоуправа са својом зоохигијенском службом у складу са Законом о ветеринарству до објекта за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

Начин нешкодљивог уклањања животињских лешева је дефинисан на основу Правилника о начину нешкодљивог уклањања и искоришћавања животињских лешева ("Службени гласник РС", бр. 7/81).

У изузетним случајевима лешеви животиња се закопавају или спаљују на сточном гробљу или јами гробници у складу са Правилником о начину разврставања и поступања са споредним производима животињског порекла, ветеринарско-санитарним условима за изградњу објекта за сакупљање, прераду и уништавање споредних производа животињског порекла, начину спровођења службене контроле и самоконтроле, као и условима за сточна гробља и јаме гробнице ("Службени гласник РС", број 31/11 и 97/13) чл. 96. и Правилником о утврђивању мера раног откривања и дијагностике заразне болести трансмисивних спонгиоформних енцефалопатија, начину њиховог спровођења, као и мерама за спречавање ширења, сузбијање и искорењивање ове заразне болести ("Службени гласник РС", број 96/10).

Ради хуманог хватања и уништавања паса и мачака луталица на основу Правилника о условима које морају да испуњавају прихватилишта и пансионци за животиње ("Службени гласник РС", број 19/12), планирана је изградња објекта за смештај ових животиња (азил за напуштене животиње) у насељу Темерин (на периферији насеља, у близини локације пречистача отпадних вода) или на другој одговарајућој локацији, а до тада општина Темерин има склопљен уговор са Јавном агенцијом за зоохигијену и пољопривреду општине Врбас о пружању зоохигијеничарских услуга и коришћењу њиховог прихватилишта.

7. ПРОПОЗИЦИЈЕ ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ, ПРЕДЕЛА, ПРИРОДНИХ ДОБАРА, КУЛТУРНИХ ДОБАРА, ОДБРАНЕ ЗЕМЉЕ И ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

7.1. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Заштита животне средине је усмерена ка оптималном и рационалном коришћењу природних ресурса и унапређењу природних и створених вредности на предметном простору. Иако за територију општине Темерин нису расположиви подаци о квалитету ваздуха, воде и земљишта, као и о контроли буке и нејонизујућег зрачења, овим Планом је предвиђена заштита природних ресурса од постојећих и потенцијалних извора деградације.

Заштита ваздуха

У контексту заштите и очувања квалитета ваздуха предвиђено је успостављање система праћења и контроле квалитета ваздуха и идентификација загађивача на територији Општине, односно формирање локалног регистра извора загађивања. Све застареле технологије потребно је иновирати и применити БАТ технологије (*Best Available Techniques* - најбоље доступне технологије). Мониторинг квалитета ваздуха у локалној мрежи обавља се према програму, који за своју територију доноси надлежни орган аутономне покрајине и надлежни орган јединице локалне самоуправе, у складу са наведеним програмом.

Планом се постојећи индустријски објекти задржавају, али је неопходно технолошко унапређење у контексту заштите животне средине.

У индустријским објектима у оквиру којих би технолошки процеси могли узроковати емисију аерозагађујућих материја потребно је обезбедити вршење континуалног и/или повремениог мерења/узимања узорака загађујућих материја и примењивати одређене техничко-технолошке мере заштите (према потреби), којима се обезбеђује да емисија загађујућих материја у ваздуху задовољава прописане граничне вредности. Уколико дође до квара уређаја, којим се обезбеђује спровођење прописаних мера заштите, или до поремећаја технолошког процеса, услед чега долази до прекорачења граничних вредности емисије, носилац пројекта је дужан да квар или поремећај отклони или прилагоди рад новонасталој ситуацији, односно обустави технолошки процес, како би се емисија свела у дозвољене границе у најкраћем року.

Код стационарног извора загађивања, у току чијег обављања делатности се могу емитовати гасови непријатних мириса, обавезна је примена мера које ће довести до редукције мириса, иако је концентрација емитованих материја у отпадном гасу испод граничне вредности емисије.

Око постојећих индустријских зона неопходно је формирати заштитне појасеве, као баријере у промету аерозагађивача у односу на околне садржаје.

Поред аерозагађења, бука се појављује у одређеној мери, као пратећи феномен саобраћаја. Обавезе локалне самоуправе у контексту заштите од буке су дефинисане Законом о заштити од буке у животној средини.

Праћење нивоа буке врши се у складу са Законом о заштити од буке у животној средини, Уредбом о индикаторима буке, граничним вредностима, методама за оцењивање индикатора буке, узнемиравања и штетних ефеката буке у животној средини, Правилником о дозвољеном нивоу буке у животној средини, Правилником о методологији за одређивање акустичких зона, Правилником о методама мерења буке, садржини и обиму извештаја о мерењу буке и Правилником о методологији за израду акционих планова.

Укључењем Општине у спровођење директива Стратегије управљања отпадом и прихватањем савременог концепта одлагања отпада и сточних лешева, обезбеђује се заштита ваздуха од досадашњих негативних утицаја неуређених одлагалишта отпада и неадекватног третмана сточних лешева.

Током истраживања и експлоатације нафте и гаса неопходна је примена заштитних мера ваздуха од загађивања, у складу са законским и подзаконским актима.

Око комуналних површина, фарми, саобраћајница и др. потребно је формирати зелене заштитне појасеве, који ће бити у функцији заштите ваздуха од дистрибуције аерозагађивача.

Заштита вода

Основни задатак у области заштите вода је заштита квалитета вода до нивоа да се оне могу користити за потребе корисника са највишим захтевима у погледу квалитета вода. У наредном периоду, предузеће се мере заштите ресурса пијаћих вода као националног богатства, које ће се користити искључиво за водоснабдевање становништва.

У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама.

За технолошке отпадне воде потребно је предвидети предtretман код сваког загађивача, као и пречишћавање на постројењу пре упуштања у реципијент, тако да упуштена вода задовољава II_b класу квалитета воде.

Пречишћене санитарно-фекалне отпадне воде и технолошке воде се могу упуштати у реципијенте (отворене канале), с тим да задовољавају следећи квалитет воде:

- БПК₅ ср. дневни до 25 mg/l
- ХПК до 125 mg/l
- суспендоване материје до 35 mg/l
- укупан N до 15 mg/l
- укупан P до 2 mg/l
- масти и уља (етарски екстракт) до 0,1 mg/l
- штетне и опасне материје у складу са Правилником о опасним материјама у водама.

У циљу постепеног смањења загађења вода и довођења свих деоница водотока у прописану класу предвиђа се:

- 1) смањење емисије суспендованог и органског загађења из концентрисаних извора који су обухваћени програмом за око 90%,
- 2) свођење емисије тешких метала на вредности прописане стандардима ефлуента,
- 3) свођење емисије токсичних органских супстанција на вредности нормиране квалитетом ефлуента и
- 4) оплемењивање малих вода.

Објекте за смештање, складиштење и чување опасних, отровних и лако запаљивих течности треба пројектовати према важећим правилницима који обрађују ове услове, а нарочиту пажњу треба посветити сигурној и трајној заштити подземних и површинских вода.

Ради заштите и коришћења подземних вода обавезно се прати стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих издани и дубоких подземних вода.

Стање нивоа и квалитета подземних вода прве (фреатске) издани, прати Републички хидрометеоролошки завод, а дубљих издани и дубоких подземних вода, предузеће, односно друго правно лице коме то повери министарство надлежно за геолошке послове.

Заштита и коришћење водног ресурса подразумева:

- оптимизирање режима вода,
- праћење стања и
- анализу квалитета вода.

У контексту заштите воде, као природног ресурса, предвидети:

- Око постојећих и планираних изворишта подземних вода дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите, у складу са Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник РС", број 92/08);
- Ради заштите и коришћења подземних вода, пратити стање нивоа и квалитета подземних вода прве фреатске издани, дубљих и дубоких подземних вода;

- У циљу заштите вода и водних ресурса, забрањује се упуштање било каквих вода у напуштене бунаре или на друга места где би такве воде могле доћи у контакт са подземним водама;
- Забрањено је упуштати у мелиорационе канале, баре и водотоке било какве воде осим атмосферских и условно чистих расхладних вода, које по Уредби о категоризацији вода одговарају II₆ класи;
- Заштиту од поплава обезбедити одржавањем изграђених и изградњом планираних објеката и система;
- Одбрамбени насип штитити забраном изградње објеката и садње зеленила у складу са Законом о водама;
- Одржавати систем за одводњавање и наводњавање (чишћење канала од муља и растиња) и изводити реконструкцију и изградњу у складу са условима из Плана.

Овим мерама омогућиће се рационално и вишенаменско коришћења вода (водоснабдевање, рекреативне и туристичке активности, хидроенергетски потенцијал, пловидба, порибљавање и сл.).

Заштита земљишта

Планом је предвиђено да се земљиште, као природни ресурс, заштити низом мера и активности, које ће допринети његовом очувању и унапређењу квалитета. То се првенствено односи на одвођење отпадних вода из насеља сепаратном канализационом мрежом, затим на елиминацију комуналног отпада континуираним одношењем на општинску санитарну депонију, односно, након изградње, на регионалну депонију на територији града Новог Сада. За све деградиране површине треба извршити санацију и рекултивацију. Третман сточних лешева потребно је вршити у складу са Законом о ветеринарству. У циљу заштите пољопривредног земљишта потребно је вршити контролисану примену хемијских средстава заштите за потребе пољопривредне производње.

7.2. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРЕДЕЛА

Заштиту и уређење предела је потребно спроводити у складу са Европском конвенцијом о пределу. Управљање вредностима предела и физичком структуром насеља на подручју обухвата Плана подразумева:

- Очување предела и њиховог идентитета и унапређење предела и предеоне разноврсности;
- Постизање равнотеже између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на заступљене типове предела;
- Планирање привредног развоја на принципима одрживости у складу са предеоним одликама (регионалним карактером предела и физичком структуром насеља);
- Правовремену и активну заштиту природних вредности, укључујући и фрагменте који тренутно нису под заштитом, као и заштиту препознатљивих и вредних амбијената руралног и урбаног типа;
- Санацију и ревитализацију предела који су нарушени;
- Подстицање позитивних и минимизирање негативних утицаја кроз механизме управљања пределима;
- Промоцију, заштиту и одрживо коришћење природног и културног наслеђа и њихово повезивање у простору;
- Јачање и промовисање постојећих и креирање нових вредности у просторима од посебног значаја за развој (туристичка, културна подручја).

На простору обухвата Плана се могу издвојити полуприродни и културни предели, где се у оквиру културних разликују рурални и урбани, одређени карактером и интензитетом промена, коришћењем и насељавањем простора.

Карактеристичне полуприродне пределе, чине водоток Јегричке, као и станишта заштићених врста. Потребно их је очувати кроз заштиту укупног биодиверзитета, заштитом великог броја појединачних дивљих биљних и животињских врста и њихових станишта. Заштита, уређење и развој природе, подразумева и смањење притисака на биодиверзитет кроз рационално коришћење природних и биолошких ресурса.

У оквиру руралних предела (аграрни предели и сеоска насеља), потребно је успоставити равнотежу између активности у простору и предеоних елемената ради минимизирања оптерећења на предео и постизања предеоне разноврсности. У том смислу је потребно очувати и заштитити рубна станишта, живице, међе, појединачна стабла, баре и ливадске појасеве, као и друге екосистеме са очуваном или делимично измењеном дрвенастом, жбунастом, ливадском или мочварном вегетацијом. У оквиру аграрних предела је потребно ограничити ширење радних површина, забранити непланску експлоатацију минералних сировина, спроводити рекултивацију на деградираним површинама, фаворизовати аутохтоне врсте и формирати еколошке коридоре.

Развој руралних предела сеоских насеља, треба да се заснива на уважавању њиховог специфичног предеоног карактера, затечених вредности и капацитета предела. Планским решењима је потребно омогућити: очување и унапређење карактеристичне структуре и слике руралних предела и очување архитектонског идентитета насеља.

У том смислу треба заштитити и очувати највредније аутентичне пределе, локалне симболе, културно-историјске вредности, хармоничан однос изграђеног и отвореног простора, успоставити традиционалан начин коришћења обраде земљишта у функције предеоног диверзитета и очувати традиционалну архитектуру.

Развој урбаног предела (насеље Темерин, као локални центар), треба обезбедити кроз унапређење/очување слике и структуре урбаног предела и креирање позитивног архитектонског идентитета насеља. Потребно је сачувати идентитет урбаног насеља, очувати и унапредити специфичан карактер делова насеља, обезбедити урбани ред, афирмисати културне вредности насеља и делова насеља, нове градске репере и подручја посебне атрактивности. Очувати и унапредити однос физичке структуре насеља, природних основа развоја и непосредног окружења и заштитити и афирмисати компоненте природе у насељу и јавне просторе.

У насељима на простору обухвата Просторног плана, заштита биодиверзитета се заснива на стварању и одржавању зелених површина. Формирање система зелених површина насеља, доприноси повезивању природне средине са урбаним простором.

7.3. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ ПРИРОДНИХ ДОБАРА

На простору обухвата Плана су евидентиране просторне целине од значаја за очување биолошке разноврсности:

Заштићена подручја

- Парк природе (ПП) "Јегричка" заштићен Одлуком о заштити парка природе "Јегричка", коју је донела општина Темерин ("Службени лист" општине Темерин, бр. 10/05) споразумно са општинама Бачка Паланка, Врбас и Жабал, за који је у току ревизија;
- Споменик природе (СП) "Стари парк у Темерину" бр. 06-1-7/2003-01 ("Службени лист општине Темерин", бр. 2/03).

Станишта строго заштићених и заштићених дивљих врста од националног значаја

- Ознака ТЕМ01, назив: "Римски шанчеви – југ", тип станишта: степе на лесу, ровови и мали канали;
- Ознака ТЕМ02, назив: "Мала бара код Темерина", тип станишта: слатине;

- Ознака ТЕМ03а,б, назив: "Копови код Темерина", тип станишта: копови меких супстрата;
- Ознака NSA16, назив: "Слатине код Ченеја", тип станишта: слатине.

Еколошки коридори

- Мелиоративни канали који повезују станишта заштићених врста NSA16 и ТЕМ02 са Јегричком - локални еколошки коридори.

Еколошка мрежа заступљена је са еколошки значајним подручјима (Јегричка, Римски шанац) и локалним еколошким коридорима (део Беле баре и део Мале баре). Локалитет Римски шанац је предвиђен за заштиту, као заштићено подручје локалног значаја.

Подручја од међународног значаја за очување биолошке разноврсности

- Жабалска хумка са слатином и Јегричком, Римски шанац - подручје од међународног значаја за биљке (IPA) и
- Јегричка RS004IBA - подручје од међународног значаја за птице (IBA).

На простору Парка природе "Јегричка", потребно је спроводити мере заштите на основу Студије о заштити којом је спроведена ревизију статуса (врсте, режима и граница заштите) и усклађивање са важећом законском регулативом. О Парку природе "Јегричка" стара се ЈВП "Воде Војводине". Такође, заштиту и развој парка природе "Јегричка", треба спроводити на основу Плана управљања за период од десет година, који у складу са Законом о заштити природе доноси управљач.

На стаништима заштићених и строго заштићених врста од националног значаја треба спроводити мере које су прописане Правилником о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива ("Службени гласник РС", бр. 5/10 и 47/11). У складу са овим Правилником, заштита строго заштићених врста се спроводи забраном коришћења, уништавања и предузимања свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се наноси штета врстама и њиховим стаништима као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

Локални еколошки коридори представљају део еколошке мреже на територији Републике Србије и доприносе очувању динамике популација и животних заједница заштићених врста на нивоу предела, а с обзиром да бројност врста и јединки природних вредности показују сезонску варијабилност, са највећим вредностима у периодима миграције појединачних животињских група. Очување квалитета воде и проходности еколошких коридора, као и одржавање што већег дела обале у блиско-природном стању, неопходно је за дугорочни опстанак заштићених врста и биодиверзитета ширег региона. Изграђени делови обале еколошког коридора смањују проходност коридора представљајући баријеру за одређене врсте, а негативни ефекти изграђених делова обале умногоме зависе од примењених техничких решења (тип обалоутврде, осветљеност, саобраћајна инфраструктура, проценат зеленила), као и од дужине измењене деонице. На местима укрштања еколошких коридора са елементима инфраструктурних система, који формирају баријере за миграцију врста, потребно је обезбедити техничко-технолошка решења за неометано кретање дивљих врста.

Водотоци и канали са функцијом еколошких коридора и њихов обалски појас истовремено представљају станишта насељена заштићеним врстама које се налазе на списковима Правилника о проглашењу и заштити строго заштићених и заштићених дивљих врста биљака, животиња и гљива.

Заштиту еколошке мреже је потребно спроводити на основу Уредбе о еколошкој мрежи ("Службени гласник РС", број 102/10), којом се утврђује начин управљања еколошком мрежом ради очувања предеоне и биолошке разноврсности, односно типова станишта од посебног значаја за очување и/или унапређивања нарушених станишта и очувања одређених врста.

7.4. ЗАШТИТА, УРЕЂЕЊЕ И УНАПРЕЂЕЊЕ КУЛТУРНИХ ДОБАРА

На простору обухваћеном Планом су евидентирана следећа непокретна културна добра: споменици културе, културна добра која уживају претходну заштиту и археолошка налазишта (археолошки локалитети и археолошке зоне заштите)¹³.

Непокретна културна добра – споменици културе

Дворац "Каштел" у Темерину, Улица народног фронта 80, к.п. 4689/2

Дворац је саграђен у периоду од 1795-1804. године од стране грофа Сечењија. Проглашен је спомеником културе решењем бр. 231 од 09.03.1949. године у Београду. Реч је о комплексу са пратећим објектима и пространим парком, компонованим у духу класицистичких образаца. Дворац је спратно здање, на коме су видљиве и накнадне интервенције. У ентеријеру су сачувани бројни аутентични елементи, као што је централно степениште, ковани украси, столарија, подне облоге од интарзираног паркета, дизајнираних плочица и сл. У објекту је тренутно смештена Техничка школа и ова намена није адекватна просторним капацитетима и карактеру самог здања, о чему сведоче бројне импровизоване интервенције.

Спомен парк "Брвнара" у Бачком Јарку, Улица новосадска 34, к.п. 1415/2

Спомен парк "Брвнара" су подигли Крајишници настањени у Бачком Јарку после Другог светског рата. Изграђен је између 1975. и 1979. године, а проглашен је спомеником културе решењем бр. 01-38/4, Нови Сад, 21.04.1982. године. Састоји се од музејске зграде – брвнаре и три оригинална објекта типичног крајишког домаћинства: вајата, млечара и курузане. Данас је депаданс Музеја Војводине, са пригодном музејском поставком, која сведочи о материјалној и нематеријалној култури колонизованог становништва.

Евидентирана непокретна културна добра под предходном заштитом

У насељу Темерин је евидентирано 14 објеката, а у Бачком Јарку 11 објеката под претходном заштитом, који су детаљније третирани у склопу урбанистичких планова ових насеља.

У насељу Сириг нису евидентирани објекти који поседују споменичка својства, па самим тим ни карактеристична урбана структура, која би се штитила овим Планом.

Евидентирана непокретна културна добра – археолошка налазишта

Подручје општине Темерин је изузетно богато археолошким налазима, а у оквирима насеља евидентирано је 11 археолошких локалитета, што захтева археолошку контролу приликом земљаних радова већег обима, односно благовремено обавештавање надлежног завода за заштиту о планираним радовима.

За све локације означене на Плану као појединачни археолошки локалитети или археолошке зоне заштите на простору општине Темерин потребно је пре предузимања било каквих земљаних радова тражити од надлежног завода посебне услове заштите констатованих археолошких налазишта.

Археолошки локалитети су евидентирани на основу документације Покрајинског завода за заштиту споменика културе и рекогносцирања терена општине Темерин. Археолошким зонама су обележене површине са већом густином археолошких локалитета, а предпоставља се (услед повољног географског положаја) да их има знатно више. Археолошке зоне обухватају обе обале Јегричке, обале бивших природних водотокова (Бела бара, Мала бара, итд.), као и Римски шанац.

¹³ Према подацима Покрајинског завода за заштиту споменика културе Петроварадин прибављеним за потребе усклађивања ППО Темерин са Законом о планирању и изградњи, услови број 03-388/7-2005 од 17.11.2011. год.

У самом насељу Темерин познати су следећи археолошки локалитети (дати су стари називи улица јер су под тим називима археолошки локалитети забележени у документацији Завода):

- Део улице Новосадска од улице Кошут Лајоша до улице Чаки Лајоша - вишеслојни археолошки локалитет (праисторијско и средњовековно насеље);
- Каштелско језеро са околином - праисторијско налазиште;
- Обе стране Босанске улице и баште, улице Народног фронта и ЈНА - насеље касног средњег века;
- Калварија са околином - праисторијско и средњовековно налазиште;
- Кудељара и околина - насеља праисторијског и античког периода, некропола хронолошки недефинисана;
- Фогарашијеви виногради, до улице Руже - праисторијско налазиште;
- Улица учитељска - касно средњовековно налазиште;
- Улица Лукијана Мушицког - касно средњовековно налазиште;
- Улица Алмашка, обала водотока - вишеслојно налазиште;
- Простор јужно од Пролетерске улице - касно средњовековно налазиште.

На графичком прилогу (Реферална карта бр. 3 - Туризам и заштита простора) су приказани и редним бројевима означени следећи археолошки локалитети:

1. Насеље касног бронзаног доба
2. Неолотско-старчевачко насеље и насеље из периода касне антике
3. Насеље касне антике
4. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
5. Насеље касне антике
6. Праисторијско насеље неутврђеног периода, насеље касне антике и насеље касног средњег века
7. Насеље касног бронзаног доба и касног средњег века
8. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
9. Праисторијско насеље неутврђеног периода
10. Праисторијско насеље неутврђеног периода и насеље касног средњег века
11. Праисторијска насеља из периода неолита (старчево) и млађег гвозденог доба
12. Насеља млађег гвозденог доба и касног средњег века
13. Праисторијско насеље неутврђеног периода
14. Насеље касног средњег века
15. Насеље касне антике
16. Насеља средњег бронзаног доба и касног средњег века
17. Праисторијско насеља из периода неолита (старчево) и касног средњег века
18. Праисторијска насеља из периода неолита (старчево) и млађег гвозденог доба
19. Насеља из периода бронзаног доба и касног средњег века
20. Насеље млађег гвозденог доба
21. Насеље раног бронзаног доба
22. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
23. Средњовековно насеље
24. Насеље касне антике
25. Средњовековно насеље са црквом и некрополом на истом локалитету налажена је и атипична праисторијска керамика
26. Насеље из периода енеолита и касног средњег века
27. Насеље касног средњег века
28. Насеља из праисторијских периода раног бронзаног и млађег гвозденог доба
29. Насеље касног средњег века
30. Насеља раног и касног средњег века
31. Насеље из периода неолита (старчево)
32. Насеље из неутврђеног праисторијског периода и насеља раног и касног средњег века
33. Насеља из периода раног бронзаног доба, касне антике и касног средњег века
34. Насеље из неутврђеног праисторијског периода и насеље касног средњег века
35. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
36. Насеље из периода неолита (старчево) и касног средњег века

37. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
38. Насеље касног средњег века
39. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
40. Насеље касне антике
41. Насеље из перода неолита (старчево) и касног средњег века
42. Насеље касне антике
43. Насеље из периода енеолита
44. Насеље касног средњег века
45. Насеља из периода средњег бронзаног доба касне антике и насеље касног средњег века
46. Насеље из перода неолита (старчево) и касног средњег века
47. Насеље касног средњег века
48. Насеље касне антике
49. Насеље из перода неолита (старчево)
50. Насеље из периода енеолита
51. Насеље касног средњег века
52. Насеље из перода неолита (старчево), касне антике и касног средњег века
53. Насеље из периода бронзаног доба
54. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
55. Насеље касне антике
56. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
57. Насеље раног бронзаног доба
58. Насеље средњег бронзаног доба
59. Насеље касног средњег века
60. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
61. Насеље касног средњег века
62. Насеља раног и касног средњег века
63. Насеље касне антике
64. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
65. Насеље касне антике
66. Насеље из перода неолита (старчево), касне антике и раног средњег века
67. Насеља раног и касног средњег века
68. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
69. Насеље касног средњег века
70. Насеље касне антике
71. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
72. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
73. Насеље касног средњег века
74. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
75. Насеље из перода неолита (старчево) и касног средњег века
76. Насеље касне антике
77. Насеље касног средњег века
78. Насеље касне антике и насеље раног средњег века
79. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
80. Насеље касне антике
81. Насеље касног средњег века
82. Насеље касног средњег века
83. Насеља из периода раног и касног средњег века
84. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
85. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
86. Насеље из перода неолита (старчево) и касног средњег века
87. Насеље касног средњег века
88. Насеље касне антике
89. Насеље из перода неолита (старчево)
90. Насеље касне антике
91. Насеље касне антике
92. Насеље касне антике
93. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
94. Насеље касног средњег века

95. Насеље касног средњег века
96. Насеља из периода енеолита и касног средњег века
97. Насеље касног средњег века
98. Насеље из периода неолита (старчево), касне антике и касног средњег века
99. Насеље касног средњег века
100. Насеље касне антике
101. Насеље касног средњег века
102. Насеље касног средњег века
103. Насеље из периода млађег гвозденог доба
104. Насеље касног средњег века
105. Насеље касне антике
106. Насеље касног средњег века
107. Насеље из периода касног бронзаног доба
108. Насеље касног средњег века
109. Насеље раног средњег века
110. Насеље касног средњег века
111. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
112. Насеље касне антике
113. Насеље касне антике
114. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
115. Насеље касне антике
116. Насеље касне антике
117. Насеље касне антике
118. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
119. Насеље касне антике
120. Насеље касног средњег века
121. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
122. Насеље касног средњег века
123. Насеље из неутврђеног праисторијског периода и касног средњег века
124. Насеље из неутврђеног праисторијског периода и касног средњег века
125. Насеље из неутврђеног праисторијског периода
126. Насеље касног средњег века
127. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
128. Насеље касног средњег века
129. Насеље касне антике и насеље касног средњег века
130. Насеље касног средњег века
131. Насеље из периода касног бронзаног доба
132. Насеља из периода енеолита и касне антике
133. Насеље касне антике

Сва наведена непокретна културна добра у обухвату Плана представљају културну баштину и значајан потенцијал општине Темерин, пре свега за развој културно-манifestационог и етно туризма, али се истовремено морају развијати и остали видови коришћења, као што су едукативна и привредна димензија културног наслеђа.

Најзначајније потенцијале представљају свакако споменици културе - дворaц "Каштел" у Темерину и Спомен парк "Брвнара" у Бачком Јарку, као и објекти под претходном заштитом - Мађарска завичајна кућа, родна кућа Лукијана Мушицког и други објекти јавне намене, али и лепе старе породичне куће и куће тршчаре, које се након рестаурације могу понудити за потребе етно и бањског туризма.

Приоритет заштите у наредном периоду свакако треба да има дворaц "Каштел", који је због неадекватне намене (у њему је смештена Техничка школа) и импровизованих интервенција на објекту прилично девастиран, те се најхитније школа мора изместити у нови објекат на одговарајућој локацији, а овом вредном објекту, након рестаурације, треба наћи адекватну функцију (градска кућа, музеј, галерија и сл).

7.5. ОРГАНИЗАЦИЈА ПРОСТОРА ОД ИНТЕРЕСА ЗА ОДБРАНУ ЗЕМЉЕ

Основни циљ усаглашавања просторног развоја са потребама одбране је стварање услова за деловање цивилне заштите становништва, те заштиту материјалних и природних ресурса у случају ратних дејстава.

Применом законске регулативе за планирање и уређење простора од интереса за одбрану земље стварају се просторни услови за функционисање цивилне заштите становништва.

За простор који је предмет израде овог Плана, нема посебних услова и захтева за прилагођавање потребама одбране земље, коју прописују надлежни органи.

7.6. ЗАШТИТА ОД ЕЛЕМЕНТАРНИХ НЕПОГОДА

Деловање, проглашавање и управљање ванредним ситуацијама установљене су Законом о ванредним ситуацијама. Одредбе овог Закона односе се, поред осталог, и на успостављање адекватних одговора на ванредне ситуације, које су узроковане елементарним непогодама, техничко-технолошким несрећама/удесима и катастрофама.

При утврђивању просторне организације и уређења насеља неопходно је поштовати и имплементирати опште принципе заштите од елементарних непогода и других несрећа, имајући у виду и постојећу просторну организацију.

Општи принципи управљања ризиком од елементарних непогода и других несрећа су: планирање и имплементација превентивних мера и активности; заштита и отклањање могућих узрока угрожавања (превенција); приправност и правовремено реаговање; смањење утицаја елементарних непогода; спречавање других несрећа и умањење њихових последица (санација).

На основу сеизмичке рејонизације Републике Србије, која се односи на параметре максималног интензитета **земљотреса** за повратни период од 100 и 200 година, подручје општине Темерин се налази у зони могуће угрожености земљотресом јачине 7°MCS.

На територији општине Темерин се налазе три **противградне станице**, и то: Сириг (Камендин), Темерин 1 (Чурушки пут) и Темерин 2 (Положај противградних станица је означен на рефералној карти бр. 3 - Туризам и заштита простора).

Доминантни ветар на територији општине Темерин је југоисточни ветар (са јачином 2,9 бофора) и ветар из северозападног правца (2,5 бофора).

На територији општине Темерин нема опасности од одроњавања и клизања земљишта, с обзиром на конфигурацију терена. Ерозија земљишта на овој територији је малог интензитета. Јегричка је највећи каналисани водоток, постоји већи број такође каналисаних водотокова, те нема опасности од бујица.

Настајање **пожара**, који могу попримити карактер елементарне непогоде, не може се искључити, без обзира на све мере безбедности, које се предузимају на плану заштите. Могућност настанка пожара је свакако у већим урбаним срединама – већа насељена места, који имају развијенију привреду, већу густину насељености, производне објекте и складишта робе и материјала са веома високим пожарним оптерећењем и сл.

У насељима на угроженост од пожара највише утиче велики проценат изграђености, као и некавалитетан материјал који је коришћен, нарочито за изградњу помоћних објеката. Могућа појава пожара је и на пољопривредним парцелама, због држања запаљивих пољопривредних усева у летњим месецима. Опасност од пожара постоји и на гасним пољима и сабирним системима, инсталацијама нафте и нафтних деривата за дистрибуцију и промет запаљивих течности.

Изграђеност саобраћајница између насељених места је задовољавајућа, што омогућава несметан долазак екипа за гашење пожара. Проблем проходности саобраћаја може бити изражен у зимском периоду, у случају **великих снежних падавина и наноса**.

На простору обухвата Плана налазе се гасоводи и нафтоводи. Опасност од настанка **експлозије** коју са собом носи складиштење, превоз, промет и рад са експлозивним материјама присутна је и у појединим технолошким процесима, а односи се на предузећа која се баве производњом и ускладиштењем нафте и нафтних деривата, као и гаса.

На територији општине Темерин, према прелиминарном списку Министарства енергетике, развоја и заштите животне средине, **нема постројења** која подлежу обавезама Севесо II директиве.

Планирање намене и садржаја простора и имплементација мера превенције има за циљ спречавање или смањивање вероватноће настанка елементарних непогода и могућих последица, а организују се и спроводе на основу процене ризика и последица.

Мере заштите од елементарних непогода односе се на:

- адекватно просторно планирање и зонирање насеља (одређивање зона заштите, удаљеност опасних активности од насеља, планирање одговарајућих садржаја у циљу спречавања ширења последица од потенцијалних удеса, итд.);
- израду анализе ризика од удеса и давање мишљења и сагласности на њих;
- избор и примена технологија чијом се експлоатацијом мање загађује животна средина и обезбеђује већи степен заштите од потенцијалног загађења;
- благовремено отклањање свих уочених техничко-технолошких недостатака.

III ПРОПОЗИЦИЈЕ ПРОСТОРНОГ РАЗВОЈА ЈЕДИНИЦЕ ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

1. ПРАВИЛА УРЕЂЕЊА

У оквиру границе подручја обухваћеног Планом извршена је подела на целине и зоне. Дефинисана је основна намена површина: пољопривредно, шумско, водно и грађевинско земљиште.

1.1. ПОЉОПРИВРЕДНО ЗЕМЉИШТЕ

Пољопривредно земљиште се користи за пољопривредну производњу и не може се користити у друге сврхе, осим у случајевима и под условима утврђеним Законом о пољопривредном земљишту и овим Планом.

Коришћење обрадивог пољопривредног земљишта у непољопривредне сврхе није дозвољено, осим где је Планом то предвиђено. Обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситњава на парцеле чија је површина мања од 0,5 ha, односно обрадиво пољопривредно земљиште уређено комасацијом не може да се уситни на парцеле чија је површина мања од 1,0 ha.

Обрадиво пољопривредно земљиште може да се користи у непољопривредне сврхе у следећим случајевима:

- Када то захтева општи интерес (изградња путева, са припадајућим површинама и објектима, изградња водопривредних објеката, енергетских објеката, објеката за коришћење обновљивих извора енергије, комуналних објеката, ширење насеља и сл.), уз плаћање накнаде за промену намене;
- За експлоатацију минералних сировина и одлагање јаловине, пепела, шљаке и других опасних и штетних материја на одређено време, по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде и приложеног доказа о плаћеној накнади за промену намене земљишта;
- За подизање вештачких ливада и пашњака на обрадивом пољопривредном земљишту четврте и пете катастарске класе, по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде;
- За подизање шума без обзира на класу, по претходно прибављеној сагласности министарства надлежног за послове пољопривреде;
- За изградњу објеката за потребе пољопривредног газдинства и обављања примарне пољопривредне производње и складиштења производа, уз обезбеђивање услова заштите животне средине (носилац пољопривредног газдинства обавља сточарску, живинарску, ратарску, повртарску, воћарску или виноградарску производњу, односно узгој рибе, односно обавља друге облике пољопривредне производње: гајење печурака, пужева, пчела и др.);
- За изградњу пратећих садржаја јавног пута (објекти угоститељства, трговине, објекти намењени пружању услуга корисницима пута), као и спортско-рекреативних, туристичких, радних и других садржаја предвиђених овим Планом, уз обезбеђивање услова заштите животне средине и изградом урбанистичког плана.

Експлоатација минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса) дозвољена је на пољопривредном земљишту, ван станишта заштићених и строго заштићених врста од националног значаја и ван подручја у поступку валоризације за стављање под заштиту, на основу одобрења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине и Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство. Изградња објеката у границама експлоатационог поља врши се на основу урбанистичког пројекта урађеног у складу са смерницама датим у овом Плану за зону радних садржаја на грађевинском земљишту ван грађевинског подручја насеља, уз прибављену сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине.

Пољопривредно земљиште које је коришћено за експлоатацију минералних сировина или за друге намене, које немају трајни карактер, приводи се одговарајућој намени, односно оспособљава за пољопривредну производњу по пројекту о рекултивацији пољопривредног земљишта, који је корисник дужан да приложи уз захтев за издавање одобрења за експлоатацију минералних сировина.

Када се приступа радовима на обрадивом пољопривредном земљишту, којима се то земљиште трајно или привремено приводи другој намени (грађевинско), инвеститор плаћа накнаду у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Претварање необрадивог у обрадиво пољопривредно земљиште и побољшање квалитета обрадивог пољопривредног земљишта је један од приоритетних циљева. Пољопривредно земљиште се може пошумити без обзира на катастарску класу, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, а на основу Закона о пољопривредном земљишту, што ће повећати шумовитост на територији Општине.

У циљу заштите пољопривредног земљишта од штетног дејства ерозије изазване ветром (еолска ерозија), примењују се противерозионе мере које обухватају сађење вишегодишњих дрвенастих биљака и подизање пољозащитних појасева. Заштитне појасеве у виду ветрозащитних и пољозащитних појасева је потребно формирати на 2-2,5% територије Општине, првенствено уз атарске путеве ради заштите од еолске ерозије и одношења земљишта и семена у фази усева. Препоручују се вишередни ажурни појасеви на најугроженијим деоницама. Потребно је оценити економску оправданост подизања појасева који би били на пољопривредном земљишту или ван линија путног појаса.

На пољопривредном земљишту, које је у саставу ловишта могу се подизати и ловне ремизе ради заштите дивљачи. Ловне ремизе су једногодишњи или вишегодишњи засади на мањим површинама који пружају уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе се могу заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминозе, влатасте траве, коренасто-кртоласте биљке), а вишегодишње од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста, у зависности од услова средине.

1.2. ШУМСКО ЗЕМЉИШТЕ

Општина Темерин је једна од најмање шумовитих општина у АП Војводини. Због тога је потребно повећати степен шумовитости и обраслости Општине на следећи начин:

- Пошумљавањем пољопривредног земљишта без обзира на катастарску класу, по претходно прибављеној сагласности Министарства пољопривреде, водопривреде и шумарства, а на основу Закона о пољопривредном земљишту;
- Подизати заштитне имисионе шуме у граничним зонама индустријских постројења и саобраћајница;
- Формирати заштитно зеленило уз радне комплексе у атару, на површинама за рекултивацију (напуштене депоније, деградирано земљиште), у зонама кућа за одмор;
- Остварити подизање заштитних појасева на око 2-2,5% територије Општине, на деловима простора уз канале, путне коридоре и у оквиру пољопривредног земљишта, са циљем побољшања микроклиматских услова повећања приноса у пољопривреди и укупне шумовитости Општине.

Под шумским земљиштем, у складу са Законом о шумама, подразумева се земљиште на коме се гаји шума или земљиште на коме је због његових природних особина рационалније да се гаји шума, као и земљиште које је просторним, односно урбанистичким планом намењено за шумску производњу. Дрвореди, шумски расадници и паркови у насељеним местима, као и групе шумског дрвећа које чини целину на површини до пет ари, не сматрају се шумама.

Шуме треба да остваре заштитне, културно-социјалне и производне функције, а заштитно зеленило превасходно заштитну функцију. Како би се постигли задати циљеви и оствариле основне функције шума и заштитног зеленила потребно је:

- Шумско земљиште користити у складу са његовим биолошким капацитетима;
- Организовати трајну максималну шумску производњу;

- Очувати постојеће шуме, шумско земљиште и заштитно зеленило и унапредити њихово стање;
- Санирати изразито лоша узгојна стања (деградирана, разређена и др.), као и зреле и презреле састојине са присутним деструктивним процесима дрвне масе;
- Заштитити шуме од негативног деловања и успоставити стабилност шумских екосистема;
- У складу са Конвенцијом о биолошкој разноврсности избегавати коришћење инвазивних врста, ради очувања биодиверзитета и
- Шуме и заштитно зеленило повезати у систем зелених површина који ће омогућити јачање укупног биоэколошког система.

Шумама и шумским земљиштем у државној својини на подручју обухвата Плана, газдоваће се на основу планских докумената, програма развоја подручја и основе газдовања шумама. Заштитним појасевима, газдоваће правно лице чији је оснивач Република Србија, АПВ, односно јединица локалне самоуправе, које испуњавају услове прописане Законом о шумама. Овим шумама ће се, такође, газдовати на основу планских докумената (основа газдовања шумама). Шумама у приватној својини газдоваће се на основу програма газдовања приватним шумама. Основе доноси сопственик шума, односно корисник шума уз сагласност надлежног органа АП Војводине. Програм доноси надлежни орган на територији АП Војводине.

Основе и програми се доносе за период од десет година. Спровођење основа и програма газдовања шумама обезбедиће се годишњим извођачким планом газдовања. План развоја, основе и програми морају бити међусобно усаглашени, као и са наменом из овог Плана и урбанистичком документацијом. На шумском земљишту на коме се прогласи општи интерес, вршиће се промена намене у скаладу са Законом о шумама.

Газдовање шумама, у смислу Закона о шумама, подразумева скуп усаглашених стручнонаучних, техничко-технолошких, економских, организационих и друштвених активности које се у одређеном периоду предузимају у шуми ради њене заштите, одржавања, унапређивања и коришћења.

Корисници шума су дужни да:

- Газдовање шума прилагођавају начину газдовања високим шумама, као основном облику гајења шума, условима средине, биолошким особинама врста дрвећа, стању и функцији шума;
- Шумско-узгојним и др. мерама обезбеђују природни начин обнављања шума;
- Примењују мере неге (чишћење и прореде) и мере заштите шума;
- Преводе ниске и деградиране шуме и шикаре у високе шуме;
- Пошумљавају стара сечишта, пожаришта, површине оголене деловањем природних чинилаца, биљних болести и других узрочника;
- Шумска земљишта штите од даље деградације и ерозије и приводе шумској производњи;
- Избор врста дрвећа за пошумљавање прилагоде еколошким условима подручја уз већу примену аутохтоних врста;
- Газдовање шумама ускладе са специфичним потребама свих делова шума који су под посебним режимима заштите као природне вредности.

Корисници шума су дужни да изврше пошумљавање површина на којима није успело пошумљавање и подмлађивање, као и површина на којима је извршена бесправна сеча и крчење шума. У шумама које се природно обнављају чиста сеча се врши у доба мировања вегетације.

Крчење шума може се вршити ради промене врсте дрвећа или узгојних облика шуме, подизања шумских плантажа и расадника, отварања шумских просека, изградње шумских саобраћајница и других објеката који служе газдовању шумама и којима се обезбеђује унапређење и коришћење у случајевима утврђеним Планом, као и код спровођења комасације и арондације пољопривредног земљишта.

У другим случајевима за крчење шума се плаћа надокнада. Чиста сеча, ако није одобрена као редовни вид обнављања шума, може да се врши у складу са Законом о шумама.

У шумама је забрањена сеча ретких и угрожених врста дрвећа као и сакупљање плодова и биља који су посебним прописом заштићени. Сакупљање шумских плодова, лековитог и др. биља, коришћење камена, песка, шљунка, хумуса као и пчеларење, испаша стоке и жирење, могу да се врше уз одобрење корисника шума.

Корисници шума су дужни да предузимају мере заштите од пожара, других елементарних непогода, биљних болести, штеточина и других штета као и мере неге шумских засада. На шумском земљишту у државној и друштвеној својини које је дато у закуп не може се вршити изградња.

1.3. ВОДНО ЗЕМЉИШТЕ

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

Водно земљиште користи се на начин којим се не утиче штетно на воде и приобални екосистем и не ограничавају права других, и то за:

- изградњу водних објеката и постављање уређаја намењених уређењу водотока и других вода,
- одржавање корита водотока и водних објеката,
- спровођење мера заштите вода,
- спровођење заштите од штетног дејства вода и
- остале намене, утврђене Законом о водама.

На водном земљишту забрањена је изградња. Дозвољена је изузетно у следећим случајевима:

- изградња објеката у функцији водопривреде и одржавања водотока,
- изградња објеката инфраструктуре у складу са просторним или урбанистичким планом,
- изградња објеката за наутику, туризам и рекреацију на основу урбанистичког плана,
- изградња објеката за експлоатацију речног материјала.

На водном земљишту се могу подизати заштитни појасеви зеленила, уз канале и водотоке, у складу са условима водопривреде и надлежне институције за заштиту природе, који треба да буду део мреже заштитних појасева на територији Општине.

1.4. ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ

Грађевинско земљиште у обухвату Плана чине грађевинска подручја три насеља и грађевинско земљиште ван грађевинских подручја насеља, које је изграђено или је овим Планом предвиђено за изградњу.

1.4.1. Грађевинска подручја насеља

Постојеће грађевинско подручје насеља **Темерин** је дефинисано Генералним планом насеља Темерин ("Службени лист општине Темерин", број 10/2007). Законом о планирању и изградњи је уместо генералног плана, прописана израда плана генералне регулације, тако да ће планирано грађевинско подручје бити дефинисано Планом генералне регулације насеља Темерин, чија израда је у току.

Грађевинско подручје насеља **Бачки Јарак** је дефинисано Планом генералне регулације насеља Бачки Јарак ("Службени лист општине Темерин", бр. 7/2007), који се може примењивати, све до потребе за његовим преиспитивањем, односно изменом или израдом новог плана.

Овим Планом су дате смернице за израду планова генералне регулације за насеља Темерин и Бачки Јарак, а до доношења нових планова примењиваће се важећи планови, у деловима у којима којима нису у супротности са овим Планом.

Грађевинско подручје насеља **Сириг** је дефинисано овим Планом, кроз шематски приказ уређења, а дата су и правила уређења и грађења. Шематски приказ уређења насеља биће плански основ за издавње локацијске дозволе, где је то могуће, односно плански основ за израду планова детаљне регулације, у деловима насеља где је то потребно. Иначе, грађевинско подручје насеља Сириг је било дефинисано Регулационим планом насеља Сириг ("Службени лист општине Темерин", бр. 4/2000, 12/2003 и 1/2004), који доношењем овог Плана престаје да важи.

1.4.1.1. Опис границе грађевинског подручја насеља Сириг уређеног овим Планом кроз шематски приказ

По претходном Регулационом плану насеља Сириг ("Службени лист општине Темерин", бр. 4/2000, 12/2003 и 1/2004) површина грађевинског подручја насеља је износила 228,72 ха. Овим Планом, кроз шематски приказ уређења насеља Сириг је предвиђена измена грађевинског подручја, тако да се оно умањује за 3,09% и износи 221,66 ха.

Сагледавањем затеченог стања на терену, дефинисањем приоритета и потреба развоја насеља је дефинисана граница грађевинског подручја насеља Сириг.

Почетна тачка описа је тачка број 1, која се налази на двомеђи парцела 3240 и 3239, а уједно и на граници са перцелом 3516 (атарски пут).

Од тачке бр. 1 правац иде ка југоистоку у дужини од 12,14 м, прелази атарски пут - парц. бр. 3516 и долази до тачке број 2, која се налази на двомеђи парцела бр. 3271, 3246 и на граници је са парцелом 3516.

Од тачке бр. 2 правац наставља ка југу, западном границом парцела 3271 и 148/2, у дужини од 373,64 м и долази до тачке број 3, која је на двомеђи парцела бр. 148/1 и 148/2, а уједно је на граници са парцелом 1157/1.

Од тачке бр. 3 мења правац ка истоку, прати северну границу парцеле бр. 1157/1 у дужини од 632,04 м до тачке бр. 4, која се налази на граници двеју катастарских општина (К.о. Сириг и К.о. Темерин), а уједно и на двомеђи парцела бр. 161 и 1157/1.

Од тачке бр. 4 иде границом катастарских општина у дужини од 1242,44 м, долази до тачке бр. 5, која се налази на двомеђи парцела бр. 1097 и 1142, а уједно и на граници кат. општина Сириг и Темерин.

Од тачке бр. 5 иде у правцу истока, северном границом парцеле бр. 1142, а у дужини од 126,97 м и долази до тачке б.

Од тачке бр. 6 правац сече под правим углом постојећу парцелу ДП II реда бр. 112 Жабал – Оџаци, парц. бр. 1142 у дужини од 18,92 м и долази до тачке 7, која се налази на тремеђи парцела бр. 1142, 1105 и 1106.

Од тачке бр. 7 обухват иде у правцу југозапада, источном границом парцеле бр. 1105 у дужини од 556,15 м до тачке бр. 8, која се налази на тремеђи парцела бр. 1105, 1106 и 1108 (Државни пут IIа реда број 100).

Од тачке бр. 8 правац иде ка западу, прелази парцелу 1108 у дужини од 31,15 м и долази до тачке бр. 9, која се налази на тремеђи парцела бр. 1108 (Државни пут IIа реда број 100), 3341 и 3534 (атарски пут).

Од тачке бр. 9 обухват наставља ка северу, у дужини од 220,45 м границом парцеле бр. 1108 до тачке бр. 10, која се налази на граници парцела 1108 и 3341.

Од тачке бр. 10 у правцу северозапада прати западну границу Државног пута IIа реда број 100 (ул. Новосадска) у дужини од 124,29 m и долази до тачке 11, која се налази на тромеђи парцела бр. 1108, 3341 и 3533(атарски пут).

Од тачке бр. 11 наставља у истом правцу, прелази атарски пут у дужини од 4,21 m и долази до тачке бр. 12, која се налази на тромеђи парцела бр. 3290,1108 и 3533.

Од тачке бр. 12 наставља у истом правцу, пратећи западну границу парцеле бр. 1108, у дужини од 263,22 m и долази до тачке бр. 13, која се налази на тромеђи парц. бр. 1108, 3287 и 1040.

Од тачке бр. 13 иде у правцу запада, јужном границом парцеле бр. 1040, у дужини од 94,42 m и долази до тачке бр. 14, која се налази на двоумеђи парцела бр. 1040 и 3290.

Од тачке бр. 14 правац наставља ка северу, западном границом парцеле бр. 1040, у дужини од 17,88 m и долази до тачке бр. 15, која се налази на четворомеђи парц. бр. 1035, 1039, 1040 и 3290.

Од тачке бр. 15 наставља у правцу запада до тачке 16, која се налази на четворомеђи парц. бр. 1024, 1025, 3292 и 3293. Дужина од тачке 15 до тачке 16 је 196,35 m.

Од тачке бр. 16 правац наставља ка западу у дужини од 362,73 m и долази до тачке бр. 17, која се налази на четворомеђи парц. бр. 1000, 1001, 3306 и 3307. Дужина између тачке 16 и тачке 17 је 362,73 m.

Од тачке бр. 17 правац даље наставља ка западу у дужини од 179,30 m и долази до тачке бр. 18, која се налази на тромеђи парцела 987, 988 и 3313.

Од тачке бр. 18 граница иде у правцу севера, западном границом парцеле 988 у дужини од 22,06 m до тачке број 19.

Од тачке бр. 19 наставља правац ка северу, западном границом парцеле 988 и долази до тачке број 20, која се налази на тромеђи парцела бр. 987, 988 и 1141/1 (улица ЈНА).

Од тачке бр. 20 граница иде ка западу, у дужини од 21,14 m и долази до тачке 21.

Од тачке бр. 21 правац иде ка северозападу у дужини од 6,33 m и долази до тачке бр. 22, која се налази на тромеђи парцела бр. 1141/1 (ул. ЈНА), 1107 (канал) и 987.

Од тачке бр. 22 обухват иде ка западу, прелази парцелу канала - 1107, у дужини од 20,16 m и долази до тачке број 23, која се налази на тромеђи парцела 1107(канал), 984 и 1140 (ул. ЈНА).

Од тачке бр. 23 правац наставља ка југу западном границом парцеле канала (1107) и долази до тачке број 24, која се налази на тромеђи парцела број 1107(канал), 3477(канал) и 967.

Од тачке бр. 24 правац се ломи ка западу и у дужини од 8,88 m долази до тачке број 25. Тачка број 25 се налази на тромеђи парцела 966, 967 и 3477(канал).

Од тачке бр. 25 правац иде ка југозападу, западном границом канала (3477) и долази до тачке број 26, која се налази на тромеђи парцела бр. 3477, 953 и 3411.

Од тачке бр. 26 граница наставља на север, западном границом парцеле 953, у дужини од 645,01 m и долази до тачке број 27, која се налази на тромеђи парцела бр. 1140 (ул. ЈНА), 3486 (Државни пут IIа реда број 112) и 3411.

Од тачке бр. 27 граница наставља правац ка североистоку, границом парцела 1140 и 3486, у дужини од 18,81 m и долази до тачке број 28, која се налази на четворомеђи парцела 1140, 3486, 3093 и 1151.

Од тачке 28 правац иде ка северу у дужини од 245,28 m, западном границом парцела бр. 1151, 1152 и 1154 до тачке број 29, која се налази на двоумеђи парцела бр. 3088 и 3089, а уједно и на граници са парцелом бр. 1154.

Од тачке бр. 29 обухват мења правац ка североистоку, и у дужини од 6,41 m прелази атарски пут (парц. бр. 1154) и долази до тачке број 30, која се налази на двоумеђи парцела 895 и 896, а уједно и на граници са парцелом 1154.

Од тачке бр. 30 правац иде ка истоку границом парцела 895 и 896 до тачке бр. 31. Дужина од тачке 30 до тачке 31 је 219,52 m. Тачка број 31 се налази на тромеђи парцела 895, 896 и 900.

Од тачке бр. 31 правац се ломи ка северу, и у дужини од 57,20 m, источном границом парцеле 895, долази до тачке број 32, која се налази на двоумеђи парцела 894 и 895, а истовремено и на граници са парцелом бр. 893.

Од тачке бр. 32 граница наставља у правцу истока, северном границом парцеле 894 у дужини од 117,47 m и долази до тачке број 33, која се налази на граници парцела бр. 893 и 894.

Од тачке бр. 33 правац се ломи ка северу, пресеца парцеле: 893, 892, 891, 890, 889, 3094, 3095 и долази до тачке број 34. Дужина од тачке 33 до тачке 34 је 452,14 m.

Од тачке бр. 34 правац иде ка истоку и у дужини од 78,76 m долази до тачке број 35.

Од тачке бр. 35 правац се ломи ка северу и у дужини од 62,60 m идући западном границом парцеле 99, долази до тачке 36, која се налази на тромеђи парцела 99, 4458 (атарски пут) и 1159 (атарски пут).

Од тачке бр. 36 граница иде ка истоку, јужном границом парцеле број 1159 до тачке број 37, која се налази на двоумеђи парцела бр. 135 и 136, а уједно и на граници са парцелом бр. 1159.

Од тачке бр. 37 правац се ломи ка североистоку, у дужини од 5,07 m, долази до тачке бр. 38, која се налази на двоумеђи парцела 98 и 3158 и на граници са парцелом 1159.

Од тачке бр. 38 граница наставља ка северу, источном границом парцела бр. 3158 и 3517, у дужини од 599,61 m и долази до тачке број 39, која се налази на двоумеђи парцела бр. 3517 и 1150 и на граници са парцелом бр. 3153.

Од тачке бр. 39 се ломи ка истоку, иде северном границом парцеле 1150, затим пресеца парцелу 3484 (Државни пут IIа реда бр. 100) и у дужини од 186,74 m долази до тачке број 40, која се налази на граници парцела 3244 и 3484.

Од тачке бр. 40 наставља у правцу југа, источном границом парцеле 3484 и у дужини од 3205,67 m и долази до тачке број 41, која се налази на тромеђи парцела бр. 3516, 3244 и 3484.

Од тачке бр. 41 правац се ломи ка југистоку, иде северном границом парцеле атарског пута 3516 у дужини од 113,78 m и долази до тачке број 1, која се налази на двоумеђи парцела бр. 3239 и 3240 и на граници са парцелом 3516 и почетна је тачка обухвата.

Овако дефинисана, површина грађевинског подручја насеља Сириг износи 221 ha 66 a 34 m².

Списак координата преломних тачака границе грађевинског подручја насеља Сириг:

Број тачке	Y	X
1	7407530.08	5034404.94
2	7407537.14	5034395.06
3	7407567.60	5034022.70
4	7408197.60	5034072.73
5	7407779.23	5032874.65
6	7407898.84	5032805.06
7	7407892.73	5032787.16
8	7407712.07	5032261.17
9	7407680.93	5032260.39
10	7407642.32	5032477.43
11	7407609.20	5032597.23
12	7407607.69	5032601.16
13	7407539.26	5032855.33
14	7407444.85	5032856.87
15	7407446.70	5032874.65
16	7407253.87	5032911.68
17	7406894.55	5032961.31
18	7406717.99	5032992.54
19	7406711.92	5033013.75
20	7406701.08	5033082.61
21	7406680.14	5033085.54
22	7406674.62	5033088.64
23	7406654.64	5033091.34
24	7406403.30	5032787.60
25	7406394.49	5032788.79
26	7406198.41	5032536.90
27	7406106.16	5033175.28
28	7406111.04	5033193.45
29	7403110.03	5033438.73
30	7406115.41	5033442.21
31	7406334.93	5033443.39
32	7406342.02	5033500.15
33	7406459.48	5033500.51
34	7406456.14	5033952.64
35	7406534.90	5033953.24
36	7406534.18	5034016.01
37	7407257.08	5034027.08
38	7407259.49	5034031.54
39	7407214.39	5034629.45
40	7407401.12	5034631.44
41	7407418.36	5034426.48

1.4.2. Грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља

Грађевинско земљиште ван грађевинског подручја насеља у обухвату Плана чине: радне зоне, зона спортско-рекреативних и туристичких садржаја, зона кућа за одмор и рекреацију, информациони центар Парка природе "Јегричка", комунални и енергетски садржаји ван насеља (црпна станица, извориште водоснабдевања, ТС 110/20kV, центар за рециклажу са компостилиштем органског отпада и општи аеродром).

На рефералној карти бр. 1: Намена простора, грађевинско земљиште ван границе грађевинског подручја насеља је означено бројевима од 1 до 15, а на рефералној карти бр. 4: Карта спровођења, приказана је обавеза израде и спровођења просторно-планске и урбанистичке документације и директна примена овог Плана.

1.4.2.1. Радне зоне ван насеља

Радне зоне ван грађевинског подручја насеља се налазе на осам локација (на рефералној карти бр. 1 означене су бројевима од 1 до 8). Неке од ових локација представљају постојеће радне садржаје у атару (економије, пољопривредна добра и сл.), али већином су то планиране површине намењене за производне, пословне и сличне садржаје, а лоциране су уз важније путне правце ван насеља. За радне зоне је предвиђена површина од укупно 509,15 ha.

Локације бр. 1, 2, 3 и 4 су овим Планом описане и дефинисане као грађевинско земљиште. Изградња у склопу постојећих комплекса, у оквиру ових локација ће се реализовати директном применом овог Плана, а уколико се формира нови радни комплекс или мења постојећа делатност, обавезна је израда урбанистичког пројекта. Урбанистички пројекат урадити на основу правила грађења из овог Плана и у складу са условима надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање. За дефинисане радне зоне, ако се укаже потреба за утврђивањем нове регулације обавезна је израда плана детаљне регулације.

За планиране радне зоне (локације бр. 5, 6, 7 и 8) је обавезна израда плана детаљне регулације, с тим што се за две локације (на рефералној карти бр. 4 – Карта спровођења означених као локације 5А и 7А) примењују донети планови: План детаљне регулације за изградњу пословно-производног објекта за рециклажу гума на к.п. бр. 60/1 КО Сириг ("Службени лист општине Темерин", бр. 10/08) и План детаљне регулације зоне "Иланца" у општини Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 12/07).

1.4.2.2. Зона спортско-рекреативних и туристичких садржаја

Источно од насеља Темерин је планирана зона спортско-рекреативних и туристичких садржаја (на рефералној карти бр. 1. обележена бројем 9), укупне површине 85,08 ha.

На овој локацији се планира изградња спортско-рекреативних садржаја на води, за шта би се (након санације и рекултивације простора) искористила постојећа вештачки створена језера (позајмишта глине), уз изградњу пратећих објеката и терена за спорт, рекреацију и забаву, као и угоститељско-смештајних капацитета, а све у циљу повећања укупне туристичке понуде насеља Темерин и Општине. За ову зону је обавезна израда плана детаљне регулације.

Међутим, и на евентуалним другим туристички атрактивним локалитетима као што су: приобаље Јегричке, археолошки локалитети, стари салашаи и слично, могу се градити објекти и комплекси у функцији различитих видова туризма (спортско-рекреативног, излетничког, ловног, риболовног и етно туризма), као што су: стрелишта, јахалишта, голф терени, школе у природи, уметничке колоније, летње позорнице, као и мотели, ловачки домови, ресторани, кампови и слични садржаји.

На новим туристичко-рекреативним локалитетима је потребна израда урбанистичког пројекта на основу правила грађења из овог Плана, уз прибављање услова и сагласности надлежних органа, институција и служби, а ако је потребно одредити грађевинско земљиште, утврдити јавни интерес или нову регулацију, обавезна је израда плана детаљне регулације.

1.4.2.3. Зона кућа за одмор и рекреацију

На северном рубу Општине, уз каналисани водоток Јегричка, који је парк природе, налази се зона кућа за одмор и рекреацију. Ова викенд зона је углавном већ формирана, а даља изградња ће се вршити на основу услова из овог Плана, у оквиру дефинисане границе грађевинског земљишта.

Локација зоне кућа за одмор на рефералној карти бр. 1. је обележена бројем 10. и заузима површину од 3,91 ha.

1.4.2.4. Информациони центар Парка природе "Јегричка"

Локација Информационог центра ПП "Јегричка" је на рефералној карти бр. 1. означена бројем 11. Овај садржај заузима површину од 0,47 ha, а изградња се врши на основу усвојеног плана детаљне регулације - План детаљне регулације Информационог центра Парка природе "Јегричка" у КО Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 11/2009).

1.4.2.5. Комунални и инфраструктурни садржаји ван насеља

Црпна станица

Комплекс црпне станице (на рефералној карти бр. 1. обележен бројем 12) је постојећи садржај у КО Сириг, смештен на левој обали Јегричке. Реконструкција или евентуална изградња нових садржаја унутар комплекса ће се реализовати директно из овог Плана.

Извориште водоснабдевања

Извориште из ког се снабдевају водом насеља Темерин и Бачки Јарак је лоцирано југоисточно од насеља Темерин (на рефералној карти бр. 1. обележено је бројем 13). За извориште је у претходном периоду израђена урбанистичка документација, на основу које је, за сада, изведена I фаза и планирано је проширење.

Будућа реконструкција и изградња садржаја у оквиру дефинисане границе изворишта ће се вршити на основу донетог (и преиспитаног) Урбанистичког пројекта новог водозавода – Темерин у МЗ Старо Ђурђево ("Службени лист општине Темерин, бр. 8/96 и 12/03), док се за евентуално додатно проширење комплекса и изградњу нових садржаја, који нису предвиђени наведеним урбанистичким пројектом, мора урадити план детаљне регулације.

Трафостаница 110/20kV

Постојећа трафостаница 110/20kV (означена као локација 14 на рефералној карти бр. 1) се задржава у садашњим оквирима, а реконструкција ће се вршити на основу овог Плана, у складу са условима надлежне Електродистрибуције. За евентуално проширење комплекса у будућности треба урадити план детаљне регулације.

Центар за рециклажу са компостилиштем органског отпада

Регионалним планом управљања отпадом за Град Нови Сад и општине Бачка Паланка, Бачки Петровац, Беоцин, Жабал, Србобран, Темерин и Врбас предложено је формирање једног центра за рециклажу - рециклажног дворишта у Темерину, где би се сакупљао примарно селектовани отпад.

У рециклажном дворишту могу се сакупљати следеће врсте отпада:

- корисне компоненте комуналног отпада (папир, стакло, пластика, метални отпад);
- кабасти отпад;
- опасан отпад из домаћинства;
- грађевински отпад из домаћинства у количини мањој од 1 m³.

Рециклажно двориште ће бити формирано на делу простора досадашње општинске депоније у КО Темерин, а уз њега би се уредио простор и за компостилиште органског отпада (локација 15 на рефералној карти бр. 1.).

Рециклажно двориште је место намењено разврставању и привременом складиштењу рециклабилног и кабастог отпада. Центар за одвојено сакупљање рециклабилног отпада – рециклажно двориште јесте место одређено одлуком општине на које ће грађани поред рециклабилног материјала, попут папира, пластике, стакла и др., доносити и кабасте предмете, као што су намештај, бела техника и материјал погодан за рециклажу.

У рециклажно двориште одлаже се потпуно сортирани отпад по врстама у, за то предвиђене, контејнере. Папир и пластика пресују се на мобилној хоризонталној преси ради смањења запремине и уштеда при транспорту. Кабасте отпад и метални отпад пресују се пресом, која долази у рециклажно двориште по позиву, да би се смањили трошкови транспорта.

Рециклажно двориште треба да буде ограђено, под надзором и обезбеђено потребном опремом за одлагање доведеног, односно издвојеног отпада. Отпад се у рециклажном дворишту може складиштити најдуже 6 месеци, изузимајући биодеграбилни отпад, који се може складиштити највише 7 дана и то у затвореним условима.

Регионални план управљања отпадом је дао препоруку сакупљања и прераде отпада који се може рециклирати, као и одвојеног сакупљања опасног отпада из домаћинства, као први корак у спровођењу програма рециклирања. У том смислу дате су и следеће препоруке:

- Формирати сабирне тачке са посебним контејнерима за папир/картон, стакло, конзерве и канте, уз обезбеђење адекватног транспорта и, уколико је потребно, привременог складиштења. У циљу пораста учешћа јавности, сабирне тачке и распоред сакупљања отпада морају бити усклађени са одређеним локалним и институционалним захтевима;
- Сакупљање зеленог отпада – баштенског односно пољопривредног отпада уз помоћ индивидуалних контејнера уз пратећу производњу и коришћење компоста;
- Створити могућност да корисници који довозе отпад могу то чинити уз помоћ моторних превозних средстава, као и пешке или бициклом;
- Покретни капацитети за сортирање и ломљење грађевинског отпада и шута - ради поновне употребе као секундарне сировине, који могу успешно заменити природне материјале у грађевинарству или другим индустријама;
- Покретни капацитети за сакупљање опасног отпада из домаћинства, односно оне врсте отпада која може потенцијално повећати опасна својства комуналног отпада, када се одложи на депонију заједно или компостира.

Компостирање биодеграбилног (биоразградивог) материјала може произвести вредан кондиционер за земљиште као замену за природне материјале. Квалитет компоста зависи од квалитета пуњења и контроле примењене у управљању процесом компостирања.

С обзиром на локалне карактеристике општине Темерин у оквиру Регионалног плана управљања отпадом предложена је изградња компостилишта у којем би се вршио третман тзв. баштенског, односно пољопривредног отпада. У саставу отпада продуктивног на територији Општине налази се значајна количина ове врсте отпада, који се може искористити за производњу компоста, али чији првенствени бенефит ће бити смањење количине која ће се транспортовати до депоније и смањење садржаја органске материје у саставу отпада који се депоније. Услед забране остављања органског отпада на депоније и чињенице да је пољопривредна производња доминантна грана привреде на овом подручју, формирање компостилишта представља приоритет, како би се омогућио адекватан систем за третман биодеграбилног отпада и спречило неадекватно одлагање на неуређене површине и на непримерен начин.

Општи аеродром

Аеродром Нови Сад - Ченеј, предвиђен Просторним планом Републике Србије и Регионалним просторним планом АП Војводине, ће се већим делом налазити на територији града Новог Сада, а само једним (мањим) делом у КО Темерин. За овај садржај је предвиђена израда просторног плана подручја посебне намене (или другог одговарајућег планског документа), којим ће бити дефинисан простор за развој и уређење овог регионалног аеродрома општег типа, утврдити посебни режими заштите комплекса, утицајних и контактних подручја, односи са осталим наменама и инфраструктурним системима у непосредном контакту, правила уређења и грађења, а ради стварања услова за афирмацију ваздушног саобраћаја и повећање функционалног значаја Новог Сада, као међународног центра.

1.4.2.6. Опис граница грађевинског подручја ван насеља

У тексту који следи је дат опис граница грађевинског земљишта ван насеља, које је дефинисано овим Планом и које ће се даље реализовати његовом директном применом или кроз израду урбанистичких пројеката. За остало грађевинско земљиште је предвиђена израда урбанистичких планова, којима ће бити дефинисане њихове границе, као и правила уређења и грађења за спровођење.

Опис границе радних зона (локације 1, 2, 3 и 4)

Радна зона - локација 1 се налази у КО Сириг. Опис границе грађевинског подручја почиње тачком број 1 на тромеђи парцела 3460, 3412 и 3465.

Од тачке број 1 граница иде у правцу истока пратећи јужну међу парцела 3411 и 3545 до тачке број 2, на тромеђи катастарских парцела 3545, 3482 и 3410.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу запада, пратећи јужну међу парцела 3410 и 3458 до тачке број 3, на тромеђи парцела 3433, 3464 и 3458.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу северозапада, пратећи североисточне међе парцела 3464, 3547 и 3465 до тачке број 1, почетне тачке описа.

Укупна површина грађевинског подручја радне зоне на локацији 1 је око 75,33 ха.

Радна зона - локација 2 се налази у КО Сириг и обухвата катастарску парцелу 2270 у целисти, укупне површине око 26,94 ха.

Радна зона - локација 3 се налази у КО Темерин, а опис границе грађевинског подручја почиње тачком број 1 на тромеђи парцела 13314/3, 11290 и 11291.

Од тачке број 1 граница иде у правцу југоистока пратећи јужну међу парцеле 11290 до тачке број 2, на тромеђи катастарских парцела 11290, 11291 и 13360.

Након тачке број 2 граница се ломи и иде у правцу југозапада пратећи западну међу парцела 13360 и 13377 до тачке број 3, на тромеђи парцела 13377, 13590/16 и 13590/4.

Од тачке број 3 граница се ломи и иде у правцу северозапада пратећи југозападне међе парцела 11590/16, 11590/17, 11590/7, 11590/10, 11590/11 и 11590/12 до тачке број 4, на тромеђи парцела 11590/12, 11590/1 и 11588/3.

Након тачке број 4 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи југоисточну међу парцеле 11590 до тачке број 5, на тромеђи парцела 11590, 11590/6 и 11590/2.

Од тачке број 5 граница се ломи и иде у правцу северзапада пратећи североисточну међу парцеле 11590/1 до тачке број 6, на тромеђи парцела 11590/1, 11590/2 и 13314/3.

Након тачке број 6 граница се ломи и иде у правцу североистока пратећи источну међу парцеле 13314/3 до тачке број 1, почетне тачка описа.

Укупна површина грађевинског подручја радне зоне на локацији 4 је око 19,70 ха.

Радна зона - локација 4 се налази у КО Темерин и обухвата целе катастарске парцеле 11503/2, 11503/3, 11503/4, 11503/5, 11503/6, 11503/7, 11503/8, 11503/9, 11503/10, 11503/11, 13369, 11502/8, 11502/9, 11502/10, 11502/11 и 11502/12, укупне површине око 25,39 ха.

Опис границе зоне кућа за одмор и рекреацију (локација 10)

Локација 10 се налази у КО Темерин, на левој обали Јегричке и обухвата следеће парцеле: 10895, 10896, 10897/1, 10897/2, 10897/3, 10897/4, 10897/5, 10897/6, 10897/7, 10897/8, 10897/9, 10897/10, 10898/1, 10898/2, 10898/3, 10898/4, 10898/5, 10899, 10900 и 10901. Укупна површина зоне кућа за одмор и рекреацију износи око 3,91 ха.

Опис границе Информационог центра Парка природе "Јегричка" (локација 11)

Комплекс Информационог центра Парка природе "Јегричка" у КО Темерин (на десној обали Јегричке) чине парцеле 10954, 10955 и 10956, у укупној површини од око 0,47 ха.

Опис границе комплекса црпне станице (локација 12)

Локација 12 се налази у КО Сириг, на левој обали Јегричке, а чини је парцела црпне станице 2272, површине око 0,61 ха.

Опис границе изворишта водоснабдевања (локација 13)

Локацију изворишта, источно од насеља Темерин, чине парцеле 12930, 12931/1, 12931/2 и 12931/3 у КО Темерин, у укупној површини од око 30,72 ха.

Опис границе комплекса ТС 110/20 kV (локација 14)

Локација 14 се налази у КО Темерин и чини је парцела 12293 на којој се налази комплекс трафостанице 110/20 kV, површине око 0,13 ха.

1.4.3. Биланс грађевинског земљишта

Табела 7. Биланс грађевинског земљишта у обухвату Плана

Ред. број	Грађевинско земљиште	постојеће (2014.)		Планирано (2024.)	
		ха	%	ха	%
1.	Грађевинска подручја насеља	2.018,17	92,00	2.011,11	72,58
1.1.	Грађевинско подручје насеља Темерин	1.455,75	66,36	1.455,75	52,54
1.2.	Грађев. подручје насеља Бачки Јарак	333,70	15,21	333,70	12,04
1.3.	Грађевинско подручје насеља Сириг	228,72	10,43	221,66	8,00
2.	Грађевинско подручје ван насеља	175,49	8,00	759,81	27,42
2.1.	Радне зоне ван насеља	95,74	4,36	509,15	18,37
2.2.	Зона спорт.рекр. и туристичких садржаја	-	-	85,08	3,07
2.3.	Зона кућа за одмор и рекреацију	2,04	0,09	3,91	0,14
2.4.	Информациони центар ПП "Јегричка"	0,47	0,02	0,47	0,02
2.5.	Црпна станица	0,61	0,03	0,61	0,02
2.6.	Извориште водоснабдевања	2,39	0,11	30,72	1,11
2.7.	Комплекс ТС 110/20kV	0,13	0,01	0,13	0,00
2.8.	Центар за рециклажу са компостилиштем	4,67	0,21	8,51	0,31
2.9.	Државни пут I реда – ауто пут Е-75	5,72	0,27	5,72	0,21
2.10	Државни путеви II реда	54,40	2,48	54,40	1,96
2.11	Планиране обилазнице	-	-	33,38	1,20
2.12	Општински путеви	-	-	5,94	0,22
2.13	Железничка пруга	9,32	0,42	21,79	0,79
	УКУПНО ГРАЂЕВИНСКО ЗЕМЉИШТЕ	2.193,66	100,00	2.770,92	100,00

Исказани биланс грађевинског земљишта за општину Темерин одговара графичком приказу из Плана (реферална карта број 1 – Намена простора).

Грађевинско подручје насеља Темерин је рачунато према ГП насеља Темерин ("Сл. лист општине Темерин", бр. 10/2007), насеља Бачки Јарак према ПГР насеља Бачки Јарак ("Сл. лист општине Темерин", бр. 7/2007), док је за насеље Сириг постојеће према Регулационом плану насеља Сириг ("Сл. лист општине Темерин", бр. 4/2000, 12/2003 и 1/2004), а планирано према шематском приказу уређења насеља из овог Плана.

Остало грађевинско земљиште је рачунато према подацима из катастра (РГЗ- јавни приступ, површине парцела) или је билансирано читавањем дефинисаних површина са графичког приказа.

У израчунавању ангажованих површина за линијску инфраструктуру рачунат је: пружни појас од 16m, земљишни појас државног пута I реда (ауто пут) од 60m, земљишни појас ДП II реда од 20m, земљишни појас обилазнице од 20m и земљишни појас општинског пута од 10m.

Из приложеног се може видети да је за наредни период планирано повећање грађевинског земљишта за 577,26 ha, од чега највећи удео заузимају планиране радне зоне ван насеља и планирана зона спортско рекреативних и туристичких садржаја, а од инфраструктуре планиране обилазнице.

Међутим, у односу на важећи ППО овим Планом је предвиђено укупно смањење грађевинског земљишта за 107,91 ha, односно 3,75%.

1.5. ОПИС И ОДРЕЂЕЊЕ ЦЕЛИНА И ЗОНА У НАСЕЉУ СИРИГ ЗА КОЈЕ ПЛАНСКИ ДОКУМЕНТ САДРЖИ ШЕМАТСКИ ПРИКАЗ УРЕЂЕЊА

Просторни план општине Темерин садржи шематски приказ уређења насеља Сириг, за који је дат опис границе грађевинског подручја насеља (тачка 1.4.1.1. Опис границе грађевинског подручја насеља Сириг уређеног овим Планом кроз шематски приказ), дефинисана намена површина и трасе основне комуналне инфраструктуре (графички прикази 5.1-5.3) и дата правила грађења по зонама основне намене (тачка 2.4. Правила грађења у грађевинском подручју насеља Сириг).

Кроз шематски приказ уређења насеља је, такође, дата подела грађевинског подручја на површине и објекте јавне намене и остале површине. Површине јавне намене су јавне површине и јавни објекти, чије је коришћење, односно изградња од јавног/општег интереса.

Остале површине (површине за остале намене) су подељене на четири специфичне зоне: зону централних садржаја, зону становања, зону радних садржаја (постојеће и планиране радне зоне и комплекси и радни садржаји са становањем) и комплекс верског објекта.

1.5.1. Површине јавне намене

Површина јавне намене јесте простор одређен планским документом за уређење или изградњу објеката јавне намене (локалне управе, социјалне заштите, образовања, здравства, културе, спорта и комуналних садржаја) или јавних површина (улични коридори, јавне зелене површине и канали), ради задовољавања заједничких потреба становништва насеља Сириг.

1.5.1.1. Централни садржаји јавне намене

Управа и администрација

У центру насеља Сириг у блоку 23 налази се вишенаменски објекат (спратности П+1) у оквиру којег су на спратној етажи просторије намењене за управу и администрацију месне заједнице и месне канцеларије насеља Сириг. У планском периоду задржаће се локација управе и администрације уз могућу реконструкцију и надоградњу објекта у складу са потребама становништва.

Култура и информисање

У склопу поменутог вишенаменског објекта (спратности П+1) у центру насеља Сириг, у блоку 23, у оквиру приземне етаже налази се Дом културе, клупске просторије пензионера и различитих удружења грађана, а на спратној етажи смештене су просторије библиотеке.

Наведени садржаји се задржавају на већ постојећој локацији, са могућношћу проширења уз осавремењивање и употпуњавање простора за одвијање свих културних садржаја неопходних за задовољавање потреба становништва.

Здравствена заштита

Здравствена станица и апотека се задржавају на постојећој локацији. Реконструкција, доградња и прилагођавање објекта савременим потребама здравствене заштите је неопходно у наредном периоду. У складу са потребама становништва и концептом система мреже здравствене заштите предвиђа се могућност проширења и изградње објекта за те потребе.

Пошта

У насељу Сириг у блоку 23 налази се једна поштанска јединица са две шалтерске службе и телефонском централом фиксне телефоније. Централа у насељу Сириг је ранга крајње централе, а спојена је међумесним подземним електронским комуникационим кабловима на чворну централу у Темерину. У складу са потребама становништва и концептом система мреже поштанског саобраћаја предвиђа се могућност измештања постојећег садржаја и проширења, на локацији објекта управе, администрације, културе и информисања.

1.5.1.2. Васпитање и образовање

Постојећи комплекс основне школе и предшколске установе налази се у блоку 27, на углу улица ЈНА и Новосадска.

Сви постојећи објекти у склопу комплекса школе се задржавају уз могућност реконструкције, доградње и допуне потребним садржајима - према захтевима савремене наставе. Постојећи објекат школске зграде је спратности П+1.

Садржаје постојеће предшколске установе неопходно је изместити на планирану локацију, парцеле бр. 1058 и 1059 КО Сириг, на углу улица Новосадска и Вука Караџића. На предвиђеној локацији се налази објекат предшколске установе у изградњи спратности П+1. Новопланирани објекат је неопходно завршити изградњом, реконструкцијом, доградњом и другим интервенцијама у циљу формирања засебног и функционално независног комплекса предшколске установе. Комплекс треба да обезбеди услове за стопроцентни прихват деце узраста од 4 до 6 година, као и тридесетпроцентни прихват деце од 1 до 3 године (јаслени узраст).

1.5.1.3. Спорт и рекреација

Спорт и рекреација заузимају све значајније место у функционалној структури савремено уређеног насеља, пре свега, у циљу очувања здравља свих категорија становништва. Постојећи спортско-рекреативни комплекс се налази у блоку 33 и садржи спортске терене (за фудбал и мали фудбал) и објекат у коме су просторије фудбалског клуба, санитарни блок и свлачионице. Потребно је извршити обogaћење садржаја, уређење, реконструкцију и доградњу постојећих садржаја у циљу побољшања услова функционисања.

У зони централних садржаја, на парцели бр. 532, уз друштвено-културни центар – објекат управе и администрације, дома културе и др. се налази и постојећи спортско-рекреативни терен. Смештен у дворишном делу вишенаменског објекта, и у оквиру постојећих садржаја, терен се, обзиром на локацију и јавне садржаје на парцели, најчешће користи као површина за одржавање различитих манифестација. Терен се задржава као вишенаменска површина са могућношћу уређења као спортско-рекреативни и културно-манифестациони плато.

Постојећи рекреативно-спортски садржај, који се налази у блоку 5 у оквиру зелене површине је терен за боћање, који се активно користи и задржава се на постојећој локацији.

У блоку 16 предвиђен је нови спортско-рекреативни отворени терен, као део вишенаменског озелењеног простора - сквера.

1.5.1.4. Јавне зелене површине

У грађевинском подручју насеља Сириг нема заштићених природних добара, нити просторних целина од значаја за очување биолошке и геолошке разноврсности.

Паркови и скверови

Насељу Сириг недостају уређене зелене парковске површине и скверови. Од постојећих уређених паркова и скверова издвајају се само површине у самом центру насеља, у склопу централних садржаја - испред објеката месне заједнице, Дома културе и здравствене станице, са постављеним урбаним мобилијаром и опремљеним дечијим игралиштем, као и површина у оквиру меморијалног комплекса.

Овим Планом предвиђа се уређење и формирање мањих паркова и скверова у блоку 5 (уз заштитно зеленило испод далековода), уз меморијални комплекс (блок 7), код верског објекта - цркве (блок 25) и у блоку 30 (уз мелиоративни канал), док се у блоку 16 планира уређење веће јавне зелене површине, у виду озелењеног вишенаменског простора (отворени рекреативни терен, дечије игралиште, зелена пијаца).

Заштитно зеленило

Заштитно зеленило чине зелене површине у оквиру насељског гробља, изворишта водоснабдевања, заштитно зеленило уз мелиорациони канал и заштитни појас испод далековода.

Зелене површине у оквиру изворишта водоснабдевања и уз мелиорациони канал могуће је уредити теренима за рекреацију и игру деце уз обезбеђење важећих прописа. На зеленим површинама у оквиру насељског гробља и испод далековода није дозвољена изградња објеката.

Све површине заштитног зеленила озеленити аутохтоним садним материјалом у складу са станишним условима.

1.5.1.5. Комунални садржаји

Зелена пијаца

Шематским приказом је предвиђено да се зелена пијаца са садашње планиране локације (централна зона - угао улица Фрушкогорске и Новосадске) дислоцира на нову локацију, која се налази у оквиру вишенаменског простора - сквера у блоку 16. Изградњу и уређење комплекса новоформиране зелене пијаце предвидети уз комплетно опремање у складу са савременим стандардима, као и захтевима потрошача и продаваца.

Извориште водоснабдевања

Локација комплекса изворишта водоснабдевања у блоку бр. 12 и издвојених бунара који се налазе у коридору улице Иве Лоле Рибара (испред парцеле бр. 355) и на парцели бр. 532 у улици Новосадска се задржавају, с тим да је потребно извршити реконструкцију постојећих бунара и црпне станице, као прелазно решење, до формирања новог заједничког изворишта, источно од насеља Темерин, којим ће се трајно решити снабдевање насеља Сириг довољним количинама питке воде. Заштитно зеленило изворишта ће се ревитализовати, а у оквиру њега се могу предвидети рекреативни садржаји.

Гробље

Насељско гробље, које је лоцирано на североисточном ободу насеља, уз мелиорациони канал, у блоку 14, задржаће се у постојећим оквирима, који задовољава потребе гробља и у наредном периоду. Уз гробље је предвиђен простор за потребе паркирања, као и појас зеленила, које га одваја од зоне становања.

1.5.1.6. Канали

Подручје насеља Сириг се налази у сливу реке Дунав (подслив реке Тисе). Најближи водоток је мелиорациони канал J-362, који гравитира каналисаном водотоку Јегричка, а који се улива у реку Тису.

Кроз насеље Сириг протиче мелиорациони канал - Кисачки канал (J-362) у правцу југозапад-североисток. Основна функција канала и у наредном планском периоду је прихватање и одвођење свих сувишних вода са површине грађевинског подручја.

Планом се предвиђа уређење водног земљишта, којим се неће угрозити функционалност и стабилност водних објеката, као и изазвати оштећење водних објеката. Границе и намена водног земљишта не могу се мењати без посебне сагласности надлежног водопривредног предузећа.

1.5.1.7. Улични коридори

Улични коридор је део површине јавне намене, у ком је утврђена или ће бити утврђена регулација и нивелација: саобраћајне, водоводне, канализационе, енергетске и електронске комуникационе инфраструктуре, као и површине намењене за уређење уличног зеленила. Улични коридори имају различите хијерархијске нивое, у зависности од значаја у насељу.

Главне насељске саобраћајнице у насељу Сириг су улице Новосадска и улица ЈНА односно државни пут IIА реда бр. 100 (улица Новосадска) и државни пут IIА реда бр. 112 (улица Ј.Н.А) по Уредби о категоризацији државних путева ("Службени гласник РС", бр. 105/13). Ови путеви су делови основне саобраћајне мреже насеља Сириг и потребно их је прилагодити потребама насеља (нпр. шири коловоз, линије и станице јавног градског и приградског превоза, бицикличке стазе и траке, тротоари и пешачке стазе, паркиралишта, светлосна сигнализација - семафори и сл.). На овим путевима мора се обезбедити континуитет пролазних токова уз заштиту ивичних садржаја од негативних утицаја путног саобраћаја и брзо и ефикасно вођење саобраћајних токова, који имају извор или циљ у насељу.

Планирање и пројектовање ових путева потребно је радити по правилима за градску путну мрежу, у складу са законима, правилницима и стандардима који ову област регулишу. Одржавање улица у насељу Сириг вршити у складу са важећим Законом о јавним путевима и важећом општинском Одлуком. Укрштање улица и главних насељских саобраћајница изводити у нивоу - класичним раскрсницама или кружним током, а пожељно је да раскрснице буду регулисане семафорима. Прилаз и прикључак парцелама уз главне насељске саобраћајнице потребно је изводити директно, без трака за искључење и укључење, осим у изузетним случајевима, где постоји потреба и довољно простора за проширење коловоза.

У наредном периоду пожељно је у коридору главних насељских саобраћајница изградити бицикличку стазу, чиме би се омогућила већа безбедност свих учесника у саобраћају.

Пешачки саобраћај у Сиригу је основни вид савладавања дистанци унутар насеља. Постојећу мрежу пешачких стаза је потребно доградити и модернизовати како би се ниво безбедности корисника повећао, а у новим улицама потребно је планирати и пројектовати обостране пешачке стазе.

Приградски и градски јавни превоз путника у Сиригу је потребно побољшати, тако да се повећа број линија јавног превоза и број полазака, ради бољег повезивања насеља Сириг са насељем Темерин и Новим Садом, као макрорегионалним центром. На постојећим аутобуским стајалиштима потребно је подићи ниво опремљености, а нова аутобуска стајалишта градити на локацијама које се анализом покажу као потребна у складу са законима, правилницима и стандардима који ову област регулишу.

Мрежа улица треба да чини једну јединствену целину, која се надовезује на главне насељске саобраћајнице, које прикупљају сав интерни саобраћај. Концептом саобраћајног решења предвиђено је проширење и формирање нових уличних коридора.

Коридор обилазнице, јужно од главне насељске саобраћајнице - улице ЈНА, који је незнатним делом у обухвату грађевинског подручја насеља, утиче на саобраћајну матрицу насеља и биће предвиђен у одговарајућој ширини. Његовом реализацијом делимично ће се елиминисати транзитни саобраћајни токови кроз насеље.

У оквиру уличних коридора ће бити формирано линијско зеленило: високи, средњи и ниски лишћари или партерно зеленило, у зависности од ширине уличног профила. Ово зеленило ће повезати остале зелене површине насеља, посебно јавне, у јединствен систем зелених површина.

1.5.1.8. Меморијални комплекс

У делу блока 7, уз Новосадску улицу, налази се меморијални комплекс Споменик жртвама фашистичког терора 13.04.1941. који обележава место на којем се током Априлског рата 1941. године догодило масовно стрелјање грађана Сирига од стране мађарских окупационих снага. Овај споменички комплекс, као знаменито место, не ужива посебну заштиту надлежне установе за заштиту, али свакако има неспорну историјску и урбанистичко-архитектонску вредност.

Меморијални комплекс се дуго налазио ван грађевинског подручја насеља, али је у последњих 15-ак година поред њега изграђен стамбени блок, тако да се, окружен породичним становањем, утопио у урбано ткиво и, нажалост, изгубио делом своју амбијенталну вредност.

1.5.2. Површине за остале намене

Остале површине у грађевинском подручју насеља Сириг се могу поделити условно на четори специфичне целине: зону централних садржаја, зону становања, радну зону и комплекс верског објекта. У оквиру радне зоне извршена је даља подела, тако да она обухвата постојеће и планиране радне зоне и комплексе и радне садржаје са становањем.

1.5.2.1. Зона централних садржаја

Зона централних садржаја обухвата центар насеља. Ова зона протеже се дуж улице Новосадска (делови блокова бр. 22, 23, 24 и 25) с тим што се проширује и на другу страну улица Вука Караџића и Фрушкогорске, односно на део блока бр.26 и делове блокова бр. 16 и 17. У овој зони, уз постојеће и планиране јавне садржаје, претежно је заступљено становање.

1.5.2.2. Зона становања

Зона становања је зона која је по површини највише заступљена у грађевинском подручју насеља Сириг. У овој зони је углавном заступљено породично становање са слободностојећим објектима и објектима у прекинутом низу и становање пољопривредног типа.

За потребе становања у наредном периоду предвиђене су и планиране површине у блоковима бр. 8 и 21.

Такође, уколико се појави интерес за погушћавањем становања, пробијањем нових улица кроз постојеће блокове, то се може извршити изградом плана детаљне регулације, који ће бити плански основ за формирање јавне површине уличног коридора.

1.5.2.3. Зона радних садржаја

Постојеће и планиране радне зоне и комплекси

Радне зоне су првенствено намењене оним привредним активностима које због своје делатности (буке, издувних гасова, потреба и обима саобраћајних кретања, и сл.) не могу бити лоциране у оквиру зоне становања. Радне површине у грађевинском подручју насеља, појављују се као постојећи и планирани садржаји.

Као постојећи садржај су регистровани комплекси у блоку број: 5, 6, 17 и део блока бр. 34. Постојећи радни комплекси у насељу, остају да функционишу са овом наменом, што се може прихватити, с обзиром да се ради о производњи, која нема значајнијих негативних утицаја на околину, као што су бука, загађења ваздуха, воде и земљишта, токсичан отпад и сл.

Нове површине за изградњу радних садржаја планиране су у блоковима 31 и 34. Опредељење за ове локације је:

- слободно земљиште,
- могућност прикључења на главну насељску саобраћајницу, при самом улазу/излазу пута из насеља,
- близина и могућност прикључења на планирану обилазницу и
- положај нове радне зоне на правац кретања доминантних ветрова.

У оквиру једног блока приоритетно би требало да се групишу делатности које су међусобно технолошки повезане, које имају сличан дозвољен степен штетног утицаја на околину и имају сличне захтеве у погледу саобраћајног и другог опслужења, као што су:

- садржаји за прераду и дораду пољопривредних производа - млинови, силоси, погони за прераду млека, јаја и меса, прераду и конзервирање воћа и поврћа, производњу сточне хране и сличног;
- делатности везане за производњу и обраду метала и производа од метала;
- прераду дрвета, производњу намештаја и слично;
- производња хемијских, козметичких и сличних производа;
- делатности везане за електронику, текстилну или неку сличну производњу;
- делатности из области трговине на велико, складишта, стоваришта и сл;
- сервисне станице за поправку и одржавање моторних возила и слично.

У југоисточном делу насеља, као постојећи садржај који се задржава, регистрован је комплекс станице за снабдевање горивом (бензинска пумпа). Бензинска пумпа као пратећи садржај за потребе корисника пута, која уједно опслужује и потребе локалног становништва, је потребна у насељу овакве величине и оваквог степена моторизације.

Није предвиђена изградња нових станица за снабдевање горивом за јавно коришћење, осим оних које су намењене индивидуалном коришћењу за потребе опслуживања сопствених потреба пословања, искључиво у радним зонама уз испуњење услова из овог Плана и закона и правилника који ову област регулишу.

Дозвољена је реконструкција постојећих станица за снабдевање горивом и изградња станица за потребе опслуживања сопствених потреба пословања искључиво у радним зонама у складу са:

- Правилником о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности ("Сл. лист СФРЈ", бр. 20/71);
- Правилником о изградњи постројења за ТНГ и о претакању и ускладиштењу ТНГ-а ("Сл. лист СФРЈ", бр. 24/71 и 26/71);

- Правилником о изградњи постројења за запаљиве течности и о ускладиштењу и претакању запаљивих течности ("Сл. лист СФРЈ", бр. 20/71) и
- Правилником о изградњи станица за снабдевање горивом моторних возила и о ускладиштавању и претакању горива("Сл. лист СФРЈ", бр. 27/71 и 29/71 и "Сл. гласник РС", бр. 108/13).

Приликом реконструкције и изградње станице за снабдевање горивом не сме се угрозити функционисање било ког вида саобраћаја и ни на који начин се не сме угрозити функционисање суседних објеката.

Радни садржаји са становањем

У склопу зоне радних садржаја у делу блока 31 су предвиђени радни садржаји са становањем. Заправо, блок се намењује планираним радним зонама и комплексима, али се у северном делу блока, уз улицу ЈНА, задржава постојеће породично становање. Дакле, неизграђене (али и изграђене) парцеле у овом низу се могу наменити за становање (по условима за становање мање густине) или за радне комплексе (по условима за радне садржаје).

1.5.2.4. Комплекс верског објекта

У насељу Сириг постоји један комплекс верског објекта – православни храм у центру насеља. Овај комплекс је издвојен као специфичан, већ дефинисан, са изграђеним објектом. Евентуално проширење/изградња нових садржаја може се дозволити само у оквиру постојећег комплекса.

1.5.3. Биланс намене површина у насељу Сириг за које плански документ садржи шематски приказ уређења

Табела 8. Биланс намене површина у насељу Сириг

Р. бр.	ОСНОВНА НАМЕНА ПОВРШИНА	Површина у ha	%
1.	Зона становања	130,86	59,04
	постојеће	120,42	
	планирано	10,44	
2.	Зона централних садржаја	9,46	4,27
	постојеће	8,19	
	планирано	1,27	
3.	Комплекс верског објекта	0,39	0,18
4.	Комплекс школе и предшколске установе	1,33	0,60
	постојеће	1,04	
	планирано	0,29	
5.	Меморијални комплекс - споменик	0,52	0,23
6.	Радне зоне и комплекси	28,65	12,93
	постојећи радни комплекси	4,98	
	планирани радни комплекси	19,64	
	радна зона са становањем	4,03	
7.	Спортско-рекреативни комплекс	2,86	1,29
8.	Саобраћајни коридори	35,13	15,84
	коридор планиране обилазнице	0,15	
	коридор магистралног пута	11,51	
	улични коридори	23,47	
9.	Комунални комплекси	3,34	1,51
	насељско гробље	2,22	
	комплекс изворишта водоснабдевања	1,12	
10.	Мелиоративни канал	4,66	2,10
11.	Зелене површине (озелењени скверови и заштитно зеленило)	4,46	2,01
1-11.	Укупна површина грађевинског подручја насеља Сириг	221,66	100,00

1.5.4. Уређење и изградња јавних објеката у насељу Сириг за које плански документ садржи шематски приказ уређења

Уређење и изградњу јавних објеката у насељу Сириг, за које овај План садржи шематски приказ уређења, изводити у складу са важећим правилницима, који конкретну област уређују (здравство, школство, комунални садржаји...), као и са урбанистичким условима из овог Плана.

Управа и администрација, култура и информисање

Задржава се постојећи објекат намењен за управу и администрацију, културу и информисање насеља Сириг - месна заједница и месна канцеларија и дом културе, у центру насеља. Објекат својим капацитетом и садржајем задовољава клупске просторије пензионера и удружења грађана, библиотеке и осталих садржаја за потребе становништва. У планском периоду овај објекат се задржава на постојећој локацији (парцела бр. 532 у блоку бр. 23) са могућим вертикалним проширењима постојећег габарита. Услови за реконструкцију овог објекта ће се издавати на основу услова из овог Плана:

- индекс заузетости постојећи, а индекс изграђености максимално 0,8
- обезбедити приступ објекту лицима са посебним потребама,
- обезбедити хортикултурно уређење озелењених површина,
- у свему осталом важе правила грађења иста као у зони становања средње густине.

Здравствена заштита

Комплекс здравствене станице и апотеке се задржава на постојећој локацији. Реконструкција, доградња, надоградња, адаптација и прилагођавање објекта у складу са потребама становништва и концептом система мреже здравствене заштите дефинисаће се важећим правилницима који ову област уређују и у складу са условима из овог Плана:

- индекс заузетости макс. 50%
- индекс изграђености макс. 1,2
- обезбедити минимално зелених површина 30%

Пошта

Задржава се постојећа поштанска јединица уз могућност измештања постојећег садржаја и проширења, на локацији у блоку број 23, на парцели бр. 532 (објекат управе и администрације, културе и информисања) по предходно датим условима за ову парцелу.

Васпитање и образовање

Постојећи комплекс основне школе и планирани комплекс предшколске установе остају у блоку бр. 27.

Сви постојећи објекти у оквиру комплекса школе се задржавају. У оквиру комплекса дозвољена је изградња, реконструкција, доградња, адаптација и сл. као и допуна потребним садржајима, у циљу побољшања хигијенско-техничких и функционалних захтева, односно према захтевима савремене наставе и образовања и васпитања деце. Спратност школског објекта је П+1.

Проширење и уређење постојећег комплекса основне школе изводити уз поштовање следећих услова:

- индекс заузетости парцеле макс. 30%
- индекс изграђености макс. 0,6
- обезбедити минимално зелених површина 30%

У наредном периоду неопходно је уредити планирани комплекс предшколске установе, са завршетком изградње планираног објекта, и измештање садржаја из постојећег објекта вртића. Спратност објекта предшколске установе је П+1.

Дозвољена је изградња, реконструкција, доградња, адаптација, допуна потребним садржајима и сл. комплекса предшколске установе на основу важећих правилника који уређују дату област као и следећих услова:

- индекс заузетости парцеле макс. 30%
- индекс изграђености макс. 0,6
- обезбедити минимум озелењених површина 30%

У оквиру дворишног простора оба комплекса, школске и предшколске установе, потребно је предвидети терене за игру. Зелене површине треба да буду пејсажно уређене.

Спортско-рекреативни садржаји

Постојећи спортско-рекреативни комплекс - ОФК "Сириг" у блоку 33 се задржава. До израде плана детаљне регулације организација спортских терена и пратећих објеката, уређење, реконструкција и изградња унутар парцеле изводиће се основу овог Плана и важећих прописа који регулишу ову област.

Услови за уређење и изградњу овог комплекса су следећи:

- индекс заузетости парцеле макс. 30%¹⁴
- индекс изграђености је максимално 0,6
- максимална спратност објекта је П+1
- обезбедити минимално зелених површина 40%
- у оквиру комплекса обезбедити довољан број паркинг површина за очекиван број посетилаца и запослено особље, обезбедити потребне сервисне саобраћајнице, као и прилазе возилима специјалне намене,
- осим објеката и терена намењених спорту и рекреацији дозвољена је и изградња угоститељско-туристичких објеката.

Зелена пијаца

Постојећа неуређена зелена пијаца у блоку бр. 16 детаљно ће се уредити, уз поштовање важеће законске регулативе, која ову област дефинише и по условима из овог Плана:

- простор третирати као полифункционалан - пијаца/улица/јавна површина за шетњу, одмор, игру и забаву;
- адекватно решити све саобраћајне токове (колске, бицикличке и пешачке), а такође, обезбедити и уредити паркинг површине у непосредном и ширем окружењу;
- функционално и обликовно дефинисати тезге, као и клупе, жардињере, светиљке, корпе за смеће и др. урбани мобилијар.

Извориште водоснабдевања

У оквиру постојећег изворишта могуће је извршити реконструкцију бунара и црпне станице и извођење рекреативних садржаја по правилницима и нормативима који регулишу дату област.

Гробље

Насељско гробље, као постојећи садржај, налази се у североисточном ободу насеља, у блоку 14. Површина постојећег гробља није у потпуности заузета и задовољава потребе гробља и у наредном периоду.

¹⁴ У индекс заузетости се не рачунају отворени травнати спортски терени

Уз комплекс гробља предвиђен је простор за паркирање возила са западне стране, као и заштитно зеленило, које је потребно организовати по ободу комплекса гробља, у минималној ширини од 10,0 m уз зону становања. Постојеће гробље треба допунити зеленилом, уређеном у парковском стилу.

Уређење комплекса гробља и изградња вршиће се у складу са Законом о сахрањивању и гробљима. Функционална подела гробља треба да се састоји од следећих односа:

- 60% намењено гробним местима,
- 20% заштитни зелени појас и парковски обликован простор,
- 16% површине за саобраћајнице,
- 3% трг за испраћај,
- 1% остали садржаји (капела, продавница свећа, цвећа и др., макс. спратности П).

Канали

Кроз насеље Сириг протиче мелиорациони Кисачки канал (J-362) у правцу југозапад-североисток. И у наредном планском периоду је основна функција канала одвођење свих сувишних вода са површине грађевинског подручја.

У заштитном појасу канала не могу се градити објекти, постављати ограде, садити трајни засади и слично, ради обезбеђивања радно-инспекцијске стазе. Отпадне воде које се уливају у мелиорационе канале морају бити пречишћене у рангу II класе воде. Уређењем водног земљишта не сме се угрозити функционалност и стабилност водних објеката, као ни оштећење истих.

Услови за изградњу на каналском земљишту саобраћајних објеката (прелази преко канала, изградња приступних саобраћајница и сл.) и полагање инфраструктуре, ради задовољавања појединачних интереса (приватни прикључци до парцеле), вршиће се на основу овог Плана и услова надлежног водопривредног предузећа.

Улични коридори

Услови за дефинисање, изградњу и уређење нових уличних коридора (предвиђених овим планом или, уколико се појави интерес, пробијањем нових улица унутар блокова), као и услови за дефинисање проширења потојећих уличних коридора, стећи ће се по изради плана детаљне регулације.

У постојећим уличним коридорима, услови за дефинисање и изградњу нових инфраструктурних мрежа (водоводна, канализациона, гасна мрежа и сл.) и услове за њихово полагање/изградњу, услови за озелењавање неизграђених, слободних површина издаваће се на основу овог Плана.

Код планирања и пројектовања јавних путева у насељу меродавни су следећи законски акти:

- Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр. 50/11),
- Правилник о ближим саобраћајно-техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Сл. гласник РС", бр. 20/96),
- Закон о јавним путевима ("Службени гласник РС", бр. 101/2005, 123/2007, 101/2011, 93/2012 и 104/2013) и
- Одлука о општинским путевима, улицама и некатегорисаним путевима на територији општине Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 4/11 и 14/12).

Одржавање саобраћајница ће се вршити на основу Одлуке о општинским путевима, улицама и некатегорисаним путевима на територији општине Темерин, уз поштовање правила струке и стандарда који ову област регулишу.

Укрштање сабирних и приступних са главном насељском саобраћајницом изводити у нивоу, а ако то захтева саобраћајна ситуација и оптерећење примењивати саобраћајну регулацију раскрсница (светлосна сигнализација). Прилаз и прикључак парцелама уз главне насељске саобраћајнице потребно је изводити директно, без трака за искључење и укључење осим у изузетним случајевима, где постоји потреба и довољно простора за проширење коловоза.

Главна насељска саобраћајница

- Задржава се постојећа регулација главне насељске саобраћајнице;
- Коловоз има ширину $7,0^{15}$ m тј., две саобраћајне траке са ширином од 3,5 m и банкином 1,0 m;
- Носивост коловозне конструкције је за тешки теретни саобраћај;
- Нагиб коловоза је једностран;
- Паркирање путничких возила је ван коловоза, у регулационом профилу ивично или сепарисано;
- Искористити главну насељску саобраћајницу за вођење интерног теретног и јавног саобраћаја;
- Бицикличке стазе/траке изградити у складу са расположивим простором и важећим техничким прописима и стандардима једнострано или двострано дуж саобраћајница;
- Вођење пешачких токова дуж главне насељске саобраћајнице вршити преко изграђених пешачких стаза са ширином од мин. 1,2 m уз регулациону линију.

Сабирне насељске саобраћајнице

- Задржава се постојећа регулација уличних коридора сабирних саобраћајница. У деловима насеља где се уводи нова регулација минимална ширина уличног коридора сабирне саобраћајнице је 15,0 m;
- Коловоз сабирне саобраћајнице је ширине $6,0^{14}$ m (мин. 5,5 m) у зависности од значаја сабирне улице у мрежи насељских саобраћајница;
- Носивост коловозне конструкције за сабирне саобраћајнице предвидети за средње тешки саобраћај или лак саобраћај;
- Нагиб коловоза је једностран;
- Паркирање дуж сабирних саобраћајнице организовати ван коловоза (ивично или сепарисано-зависно од конкретне ситуације);
- Бицикличке стазе/траке изградити у складу са расположивим простором и важећим техничким прописима и стандардима једнострано или двострано дуж саобраћајница;
- Вођење пешачких токова вршити по пешачким стазама (ширина мин. 1,2 m) уз регулациону линију.

Приступне насељске саобраћајнице

- Приступне саобраћајнице изводити за двосмерни и једносмерни саобраћај, у зависности од мобилности у зони и дужине улице. У деловима насеља где се уводи нова регулација минимална ширина уличног коридора је 8,0 m;
- Саобраћајнице за двосмерни саобраћај градити са две траке $2,0 \times 3,0^{14}$ m (мин. $2,0 \times 2,75$ m) или за једносмерни саобраћај са ширином 3,5 m (мин. 3,0 m) са мимоилазницама (ако се за њима укаже потреба);
- Носивост коловозне конструкције у овим улицама је за лак саобраћај;
- Нагиб коловоза је једностран;
- Раскрснице и кривине тако геометријски обликовати да омогућују задовољавајућу прегледност и безбедност;
- Пешачку стазу изводити ширине мин. 1,2 m уз регулациону линију.

¹⁵ Могућа је примена и мањих ширина у складу са расположивим простором и важећим техничким прописима и стандардима (SRPS)

Колско-пешачки пролази

- Колско-пешачке пролазе изводити за једносмерни саобраћај. У деловима насеља где се уводи нова регулација минимална ширина коридора колско-пешачког пролаза је 8,0 m;
- Саобраћајницу градити са једном траком ширине 3,0 m;
- Носивост коловозне конструкције је за лак саобраћај;
- Нагиб коловоза је једностран;
- Пешачку стазу изводити ширине мин. 1,2 m уз регулациону линију.

Меморијални комплекс

Меморијални комплекс не ужива посебну заштиту, али свакако има одређену културно-историјску и урбанистичко-архитектонску вредност. Услови за уређење и изградњу овог комплекса су следећи:

- Северно и западно од парцеле Меморијалног комплекса формирати појас заштитног зеленила, ширине 10,0 m, односно, 20,0 m;
- Овај заштитни појас одговарајуће хортикултурно уредити и редовно одржавати;
- Унутар Меморијалног комплекса и појаса заштитног зеленила није дозвољена изградња нити постављање објеката;
- Све интервенције на самом споменику, као и његовој непосредној околини имплицирају конзерваторске захвате надлежних служби.

1.6. УРБАНИСТИЧКИ И ДРУГИ УСЛОВИ ЗА УРЕЂЕЊЕ И ИЗГРАДЊУ ПОВРШИНА И ОБЈЕКТА ЈАВНЕ НАМЕНЕ И МРЕЖЕ САОБРАЋАЈНЕ И ДРУГЕ ИНФРАСТРУКТУРЕ

1.6.1. Саобраћајна инфраструктура

1.6.1.1. Саобраћајна инфраструктура у грађевинском подручју насеља

Путни (друмски) саобраћај

- Све насељске саобраћајнице пројектовати у складу са важећим законима и правилницима¹⁶;
- Државне путеве I и II реда реконструисати на захтевану ширину коловоза од 7,1 m (2 x 3,25 m саобраћајне траке, 2 x 0,3 m ивичне траке или ивичњаци, 2 x 1,2 m банке), са једностраним нагибом, одговарајућим осовинским оптерећењем, обезбеђењем свих припадајућих путних елемената, који су потребни за овакав ниво категорисаног пута;
- Општинске путеве реконструисати на захтевану ширину коловоза од мин. 6,0¹⁶ m (2 x 2,75 m саобраћајне траке, 2 x 0,25 m ивичне траке или ивичњаци, 2 x 1,0 m банке), са једностраним нагибом, одговарајућим осовинским оптерећењем, обезбеђењем свих припадајућих путних елемената, који су потребни за овакав ниво категорисаног пута;
- Главну насељску саобраћајницу пројектовати са ширином коловоза од (мин. 6,0 m) 7,0¹⁶ m за двосмерни саобраћај, са једностраним нагибом коловоза, минималном носивошћу за средњи саобраћај, са свим припадајућим путним елементима и савременом коловозном конструкцијом;
- Сабирне насељске саобраћајнице пројектовати за двосмерни саобраћај са ширином коловоза од (мин. 5,5 m) 6,0¹⁷ m са једностраним нагибом, са носивошћу коловозне конструкције за средњи саобраћај и савременом коловозном конструкцијом;

¹⁶ ЗОЈП ("Службени гласник РС", бр. 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13) и Правилник о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр. 50/11)

¹⁷ Могућа је примена и мањих ширина у складу са расположивим простором и важећим техничким прописима и стандардима (SRPS)

- Приступне саобраћајнице пројектовати за двосмерни саобраћај са ширином коловоза од мин. 5,5¹⁶ m (односно 3,0 m за једносмерни саобраћај), са једностраним нагибом и носивошћу за лак саобраћај и савременом коловозном конструкцијом.

ПУТЕВИ - НАСЕЉСКЕ САОБРАЋАЈНИЦЕ	ДП I реда	ДП II реда	општински путеви
саобраћајне траке (m)	2x3,25	2x3,0	2x2,75
ивичне траке ¹⁸ (m)	2x0,3	2x0,3	2x0,25
банкина (m)	2x1,2	2x1,0	2x1,0
ширина коридора (m)	утврђена регулациона ширина улице		
ширина заштитног појаса ¹⁹ (m)	40	20	10
осовинско оптерећење (t)	11,5	11,5	мин 6,0
V _{рас} (km/h)	(60) 80	60	(50) 60

Укрштања путева и пруга обезбедити следећим решењима:

- Укрштање локалне железничке пруге и државног пута предвидети у нивоу-сигналисани путни прелази;
- Укрштање државног пута I и II реда и осталих јавних путева предвидети у нивоу - површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама;
- Број укрштања пруге и општинских (локалних) путева минимизирати и осигурати са путним прелазима (са браницама или полубраницама) и одговарајућом сигнализацијом.

Саобраћајно прикључивање на државне путеве унутар насељених места извести на следећи начин²⁰:

1. На коловоз пута у улицама које су општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:
 - На основу услова и сагласности Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима, уколико је сходно одредбама члана 37. Закона о јавним путевима у условима управљача над коловозом државног пута унутар насељеног места затражено грађење нових саобраћајних трака, острва за одвајање саобраћајних трака, семафоризација и расвета на државном путу или директно уз обавезно прибављање сагласности и услова управљача над јавним путем;
 - На основу услова Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама, уколико је сходно одредбама члана 37. Закона о јавним путевима у условима управљача над коловозом државног пута унутар насељеног места није затражено грађење нових саобраћајних трака, острва за одвајање саобраћајних трака, семафоризације и расвете на државном путу.
2. На коловоз у улицама у насељеним местима које нису општинском одлуком проглашене за правац пружања државног пута кроз насељено место:
 - На основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама.

У случају захтева за променом хијерархијске дефиниције општинских путева:

- Ако су утврђене регулационе линије, односно грађевинска парцела испуњава услове за изградњу, услови за изградњу се издају на основу Плана;
- Ако је потребно дефинисати регулационе линије, грађевинска парцела не испуњава услове за изградњу дате у Плану (када нису испуњени просторни, геометријски и други услови потребни за реализацију елемената попречног профила предметног пута), обавезна је израда плана детаљне регулације.

¹⁸ Ивичне траке могу бити замењене ивичњацима, издигнутим или упуштеним

¹⁹ Примена ове ширине важи у насељима, осим ако је другачије утврђено урбанистичким планом

²⁰ ЗОЈП ("Службени гласник РС", бр.101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13)

Бициклически саобраћај

- Бициклическе стазе пројектовати са ширином од мин. 1,0 m (2,0 m за двосмерна кретања);
- Бициклическе стазе градити од савремених коловозних конструкција (бетона или асфалта);
- У случајевима довољне ширине регулационог профила улица, бициклическе стазе градити двострано дуж саобраћајница;
- У случају мањег саобраћајног оптерећења насељских саобраћајница (приступне и евентуално сабирне насељске саобраћајнице) могуће је градити бициклическе траке у оквиру јединствене површине саобраћајних трака – обострано са ширином од 1,0 m (мин.0,8 m)

Пешачки саобраћај

- Пешачке стазе градити у оквиру уличних коридора обострано (минимум једнострано) тако да се формира затворени систем, са ширином стаза од мин. 1,2 m од бетона или других савремених материјала.

Стационарни саобраћај

- Паркинге за путничка возила градити са димензијама једног паркинг места, у складу са расположивим простором и примену одговарајућих техничких прописа и норматива (препоруча управно паркирање 5,0 m x 2,5 m) од савремених конструкција (асфалт, бетон, префабриковани елементи);
- Паркинге за теретна возила пројектовати са обезбеђењем правилне проточности теретног саобраћаја, а саобраћајно манипулативне површине извести од савремене коловозне конструкције;
- Гараже за путничка возила градити од савремених материјала, са обезбеђењем простора за једно гаражно место мин. димензија 4,5 m x 3,5 m.

Јавни превоз

- Аутобуска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и важећим правилницима²¹.

Железнички саобраћај

Пошто се планира изградња, реконструкција и модернизација железничких капацитета (пруга и постројења) на простору општине Темерин потребно је претходно урадити саобраћајно-техничко–технолошке студије, које ће тачно дефинисати све потребне активности у оквиру реконструкције и модернизације, која ће задовољити све услове и нормативе из Закона о железници ("Службени гласник РС", бр. 45/13), Закона о безбедности у железничком саобраћају ("Службени гласник РС", бр. 60/98 и бр. 36/99) и Закона о безбедности и интероперабилности железнице ("Службени гласник РС", бр. 104/13).

Табела 9. Елементи (препоруче) железничких пруга

Железничке пруге	локалне/регионалне	индустријска пруга
ширина коридора (m)	400	
ширина пружног појаса (m)	16 (12 у насељу)	
ширина колосека (mm)	1435	1435
минимални полупречник кривине R мин (m)	300	180
макс.нагиб нивелете (°)	25	25
носивост (kN)	180	(150) 180
V _{гас} (km/h)	(120) 160	60

²¹ Детаљнија правила за аутобуска стајалишта дата су у оквиру поглавља 1.6.1.2. Саобраћајна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Приликом свих интервенција, у смислу изградње и реконструкције свих објеката железничке инфраструктуре, ближе пројектно-техничке услове треба тражити од АД "Железнице Србије", која је задужена за одржавање и развој железничке инфраструктуре.

1.6.1.2. Саобраћајна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Путни (друмски) саобраћај

- Државни пут I реда – ауто-пут Е-75, у оквиру постојећег коридора, одговарајућим активностима (одржавање, реконструкција) задржати на одговарајућем нивоу услуге у складу са положајем и рангом овог путног капацитета као дела коридора Х.
- Државне путеве I и II реда, у установљеном делу траса, потребно је реконструисати у оквиру постојећих коридора уз обезбеђење елемената активне и пасивне безбедности, који припадају том рангу пута. Сва укрштања решити у складу са саобраћајним и условима управљача пута (у нивоу или ван нивоа) са обезбеђењем потребних елемената безбедности и са увођењем одговарајуће сигнализације. Дуж ових путева минимизирати број укрштања са атарским путевима, а у перспективним радним зонама ван насеља обезбедити сервисну саобраћајницу, која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака (искључиво преко постојећих саобраћајних прикључака атарских путева на јавне путеве, уз предходно прибављене услове за реконструкцију постојећег саобраћајног прикључка и уз сагласност управљача над јавним путем).
- Трасу обилазница око Темерина и Бачког Јарка, као и Сирига, изабрати тако да се минимизира заузимање новог пољопривредног земљишта, као и да се делимичном комасацијом минимизира нарушавање постојеће организације атара (пошто је већ урађена комасација).
- Дуж овог пута минимизирати број укрштања са атарским путевима, а у евентуалним радним зонама обезбедити сервисну саобраћајницу, која ће оптимизирати број саобраћајних прикључака.

Табела 10. Елементи²² (препоруке) државних и општинских путева

ПУТЕВИ	ауто-пут	ДП I реда	ДП II реда	општински путев
V _{рас} (km/h)	120	100	80	(50) 60
саобраћајне траке (m)	4 x 3,75	2x3,5	2x3,25	2x3,0
ивичне траке (m)	2 x 0,5	2x0,35	2x0,3	2x0,3
разделне траке (m)	4,0	-	-	-
зауоставне траке (m)	2x2,5	-	-	-
банкине (m)	2x1,5	2x1,5	2x1,2	2x1,0
додатне ширине ²³ (m)	2 x 15,0	2x10,0	2x7,5	2x5,0
укупно земљишни појас (m)	60	30	25	20
ширина заштитног појаса (m)	80	40	20	10
ширина коридора (m)	150	80	40	20
осовинско оптерећење (kN)	115	115	115	min. 60

Укрштања путева обезбедити следећим решењима:

- Укрштање ДП I реда ауто-пута Е-75 са јавним путевима предвидети ван нивоа – денивалационим укрштањима, чији ће тип и врста бити одређени кроз просторно-планску и техничку документацију;

²² Основни елементи за категорисане путеве предложени су на основу ЗОЈП ("Службени гласник РС", бр.101/2005, 123/2007,101/2011, 93/12 и 104/13) и Правилника о условима које са аспекта безбедности саобраћаја морају да испуњавају путни објекти и други елементи јавног пута ("Службени гласник РС", бр.50/2011)

²³ Додатне ширине намењене су за изградњу косина насипа трупа пута, путних канала и инсталација које су у функцији јавног пута

- Укрштање државног пута I и II реда међусобно и са осталим јавним путевима предвидети у нивоу - површинским раскрсницама са одговарајућом прегледношћу и осталим безбедносним мерама.

Укрштања путева и пруга обезбедити следећим решењима:

- Укрштање државног пута I реда ауто-пута Е-75 и железничке пруге предвидети у денивелацији;
- Укрштање државног пута II реда (траса обилазнице) и железничке пруге предвидети у денивелацији;
- Укрштање државних путева и локалне железничке пруге предвидети у нивоу - сигнализациони путни прелази;
- Број укрштања пруге и општинских путева минимизирати и осигурати са путним прелазима (са браницама или полубраницама) и одговарајућом сигнализацијом.

Саобраћајно прикључивање на државне путеве извести на следећи начин²⁴:

1. На коловоз државних путева ван насељених места:

- на основу услова и сагласности Законом о јавним путевима утврђеног управљача над државним путевима, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и општинских путева и евентуалних сервисних саобраћајница, уколико број и локација објеката захтева изградњу истих.

2. На коловоз општинских путева ван насељених места :

- на основу услова и сагласности Општинском одлуком утврђеног управљача над општинским путевима и улицама, а преко реконструисаних постојећих саобраћајних прикључака атарских и општинских путева и евентуалних сервисних саобраћајница, уколико број и локација објеката захтева изградњу истих.

Општинске путеве градити по установљеним трасама - атарским путевима, са минимизацијом новог заузимања пољопривредног земљишта и обезбеђењем потребних елемената за безбедна кретања.

У оквиру простора општине Темерин егзистираће различити хијерахијски нивои атарских путева и они се утврђују овим Планом:

- Главни атарски пут има ширину коридора од 12-15 m, у коме се смешта сва инфраструктура и коловоз;
- Сабирни атарски пут има ширину коридора 8-10 m и служи за двосмерни саобраћај;
- Приступни атарски пут има ширину коридора 4-6 m и у њему се одвија једносмерни саобраћај, а на деоницама где су обезбеђене мимоилазнице и двосмерни саобраћај.

Прилазни путеви до садржаја у атару се воде кроз ове коридоре, а димензије и изграђеност коловоза (земљани, тврди или савремени застор) се утврђују у зависности од очекиваног саобраћаја.

У случају захтева за променом хијерархијске дефиниције општинских и атарских путева:

- ако су утврђене регулационе линије, односно грађевинска парцела испуњава услове за изградњу, услови за изградњу се издају на основу Плана,
- ако је потребно дефинисати регулационе линије, грађевинска парцела не испуњава услове за изградњу дате у Плану (када нису испуњени просторни, геометријски и други услови потребни за реализацију елемената попречног профила предметног пута), обавезна је израда плана детаљне регулације.

24 ЗОЈП ("Службени гласник РС", бр.101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13)

Јавни превоз

Аутобуска стајалишта градити после раскрснице, а у складу са важећим стандардима и правилницима²⁵, уз обезбеђење:

- коловозне конструкције као и код предметног пута,
- попречног пада коловоза стајалишта мин. 2% од ивице коловоза пута,
- дужине прегледности од 1,5 дужине зауставног пута возила за $V_{\text{рас}} = 80$ (km/h) за ваннасељске деонице путева,
- почетка/краја стајалишта мин. 20,0 m удаљеног од лепезе прикључног пута у зони раскрснице, почетака/краја додатне саобраћајне траке на јавном путу,
- изградње наспрамних стајалишта по систему лево па десно у смеру вожње, уз минимално подужно растојање два наспрамна стајалишта (крај левог – почетак десног) од 30,0 m.

Пратећи садржаји јавног пута

У заштитном појасу пута могуће је градити пратеће путне садржаје - станице за снабдевање моторних возила горивом (ССГ), продавнице, објекте за рекреацију, мотеле, угоститељске објекте и друге објекте намењене пружању услуга корисницима пута, као и инфраструктурну мрежу и објекте.

Ови објекти могу се градити на одређеној удаљености у зависности од ранга државног или општинског пута и то:

- 20 m (ЗОЈП чл.1 и чл. 29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута I реда;
- 10 m (ЗОЈП чл.1 и чл. 29) од спољне ивице земљишног појаса државног пута II реда;
- 5m (ЗОЈП чл.1 и чл. 29) од спољне ивице земљишног појаса општинског пута.

Уређењу и изградњи ових комплекса и објеката може се приступити на основу плана детаљне регулације, у складу са рангом и категоријом јавног пута (ДП I и II реда, општински путеви).

Одређивање микролокације пратећих садржаја је врло комплексан задатак који обухвата вишекритеријумску анализу параметара. Основни критеријуми за избор микролокација за пратеће садржаје су:

- саобраћајно-технички услови,
- просторни услови,
- природни услови,
- комунална и инфраструктурна опремљеност и
- услови заштите животне средине.

Саобраћајно-технички услови се, пре свега, односе на сагледавање постојања излива/улива и њиховог утицаја на одвијање динамичког саобраћајног тока дуж путног правца. У том погледу места улива/излива за одморишта морају бити лако уочљива, из далека видљива и препознатљива у односу на окружење тј. овим микролокацијама се мора обезбедити тзв. спољна гледаност, која обезбеђује преглед свих могућих саобраћајних ситуација.

Растојања између два узастопна излива/улива на путном правцу треба да искључују у потпуности све негативне утицаје на саобраћајне токове са аспекта искоришћења капацитета пута, нивоа саобраћајне услуге и безбедности.

Саобраћајно-технички услови лоцирања одморишта диктирају постојање довољне визуре прегледности у односу на очекиване брзине кретања, с тим што се у потпуности мора задовољити апсолутни минимум зауставне прегледности (гранична вредност визуре захтеване прегледности).

²⁵ Правилник о ближним саобраћајно-техничким и другим условима за изградњу, одржавање и експлоатацију аутобуских станица и аутобуских стајалишта ("Службени гласник РС", бр. 20/96, 18/04, 56/05 и 11/06)

Просторни распоред пратећих садржаја дуж државног пута може бити наспраман и наизменичан. Може бити повезан са пешачком пасарелом или без ње, у зависности и од других просторних услова.

Просторни услови су врло значајан критеријум за избор локације пратећих садржаја, јер у зависности од обима садржаја зависи и обим заузимања земљишта (од 0,5 – 1,5 ha).

Природни услови су могућност за афирмацију појединих микролокација кроз формирање приступачних пратећих садржаја. Природне вредности привлаче кориснике пута својим положајем, изгледом и укупним нивоом атрактивности. Формирање комплекса пратећих садржаја не сме изазивати озбиљне захвате на ремоделирању терена, као и радње које би могле да поремете природне односе, већ напротив, кроз оваква уређења треба да подигну ниво привлачности појединих микролокација.

Комунална и инфраструктурна опремљеност појединих локација, као и могућности аутономног комуналног опремања, снабдевања и одржавања су веома битни параметри код избора микролокација пратећих садржаја. Могућност повезивања микролокација са окружењем у смислу потребне комуналне инфраструктуре су веома значајне у погледу градње, експлоатације и одржавања пратећих објеката. Директна повезаност ових садржаја са насељима у окружењу, обезбеђују ефикасно и поуздано снабдевање објеката, као и брз долазак ургентних и комуналних возила и радне снаге.

Заштита животне средине у оквиру зона пратећих садржаја је један од важних критеријума за избор микролокација пратећих садржаја, јер све ове зоне са еколошког аспекта имају третман зона повећаног ризика (нарочито у акцидентним ситуацијама). Осим анализе могућих утицаја на окружење у односу на воду, ваздух, земљиште, морају се сагледати и мере очувања одрживог стања животне средине, јер њено нарушавање може током експлоатације да смањује економске ефекте функционисања пратећих садржаја.

Такође, уз јавне путеве на пољопривредном земљишту се могу градити различити пословни и производни објекти у функцији пољопривреде (фарме, рибњаци, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа, итд.). Овакве садржаје, који се налазе уз јавне путеве, препоручљиво је координисано везивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од минимално 400,0 m између прикључака.

Железнички саобраћај

При изградњи железничких капацитета на простору општине Темерин, примењују се идентична законска и подзаконска решења и правила за све потребне активности у оквиру обнове, реконструкције, као и у грађевинском подручју насеља (поглавље 1.6.1.1).

У случајевима изградње нове железничке пруге обавезна је израда плана детаљне регулације. Приликом реконструкције постојећих железничких капацитета није потребна израда плана детаљне регулације, већ се реализација реконструкције обавља на основу пројектно-техничке документације и услова из Плана.

Такође, приликом свих интервенција у смислу изградње, реконструкције свих објеката железничке инфраструктуре, ближе пројектно-техничке услове треба тражити од предузећа АД "Железнице Србије", које је задужено за одржавање и развој железничке инфраструктуре.

Ваздушни саобраћај

При изградњи перспективних ваздушних капацитета на простору општине Темерин, примењиваће се законска и подзаконска решења и правила за све потребне активности у оквиру изградње и реконструкције, која се односе на ову област (Закон о ваздушном саобраћају и пратећи правилници).

1.6.2. Водопривредна инфраструктура

1.6.2.1. Водопривредна инфраструктура у грађевинском и ван грађевинског подручја насеља

Услови уређења и грађења за водопривредну инфраструктуру за подручје обухвата Плана су:

- Снабдевање водом на простору обухвата Плана обезбедити из општинског водоводног система и из локалних изворишта;
- Око постојећих и планираних изворишта подземних вода, као и објеката који су у функцији водоводног система (резервоари, црпне станице и доводник) дефинисати зоне и појасеве санитарне заштите изворишта према Закону о водама;
- Извршити изградњу неопходних објеката на мрежи (резервоари, црпне станице, итд.), како би се комплетирао цео систем, а тиме и обезбедили потребни капацитети;
- Снабдевање индустрије водом нижег квалитета, обезбедити захватањем из површинских вода или из подземља захватањем прве издани. Висококвалитетну воду могу користити само индустрије које по природи технолошког процеса захтевају квалитетну воду (прехранбена индустрија);
- Код снабдевања индустријских капацитета, који продукују веће количине отпадних вода, увести обавезу рационализације потрошње увођењем процеса рецикулације;
- Траса водоводне мреже у насељу треба да буде између две регулационе линије у уличном фронту, по могућности у зеленом појасу. Цевовод водовода полагасти са једне стране улице или обострано, зависно од ширине уличног фронта;
- Трасе регионалних система треба да буду уз главне путне правце, а према усвојеним пројектним решењима;
- Комплекси (пољопривредни, туристички, привредни) у атару, где није могуће снабдевање водом из водоводне мреже, снабдевање се водом из бушених бунара;
- Пролазак испод саобраћајница и укрштање са осталом инфраструктуром обезбедити челичном заштитном цеви, односно према рангу пута и условима путне привреде;
- Дубина укопавања треба да буде мин. 1,0-1,2 m од нивелете терена, због зоне мржњења и саобраћајног оптерећења;
- Сви радови на пројектовању и изградњи водоводног система морају се извести у складу са важећим законима и правилницима и уз сагласност надлежних органа;
- У насељима пројектовати и градити канализациону мрежу као сепаратну, тако да се посебно прихватају санитарне, а посебно атмосферске воде;
- Извршити предtretман отпадне воде индустрије до нивоа квалитета који задовољава санитарно-техничке услове за испуштање у јавну канализацију, па тек онда их упустити у насељску канализациону мрежу;
- Минимални пречник уличних канализационих колектора не сме бити мањи од $\varnothing 200$ mm;
- Минималне падове колектора одредити у односу на усвојене пречнике, према важећим прописима и стандардима;
- Црпне станице фекалне канализације радити као шахтне и лоцирати их у зеленој површини са прилазом за сервисно возило;
- Пре упуштања у реципијент, отпадне воде пречистити на постројењу за пречишћавање отпадних вода (ППОВ), до степена који пропише надлежно водопривредно предузеће;
- Атмосферску канализацију градити делимично као зацевљену, положену уз уличне саобраћајнице, а делимично као отворену, у зависности од техно-економске анализе;
- Атмосферске воде пре упуштања у реципијент очистити од механичких нечистоћа на таложнику, односно сепаратору уља и масти;
- Одвођење атмосферских вода из индустријских зона и радних комплекса вршити искључиво преко сепаратора уља и масти;
- Све колске прилазе и укрштања са саобраћајницама, обавезно зацевити према важећим прописима и стандардима;
- Улив атмосферских вода у мелиоративне канале извести путем уређених испуста који су осигурани од ерозије и који не залазе у протицајни профил канала;

- Зобрањује се спречавање несметаног протицаја воде, успоравање и дизање нивоа воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим вода на објектима и у земљишту;
- Уређење отворених канала и регулационих радова на коритима мелиоративних канала, биће дефинисано израдом одговарајуће пројектно-техничке документације и претходним мишљењем Јавног водопривредног предузећа "Воде Војводине" - Нови Сад и водним условима које изда надлежни орган;
- Планирање, пројектовање и изградњу објеката и других грађевина у близини водопривредних објеката (канала, акумулација и сл.) изводити уз претходно прибављено мишљење надлежног водопривредног предузећа и услове и сагласности које изда надлежни орган. При том се не сме успоравати, или дизати ниво и спречавати несметано и континуирано протицање воде, чиме би се могао пореметити постојећи режим отицања воде на објектима и у земљишту;
- Дуж обала водотока и канала, са обе стране обезбедити по минимум 10,0 m (у грађевинском подручју мин. 5,0 m) слободног простора преко којег ће се вршити одржавање канала;
- Код укрштања објеката (енергетских и ЕК водова, водовода, канализације, гасовода и др.) са каналом подземним путем, обезбедити заштитну дубину од 1,5 m испод пројектоване нивелете дна канала и спровести одговарајућу заштиту (заштитна цев, заштитни слој бетона и сл.);
- Паралелно вођење објеката инфраструктуре предвидети на минимално 10,0 m од горње ивице канала. Изузетно, ови услови у насељима могу бити блажи, уз предузимање одговарајућих мера безбедности;
- Код укрштања објеката (далеководна, ЕК вода, гасовода) са каналима надземним путем, потребно је обезбедити слободну висину минимално 7,0 m изнад терена у најнижој тачки вода, при чему стубови који носе водове треба да буду минимално 7,0 m удаљени од ивице канала, мерено управно на канал;
- Када кроз уже насељско подручје (зона центра) пролазе канали, могуће је њихово зацељење уз прибављање одговарајућих услова и сагласности;
- Системе за наводњавање и одводњавање на пољопривредном земљишту градити у складу са Законом о водама.

1.6.2.2. Услови за уређење и изградњу изворишта

Извориште водоснабдевања је потребно уредити на основу Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10) и Правилника о о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник Републике Србије", бр. 92/08).

Зону непосредне заштите са свим објектима, постројењима и инсталацијама је потребно обезбедити ограђивањем. Ужу и ширу зону заштите је потребно одредити на основу издашности изворишта и његових техничких карактеристика.

У ужој зони заштите изворишта није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које могу загадити воду. Није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које могу на било који начин загадити воду у зони заштите изворишта од 500,0 m према атару.

1.6.3. Електроенергетска инфраструктура

1.6.3.1. Електроенергетска инфраструктура у грађевинском подручју насеља

- Електроенергетска мрежа у насељу ће бити надземна, грађена на бетонским и гвоздено решеткастим стубовима, а по потреби се може градити и подземно;
- Стубове поставити ван колских прилаза објектима, мин. 0,5 m од саобраћајница;
- У центру насеља, на парковским површинама и зонама за спорт и рекреацију светиљке за јавно осветљење поставити на канделаберске стубове;
- У деловима насеља где је електроенергетска мрежа грађена надземно, светиљке јавног осветљења поставити на стубове електроенергетске мреже;
- За осветљење користити расветна тела у складу са новим технологијама развоја;
- При паралелном вођењу енергетских каблова до 10 kV и електронских комуникационих каблова, најмање растојање мора бити 0,5 m, односно 1,0 m за каблове напона преко 10 kV;

- При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,5 m;
- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,3 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,5 m.

Услови за изградњу трафостаница 20/0,4 kV

- Дистрибутивне трафостанице за 20/0,4 kV напонски пренос у уличном коридору градити као монтажно-бетонске, компактне или стубне, а на осталим површинама типа стубне, монтажно-бетонске, зидане или узидане, у складу са важећим законским прописима и техничким условима надлежног ЕД предузећа;
- Минимална удаљеност трафостанице од осталих објеката мора бити 3,0 m;
- Монтажно-бетонске и компактне трафостанице градити као слободностојеће објекте, а могуће је изградити једноструке (са једним трансформатором називне снаге до 630 kVA и могућношћу прикључења до 8 нисконапонских извода) и двоструке (са два трансформатора називне снаге до 630 kVA и могућношћу прикључења до 16 нисконапонских извода);
- За изградњу оваквих објеката потребно је обезбедити слободан простор правоугаоног облика минималних димензија 4,0 m x 5,5 m за изградњу једноструке, а 6,5 m x 5,5 m за изградњу двоструке монтажно-бетонске трафостанице, са колским приступом са једне дужице и једне краће стране;
- За стубне трансформаторске станице предвидети простор правоугаоног облика минималних димензија 5,0 m x 3,0 m, за постављање стуба за трафостаницу;
- Поред објеката трафостаница на јавним површинама обавезно предвидети слободан простор за изградњу слободностојећег ормана мерног места за регистровање утрошене електричне енергије јавног осветљења;
- Напајање трафостаница извести двострано, кабловски са места прикључења по условима надлежне Електродистрибуције.

Услови за реконструкцију надземне електроенергетске мреже и објеката ТС 20/04 kV

- Реконструкција надземних водова свих напонских нивоа вршиће се на основу овог Плана и услова надлежног предузећа, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење и заштиту, као и трансформацију напона, поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 20/0,4 kV.

Заштитни коридор високонапонских далековада

- Заштитни коридор за водове од 110 kV је 25,0 m од осе вода са обе стране (укупно 50,0 m);
- Грађење објеката у овом коридору, мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ" 18/92), и прописима о техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења СР ПС Н.ЦО.105 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/86), Заштити телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштити од опасности СР ПС ЦО.101 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/88), Законом о заштити од нејонизујућих зрачења ("Службени гласник РС", бр. 36/09), као и условима надлежног предузећа;
- У овој зони не могу се градити други објекти, осим електроенергетских објектата у функцији истог.

Производни објекти обновљивих извора енергије

- Производни објекти (биомаса, биогаз, соларне електране и др.) мањих капацитета који ће се на јавну електроенергетску мрежу прикључивати преко средњенапонске, односно нисконапонске мреже могу се градити у радним зонама у насељима на основу планске документације насеља (Темерин, Бачки Јарак), односно овог Плана (шематског приказа уређења) за насеље Сириг;
- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, средњенапонски подземни водови;
- Комплекс опремити неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу и инфраструктурне мреже извести по условима за ову врсту објеката из овог Плана;
- Соларни панели се могу постављати на објекте, стубове или на тло преко носача;
- Електроенергетску мрежу и осталу неопходну инфраструктуру у функцији производног енергетског објекта треба каблирати.

1.6.3.2. Електроенергетска инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Основни услови и правила грађења за електроенергетску инфраструктуру за подручје обухвата Плана су:

- Трафостанице градити као зидане, монтажно-бетонске (МБТС) и стубне (СТС), за рад на 20 kV напонском нивоу на основу услова из овог Плана;
- Монтажно-бетонске трафостанице, градити као слободностојећи објекат. Могуће је изградити једноструке (са једним трансформатором називне снаге до 630 kVA и могућношћу прикључења до 8 нисконапонских извода) и двоструке (са два трансформатора називне снаге до 630 kVA и могућношћу прикључења до 16 нисконапонских извода);
- За изградњу оваквих објеката потребно је обезбедити слободан простор максималних димензија 5,8 m x 6,3 m за изградњу једноструке монтажно-бетонске трафостанице и слободан простор максималних димензија 7,1 m x 6,3 m за изградњу двоструке монтажно-бетонске трафостанице;
- За постављање носећег портала (порталног стуба) стубне трансформаторске станице, мора се обезбедити слободан простор димензија 4,2 m x 2,75m за изградњу темеља портала и постављање заштитног уземљења. Ове трансформаторске станице не могу бити прикључиване на подземне средњенапонске водове;
- Поред објеката ових трафостаница обавезно предвидети слободан простор за изградњу слободностојећег ормана мерног места за регистровање утрошене електричне енергије јавног осветљења;
- Стубна трафостаница се може градити у линији постојећег надземног вода или ван њега на парцели власника (корисника), најмање 3,0 m од других објеката;
- Висконапонска мрежа (110 kV, 220 kV, 400 kV) ће се градити надземно на пољопривредном земљишту, шумском и водном земљишту, по могућности у већ постојећим електроенергетским коридорима на основу плана детаљне регулације, Средњенапонску(20(35) kV и нисконапонску мрежу до 1 kV градити надземно или подземно по условима из Плана;
- Око надземних 110 kV далековода обезбедити коридор 25,0 m од осе далековода са обе стране, око 220 kV далековода обезбедити коридор 30,0 m, а око 400 kV далековода обезбедити коридор 40,0 m од осе далековода са обе стране;
- Грађење објеката у овом коридору, као и засађивања стабала мора бити у складу са, Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1 kV до 400 kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ", бр. 18/92) техничким условима заштите подземних металних цеговода од утицаја електроенергетских постројења СР ПС Н.ЦО. 105 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности СР ПС Н.ЦО. 101 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/88), Законом о заштити од нејонизујућих зрачења, као и условима надлежног предузећа;

- Електроенергетску мрежу градити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV (Службени лист СФРЈ, бр. 65/88 и 18/92);
- Проводнике електроенергетског вода постављати на гвоздене, односно бетонске, стубове;
- Паралелно вођење и укрштање електроенергетске инфраструктуре са саобраћајном, водoprивредном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром мора бити у складу са условима надлежних предузећа за инфраструктуру;
- Минимална удаљеност електричног стуба од земљишног појаса пута при укрштању, треба да буде од 10,0-40,0 m у зависности од категорисаности пута, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална висина најнижих високонапонских проводника треба да буде око 7,5 m, при укрштању са путевима, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса неелектрифициране пруге при укрштању, треба да буде од 5,0-10,0 m, а минимална висина најнижих проводника 7,0 m, односно по условима надлежног предузећа;
- Минимална удаљеност електричног стуба од пружног појаса електрифициране пруге при укрштању, треба да буде минимално 15,0 m, а минимална висина најнижих проводника 12,0 m, односно по условима надлежног предузећа.
- Напајање система за наводњавање електричном енергијом, обезбедити са најближе електроенергетске мреже, у складу са условима надлежне електродистрибуције.

Електроенергетска подземна мрежа

- Ван насеља, за потребе садржаја предвиђених Планом, електроенергетску каблирану мрежу полагати у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева, изузетно ако не постоји друга могућност и на шумским путевима и стазама, на пољoprивредном земљишту;
- Дубина полагања каблова треба да буде најмање 0,8 m;
- Каблове полагати у зеленим површинама или путном појасу поред саобраћајница и пешачких стаза, уз удаљеност мин. 1,0 m од коловоза и 0,5 m од пешачких стаза у насељима, односно по условима надлежног предузећа за путеве;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила пута - ножице насипа трупa пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупa пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,0 m са сваке стране;
- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,35-1,5 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0-1,2 m;
- Укрштање планираних инсталација удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин. 10,0 m;
- При полагању електроенергетских каблова у коридорима некатегорисаних путева, дубина каблова треба да буде мин. 1,2 m, а мин. растојање од регулације 0,5 m.
- При укрштању енергетских и електронских комуникационих каблова угао укрштања треба да буде око 90°;
- Није дозвољено полагање електроенергетских каблова изнад електронских комуникационих, сем при укрштању, при чему минимално вертикално растојање мора бити 0,5 m;
- Паралелно полагање електроенергетских каблова и цеви водовода и канализације дозвољено је у хоризонталној равни при чему хоризонтално растојање мора бити веће од 0,5 m;

- Није дозвољено полагање електроенергетског кабла изнад или испод цеви водовода или канализације;
- При укрштању електроенергетских каблова са цевоводом гасовода вертикално растојање мора бити веће од 0,3 m, а при приближавању и паралелном вођењу 0,5 m.
- Електроенергетску мрежу на туристичким локалитетима, зонама заштите непокретног културног и природног добра, зони путних садржаја, у радним зонама, енергетским комплексима, комуналним површинама, као и зонама за спорт и рекреацију обавезно каблирати.

Производни енергетски објекти обновљивих извора енергије

- Енергетски производни објекти који користе обновљиве изворе енергије (биомаса, биогаз, геотермална енергија, соларна енергија и др.) за производњу (електричне, топлотне) енергије и који ће ову енергију користити за сопствене потребе, или конектовати у јавну средњенапонску, односно нисконапонску мрежу, могу се градити у склопу радних комплекса, односно туристичких комплекса (геотермална енергија, соларна енергија) ван насеља.
- Енергетски производни објекти већих капацитета који би користили биомасу, биогаз и др. за производњу енергије (топлотне, електричне), као и енергетски производни објекти који би користили сунчеву енергију, који ће произведену енергију конектовати у јавну високонапонску, односно средњенапонску мрежу, градити ван насеља, као засебне комплексе, на основу урбанистичког плана;
- Ветроелектрана се може градити ван насеља на пољопривредном земљишту уз сагласност надлежног министарства за пољопривреду, на основу плана детаљне регулације;
- Ветрогенератор за производњу електричне енергије за сопствене потребе може се градити ван грађевинског подручја насеља у оквиру садржаја на пољопривредном земљишту предвиђених Планом;
- Појединачни стуб (ветрогенератор) за сопствено снабдевање електричном енергијом (салаши, радни комплекси и др.) ће се градити на основу овог Плана;
- Стуб на који се поставља ветрогенератор, градити као слободностојећи у складу са законским условима и прописима који важе за изградњу таквих објеката;
- Мале хидроелектране се могу градити на постојећим уставама на водотоцима (каналима) директном применом Плана, издавањем локацијске дозволе за изградњу малих хидроелектрана на основу техничке документације израђене од стране овлашћеног пројектанта, уз прибављање услова заштите природе и услова водoprивреде и неугрожавања осталих корисника простора;
- Мале хидроелектране се могу градити на основу урбанистичког плана, а реконструкција постојећих водoprивредних објеката уградњом турбина на постојећим уставама/бранама, директном применом Плана, израдом урбанистичког пројекта;
- Мале хидроелектране се могу градити и на пољопривредном земљишту, уз претходно прибављену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

Правила за реконструкцију, санацију и адаптацију надземне електроенергетске мреже и објеката трафостаница 20/0,4 kV и 10/0,4 kV

- Реконструкција, санација и адаптација надземних водова свих напонских нивоа и трафостаница вршиће се на основу овог Плана и условима надлежног предузећа Електромрежа Србије, односно Електровојводина, а подразумева замену стубова, проводника или уређаја и опреме за уземљење и заштиту и трансформацију напона, поштујући постојећу трасу вода и локацију трафостаница 10/0,4 kV и 20/0,4 kV.

Реконструкција и доградња ТС 110/20 kV

Реконструкција и доградња постојеће трафостанице у оквиру постојеће парцеле вршиће се на основу Плана, у складу са условима надлежне Електродистрибуције.

1.6.4. Термоенергетска (гасоводна и нафтоводна) инфраструктура

1.6.4.1. Термоенергетска инфраструктура у грађевинском и ван грађевинског подручја насеља

За термоенергетску инфраструктуру испоштовати услове који су дати у Правилнику о условима за несметан и безбедан транспорт природног гаса гасоводима притиска већег од 16 bar ("Службени гласник РС", бр. 37/13), Правилнику о техничким условима за несметан и безбедан транспорт нафтоводима и продуктоводима ("Службени гласник РС", бр. 37/13), Правилнику о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 bar ("Службени лист СРЈ", бр. 20/92), Правилнику о техничким нормативима при истраживању и експлоатацији нафте, земних гасова и слојних вода ("Службени лист СФРЈ", бр. 43/79, 41/81 и 15/82) и Правилнику о изградњи постојења за запаљиве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих течности ("Службени лист СРЈ", бр. 20/71 и 23/71), као и интерним техничким правилима ЈП "Србијагас".

Заштитни појас гасовода и нафтовода је појас ширине од 200,0 m са обе стране од гасовода и нафтовода, рачунајући од осе гасовода и нафтовода, у ком други објекти утичу на сигурност гасовода.

У појасу ширине 30,0 m на једну и другу страну од осе гасовода, нафтовода и продуктовода забрањено је градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан. Све планиране објекте и инсталације поставити на безбедној удаљености од гасовода, нафтовода и продуктовода.

Гасоводи високог притиска

Минимална растојања спољне ивице подземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом су:

	ПРИТИСАК 16 ДО 50 bar (m)				ПРИТИСАК ВЕЋИ ОД 50 bar (m)			
	DN ≤150	150 < DN ≤ 500	500 < DN ≤1000	DN > 1000	DN ≤150	150 < DN ≤ 500	500 < DN ≤1000	DN > 1000
Некатегорисани путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	1	2	3	5	1	3	3	5
Општински путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5	5	5	5	10	10	10	10
Државни путеви II реда (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5	5	7	10	5	10	10	15
Државни путеви I реда, осим аутопутева (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	10	10	15	15	10	15	25	50
Државни путеви I реда - аутопутеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	20	20	25	25	50	50	50	50
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	15	15	15	15	50	50	50	50
Подземни линијски инфраструктурни објекти (рачунајући од спољне ивице објекта)	0,5	1	3	5	3	5	10	15
Нерегулисан водоток (рачунајући од уреза Q10god воде мерено у хоризонталној пројекцији)	5	10	10	15	10	20	25	35
Регулисан водоток или канал (рачунајући од брањене ножице насипа мерено у хоризонталној пројекцији)	10	10	10	10	25	25	25	25

Минимално потребно растојање при укрштању гасовода са подземним линијским инфраструктурним објектима је 0,5 м.

Минимална растојања подземних гасовода од надземне електро мреже и стубова далековода су:

	паралелно вођење (m)	при укрштању (m)
≤ 20 kV	10	5
20 kV < U ≤ 35 kV	15	5
35 kV < U ≤ 110 kV	20	10
110 kV < U ≤ 220 kV	25	10
220 kV < U ≤ 440 kV	30	15

Минимално растојање се рачуна од темеља стуба далековода и уземљивача.

Минимална растојања спољне ивице надземних гасовода од других објеката или објеката паралелних са гасоводом су:

	ПРИТИСАК 16 ДО 50 bar (m)	ПРИТИСАК ВЕЋИ ОД 50 bar (m)
Путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	30	30
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	30	30

Изградња надземних гасовода преко железничке пруге није дозвољена, осим у изузетним случајевима, по прибављеној сагласности управљача железничке инфраструктуре.

Минимална растојања објеката који су саставни делови гасовода од других објеката су:

Грађевински и други објекти	Објекти који су саставни делови гасовода (удаљености у m)						
	МРС, МС и РС			Компресорске станице	Блок станице са испуштањем гаса	Чистачке станице	
	Зидане или монтажне	На отвореном или под надстрешницом					
		≤30.000 m ³ /h	>30.000 m ³ /h	За све капацитете	≤2 mlrd m ³ /год.	>2 mlrd m ³ /год.	За све капацитете
Стамбене и пословне зграде*	15	25	30	100	500	30	30
Производне фабричке зграде и радионице*	15	25	30	100	500	30	30
Складишта запаљивих течности*	15	25	30	100	350	30	30
Електрични водови (надземни)	За све објекте: висина стуба далековода +3 m						
Тrafo станице*	30	30	30	30	100	30	30
Железничке пруге и објекти	30	30	30	30	100	30	30
Индустријски колосеци	15	15	25	25	50	15	15
Државни путеви I реда - аутопутеви	30	30	30	30	100	30	30
Државни путеви I реда, осим аутопутева	20	20	30	20	50	30	20
Државни путеви II реда	10	10	10	10	30	10	10
Општински путеви	6	10	10	10	20	15	10
Водотокови	изван водног земљишта						
Шеталишта и паркиралишта*	10	15	20	15	100	30	30
Остали грађевински објекти*	10	15	20	30	100	15	15

* ова растојања се не односе на објекте који су у функцији гасоводног система

За зидане или монтажне објекте растојање се мери од зида објекта.

За надземне објекте на отвореном простору растојање се мери од потенцијалног места истицања гаса.

Растојање објеката од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса.

Нафтоводи и продуктоводи

У појасу ширине 5,0 m на једну и другу страну, рачунајући од осе нафтовода или продуктовода, није дозвољено садити дрвеће и друго растиње, чији корени досежу дубину већу од 1,0 m, односно, за које је потребно да се земљиште обрађује дубље од 0,5 m.

Минимална растојања спољне ивице подземних нафтовода и продуктовода од других објеката или објеката паралелних са нафтоводом и продуктоводом су:

ОБЈЕКАТ	(m)
Некатегорисани путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5
Општински путеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	5
Државни путеви II реда (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	10
Државни путеви I реда, осим аутопутева (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	15
Државни путеви I реда - аутопутеви (рачунајући од спољне ивице земљишног појаса)	20
Железнички колосеци (рачунајући од спољне ивице пружног појаса)	15
Подземни линијски инфраструктурни објекти (рачунајући од спољне ивице објекта)	5
Нерегулисан водоток (рачунајући од уреза Q_{100god} воде мерено у хоризонталној пројекцији)	15
Регулисан водоток или канал (рачунајући од брањене ножице насипа мерено у хоризонталној пројекцији)	10
Далеководи (рачунајући од спољне ивице стуба далековода)	висина стуба + 3 m
Ветрогенератори (рачунајући од осе стуба ветрогенератора)	1,5 x висина ветрогенератора

Ако цевовод пролази близу водотокова, канала, бунара, извора и изворишних подручја и других водних објеката, као и ако је паралелан са водотоковима, или се са њима укршта, потребно је прибавити одговарајућа водна акта од организација и органа надлежних за послове водопривреде, у складу са законом, техничким и другим прописима.

Растојања се могу изузетно смањити уз примену додатних мера као што су: повећање степена сигурности, повећање дубине укопавања или примена механичке заштите при ископавању.

Минимално потребно растојање при укрштању нафтовода и продуктовода са подземним линијским инфраструктурним објектима је 0,5 m.

Минимална растојања подземних нафтовода и продуктовода од надземне електро мреже и стубова далековода су:

	паралелно вођење (m)	при укрштању (m)
$\leq 20 \text{ kV}$	10	5
$20 \text{ kV} < U \leq 35 \text{ kV}$	15	5
$35 \text{ kV} < U \leq 110 \text{ kV}$	20	10
$110 \text{ kV} < U \leq 220 \text{ kV}$	25	10
$220 \text{ kV} < U \leq 440 \text{ kV}$	30	15

Минимално растојање се рачуна од темеља стуба далековода и уземљивача.

Минимално растојање спољне ивице надземних нафтовода и продуктовода од путева и железничких колосека је 30,0 m.

Растојање објеката од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса.

Надземни нафтоводи и продуктоводи не могу се градити преко железничке пруге, осим у изузетним случајевима, по прибављеној сагласности управљача железничке инфраструктуре.

Минимална растојања објеката који су саставни делови нафтовода и продуктовода од других објеката су:

Објекти који су саставни део нафтовода и продуктовода	Најмање растојање од граничне линије суседног поседа, односно од крајње спољне ивице земљишног појаса пута или пружног појаса до станице	Најмање растојање од објекта односно од крајње спољне ивице земљишног појаса пута или пружног појаса на сопственом имању до станице
Пумпне станице	30 m	7,5 m
Чистачке станице	30 m	3,0 m
Блок-станице	30 m	3,0 m
Мерне станице	30 m	3,0 m

За зидане или монтажне објекте растојање се мери од зида објекта.

За надземне објекте на отвореном простору растојање се мери од потенцијалног места истицања нафте, односно деривата нафте.

Растојање објеката од железничких пруга мери се од спољне ивице пружног појаса, а растојање од јавних путева мери се од спољне ивице земљишног појаса пута.

Гасоводи средњег и ниског притиска

За гасоводе средњег притиска и МРС поштовати услове који су дати у Упутству о условима и начину прикључења на градску гасну мрежу ("Службени лист општине Нови Сад", бр. 15/90) и интерним техничким правилима ЈП "Србијасгас".

Минимална дубина укопавања гасовода средњег притиска:

- у зеленим површинама и тротоарима је 0,8 m. Изузетно дубина укопавања може бити минимално 0,6 m, али на деоницама краћим од 50,0 m и на местима где нема опасности од великих оптерећења;
- при уздужном вођењу гасовода у коловозу је 1,3 m;
- при укрштању са улицама је 1,3 m и
- па обрадивим површинама је 1,3 m.

Удаљеност укопаног гасовода од стубова електричне расвете, надземне нисконапонске и електронске комуникационе мреже, мора бити толика да се не угрожава стабилност стуба, али не мања од 0,5 m слободног размака.

Минимално дозвољено растојање гасовода средњег притиска до ближе ивице темеља објекта је:

- 1,0 m за гасоводе притиска од 2-4 bar и
- 3,0 m за гасоводе притиска 7-13 bar.

Дата растојања могу бити и мања, али не мања од 0,5 m за гасоводе од 2-4 bar и 1,0 m за гасоводе 7-13 bar, ако се гасовод полаже у заштитну цев и ако се тиме не нарушава стабилност објекта.

Када се гасовод средњег притиска води паралелно са путевима нижег или вишег реда, његово растојање од спољне ивице одводног канала, ножице усека или насипа мора бити минимално 0,5 m.

Минимално дозвољено растојање при укрштању и паралелном вођењу гасовода средњег притиска са другим подземним инсталацијама је:

	Паралелно вођење (m)	Укрштање (m)
нафтовод, продуктовод	0,8	0,3
гасовод	0,5	0,3
водовод	0,5	0,3
вреловод или топловод	0,7	0,3
канализација од бетонских цеви	0,7	0,3
ЕК инсталације	0,6	0,3
ТВ и комуникациони каблови	0,5	0,3
високонапонски водови	0,5	0,5
нисконапонски водови	0,5	0,3
вишегодишње дрвенасто растиње	1,0	НЕ
шахтови	0,3	НЕ

Изван насељених места растојања дата у табели треба повећати за 0,5 m код паралелног вођења и за 0,2 m код укрштања.

Минимална дубина укопавања гасовода средњег притиска при укрштању са железничком пругом и индустријским колосеком износи 1,5 m, рачунајући од горње ивице прага и 1,0 m испод пратећег подужног јарка. Није дозвољено укрштање са пругом испод скретница.

Приликом укрштања гасовода са саобраћајницама, водотоцима и каналима, гасовод се, по правилу, води под правим углом. Уколико то није могуће, угао између осе препреке и осе гасовода може бити од 60° до 90°.

Мерно-регулационе станице (МРС) се по правилу смештају у засебне објекте или металне ормане на посебним темељима. Растојања од других објеката су:

	Улазни притисак до 7 bar	Улазни притисак од 7 до 13 bar
до зграда и других објеката	10 m	15 m
до железничких пруга	10 m	15 m
до пута (до ивица)	5 m	8 m
до надземних електричних водова	1.5 пута висина стуба	

Простор на коме се подиже МРС мора бити ограђен жичаном мрежом или неком другом врстом ограде. Удаљеност ограде од спољних зидова МРС мора бити мин. 3,0 m. Ограда мора бити висока најмање 2,0 m.

Мерно-регулациону станицу урадити према Интерним техничким правилима за пројектовање и изградњу гасоводних инсталација и гасоводних објеката на систему ЈП "Србијагас" (из октобра 2009. године).

За дистрибутивну гасну мрежу поштовати услове дате Правилником о техничким нормативима за пројектовање и полагање дистрибутивног гасовода од полиетиленских цеви за радни притисак до 4 bar ("Службени лист СРЈ", бр. 20/92) и Правилником о техничким нормативима за кућни гасни прикључак за радни притисак до 4 bar ("Службени лист СРЈ", бр. 20/92).

Дубина укопавања дистрибутивног гасовода износи од 0,6 до 1,0 m, у зависности од услова терена. Изузетно дубина укопавања може бити минимално 0,5 m, под условом да се предузму додатне техничке мере заштите.

При паралелном вођењу дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,4 m, а у изузетним случајевима може бити најмање 0,2 m. При укрштању дистрибутивног гасовода са подземним водовима, минимално светло растојање износи 0,2 m, а при вођењу гасовода поред темеља објекта 1,0 m.

Минимална дубина укопавања дистрибутивног гасовода при укрштању са путевима и улицама је 1,0 m, са железничким пругама 1,5 m, а индустријским колосецима 1,0 m.

При укрштању гасовода са путевима и улицама крајеви заштитне цеви морају бити ван подручја или зоне објекта мин. 1,0 m са сваке стране. Крајеви заштитне цеви морају бити херметички затворени. Заштитне цеви краће од 20,0 m морају имати једну одзрачну цев DN50, а цеви дуже од 20,0 m две одзрачне цеви DN50, постављене на крајевима заштитне цеви. Одзрачне цеви се изводе на површини земље, у виду надземне луле висине 2,0 m.

Приликом извођења било каквих радова потребно је да се радни појас формира тако да тешка возила не пролазе преко гасовода на местима где није заштићен.

Забрањено је изнад гасовода градити, као и постављати, пивремене или трајне, покретне и непокретне објекте.

У близини гасовода ископ вршити ручно. У случају оштећења гасовода, гасовод ће се поправити о трошку инвеститора. Евентуална измештања гасовода вршиће се, такође, о трошку инвеститора.

Мерно-регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљен од електричног ормарића минимално 1,0 m, као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0 m, мерено по хоризонтали.

При пројектовању и изградњи гасне котларнице придржавати се Правилника о техничким нормативима за пројектовање, грађење, погон и одржавање гасних котларница ("Службени лист СФРЈ", бр. 10/90), као и следећих услова:

- Вентилацију котларнице извести природним путем, преко доводне вентилационе решетке у спољашњим вратима, и одводне вентилационе решетке, која се уграђује на наспрамном зиду котларнице (при врху зида);
- Одвод продуката сагоревања се врши преко димњака са димњачком цеви (не постоји опасност од прескока пламена);
- Код улазних врата котларнице предвидети тастер за нужно искључење комплетне електро инсталације у котларници;
- Изградити армирано-бетонско постоље за катао.

1.6.4.2. Експлоатација нафте, гаса и геотермалних вода у грађевинском подручју и ван грађевинског подручја насеља

Бушотине

- Удаљеност бушотине од заштитног појаса пловног канала, железнице, далековода опште намене, јавних објеката и стамбених зграда износи најмање две висине торња бушотине;
- Од ивице појаса ауто-пута и државних путева првог и другог реда, удаљеност осе бушотине мора износити најмање 30,0 m, а од других јавних саобраћајница, шумских и пољских путева најмање 15,0 m;
- Објекти за експлоатацију нафте, земних гасова и слојне воде не смеју бити удаљени мање од 30,0 m од ивице јавних објеката и стамбених зграда и 10,0 m од ивице појаса јавних саобраћајница и заштитног појаса далековода и телефонских линија;
- Удаљеност осе бушотине од шума, одређује се зависно од поднебља, подручја, конфигурације терена и врста шуме.
- Удаљеност бушотина рачуна се од средишта осе бушотине, а код осталих објеката и постројења од најистакнутијег дела у правцу мерења.

1.6.5. Електронска комуникациона (ЕК) инфраструктура

1.6.5.1. Електронска комуникациона инфраструктура у грађевинском подручју насеља

- ЕК мрежу градити подземно у коридорима саобраћајница или пешачких стаза;
- Дубина полагања ЕК каблова треба да је мин. 0,8 m, односно оптичког кабла 1,0 m;
- ЕК каблови се могу постављати и у микроровове;
- При паралелном вођењу ЕК и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,5 m и 1,0 m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,5 m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализације вертикално растојање мора бити најмање 0,3 m;
- При приближавању и паралелном вођењу ЕК кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализације хоризонтално растојање мора бити најмање 0,5 m.

Услови грађења бежичне ЕК мреже (РР) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне, мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника или у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена по могућности градити у радним зонама, по ободу насеља, у зони становања на парцелама индивидуалних власника/корисника;
- Слободностојећи антенски стубови, као носачи антена не могу се градити у комплексима школа, вртића, домовима здравља, старачким домовима и сл.
- У централним деловима насеља као носаче антена користити постојеће антенске стубове и објекте;
- Објекат за смештај електронске комуникационе и РТВ опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити ограђени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај комуникационе опреме и уређаја и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3,0 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити.

1.6.5.2. Електронска комуникациона инфраструктура ван грађевинског подручја насеља

Електронска комуникациона мрежа обухвата све врсте каблова који се користе за потребе комуникација (бакарне, коаксијалне, оптичке и др). Изградња електронске комуникационе инфраструктуре и објеката реализоваће се по условима из овог Плана:

- Електронску комуникациону мрежу градити у коридорима саобраћајница, некатегорисаних путева, у железничким коридорима, уз канале, а уз услове и сагласност надлежних предузећа;
- Дубина полагања каблова треба да је најмање 1,2 m;
- У коридорима државних путева каблови који се граде паралелно са државним путем, морају бити постављени минимално 3,0 m од крајње тачке попречног профила пута - ножице насипа трупа пута, или спољне ивице путног канала за одводњавање;
- Укрштање са путем извести искључиво механичким подбушивањем испод трупа пута, управно на предметни пут у прописаној заштитној цеви;
- Заштитна цев мора бити постављена на целој дужини између крајњих тачака попречног профила пута, увећана за по 3,0 m са сваке стране;

- Минимална дубина постављања каблова и заштитних цеви (при укрштању са државним путем) износи 1,3-1,5 m мерено од најниже горње коте коловоза до горње коте заштитне цеви;
- Минимална дубина предметних инсталација и заштитних цеви испод путног канала за одводњавање (постојећег или планираног) од коте дна канала до горње коте заштитне цеви износи 1,0-1,2 m;
- Укрштање планираних инсталација са путем удаљити од укрштања постојећих инсталација на мин. 10,0 m;
- Ако постоје трасе, нове електронске комуникационе каблове полагати у исте;
- При полагању електронских каблова у коридорима некатегорисаних путева, дубина каблова треба да буде минимално 1,2 m, а мин. растојање од регулације 0,5 m.
- При паралелном вођењу електронских комуникационих и електроенергетских каблова до 10 kV најмање растојање мора бити 0,5 m и 1,0 m за каблове напона преко 10 kV. При укрштању најмање вертикално растојање од електроенергетског кабла мора бити 0,5 m, а угао укрштања око 90°;
- При укрштању електронског комуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализације вертикално растојање мора бити најмање 0,3 m;
- При приближавању и паралелном вођењу електронског комуникационог кабла са цевоводом гасовода, водовода и канализације хоризонтално растојање мора бити најмање 0,5 m;
- У циљу обезбеђења потреба за новим прикључцима на електронску комуникациону мрежу и преласка на нову технологију развоја у области електронских комуникација, потребно је обезбедити приступ свим планираним објектима путем канализације од планираног окна до просторије планиране за смештај електронско комуникационе опреме унутар парцела корисника;
- За потребе удаљених корисника, ван насеља, може се градити бежична (PP) електронска комуникациона мрежа.

Услови грађења бежичне електронске комуникационе мреже (PP) и припадајућих објеката:

- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја фиксне и мобилне комуникационе мреже и опреме за РТВ и КДС, мобилних централа, базних радио станица, радио релејних станица, као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру објекта, на слободном простору, у зонама привредне делатности, у објекту у оквиру појединачних корисника или у оквиру комплекса појединачних корисника;
- Слободностојеће антенске стубове, као носаче антена, по могућности градити у радним зонама ван насеља и атару;
- Објекат за смештај електронске комуникационе опреме може бити зидани или монтажни;
- Комплекс са електронском комуникационом опремом и антенски стуб морају бити оградањени;
- Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже 0,4 kV;
- До комплекса за смештај комуникационе опреме и уређаја и антенских стубова са антенама обезбедити приступни пут мин. ширине 3,0 m до најближе јавне саобраћајнице;
- Слободне површине комплекса озеленити;

На пољопривредном земљишту могућа је изградња самостојећих појединачних стубова и постављање електронских комуникационих уређаја за потребе електронских комуникација, на основу услова грађења за електронску комуникациону инфраструктуру из овог Плана.

1.6.6. Јавне зелене површине у насељу и заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља

1.6.6.1. Јавне зелене површине у грађевинском подручју насеља

Паркови и скверови

У оквиру парка најмање 70% површине треба да буде под зеленилом (од тога цветњаци 2-4%). Парковске површине озеленити аутохтоним и декоративним садним материјалом. Потребно је оформити мрежу стаза, платое, места за одмор. Стазе и платои треба да чине максимум 30% од укупне површине парка, а евентуални објекти макс. 5% од укупне површине. Парк је потребно опремити клупама, корпама за отпатке, светиљкама, справама за игру деце и другим вртним мобилијаром.

Делови парка се могу користити и за постављање привремених објеката компатибилне намене (игралишта и сл.). Уређење паркова који су под заштитом ускладити са условима заштите природе.

У оквиру сквера најмање 50% укупне површине треба да буде под зеленилом. Сквер опремити мрежом стаза и платоа и повезати их са осталим композиционим елементима: отвореним и/или наткривеним местима за шетњу, одмор, игру, рекреацију и забаву деце и одраслих.

Заштитно зеленило

У оквиру заштитног зеленила није дозвољена изградња објеката, изузев привремених објеката компатибилне намене (игралишта, ауто-камп и сл.). Дозвољено је озелењавање у складу са станишним условима. Површине озеленети аутохтоним садним материјалом.

Улично зеленило

Од укупне површине уличног коридора 30% треба да је под зеленилом. У свим улицама у којима постоји довољна ширина уличног профила формирати једностране или двостране дрвореде или засаде шибља. У ширим уличним профилима могуће је формирати групе садница лишћара и четинара са спратом шибља. Пожељно је да ширина зеленог појаса између коловоза и тротоара буде између 2,5-3,5 м. Ради безбедности саобраћаја дрвеће садити 2,0 м од ивице коловоза, а шибље 2,0 м од ивице зелене траке. Растојање стабала од тротоара треба да буде минимум 1,0 м, а у зависности од избора врста. Растојање између дрворедних садница је најмање 5,0 м, а у зависности од врсте креће се од 5,0-15,0 м.

За сваку улицу у којима не постоје дрвореди изабрати по једну врсту дрвећа (липа, дивљи кестен, јавор, млеч и др.) и тиме обезбедити индивидуалност улице. При избору врста за улично зеленило треба водити рачуна да сем декоративних својстава (фенолошке особине), буду прилагођене условима раста у уличним профилима (отпорност на збијеност тла, водни капацитет земљишта, прашина, гасови). Постојеће дрвореде неговати и заштитити. При формирању заштитног и линијског зеленила уз саобраћајнице руководити се одредбама Закона о јавним путевима.

1.6.6.2. Заштитни појасеви зеленила ван грађевинског подручја насеља

Ради формирања заштитних појасева зеленила (ветрозаштитни и пољозаштитни) на простору обухвата Плана ван заштићених подручја у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре и пољопривредног земљишта од 2-2,5% укупне површине Општине, дате су смернице за њихово подизање. Уколико постоји довољна ширина регулације у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре, могуће је формирати заштитне појасеве, али је нерационално да њихова ширина буде мања од 5 м.

Услови који представљају препоруку за формирање заштитних појасева у оквиру саобраћајне и водне инфраструктуре су:

- У оквиру заштитног појаса ДП I реда се не планира подизање заштитних појасева зеленила, осим уколико ширина заштитног појаса то дозвољава;
- У оквиру заштитног појаса ДП II реда, уколико ширина заштитног појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитни појас зеленила ширине 11,0 m (формирати га обострано са сваке стране по 5,5 m);
- У оквиру заштитног појаса општинског пута, уколико ширина појаса то дозвољава, могуће је формирати заштитне појасеве ширине минимум 5,0 m;
- На местима међусобног укрштање саобраћајне и друге инфраструктуре, при садњи заштитних појасева зеленила, потребно је придржавати се услова везаних за безбедност саобраћаја;
- Ускладити положај заштитних појасева зеленила са постојећом и планираном подземном и надземном инфраструктуром;
- У оквиру водног земљишта уз канале, уколико постоји довољна ширина њихове регулације, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила ван појаса потребног за одржавање канала и
- У оквиру водног земљишта уз водотоке и канале уз које су формираны насипи, могуће је формирати заштитне појасеве зеленила или друге засаде дрвећа, водећи рачуна о заштити насипа.

Услови који представљају препоруку за формирање заштитних појасева зеленила у оквиру пољопривредног земљишта (пољозаштитни појасеви) који се подижу ради заштите од ветра и еолске ерозије уз некатегорисане путеве и каналску мрежу су:

- Формирати појасеве од просечно 10,0 m ширине (минимум 6,0 m);
- Формирати главне појасеве управно на правац дувања ветра, а споредне управно на правац главних појасева;
- Формирати једноредне или дворедне појасеве у зони мање угрожености од ветра, а у зони јаког ветра и суше појасева од 3-5 редова од лишћарских врста аутохтоног порекла;
- Формирати појасеве на међусобном растојању од 30 њихових висина, како би се остварили ефекти заштите од ветра, одношења земљишта и усева у фази семена;
- Формирати ажурне типове појасева (са већим бројем отвора распоређених по целом профилу појаса) и
- Извршити анализу својине земљишта потребног за формирање заштитних појасева зеленила.

Потребна је према условима из овог Плана, израда планске (основе газдовања шумама) и пројектне документације, којом се одређују типови заштитних појасева зеленила, њихов просторни распоред, дефинише њихова ширина, међусобна растојања и конкретан избор врста у складу са условима станишта. Забрањена је примена инвазивних врста, ради очувања биолошког диверзитета. За формирање заштитних појасева је потребно прибавити услове од надлежне институције за заштиту природе.

1.7. СТЕПЕН КОМУНАЛНЕ ОПРЕМЉЕНОСТИ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗЕМЉИШТА ПО ЦЕЛИНАМА И ЗОНАМА КОЈИ ЈЕ ПОТРЕБАН ЗА ИЗДАВАЊЕ ЛОКАЦИЈСКЕ И ГРАЂЕВИНСКЕ ДОЗВОЛЕ

У грађевинским подручјима насеља потребно је обезбедити:

- приступ на јавну саобраћајну површину,
- изграђену јавну електроенергетску дистрибутивну мрежу са које ће се обезбедити прикључење по условима надлежне електродистрибуције,
- прикључење на јавну водоводну мрежу, по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера,
- прикључење на канализациону мрежу, по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера, или могућност евакуације отпадних вода у водонепропусне септичке јаме,
- прикључење на зацвљену атмосферску канализациону мрежу или отворене канале за прихват вишка атмосферских вода, по условима надлежног стараоца.

Ван грађевинског подручја насеља потребно је обезбедити:

- приступ на јавну саобраћајну површину,
- изграђену јавну електроенергетску дистрибутивну мрежу, са које ће се обезбедити прикључење по условима надлежне електродистрибуције, или снабдевање енергијом из сопственог извора (агрегат, обновљиви извор енергије),
- прикључење на јавну водоводну мрежу, по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера, или снабдевање водом из сопственог извора (извориште или бушени бунари),
- прикључење на канализациону мрежу, по условима надлежног комуналног предузећа, односно дистрибутера, или могућност евакуације отпадних вода у водонепропусне септичке јаме,
- прикључење на отворену каналску мрежу за прихват вишка атмосферских вода, по условима надлежног стараоца.

1.8. ОПШТИ И ПОСЕБНИ УСЛОВИ И МЕРЕ ЗАШТИТЕ

1.8.1. Услови и мере заштите живота и здравља људи

Планиране активности ће унапредити квалитет животне средине предметног простора, односно, у функцији су смањења негативних утицаја постојећих деградационих пунктова на здравље становника општине Темерин.

Неодговарајући квалитет воде за пиће свакако има лоше рефлексије на здравље људи. Инострана искуства указују да коришћење артерске воде у комбинацији са неадекватном исхраном може изазвати тешка обољења. Анализе у наведеном контексту нису вршене, што значи да се и не може квантитативно и квалитативно проценити утицај квалитета воде на здравље становништва.

Такође, постоји могућност деградације подземних вода због неадекватног одвођења отпадних вода преко септичких јама и упојних бунара у подземље. Наведени проблеми ће бити елиминисани предложеним активностима и мерама у области водопривредне инфраструктуре.

Изградња свих видова инфраструктуре предвиђена овим Планом, имаће позитивног утицаја на становништво, јер ће индиректно утицати на побољшање животног стандарда и очување животне средине.

Неадекватно одлагање комуналног отпада индиректно лоше утиче на здравље становништва због следећих утицаја:

- Инфилтрација загађених отпадних вода у земљиште испод и око депоније, може изазвати деградацију подземних вода;
- Разношење отпада по околини од стране животиња, глодара и инсеката;
- Издвајање гасова, посебно метана, у већој концентрацији опасној по здравље људи;
- Ширење непријатних мириса;
- Појава пожара услед самозапаљивања отпада и ослобађање токсичних гасова;
- Појава заразе због неконтролисаног одлагања анималног отпада.

Негативан утицај деградационих површина и неуређених депонија на здравље људи биће елиминисан њиховом санацијом и рекултивацијом, односно успостављањем регионалног система управљања отпадом са депоновањем на регионалној депонији у Новом Саду, што је овим Планом и предложено.

При изградњи инфраструктурних објеката (надземни електроенергетски водови, антенски стубови са антенским телекомуникационим системима и уређајима за пренос сигнала итд.), неопходно је водити рачуна о поштовању прописа о техничким нормативима и стандардима, мерама и условима које надлежни органи издају при постављању и извођењу, односно изградњи објеката, као и неопходним удаљеностима инфраструктурних објеката од насељених места. Техничким мерама, постављањем заштитних ограда, уземљења, надземни водови ће се штитити од пренапона услед атмосферског пражњења.

Да би се избегао негативан утицај надземних водова, нарочито виших напона, на људе обезбеђују се заштитни коридори, у којима није дозвољена изградња објеката за становање, као ни објеката других намена.

Аntenски стуб пројектовати у складу са Правилником о техничким мерама за изградњу, постављање и одржавање антенских постројења ("Службени лист СФРЈ", бр. 1/69), Правилником о техничким нормативима за заштиту од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ", бр. 11/96) и следећим мерама:

- Простор око релејне станице мора бити ограђен и недоступан за улазак неовлашћених лица, као и приступ објекту за смештање опреме и пењање на антенски стуб;
- На видљивим местима поставити упозорења о забрани приступа антенама;
- Приступ антенама могу имати само професионална лица која у случају интервенције и рада непосредно поред антена морају искључити радио-релејни предајник;
- Антенски стуб и антене морају имати адекватну громобранску заштиту;
- Обавезно вршити мерења електромагнетног зрачења у близини стуба;
- У случају прекомерног зрачења које потиче од квара, предајник се мора искључити и што пре приступити отклањању узрока;
- Све инсталације за потребе рада овог система у комплексу се морају каблирати;
- Све електроинсталације се морају одржавати у исправном стању;
- Према важећим прописима о заштити од опасног дејства електричне енергије на свим уређајима и опреми под напоном се морају спровести заштитне мере: громобранска заштита, уземљење, димензионисање каблова, употреба одговарајуће изолације.

Имајући у виду да је реч о објектима од посебног значаја, у објекту технолошке опреме је потребно извести и:

- дојаву пожара и дојаву провале,
- аларм у случају престанка рада климатизера.

Аntenски стуб је потребно обележити као препреку за обављање летења, за уочавање дању и ноћу, ако и у условима смањене видљивости.

1.8.2. Услови и мере заштите, уређења и унапређења животне средине

Заштита, уређење и унапређење животне средине обухвата мере и активности, чијом реализацијом ће се зауставити и спречити негативни утицаји на животну средину, која могу имати поједина постројења и активности.

За постројења и активности која могу имати негативне утицаје на здравље људи, животну средину или материјална добра, врсте активности и постројења, надзор и друга питања од значаја за спречавање и контролу загађивања животне средине, уређују се услови и поступак издавања интегрисане дозволе, која је дефинисана Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине.

Законом о интегрисаном спречавању и контроли загађивања животне средине прописано је да ће за постојећа постројења и активности оператер прибавити дозволу најкасније до 2015. године у складу са Програмом усклађивања појединих привредних грана са одредбама овог Закона. На основу Уредбе о утврђивању Програма динамике подношења захтева за издавање интегрисане дозволе ("Службени гласник РС", бр. 108/08), утврђују се рокови у оквиру којих се подносе захтеви за издавање интегрисане дозволе, по врстама активности и постројења. Сва постројења и активности која се не налазе на Прелиминарном списку постојећих постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе на територији Републике, сачињеним од стране Министарства животне средине и просторног планирања Републике Србије, а која у складу са Уредбом о врстама активности и постројења за које се издаје интегрисана дозвола ("Службени гласник РС", бр. 84/05), подлежу обавези прибављања интегрисане дозволе, дужни су да се обратe надлежном органу.

У складу са Уредбом о утврђивању критеријума за одређивање статуса угрожене животне средине и приоритета за санацију и ремедијацију дефинисане су и зоне непосредног негативног утицаја око IPPC постројења (постројења која подлежу издавању интегрисане дозволе) од 500 m и шире зоне утицаја до 2000 m, односно 5000 m, у којима је у случају акцидента неопходно прописати одређене мере заштите.

Постројења у којем се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна опасна материја у једнаким или већим количинама од прописаних (у даљем тексту: севесо постројење), регулисана су Законом о заштити животне средине и другим подзаконским актима, као техничка јединица унутар комплекса, где се опасне материје производе, користе, складиште или се њима рукује.

Правилником о листи опасних материја и њиховим количинама и критеријумима за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса ("Службени гласник РС", бр. 41/2010), на основу чега се одређује обавеза израде Политике превенције удеса, Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса, прописује се листа опасних материја и њихове количине и критеријуми за одређивање врсте документа које израђује оператер севесо постројења, односно комплекса у коме се обављају активности у којима је присутна или може бити присутна једна или више опасних материја. Локална самоуправа је у обавези да, на основу Плана заштите од удеса оператера који се налазе на територији те локалне самоуправе, изради План заштите од удеса локалне самоуправе (екстерни План заштите од удеса), чији је садржај и методологија израде уређена Законом о ванредним ситуацијама.

Ради спречавања утицаја негативних својстава муља који настаје у процесу пречишћавања отпадних вода на животну средину, потребно је извршити његову категоризацију и класификацију у складу са Законом о управљању отпадом и Правилником о категоријама, испитивању и класификацији отпада ("Службени гласник РС", бр. 56/10).

На основу овог Закона и подзаконских аката, спроводити планско управљања отпадом на територији Општине.

Третман отпада животињског спроводити у складу са Законом о ветеринарству, који подразумева нешкодљиво уклањање лешева животиња и других отпадака животињског порекла до објеката за сабирање, прераду или уништавање отпада животињског порекла, на начин који не представља ризик по друге животиње, људе или животну средину.

С обзиром да ће се разрада појединих планских решења вршити израдом одговарајуће урбанистичке документације, за наведене урбанистичке планове, орган надлежан за припрему плана може донети Одлуку о изради стратешке процене, према критеријумима, прописаним Законом о стратешкој процени, ако утврди да постоји могућност значајних утицаја на животну средину.

За све објекте који могу имати утицаја на животну средину, надлежни орган може прописати израду студије процене утицаја на животну средину у складу са Законом о заштити животне средине, Законом о процени утицаја на животну средину, Правилником о садржини студије о процени утицаја на животну средину и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 114/08).

У Извештају о стратешкој процени утицаја Просторног плана општине Темерин на животну средину, вредновани су и процењени могући значајни утицаји на животну средину до којих може доћи имплементацијом Плана и предложене су мере за смањење негативних утицаја на животну средину.

1.8.3. Услови и мере заштите, уређење и унапређење природних добара

1.8.3.1. Услови и мере заштите Парка природе "Јегричка"

На основу Студије о заштити на подручју Парка природе "Јегричка" установљава се режим заштите II и III степена. На подручју Парка природе "Јегричка" прописане су опште мере очувања и унапређења, као и дозвољене и забрањене активности:

Обезбеђује се:

- Примена активних и интервентних мера и планских активности на заштити станишта и врста (управљање популацијама) и побољшању квалитета воде и стања екосистема;
- Реинтродукција аутохтоних биљних и животињских врста;
- Унапређење стања, одржавање и ревитализација станишта;
- Успостављање мониторинга са приоритетом праћења стања строго заштићених и заштићених врста;
- Научно-истраживачки и образовни рад;
- Ревизија пројеката и програма управљања водним режимом подручја, у складу са циљевима заштите природних вредности простора;
- Откуп и/или замена површина у циљу рестаурације станишта и формирање тампон зона, као и њихово уређење за одрживе видове туристичких и пољопривредних активности;
- Постављање вештачких дупљи, платформи и острваца за строго заштићене и заштићене врсте;
- Успостављање проходности обале за животиње;
- Успостављање заштитног шумског појаса према пољопривредним површинама, насељу и викенд зонама дуж тока Јегричке, применом аутохтоних врста;
- Ускладити водни режим са потребама заштићених и строго заштићених врста, дефинисан Правилником о режиму вода у Јегричкој;
- Годишње осциловање водостаја Јегричке од најмање 50 см, снижењем водостаја у летње-јесењем периоду;
- Санација и реконструкција хидротехничких објеката;
- Сузбијање инвазивних врста и градације штетних врста применом механичких, биолошких и биотехничких средстава, као и хемијских средстава у складу са Законом;
- Замена засада клонских топола и других алохтоних врста дрвећа аутохтоним, најкасније по истеку опходње;
- Контролисано кошење трске и редовно одношење биомасе приликом кошења и/или сече;
- Унапређивање постојећих и формирање нових еколошких коридора према суседним заштићеним подручјима;
- Коришћење воде у складу са расположивим водним ресурсом;
- Унапређење традиционалних облика коришћења простора;
- Едукација корисника простора ради усклађивања њихове активности са потребама очувања природних вредности;
- Просторно и сезонски ограничена презентација природних и културних вредности;
- Развој еко, етно, риболовног и ловног туризма и уређење пунктова за потребе презентације природног добра, едукације, туризма и рекреације.

Забрањује се:

- Радови и активности који могу имати неповољан утицај на геоморфолошке, хидролошке и педолошке карактеристике, живи свет, животну средину, еколошки интегритет и естетска обележја предела;
- Уношење инвазивних биљних и животињских врста, осим на површини рибњака, обнова и ширење засада инвазивних дрвенстих врста;
- Непланско сакупљање и уништавање дивљих врста;
- Повећање расцепканости (фрагментације) станишта стварањем нових или јачањем ефеката постојећих баријера;
- Паљење трске;
- Пошумљавање бара, ливада и пашњака;

- Испуштање непречишћених отпадних вода, као и вода испод квалитета који одговара II класи;
- Сеча старих репрезентативних јединки аутохтоних врста дрвећа;
- Непланска сеча и оштећивање шумског дрвећа, замена састојина и групација аутохтоних врста дрвећа алохтоним;
- Физичко загађивање, отварање депонија, одлагање, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и спровођење активности које представљају потенцијалну опасност за угрожавање квалитета животне средине;
- Обрада земљишта, мелиоративни радови на природним травним стаништима и уклањање травног покривача са слојем земљишта;
- Ограђивање простора непосредно уз водоток у циљу проходности;
- Изградња малих кућица на води.

Ограничава се:

- Кошење, испаша и сеча трске, уклањање водене, мочварне, као и друге приобалне вегетације на планске активности одржавања станишта;
- Промена намене површина (земљишта) на промену у смеру смањења интензитета коришћења простора (превођење обрадивих површина слабијег бонитета у пашњаке и сл.), формирања заштитног појаса и ревитализације станишта;
- Промена морфологије терена (раскопавање и насипање обала и сл.) на радове на побољшању хидролошких и еколошких услова водотока;
- Изградња надземних водова и инфраструктуре на изградњу у оквирима постојећих објеката инфраструктуре.

Подручје режима заштите II степена

Режим заштите II степена спроводи се на делу заштићеног подручја са делимично измењеним екосистемима великог научног и практичног значаја. Овде су могуће управљачке интервенције у циљу рестаурације, ревитализације или усмеравања сукцесије. Могући су контролисани видови традиционалног коришћења природних ресурса (сеча трске, кошење, испаша, пчеларење), односно традиционалне делатности које током свог одвијања не би угрозиле примарне вредности простора. Мере очувања и унапређења на подручју режима заштите II степена су:

Обезбеђује се:

- Усмеравање сукцесије природне вегетације путем контролисане испаше и кошења травних станишта;
- Просторно и временски ограничени радови на редовном одржавању корита и обале (измуљивање и кошење трске по посебним пројектима, уклањање сувишне вегетације без употребе хемијских препарата);
- Планске активности и интервентне мере на побољшању квалитета воде и стања екосистема по верификованим програмима и у складу са очувањем природних вредности простора;
- Обележавање едукативних стаза за приказивање природних вредности;
- Очување свих стабала врбе и другог аутохтоног дрвећа и жбуња уз обалу (по посебним пројектима садњом обновити врбу и друго аутохтоно дрвеће и жбуње у приобаљу).

Забрањује се:

- Уређење обале;
- Сеча шумарака, жбуња и појединачних стабала уз обалу и на острвима, осим у циљу ревитализације станишта;
- Лов у периоду сеобе и гнезђења (од 15. марта до 15. октобра) на свим воденим површинама и острвима.

Ограничава се:

- Употреба ванбродских мотора на моторе на електро погон, осим за потребе Управљача;
- Постављање и изградња нових објеката на изградњу за потребе спровођења мера заштите и унапређења добра;
- Капацитет превозног средства за туристе на до 50 људи;
- Лов на санитарни лов.

Подручје режима заштите III степена

Режим заштите III степена се спроводи на делу заштићеног подручја са делимично измењеним и/или измењеним екосистемима од научног и практичног значаја. У овом степену заштите могуће је селективно и ограничено коришћење природних ресурса и простора уз потребну инфраструктуру и другу изградњу, које је усклађено са вредностима, потенцијалима, капацитетима и потребама заштићеног простора. Мере очувања и унапређења подручја режима III степена заштите су:

Обезбеђује се:

- Одређивање и уређење простора за туристичке и спортско-рекреативне активности;
- Радови на редовном одржавању корита и обале Јегричке (измуљивање, уклањање сувишне вегетације без употребе хемијских препарата, равнање инспекционе стазе);
- Уређење обале на подручје купалишта и риболовних места одређених планским документима;
- Очување континуитета високог зеленила и травних површина небрањеног дела од Црпне станице "Жабал" до улива у реку Тису.

Забрањује се:

- Нагла промена нивоа воде у периоду репродукције флоре и фауне од 15. марта до 15. септембра.

Ограничава се:

- Чишћење и продубљивање водотока на просторно и временски ограничено, у складу са природним вредностима.

Заштитна зона

Заштитну зону око заштићеног подручја у највећем проценту чини пољопривредно земљиште. Уз обалу Јегричке у обухвату заштитне зоне на територији општине Темерин су стари салаши, зона кућа за одмор и рекреацију (викенд насеље) и Информациони центар ПП "Јегричка". Мере очувања и унапређења подручја у заштитној зони су:

Обезбеђује се:

- Унапређивање постојећих и формирање нових еколошких коридора према суседним заштићеним подручјима.

Забрањује се:

- Подизање индустријских објеката, прерађивачких погона, туристичких и других садржаја, као и извођење радова, који нарушавају еколошки или визуелни интегритет подручја или су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем;
- Радови који негативно утичу на водни режим заштићеног подручја или на квалитет воде влажних станишта унутар заштићеног подручја;
- Формирање грађевинског земљишта ван грађевинских подручја одређених планским документима, супротно циљевима заштите и одрживог коришћења природних вредности;
- Привремено и трајно одлагање свих врста отпадних материја, као и транспорт опасног отпада.

Ограничава се:

- Планирање садржаја који су потенцијални извори повишеног нивоа буке, вибрација и/или узнемиравања живог света осветљавањем, на растојање веће од 300 m целом дужином насипа;
- Употреба пестицида на удаљеност већу од 50 m од водотока;
- Изградња заливних система у складу са хидроеколошким потенцијалом водотока.

1.8.3.2. Мере заштите строго заштићених и заштићених дивљих врста од националног значаја

Забрањено је:

- Мењати намену површина (осим у циљу еколошке ревитализације станишта);
- Преоравати површине под природном вегетацијом, спроводити регулационе радове и отворати копове на обали и уз обалу, која представља станиште тиског цвета, а активности у оквиру риболовног туризма изместити из зоне станишта тиског цвета;
- Уклањати травни покривач са површинским слојем земљишта;
- Мењати морфологију терена;
- Подизати соларне и ветрогенераторе, градити рибњаке, отворати површинске копове, привремено или трајно одлагати отпад и опасне материје;
- Уносити инвазивне врсте биљака и животиња.

Неопходно је:

- Ускладити постојећи режим вода са циљевима заштите станишта;
- Обезбедити одрживо коришћење травних површина станишта за кошење и испашу у складу са капацитетом станишта (очување старих раса и сорти, обнова екстензивног сточарства и сл.);
- Обновљати шумарке аутохтоних врста на одговарајућим ливадским стаништима до 20% покривности по парцели, односно до максималне величине појединачних површина до 0,05 ha;
- Ускладити планске документе у газдовању шумама са очувањем заштићених врста путем сарадње корисника шума и надлежне институције за заштиту природе.

Прибавити посебне услове заштите природе за следеће активности:

- Изградња и реконструкција инфраструктуре и објеката;
- Планирање рекреативних активности;
- Уређење вода, радови на одржавању каналске мреже, укључујући и уклањање вегетације и остали мелиорациони радови;
- Геолошка и друга истраживања;
- Подизање ваншумског зеленила;
- Сеча дрвореда, група стабала и шумица, крчење жбуња, паљење вегетације ливада, пашњака и трстика, као и ревитализацију станишта;
- Формирање појилишта (копање јаме, бушење новог или обнављање запушеног бунара);
- Подизање привремених објеката (надстрешнице и сл.).

1.8.3.3. Мере заштите еколошких коридора

1. Очувати и унапредити природне и полуприродне елементе еколошких коридора у што већој мери:
 - Није дозвољена промена намена површина под природном и полуприродном вегетацијом (ливаде, пашњаци, тршњаци итд.), као и чиста сеча шумских појасева или других врста зеленила са улогом еколошких коридора;
 - Обезбедити повезивање слатинских станишта заштићених врста очувањем постојећих ливада и пашњака уз еколошки коридор;
 - Обезбедити повезивање степских станишта заштићених врста подизањем пољозаштитних појасева, који садрже континуирани појас травне вегетације;
 - Поплочавање и изградњу обала водотока/канала са функцијом еколошких коридора свести на најнеопходнији минимум. Поплочане или изграђене деонице на сваких 200,0-300,0 m (оптимално на 100,0 m), прекидати мањим зеленим површинама, које су саставни део заштитног зеленила. Поплочани или бетонирани делови обале не могу бити стрмији од 45%, изузев пристана, а структура њихове површине треба да омогућује кретање животиња малих и средњих димензија;
 - Током поправке/реконструкције постојећих обалоутврда прекидати их мањим просторима, који ублажавају негативне особине измењене обалне структуре (грубо храпава површина обалоутврде, нагиб мањи од 45% и мала оаза природне вегетације) и на тај начин омогућити кретање врста кроз измењене деонице реке;

- Обезбедити отвореност канала/водотока по целој дужини (одстранити постојеће цевоводе);
 - Испод мостова као и на местима укрштања државних путева вишег реда са еколошким коридорима, предвидети посебне пролазе и прелазе за животиње приликом изградње или реконструкције наведених објеката;
 - Избегавати директно осветљење обале и применити одговарајућа техничка решења у складу са еколошком функцијом локације (тип и усмереност светлосних извора, минимално осветљење) у складу са потребама јавних површина;
 - Прибавити посебне услове заштите природе за израду техничке документације регулације водотока, поплочавања и изградње обала, изградње или обнављања мостова и саобраћајница;
 - На грађевинском земљишту, наменити приобаље деонице еколошког коридора за зеленило посебне намене са улогом очувања и заштите биолошке разноврсности.
2. Очувати појас приобалне вегетације (врбака, ливада и мочварне вегетације) на што већој дужини обале водотока, уређењем континуираног појаса вишеспратног заштитног зеленила:
- Приобално водно земљиште канала код локалних коридора у ширини од најмање 4,0 m, а оптимално 8,0 m, треба да има травну вегетацију која се одржава редовним кошењем и која не може бити засенчена дрворедом. Забрањено је узурпирати приобално водно земљиште коридора преораванњем, изградњом објеката и сл., а потребно је прибавити посебне услове заштите природе од Покрајинског завода за заштиту природе за подизање зеленила;
 - Забрањено је сађење инвазивних врста у простору еколошког коридора, а током уређења зелених површина, одстранити присутне самоникле јединке инвазивних врста и обезбедити редовно одржавање зелених површина;
 - Стимулисати традиционалне видове коришћења простора, који доприносе очувању и унапређењу биодиверзитета на деоницама еколошких коридора ван грађевинских подручја насеља.
3. Урбане садржаје распоредити по принципу зонације којом се одређује минимална удаљеност објеката од еколошких коридора и намена простора унутар зоне директног утицаја на коридор:
- На простору изван зона становања, забрањена је изградња објеката чија намена није директно везана за обалу водотока са функцијом еколошког коридора на растојању мањем од 50,0 m од обале стајаћих вода, односно линије средњег водостаја водотока;
 - У зонама становања, минимална удаљеност планираних објеката који захтевају поплочавање и/или осветљење је 20,0 m, а оптимална 50,0 m од обале коридора;
 - Уз обалу чији је део планиран за спортско-рекреативне активности, могу бити смештени објекти везани за активности на води (нпр. привез за чамце или монтажано-демонтажни молови) на тај начин да не прекидају континуитет коридора, а у појасу вишеспратног зеленила планирати објекте који не захтевају вештачку подлогу и осветљење (нпр. трим стаза, дечије игралиште, уређена зелена површина);
 - У простору еколошког коридора и зони непосредног утицаја ширине до 200,0 m од коридора, забрањено је одлагање отпада и свих врста опасних материја, складиштење опасних материја (резервоари горива и сл.) и нерегуларно одлагање отпада.

1.8.3.4. Опште мере заштите биодиверзитета

Приликом подизања пољозаштитног зеленила са улогом вишефункционалног пуфер појаса, потребно је:

- Постојеће и планиране површине ваншумског зеленила повезати у целовит систем зеленила и фокусирати планирање заштитног зеленила на промену намене обрадивих површина слабијег квалитета (испод 4. класе);
- Избегавати коришћење инвазивних врста;

- Учешће аутохтоних дрвенстих врста треба да буде најмање 50% ради очувања биодиверзитета аграрног и урбаног предела уз одговарајућу разноврсност врста и физиономије, тј. спратности дрвенсте вегетације заштитних појасева, будући да монокултуре еуроамеричких топола не испуњавају функције заштитног зеленила;
- Прибавити посебне услове заштите природе приликом укрупњавања пољопривредног земљишта и пројектовања зелених појасева уз постојеће и планиране државне путеве и пруге.

1.8.3.5. Мере заштите биодиверзитета насеља

- Формирати систем јавног зеленила и повезати га са просторним целинама од значаја за очување биолошке разноврсности у обухвату Плана, повећати проценат зелених површина, броја и разноврсности постојећих категорија јавног зеленила и одржавати га у блиско природном стању;
- Учешће аутохтоних дрвенстих врста треба да буде минимално 20% и оптимално 50%, а примену четинарских врста (максимум 20%) ограничити само на интензивно одржаваним зеленим површинама са наглашеном естетском наменом;
- Избегавати примену инвазивних врста током уређења зелених површина и подизања заштитног зеленила.

1.8.3.6. Геолошко и палеонтолошко наслеђе

Пронађена геолошка и палеонтолошка документа (фосили, минерали, кристали и др.) која би могла представљати заштићену природну вредност, налазач је дужан да пријави надлежном министарству у року од осам дана од дана проналаска и предузме мере заштите од уништења, оштећивања или крађе.

1.8.4. Услови и мере заштите, уређење и унапређење културних добара

1.8.4.1. Услови заштите културних добара

Условима за очување и рехабилитацију културне баштине општине Темерин жели се омогућити даље трајање наслеђа, као ресурса за одрживи развој локалне средине. Формирањем неколико пунктова - посебно у Темерину (седишту општине), за обављање и развијање културних делатности, омогућиће се бољи живот локалној заједници, код које није довољно изграђена свест у овом правцу. Такође, улагањем у истраживање и очување културне баштине стварају се предуслови за развој туризма и пратећих услужних делатности, што може да представља фактор развоја локалне заједнице и шире територије.

1.8.4.2. Мере заштите непокретних културних добара и добара под претходном заштитом

За све заштићене споменике културе, као и евидентирана добра под претходном заштитом примењују се одредбе Закона о културним добрима. Власници и корисници ових објеката обавезни су да пре предузимања било каквих радова прибаве услове од Покрајинског завода за заштиту споменика културе Петроварадин, на основу којих се израђује пројектна документација неопходна за радове, као и сагласност на пројектну документацију.

Циљ израде услова за радове са мерама техничке заштите на непокретним културним добрима и добрима под претходном заштитом је очување изгледа објекта и враћања првобитног изгледа, уколико је он у међувремену нарушаван. Мере техничке заштите на фасадама објеката неопходно је изводити уз употребу традиционалних материјала и техника грађења.

Нове намене за објекте неопходно је прилагодити карактеру објекта, постојећем изгледу и конструктивном склопу. Адаптације унутрашњости објеката могуће су у мери у којој се не нарушава статичка стабилност објекта и уколико ентеријер и његова просторна организација не представљају посебну вредност.

1.8.4.3. Мере заштите археолошких налазишта

За сва евидентирана археолошка налазишта (археолошке локалитете и археолошке зоне заштите) важе одредбе Закона о културним добрима, које обавезују власника/носиоца права коришћења да пре предузимања било каквих земљаних радова обезбеди посебне услове и сагласност Покрајинског завода за заштиту споменика културе Петроварадин.

1.8.5. Инжењерско-геолошки услови, услови и мере заштите од пожара, елементарних непогода и техничко-технолошких несрећа

На подручју Плана континуирано ће се спроводити мере заштите и одбране од елементарних непогода, које настају као последица климатских, хидролошких, орографских и сеизмичких карактеристика на овом простору.

Заштита од земљотреса приликом планирања и изградње простора, подразумева примену сигурносних стандарда и техничких прописа о градњи објеката на сеизмичким подручјима, при чему се дефинишу параметри који утичу на смањење оштећења у случају земљотреса, као што су изграђеност, густина насељености, систем градње, спратност, мрежа слободних површина и др.

Заштита од спољних вода спроведена је каналисањем свих водотокова на територији општине Темерин, као и мелиорационим каналима за прихватање и одвођење сувишних унутрашњих вода.

Ради заштите од пожара у насељу је, поред урбанистичких, потребно примењивати и грађевинско-техничке мере заштите од пожара, у складу са прописима о изградњи објеката, прописима и мерама заштите од пожара код електроенергетских и гасних инсталација и објеката, прилагођавање природних водотокова и уређење сталних црпилишта воде за потребе гашења пожара.

Заштита пољопривредног земљишта од пожара врши се применом мера заштите које прописује Општина, у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

На подручју општине Темерин налазе се 3 (три) противградне станице, са којих се током сезоне одбране од града испалују противградне ракете. У пречнику од 100 m од противградних станица није дозвољена градња нових објеката без сагласности надлежног органа.

СЕВЕСО постројења израђују планове заштите од удеса, у складу са Законом о ванредним ситуацијама и прописима из области заштите животне средине. На територији општине Темерин није искључена могућност будућег настајања СЕВЕСО постројења, иако у постојећем стању нису идентификована. У складу са Законом о заштити животне средине и Правилником о садржини политике превенције удеса и садржини и методологији израде Извештаја о безбедности и Плана заштите од удеса ("Службени гласник РС", бр. 41/10) прописана је повредива зона, као простор у оквиру кога опасне материје ослобођене у току удеса могу бити у концентрацијама дефинисаним као *концентрације од значаја*, која чини 1000 m од границе локације СЕВЕСО постројења, у којој би требало спроводити ограничене активности, односно, водити рачуна да не дође до синергијских негативних утицаја са другим сличним постројењима у случају акцидента.

Настајање неконтролисаних ерупција може се свести на најмању меру стриктном применом и поштовањем прописаних превентивних мера заштите и њиховим доследним спровођењем у свим фазама рада. Грађевинско-техничке мере заштите, односе се на стриктну примену прописа о изградњи објеката, електроенергетских и гасних постројења, прилагођавање природних водотока и уређење сталних црпилишта воде за потребе гашења пожара.

Планом су предвиђена:

- изворишта снабдевања водом и капацитети водоводне мреже, који обезбеђују довољне количине воде за гашење пожара;
- удаљеност између зона предвиђених за стамбене и јавне објекте и зона предвиђених за индустријске и објекте специјалне намене;
- приступни путеви и пролази за ватрогасна возила и
- безбедносни појасеви између објеката.

Заштита шума обухвата спровођење мера за њихово уређење и очување, као и за спречавање појаве пожара као што су: обнова шума уношењем аутохтоних врста дрвећа (лишћара), санација и ревитализација угрожених и деградираних делова, планирање мера за борбу против потенцијалних изазивача пожара, планирање мера биолошко-техничке заштите шума, као и других мера дефинисаних програмом предузећа која газдују овим природним добрима.

1.8.6. Услови и мере заштите од ратних разарања

У складу са Законом о ванредним ситуацијама, ради заштите од елементарних непогода и других несрећа, органи локалне самоуправе, привредна друштва и друга правна лица, у оквиру својих права и дужности, дужна су да обезбеде да се становништво, односно запослени, склоне у склоништа и друге објекте погодне за заштиту.

Склањање људи, материјалних и културних добара обухвата планирање и коришћење постојећих склоништа, других заштитних објеката, прилагођавање нових и постојећих комуналних објеката и подземних саобраћајница, као и објеката погодних за заштиту и склањање, њихово одржавање и коришћење за заштиту људи од природних и других несрећа.

Као други заштитни објекти користе се подрумске просторије и друге подземне просторије у стамбеним и другим зградама, прилагођене за склањање људи и материјалних добара.

Као јавна склоништа могу се користити и постојећи комунални, саобраћајни и други инфраструктурни објекти испод површине тла, прилагођени за склањање. Инвеститор је дужан да приликом изградње нових комуналних и других објеката прилагоди те објекте за склањање људи.

Приликом изградње стамбених објеката са подрумима, над подрумским просторијама гради се ојачана плоча, која може да издржи урушавање објекта.

Приликом коришћења склоништа за мирнодопске потребе, не могу се вршити адаптације или реконструкције које би утицале или би могле утицати на исправност склоништа, нити се склоништа могу користити у сврхе које би погоршале њихове хигијенске и техничке услове. У случају проглашења ванредне ситуације, склоништа која се користе у мирнодопске сврхе могу се испразнити, а у случају проглашења ванредног или ратног стања морају се испразнити и оспособити за заштиту најкасније за 24 часа.

1.8.7. Услови и мере за обезбеђење енергетске ефикасности изградње

Један од пет основних приоритета, сагласно Стратегији развоја енергетике РС до 2015. године, је приоритет рационалне употребе квалитетних енергената и повећања енергетске ефикасности у производњи, дистрибуцији и коришћењу енергије код крајњих корисника енергетских услуга.

Нерационална потрошња енергије је, у највећој мери, последица значајног коришћења енергије, посебно електричне, у домаћинствима и јавним и комерцијалним делатностима, првенствено за потребе грејања.

Повећање енергетске ефикасности потребно је разматрати, не само као начело и циљ, већ и као велики потенцијални извор енергије.

Повећање енергетске ефикасности у секторима зградарства, индустрије, саобраћаја и комуналних услуга, је у економском интересу и од значаја за заштиту животне средине, а све у контексту одрживог коришћења и очувања природних ресурса.

У циљу истог потребно је:

- Детаљно сагледавање стања потрошње енергената (према структури и врсти енергетских услуга) у секторима индустрије, саобраћаја, зградарства и комуналних услуга);
- Побољшање постојећег и даљи развој система даљинског грејања, развој гасоводне мреже, која ће омогућити супституцију коришћења електричне енергије и класичних фосилних енергената;
- Пројектовање нових енергетски ефикасних зграда и реконструкција постојећих уз поштовање принципа енергетске ефикасности;
- Утврђивање ефеката мера које се спроводе у погледу рационалне употребе енергије;
- Унапређење и развој статистичких података и енергетских индикатора за праћење енергетске ефикасности;
- Замена класичних сијалица тзв. штедљивим;
- Оснивање подстицајних фондова за реализацију програма и пројеката енергетске ефикасности на локалном нивоу;
- Унапређење технолошког нивоа индустријских предузећа;
- Обнова возног парка.

1.8.8. Услови и мере за обезбеђење приступачности површинама и објектима јавне намене лицима са посебним потребама у простору

Овим Планом се дају услови за уређење и изградњу површина јавне намене (јавних површина и објеката јавне намене за које се утврђује јавни интерес), као и других објеката за јавно коришћење, којима се обезбеђује приступачност особама са инвалидитетом.

Приступачност јесте резултат примене техничких стандарда у планирању, пројектовању, грађењу, реконструкцији, доградњи и адаптацији објеката и јавних површина, помоћу којих се свим људима, без обзира на њихове физичке, сензорне и интелектуалне карактеристике или године старости осигурава несметан приступ, кретање, коришћење услуга, боравак и рад.

Објекти за јавно коришћење јесу: банке, болнице, домови здравља, домови за старе, објекти културе, објекти за потребе државних органа, органа територијалне аутономије и локалне самоуправе, пословни објекти, поште, рехабилитациони центри, саобраћајни терминали, спортски и рекреативни објекти, угоститељски објекти, хотели, хостели, школе и други објекти намењени јавном коришћењу.

При планирању, пројектовању и грађењу јавних простора - саобраћајних и пешачких површина, прилаза до објеката, као и пројектовање објеката јавне намене и других објеката за јавно коришћење, морају се обезбедити обавезни елементи приступачности за све потенциране кориснике, у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности ("Службени гласник РС", бр. 46/13).

2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА

2.1. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ПОЉОПРИВРЕДНОМ ЗЕМЉИШТУ

2.1.1. Ограђивање на пољопривредном земљишту

Ограђивање фарми, салаша и других садржаја у атару, али и винограда, воћњака и сл. (када нема изградње објеката), може се дозволити под условом да се ограда и стубови ограде постављају на удаљености од мин. 1,0 m од границе суседне парцеле (изузетно и мањој, односно на међи, уколико се суседне парцеле користе на исти начин, рецимо два суседна винограда и сл. и под условом да се прибави сагласност суседа). Постављање ограде од границе парцеле атарског пута мора бити на удаљености која обезбеђује слободни профил пута за меродавно возило (радна машина - комбајн) од мин. 7,0 m. Забрањује се постављање пуне, тешке и масивне ограде.

2.1.2. Објекти за потребе пољопривредног домаћинства - салаши

Услови за изградњу нових салаша, као и за реконструкцију и доградњу постојећих, односно услови за изградњу и реконструкцију објеката за потребе пољопривредног домаћинства, издаваће се на основу овог Плана. Просторних ограничења у смислу максималне величине парцеле за салаш нема. Код постојећих салаша, ако задовољавају услове за уређење и изградњу из овог Плана, дозвољава се постојећа парцелација. За изградњу нових салаша минимална величина парцеле износи 1,0 ха.²⁶

За потребе пољопривредног домаћинства, на салашу, дозвољена је изградња следећих објеката:

- породични стамбени објекат,
- помоћни објекат уз стамбени објекат (летња кухиња, гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, млекара, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл.),
- економски објекат (стакленик, стаја, ђубриште, пољски wc и сл.),
- помоћни објекат уз економски објекат (магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл.),
- пословни објекат (објекти за храну, пиће и смештај за потребе организовања туристичке понуде на салашу),
- објекти/површине за спорт и рекреацију (за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде),
- складишни објекат (објекти за складиштење пољопривредних производа: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл.),

Потребно је обезбедити санитарно-ветеринарске, хигијенско-техничке, еколошке, противпожарне и друге услове уз неопходну инфраструктурну опремљеност парцеле: приступни пут, санитарна вода из јавног водовода или сопственог бунара, водонепропусна септичка јама, обезбеђено снабдевање електричном енергијом из електроенергетске мреже или сопствених извора (агрегати, обновљиви извори) и др.

За салаше са већом количином отпадних вода (са организованом туристичком понудом исхране и смештаја) одвођења отпадних вода потребно је решавати преко компактних мини уређаја за биолошко пречишћавање, а где год је то могуће, користити тзв. групне системе, којима се једним ППОВ-ом пречишћавају отпадне воде из више оближњих локација.

Није дозвољена изградња стамбених и пословних објеката, без изградње објеката за пољопривредну производњу. Такође, изградња објеката за потребе пољопривредног домаћинства – салаша је дозвољена само ако постоји изграђен и породични стамбени објекат или ако се траже услови за његову изградњу.

Минимална удаљеност објеката од регулационе линије је 5,0 m, односно и више, ако је то другим законом дефинисано (заштитни коридор јавног пута, железничке пруге, водотока, далековода и др.).

Највећи дозвољени индекс заузетости земљишта је 30%, а индекс изграђености је 0,4.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном оградом висине максимално 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије, изузетно и мањој, уколико се прибави сагласност суседа. Постављање ограде од границе парцеле атарског пута мора бити на удаљености која обезбеђује слободни профил пута за меродавно возило (радна машина - комбајн) од мин. 7,0 m. Забрањује се постављање пуне, тешке и масивне ограде.

²⁶ Према Закону о пољопривредном земљишту обрадиво пољопривредно земљиште не може да се уситњава на парцеле чија је површина мања од 0,5 ха, односно обрадиво пољопривредно земљиште уређено комасацијом не може да се уситни на парцеле чија је површина мања од 1,0 ха.

Правила грађења за породични стамбени објекат

- Није дозвољена изградња породичног стамбеног објекта без изградње економског и других објеката у функцији пољопривредне производње (ако исти не постоје на парцели);
- Дозвољена је изградња само једног породичног стамбеног објекта;
- Максималан габарит стамбеног објекта у основи је 200 m², а максимална спратност објекта је П+Пк (максимална висина назитка поткровне етаже је 1,2 m);
- Дозвољава се могућност изградње подрума, уколико то хидролошки услови допуштају;
- Минимална удаљеност стамбеног објекта од суседне парцеле је 5,0 m;
- Минимална удаљеност стамбеног објекта од категорисаног пута је 25,0 m, од атарског пута минимално 5,0 m, а минимална удаљеност од суседовог стамбеног објекта је 10,0 m;

Правила грађења за помоћни објекат уз стамбени објекат

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз стамбени објекат: летња кухиња, гаража за путничко возило, остава хране за сопствене потребе, млекара, сушница, пушница, подрум, ограда, водонепропусна септичка јама и сл;
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката уз стамбени објекат, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит помоћног објекта уз стамбени објекат дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност помоћног објекта уз стамбени објекат је П;
- Дозвољена је изградња засебног објекта-подрума, који може бити укопан или полуукопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Мин. удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 0,0 m (ако су задовољени сви санитарни, противпожарни и други технички услови), односно мин. 5,0 m, ако се гради као слободностојећи објекат;
- Мин. Удаљеност од границе парцеле је 5,0 m, а минимална удаљеност од суседовог стамбеног објекта је 10,0 m;
- Водонепропусна бетонска септичка јама гради се на минимално 3,0 m од стамбеног објекта, а минимално 5,0 m од границе суседне парцеле.

Правила грађења за економске објекте

- Дозвољена је изградња следећих економских објеката: стаје (живинарници, свињци, говедарници, овчарници, козарници), ђубришта, пољски wс, стакленици, пластеници, објекти намењени ратарској, повртарској, воћарско-виноградарској, рибњачкој, сточарској и осталим видовима пољопривредне производње, као што су гајење пужева, печурака и цвећа и сл.;
- Дозвољена је изградња више економских објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит економског објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом и капацитетом;
- Максимална спратност економског објекта је П+Пк;
- Минимална удаљеност економских објеката од границе суседне парцеле не може бити мања од висине планираног објекта, односно не може бити мања од 3,0 m;
- За економске објекте стаје, ђубришта и пољски WС минимална удаљеност од границе суседне парцеле је 10,0m;
- Минимална удаљеност стаје од стамбеног, односно пословног објекта је 20,0m, а удаљеност осталих економских објеката од стамбеног и пословног објекта је мин. 10,0m;
- Минимална удаљеност ђубришта и пољског wс-а од стамбеног, односно пословног објекта и бунара је 25,0m.

Правила грађења за помоћни објекат уз економски објекат

- Дозвољена је изградња следећих помоћних објеката уз економски објекат: магацин хране за животиње, магацин пољопривредних производа, шупа за смештај пољопривредне механизације и сл;
- Дозвољена је изградња више помоћних објеката, у складу са потребама пољопривредног домаћинства;
- Габарит помоћног објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност помоћног објекта је П+Пк;
- Минимална удаљеност помоћног објекта од породичног стамбеног објекта је 10,0 m, а од суседне парцеле минимална удаљеност је 5,0 m.

Правила грађења за пословни објекат

- Дозвољена је изградња следећих пословних објеката: објекти за пружање услуга исхране, пића и смештаја, за потребе организовања туристичке понуде на салашу, али само ако на њему постоји и пољопривредна производња;
- Дозвољена је изградња само једног пословног објекта;
- Габарит пословног објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност пословног објекта је П+Пк (максимална висина назитка поткровне етаже је 1,2 m).
- Минимална удаљеност пословног објекта од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m.

Правила грађења за објекте и терене за спорт и рекреацију

- Дозвољена је изградња објеката, површина и терена за спорт и рекреацију за сопствене потребе или за потребе организовања туристичке понуде, али само ако постоји и пољопривредна производња на салашу;
- Габарит објекта/површине дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност објекта је П;
- Минимална удаљеност објекта/терена од породичног стамбеног објекта и од границе суседне парцеле је 5,0 m, а од економског објекта минимална удаљеност је 20,0 m.

Правила грађења за складишне објекте

- Дозвољена је изградња објеката за складиштење пољопривредних производа: поврћа, воћа, житарица, производа животињског порекла и сл;
- Дозвољена је изградња засебног објекта - подрум пића, који може бити полуукопан или укопан, уколико то хидролошки услови дозвољавају;
- Габарит објекта дефинише се урбанистичким условима у складу са његовом наменом;
- Максимална спратност објекта је П+Пк, односно у зависности од усвојеног технолошког поступка складиштења;
- Минимална удаљеност складишног објекта од породичног стамбеног и пословног објекта је 5,0 m;
- Удаљеност складишног објекта од границе суседне парцеле је минимално 5,0 m, односно не може бити мања од висине планираног објекта.

Услови за реконструкцију и доградњу објеката

Објекти на салашима се могу реконструисати и дограђивати, реконструисати инсталације, побољшати услови живота и рада до максималних параметара прописаних овим Планом и под следећим условима:

- Дозвољена је замена постојећег објекта новим објектом у оквиру услова датих овим планом;
- Реконструкција објеката је дозвољена, ако се неће нарушити параметри дати овим Планом;
- Адаптација објеката се може дозволити у оквиру намена датих овим планом;
- Ако парцела салаша не задовољава неки од услова дефинисаних овим Планом, може се дозволити реконструкција и доградња до испуњења преосталих урбанистичких параметара.

2.1.3. Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде

Избор локације за изградњу пољопривредног радног комплекса (са објектима за потребе примарне пољопривредне производње, за потребе складиштења и прераде пољопривредних производа) треба извршити узимајући у обзир природне одлике (рељеф, педолошке, геолошке, метеоролошке и хидролошке карактеристике), као и друге услове (близину и могућност прикључења на јавни пут и осталу инфраструктуру, утицај на окружење и животну средину и др). Такође, при избору локације за изградњу неопходно је водити рачуна о квалитету земљишта и где год је то могуће објекте лоцирати на земљиштима слабијих бонитетних карактеристика.

Парцеле се могу оградавати транспарентном оградом, висине максимално до 2,2 m. Ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од мин. 1,0 m од међне линије или на међи, уз прибављену сагласност суседа. Постављање ограде од границе парцеле атарског пута мора бити на удаљености која обезбеђује слободни профил пута за меродавно возило (радна машина - комбајн) од мин. 7,0 m. Забрањује се постављање пуне, тешке и масивне ограде.

Пољопривредни радни комплекс мора бити минимално комунално опремљен: приступни пут ширине мин. 3,5 m, унутрашње саобраћајнице, санитарна и вода за потребе производње, унутрашња канализациона мрежа, електрична енергија.

За потребе пољопривредне производње и радних садржаја у функцији пољопривреде дозвољена је изградња следећих објеката:

- воћарско-виноградарске, повртарске и цвећарске кућице,
- стакленици и пластеници,
- објекти за гајење печурака,
- рибњаци,
- фарме и газдинства - објекти за узгој животиња,
- објекти за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа,
- машински паркови – објекти за смештај пољопривредне механизације.

У склопу пољопривредног радног комплекса индекс заузетости парцеле је макс. 40% (са саобраћајницама макс. 70%), а у оквиру комплекса неопходно је обезбедити мин. 30% зелених површина.

Услови за изградњу нових пољопривредних радних комплекса (фарме, рибњаци, кланице, откупне станице, машински паркови и сл.) издаваће се на основу претходно урађеног урбанистичког пројекта, уз поштовање услова за заштиту животне средине. Накнада за промену намене земљишта ће се плаћати у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Реконструкција и изградња објеката у склопу постојећих пољопривредних радних комплекса ће се вршити директном применом овог Плана, односно раније урађеног урбанистичког пројекта, уколико није у супротности са условима дефинисаним овим Планом. Такође, услови за изградњу и реконструкцију објеката у функцији пољопривредне производње за сопствене потребе издаваће се на основу овог Плана.

Воћарско-виноградарске, повртарске и цвећарске кућице

На парцелама плодног земљишта под културама воћњак, виноград, повртњак или цвећњак дозвољена је изградња воћарско-виноградарске/повртарске/цвећарске кућице, бунара, пољског ws-а и остава за смештај механизације, алата, грожђа, воћа поврћа и цвећа.

Минимална величина парцеле на којој се може одобрити изградња ових објеката износи 10 а (1000 m²). Најмање 95% површине парцеле мора се користити као обрадиво земљиште (воћњак, виноград, повртњак или цвећњак).

Максимална површина за изградњу воћарско-виноградарске/повртарске/цвећарске кућице је 25 m². Минимална удаљеност објекта од границе суседне парцеле је 3,0 m, а од суседовог објекта 10,0 m. Максимална спратност објекта је П, са подрумом (уколико то хидротехнички услови допуштају). Дозвољава се изградња надстрешница, трмова и пергола, које ако нису застакљене не рачунају се у основни габарит објекта.

Уз воћарско-виноградарску/повртарску/цвећарску кућицу дозвољена је изградња и оставе за смештај грожђа, воћа, поврћа, цвећа, алата и механизације, максималне површине 100 m² и спратности П. Минимална удаљеност објекта од границе суседне парцеле је 3,0 m, а од суседовог објекта 10,0 m.

Стакленици и пластеници

У циљу побољшања пољопривредне производње на пољопривредном земљишту је дозвољена изградња или постављање стакленика и пластеника. Удаљеност оваквих објеката од граница парцеле не може бити мања од висине планираног објекта, односно минимално 3,0 m.

Објекти за гајење печурака

Изградња ових комплекса и објеката је усмерена на мање квалитетном земљишту, а у складу са нормама и правилницима који регулишу ову област. Минимална удаљеност свих објеката од суседних парцела не може бити мања од висине објекта, односно минимално 3,0 m. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Рибњаци

Избор локације за изградњу рибњака вршити након претходних анализа расположивих количина и квалитета воде, која ће се користити за пуњење рибњака. Границе рибњака морају бити обележене видљивим обележјима. Приликом изградње рибњачких базена одвојити окна по категоријама у складу са технологијом производње: младичњаке, товилишта и зимовнике. У саставу рибњака морају да постоје уливно-изливни објекти, уставе, аератори, хранидбене платформе и насипи који спречавају продор спољних вода у комплекс рибњака. У оквиру техничког дела неопходно је обезбедити посебну просторију за ветеринарске прегледе и дневно праћење здравственог стања и прираста популације. Дозвољена је изградња пословних објеката из области трговине на мало и угоститељства. Минимална удаљеност објеката од суседних парцела је 3,0 m, а максимална спратност је П+Пк. Изградња рибњака условљена је изградњом урбанистичког пројекта, са провером инфраструктурне опремљености.

Фарме и газдинства – објекти за узгој животиња

Фарме и газдинства су радни комплекси са објектима и простором за држање и узгој животиња - копитара, папкара, живине, кунића, пужева и других животиња. Фарма је газдинство у којем се држи или узгаја 20 и више грла копитара/папкара (20 и више грла говеда, 100 и више грла свиња, 150 и више грла оваца и коза) или 350 и више јединки живине и кунића²⁷.

²⁷ У складу са Правилником о ветеринарско-санитарним условима објеката за узгој и држање копитара, папкара, живине и кунића ("Службени гласник РС", бр. 81/06)

Удаљеност фарми од грађевинског подручја, спортско-рекреативних и других јавних комплекса, као и међусобна удаљеност фарми на којима се узгајају исте, односно различите врсте животиња, мора бити у складу са законима и правилницима који регулишу ову област. Ови објекти морају се лоцирати на компактном и добро оцедитом земљишту, по могућству слабије бонитетне класе. Фарме се не смеју лоцирати на правцу главних ветрова који дувају према насељеном месту. Величину парцеле дефинисати у складу са капацитетом и врстом производње, с тим да се мора обезбедити довољно простран круг фарме, који ће омогућити повезаност свих функционалних делова.

У оквиру фарме треба формирати два одвојена блока - технички и производни. Технички блок подразумева изградњу: објеката за смештај радника, складишта хране, карантинске просторије, машински део, просторије за ветеринарске прегледе, мини кланицу за принудна клања и др. Неопходно је обезбедити посебан простор за уништавање или одлагање угинулих животиња. У производном делу налазе се објекти за узгој стоке, који морају бити подељени по категоријама стоке - за приплодне животиње, за узгој подмлатка и за тов, који представљају посебне производне целине.

Максимални индекс заузетости земљишта је 40%, а максимални индекс изграђености је 0,5. Максимална спратност објеката је П+Пк (односно усклађена са технолошком шемом процеса производње). Минимална удаљеност економских објеката од границе суседне парцеле је 10,0 m. Сви објекти намењени држању и узгоју стоке морају бити пројектовани и грађени према нормативима и стандардима за изградњу ове врсте објеката и конкретне врсте животиња, уз примену санитарно-ветеринарских, хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и других услова. Простор за одлагање и збрињавање стајског ђубрива из објеката мора бити смештен, односно изграђен тако да се спречи загађивање околине, насупрот правцу главних ветрова и мора да буде удаљен минимално 50,0 m од објеката за животиње.

Минимална удаљеност објеката за узгој стоке на фарми од државног пута првог реда износи 100,0 m, од државног пута другог реда износи 50,0 m и од општинских путева износи 20,0 m. У кругу фарме, унутрашње саобраћајнице треба градити тако да се обезбеди кружни ток саобраћаја (чисти и прљави путеви). Путеви који се користе за довоз животиња, хране за животиње, чистих простирки и опреме не смеју да се укрштају са путевима који се користе за одвоз стајског ђубрива, отпадних вода и лешева животиња. Повезивање фарми са мрежом јавних саобраћајница обезбедити приступним путем одговарајуће ширине и изграђеним од чврстог материјала. На уласку у комплекс изградити дезинфекциону баријеру минималне дужине 5,0 m и ширине минимално 3,0 m.

Улаз у фарму мора бити под надзором на којем се обавезно води евиденција о уласку и изласку људи, животиња и возила из круга фарме. Круг фарме мора бити ограђен оградом, која спречава неконтролисани улазак људи и животиња. Минимална висина ограде је 2,0 m, а ограда и стубови ограде се постављају на удаљености од минимум 1,0 m од међне линије.

Обавезно је снабдевање фарме довољном количином воде, која мора бити бактериолошки и хемијски исправна. Унутар комплекса треба обезбедити водоводну и хидрантску противпожарну мрежу, као и канализациону мрежу за прихватање и одвођење отпадних вода. Отпадне воде и осока се обавезно морају пречистити пре испуштања у природне реципијенте. Такође је обавезно снабдевање свих објеката на фарми електричном енергијом и другим инсталацијама и енергентима неопходним за несметано коришћење објеката, а трафостаница мора бити удаљена најмање 3,0 m од осталих објеката.

Изградња нових фарми условљена је изградом урбанистичког пројекта, са провером инфраструктурне опремљености, а постојеће фарме које не могу да задовоље прописане мере за коришћење пренамениће се у радне садржаје везане за пољопривредну или неку другу компатибилну производњу.

Објекти за примарну прераду и складиштење пољопривредних производа

Ово су објекти за примарну прераду, складиштење и чување пољопривредних производа (житарица, индустријског, крмног и лековитог биља, цвећа, воћа и поврћа, производа животињског порекла и сл.), затим ђубрива и др. репроматеријала, као и пратећи и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Објектима за складиштење пољопривредних производа и репроматеријала сматрају се све врсте складишта (полуотворене и затворене хале, надстрешнице, силоси, трапови, подна складишта, хладњаче и др). Објекти у којима се пољопривредни производи могу примарно прерађивати су сушнице, пушнице, кланице и слични објекти. Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле не може бити мања од висине планираног објекта, односно минимум 5,0 m. Максимална спратност објеката је П, изузетно и више, ако то захтева технолошки процес (силоси и сл.), са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, електроинсталације, вода, водонепропусна септичка јама и сл.

Машински паркови – објекти за смештај пољопривредне механизације

Објектима за смештај пољопривредне механизације сматрају се затворени простори и надстрешнице у којима се смешта механизација (возила, машине, прикључни уређаји и др), као и пољопривредни алати и опрема ради чувања и одржавања. У склопу машинског парка, пољопривредне економије и сличних комплекса, дозвољена је изградња радионице за поправку возила сопственог возног парка, а евентуално и станице за снабдевање горивом за сопствене потребе, као и други слични објекти у функцији пољопривредне производње.

Минимална удаљеност ових објеката од границе суседне парцеле је 10,0 m. Минимална удаљеност станице за снабдевање горивом за сопствене потребе од границе парцеле и од других објеката одређује се у складу са саобраћајним прописима и прописима из области заштите животне средине. Максимална спратност објеката је П, са изградњом подрума, уколико то хидролошки услови дозвољавају.

Дозвољена је изградња наведених објеката уз примену хигијенско-техничких, еколошких, противпожарних и др. услова и потребну инфраструктурну опремљеност: приступни пут, електроинсталације, евентуално и санитарна вода, водонепропусна септичка јама и сл.

2.1.4. Противградне станице

Грађење објеката противградних станица могуће је изван грађевинских подручја насеља, као и грађевинског земљишта ван насеља, на пољопривредном земљишту на основу услова дефинисаних овим Планом и посебних услова Министарства унутрашњих послова, Сектора за ванредне ситуације.

Минимална површина за изградњу противградне станице треба да буде око 10,0m x 10,0m. Објекат треба градити од чврстог стандардног материјала. Висина објекта је до 2,0 m и на њега се поставља громобранска заштита. Око објекта треба поставити ограду висине мин. 2,0 m.

Изградња било каквих објеката на одстојању мањем од 100,0 m од противградних станица, могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Министарства унутрашњих послова, Сектора за ванредне ситуације.

2.1.5. Пратећи садржаји јавног пута

На пољопривредном земљишту у појасу уз државне и остале јавне путеве могу се градити пратећи садржаји - станице за снабдевање моторних возила горивом (ССГ), продавнице, објекти за рекреацију, мотели, угоститељски и други објекти намењени пружању услуга корисницима пута.

Уређењу и изградњи оваквих садржаја може се приступити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање смерница из овог Плана и услова у складу са рангом и категоријом јавног пута (ДП I и II реда, општински путеви).

Такође, код постојећих садржаја уз јавне путеве, ако се мења регулација обавезна је израда ПДР-а, а ако то није случај реконструкција се обавља на основу урбанистичког пројекта. Спратност наведених објеката може бити макс. П+1+Пк, а индекс заузетости парцеле је макс. 40% (са саобраћајницама, манипулативним и паркинг површинама макс. 70%, јер је у оквиру комплекса неопходно обезбедити мин. 30% зелених површина).

Остали услови су детаљније наведени у тачки 1.6.1.2. Саобраћајна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља, а накнада за промену намене пољопривредног земљишта се плаћа у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

Такође, на пољопривредном земљишту се могу градити различити објекти у функцији пољопривредне производње (фарме, рибњаци, објекти за смештај пољопривредне механизације, складиштење и прераду пољопривредних производа, итд.). Овакве садржаје, који се налазе уз јавне путеве, препоручљиво је координисано везивати на државне путеве преко сервисне саобраћајнице, са периодичношћу од мин. 400,0 m између прикључака. Остали услови су детаљно наведени у тачки 2.1.2. Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде.

2.1.6. Објекти ваздушног саобраћаја

На пољопривредном земљишту могуће је планирати спортско-рекреативне и туристичке капацитете ваздушног саобраћаја. Простор потребан за овакве садржаје може се реализовати на парцелама које задовољавају захтеване услове, без промене намене земљишта, уз обавезно прибављање дозвола и услова од надлежног органа задуженог за безбедност ваздушног саобраћаја. За евентуалну изградњу и опремање простора за ову сврху, који изискују промену намене земљишта, обавезна је израда плана детаљне регулације, а накнада за промену намене пољопривредног земљишта ће се плаћати у складу са Законом о пољопривредном земљишту.

2.1.7. Површине за експлоатацију минералних сировина

Простори и површине који служе за експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса), планирају се, уређују и користе на основу одобрења Покрајинског секретаријата за енергетику и минералне сировине, у складу са Законом о рударству. Уколико се експлоатационо поље налази на пољопривредном земљишту мора се прибавити и одобрење за пренамену пољопривредног земљишта од Покрајинског секретаријата за пољопривреду, водопривреду и шумарство. Експлоатација минералних сировина није дозвољена у обухвату еколошких коридора и подручја означених као станишта заштићених врста од националног значаја.

Изградња објеката у границама експлоатационог поља, који се односе на обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама, врши се на основу одговарајућег урбанистичког пројекта, урађеног у складу са правилима грађења датим овим Планом за радне зоне ван грађевинског подручја насеља, као и прописима који се односе на конкретну производну област, уз прибављену сагласност министарства надлежног за послове заштите животне средине. Након завршене експлоатације, сви простори и садржаји који су служили експлоатацији минералних сировина (позајмишта, мајдани, бушотине и др.) морају се санирати и рекултивисати.

2.2. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ВОДНОМ ЗЕМЉИШТУ

На водном земљишту обезбедиће се: коришћење воде у складу са расположивим водним ресурсом, научно истраживачки рад, контролисана презентација природног добра, едукација, туризам и рекреација, мониторинг стања екосистема и врста, мере управљања популацијама, уређење пунктова за потребе презентације природног добра, еколошка рестаурација деградираних станишта, формирање и одржавање биофилтера на месту улива бочних канала, уређење туристичких и рекреационих стаза, очување и подизање шумског појаса и ремиза са аутохтоним жбунастим и дрвенастим врстама.

У складу са Законом о водама, воде се могу користити на начин којим се не угрожавају природна својства воде, не доводи у опасност живот и здравље људи, не угрожава биљни и животињски свет, природне вредности и непокретна културна добра.

Водећи рачуна о основним принципима заштите вода, на водном земљишту се могу градити:

- објекти у функцији водопривреде, одржавања и реконструкције водотока;
- објекти инфраструктуре, у складу са просторним и урбанистичким планом;
- објекти за науку, туризам и рекреацију, на основу урбанистичког плана;

а у складу са: условима заштите животне средине, заштите природног добра, заштите културног добра и првенствено, у складу са мишљењем надлежног водопривредног предузећа и услова које изда надлежни орган.

Изградња нових водопривредних објеката и реконструкција постојећих водопривредних објеката, као и објеката у служби истих на постојећим каналима (црпне станице, уставе, трафостанице), вршиће се на основу овог Плана, услова надлежног водопривредног предузећа и других услова. Уколико је потребно дефинисати нову регулацију, обавезна је израда плана детаљне регулације. Такође, изградња нових мелиоративних канала вршиће се на основу плана детаљне регулације.

Комплекси намењени рекреацији, туризму, спортском риболову и сл., морају имати, поред основних објеката и неопходне пратеће садржаје и санитарно-техничке уређаје. Архитектонска обрада објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у окружење. Вегетација мора остати аутохтона, тако да пејзаж треба и даље задржати у његовом изворном облику, не уносећи никакве нове врсте, сећи постојеће и садити трајно растиње.

2.3. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ШУМСКОМ ЗЕМЉИШТУ

2.3.1. Шумски путеви и објекти

На шумском земљишту могу се градити:

- Шумски путеви и објекти у функцији шумске привреде у складу са посебном основном газдовања шумама и годишњим извођачким плановима;
- Објекти инфраструктуре у складу са овим Планом;
- Објекти намењени рекреацији, одмору и ловству, у складу са овим Планом и условима надлежног шумског газдинства.

Врста и намена објеката који се могу градити:

- Објекти рекреативног или ловног карактера;
- Објекти за одржавање и коришћење шума;
- Приступне саобраћајне површине и пратећа инфраструктура.

У шумама могу да се граде објекти у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којим се уређује област дивљачи и ловства. У шуми и на удаљености мањој од 200,0 m од руба шуме не могу се градити ђумуране, кречане и други објекти са отвореном ватром.

Оптимална отвореност шума саобраћајницама, планирање и изградња шумских путева, детаљно се разрађује програмом изградње и одржавања шумских саобраћајница, као и планским документима (основама и програмима). Шумски путеви користе се за потребе газдовања шумама, изузетно, могу да се користе и за остале потребе под условима које утврди корисник, сопственик шума који газдује шумама у складу са основом, односно локална самоуправа за путеве у шумама сопственика којима се газдује у складу са програмом.

2.3.2. Ловачке куће и ловни објекти

У ловиштима је дозвољена:

- Изградња ловно-техничких објеката од природних материјала, које треба уклопити у природни амбијент;
- Изградња ловно-производних објеката и постављање ограда (ограђивање делова ловишта ради интензивног гајења, заштите и лова дивљачи);
- Подизање ремиза на оним местима у ловишту где нема природних површина, које могу да пруже заштиту дивљачи. Подизањем једногодишњих или вишегодишњих засада на мањим површинама у ловишту створити услове, који ће пружити уточиште, заклон и исхрану дивљачи. Једногодишње ремизе заснивати од различитих група једногодишњих биљака (легуминоза, влатастих трава или коренасто-кртоластих биљака). Вишегодишње ремизе подизати од мешовитих вишеспратних дрвенастих врста, у зависности од услова средине. Вишегодишње ремизе ће сем стварања бољих услова за заштиту дивљачи, имати економску функцију (кроз пласман дрвне масе) и већу концентрацију дивљачи на малом простору;
- Изградња еколошких прелаза у виду специјалних техничко-технолошких решења у оквиру саобраћајне и друге инфраструктуре, ради стварања еколошких коридора за кретање ниске и крупне ловне дивљачи.

Ловно-производни објекти на шумском земљишту се могу градити у складу са плановима газдовања шумама и посебним прописима којим се уређује област дивљачи и ловства.

У ловиштима се могу оградити делови ловишта, који ће бити намењени интензивном гајењу, заштити, лову, као и размножавању дивљачи ради насељавања ловишта, као и унапређења ловног туризма, посебно иностраног.

У том смислу у ловиштима одржавати постојећи и изградити нове ловно-техничке објекте (хранилишта за дивљач - крупну и ситну, солишта, појилишта, стабилне чеке - осматрачнице и др.).

Број ловно-техничких објеката зависиће од бројног стања дивљачи у ловишту. Ловно техничке објекте градити од природних материјала и уклапати у амбијент ловишта.

Поред ловно-техничких објеката у ловиштима се могу градити и ловно-производни објекти (прихватилишта за фазанске пилиће и ремизе). Прихватилишта за фазанску дивљач градити у свим ловиштима у која се уносе фазанчићи из вештачке производње. У прихватилиштима ће се фазанчићи навићи на природне услове пре пуштања у ловиште.

Фазанерије - фарме за производњу фазанске дивљачи могу се градити у склопу шумског и пољопривредног земљишта. Локације и објекти за ову намену морају испуњавати ветеринарско-санитарне и друге услове прописане за узгој ове врсте дивљачи. Дозвољена спратност објеката је П+0 (приземље).

2.4. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА У ГРАЂЕВИНСКОМ ПОДРУЧЈУ НАСЕЉА СИРИГ

2.4.1. Општа правила грађења у грађевинском подручју насеља Сириг

- Парцелација, уређење парцеле и изградња објеката на осталом грађевинском земљишту може се вршити ако су испуњени услови за формирање парцеле, односно изградњу објеката дефинисани овим Планом;
- Грађевинска парцела је најмања честица на којој се може градити и има обезбеђен колски прилаз од минимум 3,0 m ширине свом дужином грађевинске парцеле;
- Грађевинска парцела је утврђена регулационом линијом према јавном путу (улици), док је бочним странама, по правилу, постављена управно на осовину улице и има четвороугаони облик;
- Конструкцију објекта прилагодити осцилацијама изазваним земљотресом јачине 7°MCS скале;
- За све евентуалне радове на обухваћеним објектима и локалитетима који подлежу мерама заштите на основу Закона о културним добрима обавеза је власника/носиоца права коришћења да прибави услове и сагласност Покрајинског завода за заштиту споменика културе;
- Спровести мере и услове заштите природних и радом створених вредности животне средине у складу са Законом о заштити животне средине;
- Уколико се у току радова наиђе на природно добро које је геолошко-палеонтолошког или минеролошко-петрографског порекла (за које се претпостави да има својство природног споменика), извођач радова је дужан да о томе обавести Покрајински завод за заштиту природе и да предузме све мере како се природно добро не би оштетило до доласка овлашћеног лица;
- При пројектовању и грађењу обавезно се придржавати одредби Закона о заштити од пожара;
- Објекти за смештај електронских комуникационих уређаја (мобилне комуникационе мреже, опреме за РТВ, КДС, интернет) као и антене и антенски носачи могу се поставити у оквиру јавних комплекса или у радним зонама и комплексима (у објекту или у оквиру комплекса), као и у зони становања на парцелама индивидуалних власника/корисника, уз поштовање важећих прописа, који регулишу ову област;
- Објекат за смештај електронске комуникационе опреме може бити зидани, монтажни или смештен на стубу;
- Ако се електронска комуникациона опрема и антенски стуб изводе у засебном, властитом комплексу, комплекс мора бити ограђен. У комплекс се поставља антенски стуб са антенама, а на тлу се постављају контејнери базних станица. Напајање електричном енергијом вршиће се из нисконапонске мреже. Од најближе јавне саобраћајнице до комплекса обезбедити приступни пут минималне ширине 3,5m. Слободна површина парцеле се мора озеленити;
- Антене се могу поставити и на постојеће јавне, привредне и друге објекте у складу са сагласношћу власника истих;
- Објекти намењени јавном коришћењу, као и прилази до истих морају бити урађени у складу са Правилником о техничким стандардима приступачности;
- За изградњу и уређење површина и објеката јавне намене, поред наведених општих правила грађења, примењују се правила дефинисана у тачки 1.5.4. Уређење и изградња јавних објеката у насељу Сириг за које плански документ садржи шематски приказ уређења, а у свему осталом правила грађења дата овим Планом за урбанистичку зону, у којој се конкретан садржај налази;
- За остала правила грађења која нису дефинисана овим Планом, примењују се одредбе Правилника о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу ("Службени гласник РС", бр. 50/11).

2.4.2. Правила грађења у зони централних садржаја и зони становања

Општи услови који важе за зону централних садржаја и зону становања су следећи:

- При пројектовању и грађењу стамбених објеката придржавати се важећих правилника, прописа, стандарда и норматива који уређују дату област;
- За остале објекте придржавати се одредби техничких прописа и услова који конкретну област регулишу;

- На грађевинској парцели дозвољена је изградња само једног стамбеног објекта (стамбено-пословног или пословно-стамбеног);
- Није дозвољена изградња других објеката на парцели пре изградње главног објекта;
- На парцели планираног вишепородичног становања није дозвољена изградња пословних, производних или складишних објеката;
- Пословање које се може појавити у овим зонама је из области: трговине на мало, услужне делатности, угоститељства, здравствене и социјалне заштите, културне и друштвене активности општег карактера;
- Забрањена је изградња објеката у којима ће се обављати делатности за које је обавезна израда процене утицаја објеката и радова на животну средину у складу са Законом за заштиту животне средине и у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину;
- На постојећим грађевинским парцелама чији је индекс заузетости односно изграђености већи од дозвољеног, као и на постојећим грађевинским парцелама које не испуњавају услове за минималну површину и ширину уличног фронта, дозвољена је реконструкција, адаптација, санација и слично, као и пренамена постојећих објеката у складу са условима из овог Плана.

а) Врста и намена објеката

Услови за зону централних садржаја

1. Главни објекат

Намена: породични стамбени објекат, породични стамбено-пословни објекат, пословно-стамбени објекат, пословни објекат, вишепородични стамбени објекат и вишепородични стамбено-пословни објекат.

Врста: главни објекат може да се гради као слободностојећи, двојни или као објекат у прекинутом низу.

На парцели вишепородичног становања није дозвољена изградња пословних, производних и складишних објеката.

У овој зони објекти и делатности које се могу дозволити су из области: образовања, здравства, социјалне заштите и бриге о деци и старим особама, културе, рекреације, трговине на мало, угоститељства и услужних делатности и занатства, с тим да се морају обезбедити услови заштите животне средине.

У овој зони производне делатности нису дозвољене, као ни складишни објекти већих капацитета (укупне површине макс. 150 m²).

Ако се грађевинска парцела у оквиру ових зона намењује само за пословање, обавезна је израда урбанистичког пројекта.

2. Помоћни објекат

Намена: Помоћни објекат који је у функцији главног објекта, а гради се на истој парцели на којој је саграђен главни стамбени, пословни или објекат јавне намене (гаража, летња кухиња, оставе, магацин уз пословни објекат и сл.).

Врста: објекат се гради као слободностојећи, двојни или објекат у прекинутом низу.

Услови за зону становања

1. Главни објекат

Намена: породични стамбени објекат, породични стамбено-пословни објекат, пословно-стамбени објекат, пословни објекат, вишепородични стамбени објекат и вишепородични стамбено-пословни објекат, као и мањи производни и/или складишни објекат.

Врста: главни објекат може да се гради као слободностојећи, двојни или као објекат у прекинутом низу.

На парцели вишепородичног становања није дозвољена изградња пословних, производних и складишних објеката.

У овој зони пословне делатности које се могу дозволити су из области: образовања, здравства, бриге о деци и старим особама, културе, рекреације, пољопривредне делатности, трговине на мало и велико, угоститељства и услужних делатности и занатства, с тим да су обезбеђени услови заштите животне средине и да немају негативан утицај на зону становања.

У оквиру грађевинских парцела које уличним фронтом излазе на новопланирану улицу између блокова 26 и 33 у појасу од 50,0m од регулационе линије блока 26 није дозвољена изградња производних објеката, као и пословних објеката већег обима, осим ако нису из области спорта и рекреације.

Објекти са производном делатношћу малог обима, које буком, гасовима, отпадним водама или другим штетним дејством не угрожавају услове становања, испуњавају прописане санитарно-хигијенске услове, услове заштите животне средине и друге прописане услове утврђене од стране надлежних органа и организација, се граде као слободностојећи и под условом да су удаљени минимум 15,0 m од било ког стамбеног објекта.

У оквиру зоне становања није дозвољена изградња производних и складишних објеката већих капацитета, као ни изградња оних објеката, у којима би се обављале делатности које би у току радног процеса, својим активностима, могле да имају негативан утицај на зону становања.

2. Помоћни објекат

Намена: Помоћни објекат који је у функцији главног објекта, а гради се на истој парцели на којој је саграђен главни објекат (гаража, летња кухиња, оставе, магацин уз пословни објекат и сл.).

Врста: објекат се гради као слободностојећи, двојни или као објекат у прекинутом низу.

3. Економски објекат:

Намена: објекти за гајење животиња, пратећи објекти за гајење животиња, објекти за складиштење сточне хране, објекти за складиштење пољопривредних производа, настрешнице за машине и возила и др. слични објекти на пољопривредном газдинству.

Држање домаћих животиња: На парцелама породичног становања дозвољено је држање кућних љубимаца (чији је број и врста одређен општинском одлуком) и узгој до 30 комада живине.

На већим парцелама намењеним породичном становању пољопривредног типа дозвољен је узгој до 100 комада живине и до 5 условних грла копитара и папкара (једно условно грло се рачуна 500 kg живе ваге).

Врста: објекат се гради као слободностојећи.

Није дозвољена изградња пратећих објеката на парцели пре изградње главног објекта.

б) Услови за образовање грађевинске парцеле

Услови за зону централних садржаја

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене **породичном** становању су следећи:

- за слободностојећи објекат минимална ширина парцеле је 15,0 m, минимална површина парцеле је 450,0 m²;
- за двојни објекат минимална ширина парцеле је 20,0 m (2x10,0 m), минимална површина је 600,0 m² (2x300,0 m²);
- за објекат у прекинутом низу минимална ширина парцеле је 12,0 m, минимална величина парцеле је 360,0 m².

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене **вишепородичном** становању су следећи:

- за слободностојећи објекат минимална ширина парцеле је 20,0 m а, минимална површина парцеле је 800,0 m²;
- за објекат у прекинутом низу минимална ширина парцеле је 15,0 m, а минимална површина парцеле је 600,0 m².

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене **чистом пословању** су следећи:

- минимална ширина парцеле је 20,0 m, минимална површина парцеле је 800,0 m², а максимална површина износи 3000,0 m².

Величина парцеле за јавне и друге објекте јавног садржаја ће зависити од правила и норматива који дефинишу одређену област.

Услови за зону становања

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене **породичном** становању су следећи:

- за слободностојећи објекат минимална ширина парцеле је 15,0 m, минимална површина парцеле је 600,0 m²;
- за двојни објекат минимална ширина парцеле је 24,0 m (2x12,0 m), минимална површина је 900,0 m² (2x450,0 m²);
- за објекат у прекинутом низу минимална ширина парцеле је 12,0 m, минимална величина парцеле је 600,0 m²;
- за образовање грађевинске парцеле намењене породичном становању пољопривредног типа обезбедити минималну ширину парцеле од 18, m и минималну површину парцеле 800,0 m²;

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене **вишепородичном** становању су следећи:

- за слободностојећи објекат минимална ширина парцеле је 20,0 m, а минимална површина парцеле је 800,0 m²;
- за објекат у прекинутом низу минимална ширина парцеле је 15,0 m, а минимална површина парцеле је 600,0 m².

Услови за образовање грађевинске парцеле намењене **чистом пословању/производњи** су следећи:

- минимална ширина парцеле је 20,0 m, минимална површина парцеле је 1000,0 m², а максимална површина је 3500,0 m².

в) Положај објеката у односу на регулацију, границе грађевинске парцеле и међусобна удаљеност објеката

Услови за зону централних садржаја и зону становања

Објекти се граде на грађевинској линији или унутар површине ограничене грађевинским линијама. У изграђеним блоковима се удаљеност грађевинске од регулационе линије утврђује на основу позиције већине изграђених објеката (преко 50%).

У изузетним случајевима се грађевинска линија може поставити максимално 6,0m од регулационе линије.

У неизграђеном делу блока 8 на парцелама бр. 3094 и 3095 грађевинска линија се поставља на регулациону линију, а на парцелама бр. 889, 890, 891, 892, 893 и 894 се увлачи за 6,0m од регулационе линије.

У неизграђеном делу блока 21 на парцелама од бр. 3245 до броја 3270 и на парцели бр. 148/1 грађевинска линија се увлачи за 6,0m од регулационе линије.

Изградња **породичних објеката** на парцели може се дозволити под следећим условима:

Оријентација објеката се одређује на основу оријентације постојећих објеката у улици где се основни габарит:

- слободностојећег објекта (без испада) може дозволити на минимум 0,5 m од једне бочне границе парцеле односно 3,5 m од друге бочне границе парцеле; основни габарит са испадом не може прећи границу парцеле;
- двојног објекта (без испада) може да се дозволи на минимално 3,5 m од границе парцеле;
- објекта у прекинутом низу од једне бочне границе парцеле је 0,0 m, односно од друге бочне границе парцеле је 4,0 m (растојање основног габарита без испада).

Удаљеност између објеката суседних парцела је мин. 4,0 m.

Изградња **вишепородичних објеката** на парцели може се дозволити под следећим условима:

Основни габарит вишепородичног објекта (без испада) може се дозволити у односу на границу суседне грађевинске парцеле:

- за слободностојећи објекат је минимална удаљеност 1,5 m од једне бочне границе парцеле, односно 4,5 m од друге бочне границе парцеле;
- за објекат у прекинутом низу је минимална удаљеност 0,0 m од једне бочне границе парцеле, односно 5,0 m од друге бочне границе парцеле.

Удаљеност вишепородичног стамбеног објекта од других објеката, не може бити мања од половине висине вишег објекта, односно не може бити мања од 5,0 m (основни габарит са испадом).

Положај **пословних објеката** у овим зонама у односу на границе парцеле може бити минимум 5,0 m.

Изградња **производних објеката** у зони становања мање густине може се дозволити под условом:

- удаљеност од границе парцеле је минимум 5,0 m;
- удаљеност од свих стамбених објеката не може бити мања од 15,0 m, што ће и дефинисати положај грађевинске линије.

Пословни, помоћни и економски објекат могу да се граде на међусобном размаку од 0,0 m ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови, односно међусобни размак не може бити мањи од 4,0 m, ако пословни објекат има отворе са те стране, тј. међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта.

Гаража се може поставити на регулациону линију уз услов да кровне равни гараже имају пад у сопствено двориште и да се врата гараже отварају око хоризонталне осе или у унутрашњост гараже.

Помоћни и економски објекти се граде у истој линији као и главни објекат. Ако се економски делови суседних парцела непосредно граниче, растојање нових економских објеката од границе парцеле не може бити мање од 1,0 m, уз задовољавање свих санитарно-техничких, противпожарних услова и услова заштите животне средине.

Удаљеност економског објекта (сточна стаја и сл.) од стамбеног, пословног, производног и неких економских објекта (у складу са санитарно-хигијенским условима и условима заштите животне средине) не може бити мања од 15,0 m.

Удаљеност економског објекта (ђубриште, пољски клозет и сл.) од било ког стамбеног, пословног, производног и неких економских објекта (у складу са санитарно хигијенским условима и условима заштите животне средине) и бунара не може бити мања од 25,0 m.

Удаљеност економских објекта у којима се складишти запаљиви материјал од других објекта не може бити мања од 6,0 m.

Међусобни размак између економских објекта (на истој парцели) може бити 0,0 m (ако су задовољени услови противпожарне заштите) односно минимално половина вишег објекта.

г) Дозвољени индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

Услови за зону централних садржаја: на грађевинској парцели индекс заузетости је максимално 50%, а индекс изграђености максимално 2,0.

Услови за зону становања: на грађевинској парцели индекс заузетости је максимално 40%, а индекс изграђености је максимално 1,2.

д) Дозвољена спратност и висина објекта

Услови за зону централних садржаја и зону становања

Спратност стамбеног објекта породичног типа (породични стамбени објекат, стамбено-пословни објекат и пословно-стамбени објекат) је максимално П+1+Пк, а максимална висина назитка поткровне етаже је 1,6 m. Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. Укупна висина објекта не може прећи 12,0 m.

Спратност стамбеног објекта вишепородичног типа је максимално П+2+Пк. Дозвољена је изградња подрумске, односно сутеренске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе. Укупна висина објекта не може прећи 15,0 m.

У зони становања спратност пословног објекта је максимално П+1 (дозвољена је изградња подрумске етаже, ако постоје услови за то). Укупна висина објекта је максимално 9,0 m.

У зони централних садржаја спратност пословног објекта је максимално П+2 (дозвољена је изградња подрумске етаже, ако постоје услови за то). Укупна висина објекта је максимално 12,0 m.

Спратност производног објекта је максимално П (дозвољена је изградња подрумске етаже, ако постоје услови за то). Укупна висина објекта је максимално 7,5 m.

Помоћни објекат (гаража, летња кухиња, остава) је максималне спратности П, а ката висине венца објекта је максимално 3,0 m од коте терена. Дозвољена је изградња подрумске етаже, ако не постоје сметње геотехничке и хидротехничке природе.

Економски објекат (пушнице, сушнице, кош, амбар, настрешнице за машине и возила и др.) је максималне спратности П, а максималне висине 7,0 m.

Висина надзитета поткровне етаже износи највише 1,6 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне висине, а одређује се према конкретном случају.

ђ) Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинским парцелама унутар блокова је дозвољена изградња стакленика, пластеника, бунара и других објеката у функцији пољопривредне производње, повртарства, воћарства и сл. Минимална удаљеност оваквих објеката од међних линија је 3,0 m и за исте се не примењују дозвољене вредности индекса заузетости, односно изграђености парцеле.

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом или транспарентном оградом до висине 2,0 m. Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови ограде и капија буду на грађевинској парцели која се ограђује. Врата и капије на уличној огради не могу се отворити ван регулационе линије.

е) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила унутар парцеле

Приступ на грађевинску парцелу је директан, са јавне саобраћајне површине или постојећег уличног коридора.

За сваку грађевинску парцелу мора се обезбедити колско-пешачки прилаз ширине мин. 3,0 m и пешачки прилаз мин. ширине 1,2 m. За грађевинску парцелу намењену породичном становању пољопривредног типа колско-пешачки прилаз је мин. ширине 4,0 m. За грађевинску парцелу на којој се планира изградња вишепородичног, пословног или производног објекта мора се обезбедити колско-пешачки прилаз мин. ширине 3,5 m и пешачки прилаз мин. ширине 1,5 m.

За паркирање возила за сопствене потребе у оквиру грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг место тј. простор за паркирање возила по правилу: један стан једно паркинг место, и одговарајући број паркинг места за јавне садржаје и пословне/производне просторе у складу са важећим Правилником о општим правилима за парцелацију, регулацију и изградњу. Димензије паркинг места одредити у складу са стандардом SRPS U.C4. 234. У оквиру парцеле намењене јавним и пословним/производним садржајима мора се обезбедити минимална ширина саобраћајно-манипулативног простора од 3,0 m.

ж) Заштита суседних објеката

Није дозвољено да објекат својим положајем, односно својим делом угрози ваздушни простор суседа преко међе.

Одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат. Површинске воде са грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој парцели.

На зиду објекта који је лоциран уз заједничку међу, на удаљености мањој од 3,0 m, не могу се поставити отвори према суседној парцели, изузев отвора који су искључиво у функцији вентилационог отвора или осветљења, са минималном висином парапета од 1,8 m, а површине до 0,8 m².

Испади на објекту и конзоле (надстрешнице и рекламе), на нивоу приземља на висини изнад 3,0 m од коте тротоара, не могу прелазити грађевинску линију више од 1,6 m, односно регулациону линију више од 1,2 m.

Отворене спољне степенице могу се постављати на предњи део објекта, ако је грађевинска линија минимум 3,0 m увучена у односу на регулациону линију и ако те степенице савлађују висину од 0,9 m. Степенице које савлађују висини више од 0,9 m улазе у основни габарит објекта. Степенице које се постављају на бочни или задњи део објекта не могу ометати пролаз и друге функције дворишта.

Разлику између коте пода објекта и коте тротоара решити унутар грађевинске парцеле односно објекта.

Приликом изградње објекта у блоковима где су изграђени објекти у прекинутом низу, није потребна сагласност власника или корисника суседне парцеле до које се гради, под условом да се не наруши граница парцеле до које се гради.

з) Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура

Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Плана и јавног предузећа које газдује јавним грађевинским земљиштем - уличним коридором.

Водопривредна инфраструктура

Прикључење главног објекта на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Прикључак објекта на водоводну мрежу извести преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на мин. 1,0 m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите, где је потребно предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже.

Прикључење главног објекта на канализациону мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама на мин. 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката, могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле.

Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Електроенергетска инфраструктура

Прикључење објеката на електроенергетску инфраструктуру у улици извести подземним или надземним прикључним водом, са јавне мреже у улици или са трафостанице за веће потрошаче, по условима из електроенергетске сагласности надлежне електродистрибуције.

Термоенергетска инфраструктура

Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса цевовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.

Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Кућни-мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (прозора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

Електронска комуникациона инфраструктура

Прикључење објеката на ЕК, КДС и интернет мрежу извести прикључним каблом са електронске комуникационе, КДС и интернет мреже у улици.

и) Услови за обнову и реконструкцију објеката

Реконструкција, доградња, надоградња и адаптација постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом.

ј) Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедносне и друге услове

Сви објекти морају бити изграђени (реконструисани) у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објекту, као и при употреби одређених материјала имати у виду специфичност намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова.

Контејнери за привремено одлагање смећа, се постављају у оквиру грађевинске парцеле власника објекта. Исти морају бити затворени и удаљени од свих стамбених објеката.

Одвођење фекалних вода решити затвореним канализационим системом, који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама које на парцели треба лоцирати минимално 3,0 m од објекта и границе парцеле. Стајњак настао чишћењем стаја односити на ђубриште са водонепропусном подлогом а одатле на пољопривредне површине.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити минимално 30% озелењених површина.

На грађевинским парцелама намењеним становању са производњом или пољопривредом обавезно је функционално раздвајање на: предњи део парцеле са објектима становања и други део парцеле са објектима производње или пољопривредне делатности.

2.4.3. Правила грађења у зони радних садржаја (постојеће и планиране радне зоне и комплекси и радни садржаји са становањем)

Реализација **блока 31** ће се реализовати на следећи начин:

- Северни део блока у дубини од 95,0 m који се намењује становању и који има излаз на јавну површину, реализоваће се на основу правила из овог плана за зону становања;
- За северни део блока у дубини од 95,0 m који се намењује само пословном садржају и који има излаз на јавну површину, обавезна је израда урбанистичког пројекта;
- За део блока који је намењен радној зони, основ ће бити урбанистички пројекат (уколико се комплексом обухвата и стамбени део парцеле и обезбеди приступ на јавну површину);
- Уколико се укаже потреба да се реализује само унутрашњи део блока намењен радној зони (који нема приступ јавној површини) при чему би се формирале нове јавне површине – улични коридори, обавезна је израда плана детаљне регулације.

За планирану радну зону - **блок 34** обавезна је израда урбанистичког пројекта за реализацију нових радних садржаја, када је обезбеђен приступ на јавну површину, док је израда плана детаљне регулације обавезна приликом формирања нових јавних површина – продора/уличних коридора унутар блокова.

Израда урбанистичког пројекта је обавезна приликом изградње, доградње, реконструкције објеката и промене делатности у **постојећим радним комплексима** (блокови 5, 6, 17 и део блока 34 – постојећи комплекс "ПАНАКВА"), као и свим реализованим планираним радним комплексима.

У свим радним зонама и комплексима изградња помоћних и економских објеката ће се реализовати директном применом услова из овог Плана.

При пројектовању и грађењу објеката придржавати се одредби техничких прописа и услова који конкретну област регулишу.

а) Врста и намена објеката

У оквиру грађевинске парцеле у радној зони дозвољена је изградња: пословних, производних, складишних и услужних објеката, као и изградња у комбинацијама.

У оквиру постојећих радних комплекса (комплекси који су затечени у насељу, у делу насеља где је преовлађујућа намена становање), дозвољена је изградња и реконструкција мањих: пословних, производних и складишних објеката, као и изградња у комбинацијама, који не би, у току радног процеса, својим активностима, могли да имају негативан утицај на зону становања, уз услове заштите животне средине.

Објекти се могу градити као слободностојећи.

У оквиру грађевинске парцеле у радној зони дозвољена је изградња једне стамбене јединице у оквиру пословно-стамбеног објекта.

У блоку 31, на грађевинској парцели која уличним фронтом излази на улицу ЈНА у појасу 95,0 m од регулационе линије дозвољена је изградња породичног стамбеног објекта по условима за зону становања мање густине.

У радној зони није дозвољена изградња пратећих објеката на парцели пре изградње главног објекта. Главним објектом се сматра објекат чија је намена у основној функцији регистрована делатности, која ће се обављати на предметној парцели.

б) Услови за образовање грађевинске парцеле

Површина грађевинске парцеле износи минимално 1500,0 m² са ширином уличног фронта минимално 30,0 m.

Величина парцеле намењене изградњи привредних капацитета мора бити довољна да прими све садржаје који су условљени конкретним технолошким процесом као и пратеће садржаје, уз обезбеђивање дозвољеног степена искоришћености земљишта и индекса изграђености.

У северном делу блока 31 (зона радних садржаја са становањем), грађевинске парцеле намењене становању се образују по условима за зону становања мање густине.

в) Положај објеката у односу на регулацију, границе грађевинске парцеле и међусобна удаљеност објеката

Грађевинска линија је у односу на регулациону линију одмакнута за минимум 10,0 m.

У блоку 31 удаљеност грађевинске линије породичног стамбеног објекта од регулационе линије утврђује се на основу позиције већине изграђених објеката (преко 50%).

Организацију дворишта радног комплекса треба усмерити ка јужној, односно источној страни. Са тим у вези, грађевинска линија од границе суседне парцеле са јужне (односно западне) стране је на 5,0 m, односно минимум 2,0 m од северне (односно источне) границе парцеле, под условом да су задовољени услови противпожарне заштите.

Међусобни размак између објеката на две суседне парцеле је минимум 7,0 m, тј. већи од половине висине вишег објекта.

Међусобни размак између објеката на парцели може бити 0,0 m ако су задовољени санитарни, противпожарни и други технички услови односно међусобни размак не може бити мањи од 4,0 m, ако пословни објекат има отворе са те стране, тј. међусобни размак не може бити мањи од половине висине вишег објекта.

г) Дозвољени индекс заузетости и индекс изграђености грађевинске парцеле

Максималан дозвољен индекс заузетости на грађевинској парцели у радној зони са платоима и саобраћајницама је 70%. Максималан дозвољен индекс изграђености грађевинске парцеле је 2,1.

д) Највећа дозвољена спратност и висина објеката

У зависности од намене објеката произилази и њихова спратност. Објекти су спратности:

- пословни: максимално П+1+Пк (висина назитка поткровне етаже износи највише 1,6 m рачунајући од коте пода поткровне етаже до тачке прелома кровне висине, а одређује се према конкретном случају)
- производни: максимално П+1, евентуално и више, ако то захтева технолошки процес производње
- складишни: П, евентуално П+1, ако то захтева технолошки процес производње
- помоћни: П
- економски: П

ђ) Услови за изградњу других објеката на истој грађевинској парцели

На грађевинској парцели радног комплекса поред главних и помоћних објеката дозвољена је изградња пословно-стамбеног објекта са једном стамбеном јединицом. При одређивању положаја стамбене јединице у оквиру пословног објекта водити рачуна да буде у мирнијем делу објекта и дворишта са обезбеђењем одвојеног прилаза, без укрштања са прилазом радном делу.

Грађевинске парцеле могу се ограђивати зиданом, или транспарентном оградом до висине 2,2 m од коте тротоара. Зидане и друге врсте ограда постављају се на међну или регулациону линију, тако да ограда, стубови ограде и капија буду на грађевинској парцели која се ограђује. Врата и капије на уличној оградни не могу се отворати ван регулационе линије.

Дозвољено је преграђивање функционалних целина у оквиру грађевинске парцеле, уз услов да висина те ограде не може бити већа од висине спољне ограде и да је обезбеђена проточност саобраћаја.

е) Обезбеђивање приступа парцели и простора за паркирање возила унутар парцеле

За сваку грађевинску парцелу у оквиру ове зоне мора се обезбедити колски и пешачки прилаз. Колски прилаз парцели је минималне ширине 3,5 m са минималним унутрашњим радијусом кривине од 7,0 m. Пешачки прилаз је минималне ширине 1,5 m.

У оквир грађевинске парцеле саобраћајне површине могу да се граде под следећим условима:

- минимална ширина саобраћајнице је 3,5 m са унутрашњим радијусом кривине 5,0 m, односно 7,0 m тамо где се обезбеђује проточности саобраћаја због противпожарних услова или мин. 10,0 m, где то захтевају габарити меродавног (теретног) возила;

- за паркирање возила за сопствене потребе у оквиру грађевинске парцеле мора се обезбедити паркинг простор (димензије паркинг места у складу са стандардом СРПС У.С4.234) за објекте пословања мин. једно паркинг место на 70 m² корисног простора, за производне и индустријске објекте мин. једно паркинг место на 100 m² корисног простора и за складишне објекте и магацине мин. једно паркинг место на 200 m² корисног простора;
- манипулативне платое пројектовати са једностраним нагибом и носивошћу за средње тешки саобраћај;
- паркинг за бицикле изводити са обезбеђивањем засебне површине мин. 0,6-0,8 m² по бициклу;
- пешачке стазе у комплексу радити од бетона, бетонских плоча или бехатона, минималне ширине од 1,2 m.

ж) Заштита суседних објеката

Одводња атмосферских падавина са кровних површина мора се решити у оквиру грађевинске парцеле на којој се гради објекат или усмеравањем исте ка јавној површини у насељске отворене атмосферске канале. Површинске воде са грађевинске парцеле не могу се усмеравати према другој суседној парцели. Нивелацијом саобраћајних површина одводњу атмосферских падавина решити у оквиру парцеле на којој се гради.

На зиду објекта који је лоциран уз заједничку међу, на удаљености мањој од 3,0 m, не могу се поставити отвори према суседној парцели, изузев отвора који су искључиво у функцији вентилационог отвора или осветљења, минимална висина парапета од 1,8 m, а површине до 0,8 m².

Испади на објекту и конзоле (надстрешнице и рекламе), на нивоу приземља на висини изнад 3,0 m од коте тротоара, не могу прелазити грађевинску линију више од 1,6 m.

Степенице које савлађују висини вишу од 0,9 m улазе у основни габарит објекта. Степенице које се поствљају на бочни или задњи део објекта не смеју ометати пролаз и друге функције дворишта.

Од укупне површине грађевинске парцеле зеленило мора да заузима минимално 30%.

У оквиру парцеле обавезно је формирати заштитни зелени појас уз границе парцеле које се граниче са зоном становања.

з) Услови за прикључење на комуналну инфраструктуру

Саобраћајна инфраструктура

Колско-пешачки прикључак на јавни пут извести у складу са условима из овог Плана и јавног предузећа које газдује јавним грађевинским земљиштем - уличним коридором, минималне ширине: колски прилаз минимално 3,5 m, а пешачки прилаз мин. 1,5 m.

Водопривредна инфраструктура

Прикључење објеката у радном комплексу на водоводну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Прикључак објекта на водоводну мрежу извести преко водомерног шахта смештеног на парцели корисника на минимално 1,0 m иза регулационе линије. У складу са условима противпожарне заштите предвидети изградњу противпожарне хидрантске мреже.

Прикључење објеката у радном комплексу на канализациону фекалну мрежу извести према условима надлежног комуналног предузећа. Дубину укопавања на месту прикључења сводити на дубину постојећег цевовода. До изградње насељске канализационе мреже дозвољена је изградња водонепропусних бетонских септичких јама на минимално 3,0 m од свих објеката и границе парцеле.

Индустријске отпадне воде решаваће се, по потреби, посебним системима. Зависно од врсте и типа загађене воде, вршиће се њихово претходно пречишћавање кроз предtretман, па ће се тек онда ићи на заједничко пречишћавање са санитарном и атмосферском отпадном водом.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката, могу се без пречишћавања упустити у отворену каналску мрежу или на зелене површине унутар парцеле комплекса. Отпадне воде настале као резултат технолошког процеса, пре упуштања у насељски канализациони систем обавезно пречистити путем примарног пречишћавања унутар самог комплекса. Све зауљене воде пре упуштања у атмосферску канализацију пречистити на сепаратору уља и брзоталоживих примеса.

Електроенергетска инфраструктура

Прикључење објеката на електроенергетску инфраструктуру извести подземним прикључним водом са јавне мреже у улици или са трафостанице за веће потрошаче, по условима из електроенергетске сагласности надлежне електродистрибуције. Трафостанице градити као зидане, монтажано-бетонске или стубне, на сопственој парцели, за рад на 20kV напонском нивоу. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну мрежу затражити од надлежног предузећа. Електроенергетску мрежу унутар радних комплекса каблирати.

Расветна тела поставити на стубове за расвету. За расветна тела користити натријумове светиљке ниског (високог) притиска или ЛЕД светиљке како би се добио одговарајући ниво осветљености саобраћајница у складу са препорукама СКО-а (Српски комитет за осветљење).

Заштиту од атмосферског пражњења извести класичним громобранским инсталацијама у облику Фарадејевог кавеза према класи нивоа заштите објеката у складу са Правилником о техничким нормативима за заштиту објеката од атмосферског пражњења ("Службени лист СРЈ", бр. 11/96).

Термоенергетска инфраструктура

Гасни прикључак је део дистрибутивног гасовода, који спаја уличну мрежу са унутрашњом гасном инсталацијом. При полагању гасног прикључка поштовати одредбе важећих прописа који ову област уређују. Сагласност за прикључење на јавну дистрибутивну гасну мрежу затражити од надлежног дистрибутера гаса. Траса ценовода се води најкраћим путем и мора остати трајно приступачна.

Гасни прикључак не полаже се у складишта запаљивих и експлозивних материја. Мерно регулациони сет не сме се постављати унутар објекта, на места где нема природне вентилације, мора бити удаљена од електричног ормарића минимално 1,0 m као и од отвора на објекту (prozора, врата) минимално 1,0 m мерено по хоризонтали.

Електронска комуникациона инфраструктура

Прикључење објеката на ЕК, КДС и интернет мрежу извести прикључним каблом са електронске комуникационе, КДС и интернет мреже у улици (у потпуности градити подземно). ЕК мрежу унутар комплекса каблирати.

и) Услови за обнову и реконструкцију објеката

Реконструкција, доградња, надоградња и адаптација постојећих објеката може се дозволити ако се извођењем радова на објекту неће нарушити услови дати овим Планом (шематским приказом).

ј) Услови заштите животне средине, техничке, хигијенске, заштите од пожара, безбедоносне и друге услове

У блоковима 31 и 34 у оквиру планираних радних садржаја изградња објеката, извођење радова, односно обављање пословне, производне или складишне делатности може се вршити под условом да се не изазову трајна оштећења, загађивање или на други начин деградирање животне средине. За све објекте који могу имати значајног утицаја на животну средину, надлежни орган може донети одлуку о потреби израде Студије о процени утицаја на животну средину, у складу са Законом о заштити животне средине ("Службени гласник РС", бр. 135/2004, 36/2009, 72/2009 и 43/2011), Законом о процени утицаја на животну средину ("Службени гласник РС", бр. 135/2004 и 36/2009) и Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину ("Сл. гласник РС" бр. 114/2008).

У постојећим раним зонама у блоковима број 5, 6 и 17 забрањена је изградња објеката у којима ће се обављати делатности за које је обавезна и за које се може захтевати израда процене утицаја објеката и радова на животну средину у складу са Законом за заштиту животне средине и у складу са Уредбом о утврђивању Листе пројеката за које је обавезна процена утицаја и Листе пројеката за које се може захтевати процена утицаја на животну средину.

На свакој грађевинској парцели мора се обезбедити бетонирани простор за постављање контејнера (канти) за комунални отпад као и простор за отпад настао у току технолошког процеса, у складу са важећим прописима.

Одвођење фекалних вода мора се решити затвореним канализационим системом који ће се прикључити на насељску канализациону мрежу. Као прелазно решење, до изградње насељске канализационе мреже, дозвољена је изградња бетонских водонепропусних септичких јама које на парцели треба лоцирати минимално 3,0 m од објеката и границе парцеле.

Отпадне воде, настале у технолошком процесу производње, пре упуштања у насељску канализацију пречистити на сепаратору уља и масти.

Условно чисте атмосферске воде са кровова објеката и претходно пречишћене воде са манипулативних површина могу се упустити у отворену каналску мрежу уз уличне саобраћајнице.

Сви објекти морају бити лоцирани и изграђени (реконструисани) у складу са важећим законима и правилницима који регулишу конкретну област. При пројектовању и извођењу радова на објектима, употребљеним материјалима водити рачуна о специфичности функционалне намене објекта (простора) са становишта коришћења, одржавања, односно обезбеђивања санитарно-хигијенских услова.

2.4.4. Правила грађења у комплексу верског објекта

У насељу Сириг постоји православни храм. Овај комплекс је издвојен као специфичан, већ дефинисан простор, са изграђеним верским објектом.

За изградњу, доградњу и реконструкцију у оквиру комплекса верског објекта примењиваће се правила која важе за зону централних садржаја и становања средње густине.

2.5. ПРАВИЛА ГРАЂЕЊА НА ГРАЂЕВИНСКОМ ЗЕМЉИШТУ ВАН ГРАЂЕВИНСКИХ ПОДРУЧЈА НАСЕЉА

2.5.1. Правила грађења за радне зоне ван насеља (локације 1, 2, 3 и 4)

У склопу радних зона ван грађевинских подручја насеља, које су дефинисане овим Планом (локације 1, 2, 3 и 4), као и радне садржаје у оквиру експлоатације минералних сировина, могућа је изградња најразличитијих производних, складишних и пословних садржаја, под условом да не угрожавају стање животне средине.

Реализација радних садржаја на локацијама 1, 2 и 4, у склопу постојећих радних комплекса ће се вршити директном применом овог Плана, а уколико се мења постојећа делатност, обавезна је израда урбанистичког пројекта. Такође, урбанистички пројекат је обавезан за све нове радне комплексе у оквиру ових зона (локације 1А, 3 и 4А) Урбанистички пројекат урадити на основу правила грађења из овог Плана и у складу са условима надлежних организација и јавних предузећа у чијој је надлежности њихово издавање.

Реализација радних садржаја везаних за експлоатацију минералних сировина (глине, шљунка, песка, термалних вода, нафте и гаса) ће се вршити на основу урбанистичког пројекта урађеног у складу са условима датим у овом Плану, а могући су најразличитији садржаји везани за обраду и прераду минералних сировина, као и производњу базирану на минералним сировинама, као што су делатности везане за производњу грађевинског и др. материјала (цигане, кречане и сл.), прераду нафте и др. сировина, односно пратеће делатности из области трговине на велико, складишта, стоваришта, логистички центри и слично.

Радни комплекс мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити услове заштите животне средине.

Радни комплекс мора имати: приступни пут са тврдом подлогом мин. ширине 5,0 m до мреже јавних путева; мора бити снабдевен инфраструктуром и инсталацијама неопходним за производни процес, односно обављање делатности; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду.

У оквиру радне зоне могу се градити: пословни, производни, складишни, економски и услужни објекти, објекти снабдевања и инфраструктурни објекти (енергетски производни, трафостанице 20/0,4kV, антенски стубови и сл.).

Индекс заузетости парцеле је макс. 70%, а дозвољена спратност објеката је: за пословне макс. П+1+Пк; за производне и складишне макс. П+1, а изузетно и више, у зависности од технолошког процеса производње, односно складиштења; за економске, помоћне и инфраструктурне макс. П.

Парцеле се могу ограђивати транспарентном или комбинованом оградом висине макс. 2,2 m.

Зеленило радних садржаја треба формирати у оквиру сваког појединачног комплекса, тако да заузима мин. 30% укупне површине. У оквиру овог процента формирати заштитно зеленило ободом комплекса.

Избор биљних врста одређује се према карактеристикама производње, карактеру и концентрацији штетних материја, а такође њиховим еколошким, функционалним и декоративним својствима. Засади треба да се карактеришу високом отпорношћу на гасове, дим и праšину.

У зони радних објеката зеленило треба да омогући изолацију главних пословно-административних и јавних објеката, као и главних пешачких праваца, да створи одређену просторну композицију у комплексу и да одвоји платое за миран одмор. Главне функције ових зелених површина су стварање повољног микроклимата, заштита од праšине и гасова и стварање слободних простора за краћи одмор радника.

2.5.2. Правила грађења у зони кућа за одмор и рекреацију (локација 10)

У овој зони могућа је изградња кућа за одмор (викендица) и помоћних објеката (гараже, шупе, оставе, надстрешнице, бунари, водонепропусне бетонске септичке јаме, ограде и сл.). У оквиру зоне кућа за одмор (викенд зоне) могућа је и изградња спортско-рекреативних и туристичких садржаја, уз поштовање правила грађења прописаних за ову зону. У викенд зони се не дозвољава изградња објеката за стално становање.

Код нове парцелације/препарцелације, минимална површина парцеле је 400 m^2 , а ужа страна парцеле је минимум $10,0 \text{ m}$. Није дозвољена препарцелација у смислу образовања већих грађевинских парцела од 1500 m^2 . Код наслеђеног стања може се задржати постојећа парцела, тј. задржава се постојећа површина и ширина парцеле.

Парцела мора имати приступ са јавне површине/пута. Удаљеност грађевинске линије од регулационе линије износи минимум $5,0 \text{ m}$. Минимална удаљеност грађевинске линије од границе суседне парцеле је $2,0 \text{ m}$, у ком случају се могу постављати отвори на мин. висини од $1,8 \text{ m}$ од коте пода просторије, а у случају када је бочно растојање објеката од суседних парцела мин. $4,0 \text{ m}$, на тој страни објекта се могу отварати прозори.

Максимални индекс заузетости парцеле је 20% , уз ограничење да објекат/кућа за одмор у основи не прелази 200 m^2 . Дозвољава се изградња лођа, тремова и пергола испред или у склопу објекта, према осунчаним просторима, истакнутим природним садржајима и видиковцима. Те површине, уколико нису застакљене, не улазе у габарит објекта.

Макс. спратност објеката је П+Пк за главни, а П (приземље) за помоћне објекте. Могућа је изградња подрума или сутерена, ако дозвољавају хидролошки услови.

Објекте градити од природних материјала (опека и опекарски производи, дрво, камен и др.), са косим кровним равнима. Кров треба да буде једноставан (најповољније је двоводни), односно да се у потпуности уклапа у постојећи амбијент. Нагиб кровних равни треба да је $30\text{-}35^\circ$.

Архитектонска обрада објеката мора се прилагодити непосредном амбијенту и околном пејзажу. Делови зграда, њен структурални склоп од утицаја на обликовање и визуелни изглед (prozори, стрехе, димњачке капе, тремови са гредним системом и јастуцима) уз велику примену дрвета, морају бити у духу војвођанске куће и архитектонског наслеђа овог подручја.

Објекат мора да буде опремљен неопходном инфраструктуром (струја, вода, решено питање одвођења отпадних вода). На парцели мора бити обезбеђено место за паркирање возила за сопствене потребе, а најмање 50% површине парцеле мора бити под уређеним/обрађеним зеленим површинама. Ободом комплекса формирати гушћи масив зеленила различите спратности, а декоративним, партерним и солитерним садницама у пејзажном стилу озеленети просторе око објеката. Применити минимум 50% аутохтоних врста.

Забрањено је бетонирање ограда између парцела, односно изградња ограде од чврстог материјала (опека, камен, бетонске плоче), висине веће од $0,5 \text{ m}$. Укупна висина ограде не може да прелази висину од $1,4 \text{ m}$.

Због непосредног наслањања парцела на Парк природе "Јегричка", у овој зони је забрањено упуштање непречишћених отпадних вода у Јегричку, отварање дивљих плажа, одлагање отпада, изградња обалоутврда, сађење алохтоних жбунастих и дрвенастих врста и предузимање и других активности које могу нарушити основна обележја природног добра. Изградња објеката ће се вршити на основу овог Плана и услова надлежног водопривредног предузећа, које газдује Парком природе (ЈВП "Воде Војводине").

2.5.3. Правила грађења за комуналне и инфраструктурне садржаје ван насеља

Правила грађења за црпну станицу (локација 12)

Реконструкција постојећих и евентуална изградња нових објеката у оквиру постојећег комплекса/парцеле црпне станице ће се вршити на основу овог Плана, у складу са водним условима, које изда надлежни орган.

Правила грађења за извориште (локација 13)

Реконструкција постојећих и изградња планираних садржаја у оквиру дефинисане границе изворишта ће се вршити на основу донетог (и преиспитаног) Урбанистичког пројекта новог водозахвата – Темерин у МЗ Старо Ђурђево ("Службени лист општине Темерин, бр. 8/96 и 12/03). За изградњу нових садржаја у функцији изворишта, који нису предвиђени урбанистичким пројектом или за евентуално додатно проширење овог комплекса се мора урадити план детаљне регулације.

Извориште водоснабдевања је потребно уредити на основу Закона о водама ("Службени гласник РС", бр. 30/10 и 93/12) и Правилника о начину одређивања и одржавања санитарне заштите изворишта за водоснабдевање ("Службени гласник РС", бр. 92/08).

Зону непосредне заштите са свим објектима, постројењима и инсталацијама је потребно обезбедити ограђивањем. Ужу и ширу зону заштите је потребно одредити на основу издашности изворишта и његових техничких карактеристика.

У ужој зони заштите изворишта није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које могу загадити воду. Није дозвољена изградња објеката, постављање уређаја и вршење радњи које могу на било који начин загадити воду у зони заштите изворишта од 500 m према атару.

Правила грађења за трафостаницу 110/20kV (локација 14)

Реконструкција постојеће трафостанице у оквиру постојеће парцеле вршиће се на основу Плана, у складу са условима надлежне Електродистрибуције.

2.6. КРИТЕРИЈУМИ КОЈИМА СЕ УТВРЂУЈЕ ЗАБРАНА ГРАЂЕЊА НА ОДРЕЂЕНОМ ПРОСТОРУ ИЛИ ЗА ОДРЕЂЕНЕ ВРСТЕ ОБЈЕКТА

2.6.1. Заштитни појас јавних путева

Заштитни коридор око јавних путева дефинисан је Законом о јавним путевима ("Службени гласник РС", број 101/05, 123/07, 101/11, 93/12 и 104/13) и чини га заштитни појас (члан 2. тачка 38. и члан 29.) и појас контролисане изградње (члан 2. тачка 39).

У заштитном појасу пута у складу са чланом 28. Закона о јавним путевима могуће је градити пратеће путне садржаје (станице за снабдевање моторних возила горивом, продавнице, објекте за рекреацију, мотеле, угоститељске објекте и друге објекте намењене пружању услуга корисницима пута), као и инфраструктурну мрежу и објекте.

Подизање ограда у близини јавних путева мора се вршити у складу са чланом 35. Закона о јавним путевима. У појасу контролисане изградње у складу са чланом 30. Закона о јавним путевима забрањено је отварање рудника и депонија отпада и смећа.

2.6.2. Заштитни пружни појас

Заштитни пружни појас дефинисан је Законом о железници ("Службени гласник РС", број 45/13) члан. 3. тачка 9. и износи 100 m са обе стране пруге, рачунајући од осе крајњих колосека. У инфраструктурном пружном појасу пруге члан. 3 тачка 13. (25 m од осе колосека са обе стране пруге) могу се градити објекти и инфраструктура у складу са Законом о железници члан 58. и овим Планом ван грађевинских подручја насеља, односно урбанистичким планом у насељу.

2.6.3. Заштитно подручје аеродрома

Условима безбедности одвијања ваздушног саобраћаја дефинисане су површи за ограничавање препрека на делу територије, која је у обухвату ППО Темерин. Површ за ограничавање препрека на подручју посебног аеродрома Ченеј састоји се од унутрашње хоризонталне површи полупречника 4000 m и висине 45 m изнад референтне тачке аеродрома Ченеј и прилазно – одлетне површи са нагибом од 1,6% у односу на праг полетно-слетне стазе. На простору испод површи за ограничење препрека није дозвољена градња објеката чија висина продире кроз наведене површи.

2.6.4. Зоне заштите изворишта водоснабдевања

На подручјима која се користе као изворишта за снабдевање водом за пиће и за санитарно-хигијенске потребе одређују се три зоне санитарне заштите, и то: шира зона заштите, ужа зона заштите и зона непосредне заштите. Заштитна зона око изворишта дефинисана је Законом о водама и Правилником о начину одређивања и одржавања зона санитарне заштите изворишта водоснабдевања ("Службени гласник РС", бр. 92/08), а кроз израду елабората о зонама санитарне заштите изворишта.

Зона непосредне заштите (зона I) - Зона I изворишта подземне воде формира се на простору изворишта непосредно око водозахватног објекта. Зона I изворишта подземне воде засађује се декоративним зеленилом и растињем које нема дубоки корен и може се користити као сенокос. Зона I изворишта подземне воде, у којој не борави стално запослена особа, ограђује се ради спречавања неконтролисаног приступа људи и животиња заштитном оградом, која не може бити ближа од 3,0 m од водозахватног објекта који окружује. У зони I не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, као и друге радње дефинисане чланом 29. важећег Правилника.

Ужа зона заштите (зона II) - У зони II не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, као и друге радње дефинисане чланом 28. важећег Правилника.

Шира зона заштите (зона III) - У зони III не могу се градити или употребљавати објекти и постројења, користити земљиште или вршити друге делатности, ако то угрожава здравствену исправност воде на изворишту, као и друге радње дефинисане чланом 27. важећег Правилника.

2.6.5. Зона заштите надземних високонапонских водова

Заштитни коридор у зависности од напонског нивоа износи: за водове од 110kV је 25m од осе вода са обе стране (укупно 50m), за водове од 220kV је 30m од осе вода са обе стране (укупно 60m), а за 400 kV је 40m од осе вода са обе стране (укупно 80m) у зависности од типа далековода).

Грађење објеката у овом коридору, мора бити у складу са Правилником о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ"18/92), техничким условима заштите подземних металних цевовода од утицаја електроенергетских постројења СР ПС Н.ЦО.105 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/86), Заштитом телекомуникационих постројења од утицаја електроенергетских постројења, Заштитом од опасности СР ПС ЦО.101 ("Службени лист СФРЈ", бр. 68/88), Закон о заштити од нејонизујућих зрачења, као и условима надлежног предузећа.

2.6.6. Зона ветроелектрана

Зона ветрогенератора, за парк ветрогенератора дефинисаће се урбанистичким планом. У овој зони не могу се градити објекти, сем инфраструктурне мреже, а земљиште се може користити као пољопривредно.

2.6.7. Зона заштите коридора електронских комуникационих система веза

У заштитној зони радио-релејних коридора не могу се градити објекти који ће својим радом ометати систем радио-релејне везе.

2.6.8. Зона заштите термоенергетске инфраструктуре

Заштитни појас гасовода, нафтовода и продуктовода је појас ширине од 200,0 m са обе стране од гасовода, рачунајући од осе гасовода, у ком други објекти утичу на сигурност гасовода, нафтовода и продуктовода.

У појасу ширине 30,0 m на једну и другу страну од осе гасовода, нафтовода и продуктовода забрањено је градити зграде намењене за становање или боравак људи, без обзира на степен сигурности са којим је гасовод изграђен и без обзира на то у који је разред појас цевовода сврстан. Све планиране објекте и инсталације поставити на безбедној удаљености од гасовода, нафтовода и продуктовода.

2.6.9. Зона заштите око противградних станица

На територији општине Темерин се налазе три противградне станице. (Положај противградних станица је означен на рефералној карти бр. 3 - Туризам и заштита простора). Око објеката противградних станица, у кругу полупречника 100,0 m, дефинисана је заштитна зона утицаја противградне станице. Изградња било каквих објеката у овој зони могућа је само по обезбеђивању посебне сагласности и мишљења Министарства унутрашњих послова, Сектора за ванредне ситуације.

2.6.10. Зона заштите строго заштићених и заштићених дивљих врста од националног значаја

У зони заштите строго заштићених и заштићених дивљих врста од националног значаја је забрањено коришћење, уништавање и предузимање свих активности којима се могу угрозити дивље врсте и њихова станишта. Заштита заштићених дивљих врста се спроводи ограничењем коришћења, забраном уништавања и предузимања других активности којима се спречава доношење штете врстама и њиховим стаништима, као и предузимањем мера и активности на управљању популацијама.

За све радове у овим зонама је потребно прибавити услове од Покрајинског завода за заштиту природе.

3. ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА

3.1. СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ПЛАНСКЕ ДОКУМЕНТАЦИЈЕ ЗА ПОДРУЧЈЕ ПЛАНА

Просторни план општине Темерин ће се разрађивати на основу смерница из овог Плана:

- **плановима генералне регулације** за насеља Темерин и Бачки Јарак, којима ће се дефинисати њихово: грађевинско подручје, просторни развој, правила заштите, уређења и изградње, начин коришћења простора и други услови;
- **плановима детаљне регулације** за потребе изградње нових радних зона ван насеља (локације 5, 6, 7 и 8), зоне спортско-рекреативних и туристичких садржаја (локација 9), као и инфраструктурних, односно комуналних објеката изван грађевинских подручја насеља, где је потребно дефинисати грађевинско земљиште и регулацију, односно извршити разграничење површина јавне и остале намене: центар за рециклажу са компостилиштем, планиране обилазнице, затим соларне и ветроелектране, као и др. енергетски производни објекти, трансформаторска постројења, далеководи 400 kV и 110 kV (у случају указивања потреба за изградњом ових електроенергетских објеката), планирани садржаји јавног пута, нови мелиоративни канали, итд.;
- **урбанистичким пројектима**²⁸ уколико је дефинисано грађевинско земљиште, за потребе урбанистичко-архитектонске разраде локација у склопу дефинисаних радних зона (локације 1, 2, 3 и 4), уколико се врши нова изградња или мења постојећа делатност, затим за нове пољопривредне радне комплексе и радне комплексе везане за експлоатацију минералних сировина, као и све нове туристичке садржаје, фарме и рибњаке у атару.

У оквиру грађевинског подручја насеља Сириг, које је уређено овим Планом кроз шематски приказ, је предвиђена даља разрада:

- **плановима детаљне регулације** за све оне локације у насељу где је потребно спровести нову регулацију, тј. извршити разграничење између јавног и осталог грађевинског земљишта, односно, за постојеће јавне површине, када долази до промене регулације у оквиру истих;
- **урбанистичким пројектима** за:
 - све нове, односно планиране, радне садржаје;
 - све постојеће радне комплексе када се планира нова градња, доградња објеката и промена делатности и слично, осим изградње помоћних и економских објеката;
 - изградњу свих пословних/производних садржаја у зони становања, ако се парцела намењује само за пословање, односно производњу (без становања), уз услов да објекти, односно делатности, не угрожавају животну средину;
 - све јавне објекте (ако се планира нова градња);
 - све оне специфичне, сложеније садржаје за које надлежни општински орган утврди да је пре издавања одобрења за изградњу потребна израда УП-а који ће дефинисати урбанистичко-архитектонско решење планиране изградње, а у складу са условима за изградњу и урбанистичким показатељима датим овим Планом за одређену зону, као и правилницима који конкретну област регулишу.

Такође, у обухвату Просторног плана општине Темерин се налазе делови инфраструктурних коридора и садржаја, који ће се спроводити на основу одговарајућих **просторних планова подручја посебне намене**:

- Просторни план подручја инфраструктурног коридора аутопута Е-75 Суботица – Београд (Батајница) (План је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 69/03 и 36/10);

²⁸ Урбанистички пројекат није плански документ, него урбанистичко-технички документ којим се спроводи плански документ, у овом случају ППО, а за потребе урбанистичко-архитектонске разраде конкретне локације, при чему се примењују правила грађења дефинисана овим Планом за одређени садржај.

- Просторни план подручја посебне намене транснационалног гасовода "Јужни ток" и Измене и допуне истог плана (План је објављен у "Службеном гласнику РС", бр. 119/12, Измене и допуне у "Службеном гласнику РС", бр. 98/13);
- Просторни план подручја посебне намене инфраструктурног коридора нафтовода од сабирно отпремне станице Турија север до Рафинерије нафте Нови Сад са елементима детаљне регулације (Одлука о изради је објављена у "Службеном листу АПВ", бр. 36/13);
- Просторни план подручја посебне намене комплекса аеродрома Нови Сад - Ченеј (покренута је иницијатива за израду).

Табела 11. Спровођење Плана

Врста земљишта	Подручја, зоне, комплекси, објекти	Спровођење на основу		
		ПППН	Урбанис. плана	Простор. плана
Грађевинско земљиште	Грађевинско подручје насеља Темерин и Бачки Јарак		•	
	Грађевинско подручје насеља Сириг			•
	Дефинисане радне зоне ван насеља (локације 1, 2, 3 и 4), а у случају промене делатности постојећих комплекса и за изградњу нових радних комплекса обавезан је урбанистички пројекат			•
	Планиране радне зоне ван насеља (локације 5, 6, 7 и 8)		•	
	Зона спорт.рекреативних и туристичких садржаја (локација 9)		•	
	Зона кућа за одмор и рекреацију (локација 10)			•
	Информациони центар ПП "Јегричка" (локација 11)		•	
	Црпна станица (локација 12)			•
	Извориште водоснабдевања (локација 13) - примена донетог урбанистичког пројекта, а у случају изградње нових садржаја и проширења комплекса обавезан је ПДР		•	
	Трафостаница 110/20kV (локација 14)			•
	Центар за рециклажу са компостилиштем (локација 15)		•	
	Општи аеродром	•		
	ДП I реда - ауто пут Е-75	•		
	Планирани јавни путеви (обилазнице и планирани општински пут) и железничка пруга		•	
	Енергетски објекти (ветроелектрана - грађевинско земљиште су само темељи стуба), соларне електране и други енергетски производни објекти, који не служе за сопствену производњу енергије, као и други инфраструктурни објекти уколико се мења регулација		•	
Остала постојећа и планирана линијска инфраструктура и саобраћајни, водопривредни, енергетски и комунални објекти, ако нема промене регулације			•	
Пратећи садржаји уз јавне путеве - нови и постојећи ²⁹		•		
Пољопривредн о земљиште	Планирани гасовод високог притиска ("Јужни ток")	•		
	Планирани нафтовод (Турија север - Нови Сад)	•		
	Објекти за потребе пољопривредног домаћинства-салаши			•
	Пољопривредни објекти и радни садржаји у функцији пољопривреде			•
	Објекти ваздушног саобраћаја, а уколико се мања намена земљишта обавезан је ПДР			•
	Надземни високонапонски водови (110kV и 400kV)		•	
	Линијска инфраструктура - гасоводна, нафтоводна, надземни и подземни средње-напонски (20kV) водови, ЕК каблови			•
	Противградне станице			•
Шумско земљиште	Експлоатација минералних сировина			•
	Шумски путеви и објекти			•
Водно земљиште	Ловачке куће и ловни објекти			•
	Водопривредни објекти уколико се мења регулација		•	
	Водопривредни објекти ако нема промене регулације			•
	Објекти за наутику, туризам, спорт и рекреацију		•	
	Планирна каналска мрежа		•	

²⁹ Код постојећих садржаја, ако се мења регулација обавезна је израда ПДР-а, а ако то није случај реконструкција се обавља на основу УП-а

3.1.1. Смернице за израду планова генералне регулације за насеља Темерин и Бачки Јарак

За насеље Темерин, као општински центар, је обавезна израда плана генералне регулације³⁰, којим ће се дефинисати грађевинско подручје, намена површина, зоне и целине са истим правилима грађења, трасе, коридори и капацитети комуналне инфраструктуре и други услови уређења и заштите простора. Такође, за насеље Бачки Јарак, ће се радити план генералне регулације на основу смерница из овог Плана, када се укаже потреба за тим, а до тада ће се примењивати важећи план³¹.

Концепција просторне организације, опремања и уређења насеља засниваће се на:

- прилагођавању просторне организације насеља специфичним природним одликама, месним потребама и приликама,
- обезбеђењу услова за очување и развој естетских и амбијенталних вредности насеља,
- креирању флексибилних просторних решења која ће омогућити примену предложених правила за уређење и услова за изградњу,
- очувању природног, културног и историјског наслеђа, као и стварању властитог просторног идентитета, у складу са природним окружењем,
- усклађивању просторног развоја насеља са кретањем броја становника и планираним активностима у функцији побољшања услова живота и заштите природних ресурса.

Просторна реконструкција насеља претпоставља и потпуну инфраструктурну и комуналну опремљеност и уређење, што подразумева:

- савремену саобраћајну мрежу са свим неопходним пратећим садржајима,
- снабдевање квалитетном пијаћом водом,
- одвођење атмосферских и отпадних вода адекватним системима насељске канализације,
- формирање и унапређење система за снабдевање насеља одговарајућим врстама енергије,
- осавремењавање мреже електронског комуникационог саобраћаја, са свим потребним пратећим објектима,
- формирање система континуалних, одговарајуће опремљених озелењених простора, који ће бити саставни део насељског ткива,
- обезбеђење осталих потребних насељских комуналних садржаја, у складу са савременим стандардима.

Очекивани развој привредних делатности, развој мањих и средњих предузећа, иницираће бољи животни стандард и обезбедиће интензивнији развој насеља од досадашњег. У планском периоду треба развијати секундарне, терцијарне и непривредне делатности у складу са величином и функцијом насеља.

При одређивању будуће просторне организације насеља извршити зонирање. Поред основних зона: центар, становање и рад, у просторној структури насеља дефинисати простор за јавне намене, тј. за јавне службе, јавне површине и потребне комуналне објекте и инфраструктуру, а према условима из овог Плана.

Темерин је локални/општински центар и у складу са тим неопходно је обезбедити услове за размештај и функционисање следећих јавних служби:

- из области социјалне заштите: центар за социјални рад, збрињавање старих лица и дневни центар, а дом за старе, ако постоји интерес и економска основа;
- из области образовања: предшколско, основно и средње образовање и ученички дом, а више и високо образовање, ако постоји интерес и економска основа;

³⁰ Према одредбама Закона о планирању и изградњи, план генералне регулације се обавезно доноси за насељено место, које је седиште јединице локалне самоуправе, а које има мање од 30.000 становника

³¹ План генералне регулације насеља Бачки Јарак ("Сл. лист општине Темерин", бр. 7/07)

- из области здравствене заштите: дом здравља, мобилна здравствена служба, апотека, а (општа) болница и ветеринарска станица, ако постоји интерес и економска основа;
- из области културе: дом културе и библиотека, а музеј/галерија, ако постоји интерес и економска основа;
- из области спорта и рекреације: уређени и опремљени отворени спортски терени, фискултурна сала и купалиште – базени, а мањи спортско-рекреативни центар, ако постоји интерес и економска основа.

Бачки Јарак је локална (месна) заједница са развијеним централним садржајима и у складу са тим неопходно је обезбедити услове за размештај и функционисање следећих јавних служби:

- из области социјалне заштите: збрињавање старих лица и дневни центар;
- из области образовања: предшколско и основно образовање;
- из области здравствене заштите: амбуланта и апотека;
- из области културе: дом културе и библиотека;
- из области спорта и рекреације: уређени и опремљени отворени спортски терени и фискултурна сала, а купалиште – базени, ако постоји интерес и економска основа.

У сектору јавних служби, поред обавезних садржаја за свако насеље (у складу са улогом и положајем насеља у мрежи), пожељно је стимулисати и приватну иницијативу и развијати различите програме прилагођене особеностима подручја и локалне заједнице.

3.1.2. Смернице за израду планова детаљне регулације за радне зоне (локације 5, 6, 7 и 8)

За нове радне зоне ван насеља (локације 5, 6, 7 и 8) реализација ће се вршити на основу планова детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- У склопу радних зона могућа је изградња најразличитијих производних и пословних садржаја, али преваходно објеката, односно делатности које у погледу простора, саобраћаја, инфраструктурне опремљености или радног процеса, не угрожавају стање животне средине;
- Сваки радни комплекс мора имати довољно простора за потребе одвијања производног процеса, одговарајућу комуналну инфраструктуру и мора задовољити противпожарне услове и услове заштите животне средине;
- Радни комплекси морају имати: приступни пут са тврдом подлогом до јавног пута и бити снабдевени инфраструктуром и инсталацијама неопходним за производни процес; загађене отпадне воде морају се претходно пречистити пре испуштања у природне реципијенте; неоргански отпад мора се одвозити на одговарајуће депоније, а органски на даљу прераду;
- У оквиру радног комплекса могу се градити: пословни објекти, производни, складишни, економски, услужни, објекти инфраструктуре и слично;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са одређеним технолошким процесом и законском регулативом, која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

3.1.3. Смернице за израду плана детаљне регулације за зону спортско-рекреативних и туристичких садржаја (локација 9)

За зону спортско-рекреативних и туристичких садржаја источно од насеља Темерин (локација 8) реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији спорта, рекреације и различитих видова туризма, као што су: излетнички, спортско-рекреативни, здравствено-реhabилитациони, културно-манifestациони, ловни, риболовни, еколошки и етно туризам;

- Дозвољена је изградња најразноврснијих објеката, као што су: излетишта, стрелишта, јахалишта, голф терени, купалишта (аква паркови и базени), језера за спортско и рекреативно пецање, школе у природи, уметничке колоније, летење позорнице, као и хотели, мотели, ресторани и слични садржаји;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката може се третирати слободно, са циљем да се уклопе у околни амбијент;
- Режији коришћења морају да буду такви да осигурају земљиште од појаве ерозивних и др. негативних процеса и поремећаја, а уз услове и сагласности надлежних предузећа;
- Све површине намењене јавном коришћењу морају бити изграђене у складу са потребама хендикепираних лица и лица са посебним потребама;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

3.1.4. Смернице за израду плана детаљне регулације за центар за рециклажу са компостилиштем (локација 15)

У центру за рециклажу - рециклажном дворишту могу се сакупљати следеће врсте отпада:

- корисне компоненте комуналног отпада (папир, стакло, пластика, метални отпад),
- кабасти отпад,
- опасан отпад из домаћинства и
- грађевински отпад из домаћинства у количини мањој од 1m³.

Услови минималне техничке опремљености за рециклажно двориште су:

- ограда минималне висине 2,0 m са улазним вратима довољне ширине, која се могу закључавати;
- портирница;
- добро осветљење унутар круга и ван круга рециклажног дворишта;
- асфалтирана или бетонирана површина на местима где су постављени контејнери;
- асфалтирани пут одговарајуће ширине са ознакама смера кретања возила;
- затворени или наткривени простор одговарајуће величине за складиштење одговарајућих врста и количина опасног отпада;
- отворена наткривена површина и/или површина на отвореном за складиштење одговарајућих врста и количина неопасног отпада;
- посуде са песком и пиљевином;
- други материјали за упијање (апсорбенти);
- ватрогасни апарати;
- ручна средства за рад;
- лична средства заштите на раду;
- телефон.

Рециклажно двориште мора бити опремљено и са неколико контејнера за сакупљање и складиштење различитог материјала. На самој локацији рециклажног дворишта треба да постоји довољан простор за манипулацију возила која возе отпад и за гаражу за возила, а непосредно уз њу треба да постоји слободан простор за паркирање личних возила са теретним приколицама. Предвиђени простор је равна површина, која је уређена за наведене радње и асфалтирана (воднонепропусна). Потребно је посебно уредити простор на којем ће се поставити контејнери за сакупљање опасног отпада из домаћинства, који је зауљен или замашћен. У оквиру комплекса, осим поменутих садржаја, се могу градити и други објекти у функцији основне намене, до дозвољеног индекса заузетости макс. 70% или индекса изграђености макс. 1,0³². Планирани објекти су макс. спратности П+Пк, евентуално и више, ако то захтева технолошки процес.

32 У индекс заузетости, односно индекс изграђености се рачунају и поменути платои, платформе и надстрешнице

Комплекс треба да буде одговарајуће инфраструктурно опремљен, а по ободу локације, унутар оgrade, треба формирати заштитни појас зеленила, од лишћарских врста претежно аутохтоног порекла. У склопу комплекса обезбедити мин. 30% зелених површина.

3.1.5. Смернице за израду планова детаљне регулације за планирану пругу и путеве

Планиране капацитете обилазница државних путева (око Темерина, Бачког Јарка и Сирига), као и планираних општинских путева, потребно је осим у складу са основним Законом о планирању и изградњи, израдити и у складу са законом и прописима, који ближе регулишу проблематику пројектовања и изградње саобраћајница. Осим резервације простора за коридоре обилазница и општинских путева, основне смернице за пројектовање и изградњу планираних путева директно су везане за обезбеђивање одговарајућих геометријских и елемената пута и путних објеката, као и за одговарајућа решења одводњавања, заштите животне средине и односа према комуналној и осталој инфраструктури (зоне укрштања и решења истих).

Изградњи планиране железничке пруге (и изради плана детаљне регулације), претходе активности и израда претходне студије оправданости са генералним пројектом саме трасе, којом ће се прецизно дефинисати положај и сам коридор предметне пруге. Излазни резултати ове документације ће бити практично улазни параметри за план детаљне регулације железничке пруге.

3.1.6. Смернице за израду планова детаљне регулације за пратеће садржаје јавног пута

Уз државне и остале јавне путеве могу се градити пратећи садржаји - станице за снабдевање моторних возила горивом (ССГ), продавнице, објекти за рекреацију, мотели, угоститељски и други објекти намењени пружању услуга корисницима пута.

Изградњи оваквих садржаја може се приступити на основу претходно урађеног плана детаљне регулације, уз поштовање општих услова за садржаје јавног пута, који су наведени у тачки 1.6.1.2. Саобраћајна инфраструктура ван грађевинског подручја насеља, као и посебних услова који се прибављају од управљача пута (у складу са рангом и категоријом јавног пута - ДП I и II реда, општински путеви).

Код постојећих садржаја, ако се мења регулација, такође је обавезна израда ПДР-а, а ако то није случај реконструкција се обавља на основу УП-а.

3.1.7. Смернице за израду планова детаљне регулације за енергетске објекте

Соларне електране

За соларне електране, као засебни комплекси већих капацитета, ван грађевинског подручја насеља, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-соларне електране: соларни колектори, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс опремити неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 400/X kV или 110/x kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Ветроелектране

За ветроелектране ван грађевинског подручја насеља реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта-ветрогенератора: стубови за ветрогенераторе, трансформаторско и разводно постројење, пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови;
- Комплекс опремити неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром, а архитектонска обрада планираних објеката у комплексу трафостанице 400/X kV или 110/x kV и инфраструктурне мреже по условима за ову врсту објеката из овог Просторног плана;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.
- Најмања удаљеност ветропарка од насеља и насељених делова треба да буде од 500-1000m, у зависности од примењене технологије ветрогенератора.

Енергетски производни објекти (биомаса, биогаз, комунални отпад, геотермална енергија и др.)

За енергетске производне објекте (биомаса, биогаз, комунални отпад, геотермална енергија и др.) ван грађевинског подручја насеља, за које грађевинску дозволу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- Могу се градити садржаји у функцији енергетског производног објекта: објекат који производи енергију (топлотну, електричну), пословни објекат, високонапонски надземни и средњенапонски подземни водови, трансформаторско и разводно постројење;
- Комплекс мора бити опремљен неопходном саобраћајном, водном, енергетском и електронском комуникационом инфраструктуром;
- Основни урбанистички показатељи, спратност објеката и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује, када буду познати корисници простора и конкретни садржаји.

Смернице за израду плана детаљне регулације за трансформаторска постројења 400/X kV и 110/X kV (у случају указивања потреба за изградњом ових електроенергетских објеката)

- Мин. парцела за изградњу комплекса трансформаторске станице 400/x и 110/x kV и високонапонског разводног постројења треба да буде око 250 m x 200 m, односно 100 m X 80 m;
- Објекат градити од чврстог стандардног материјала: сендвич зидови од опеке и блокова са хоризонталним и вертикалним армирано-бетонским серкложима и одговарајућом термо и хидро изолацијом. Фасаду извести у "natur" бетону и "robau" опеци. Кровна конструкција је дрвена, а кров коси, нагиб крова 30-35⁰. Кровни покривач – цреп;
- За потребе садржаја изградиће се армирано-бетонски стуб као носач антена. По потреби, телефонски прикључак обезбедити и са најближе насељске ЕК мреже, према условима које изда надлежно предузеће;
- Обезбедити колски прилаз објекту мин. ширине 5,0 m са постојеће приступне саобраћајнице и пешачки прилаз;
- Обезбедити прикључак на водоводну и канализациону мрежу;
- Колско-манипулативне и пешачке површине извести од бетона, бехатона и сл.;
- Све неизграђене и неизбетониране површине на парцели адекватно озеленити и хортикултурно уредити;

- Око комплекса поставити ограду на сопственој парцели или на граници парцеле у договору са суседом. Врата и капије на уличној огради не могу се отварати ван регулационе линије. Мин. висина ограде је око 2,0 m.

Смернице за израду плана детаљне регулације за линијски инфраструктурни електроенергетски објекат – далековод 400 kV и 110kV

- Далеководе пројектовати и градити на основу Правилника о техничким нормативима за изградњу надземних електроенергетских водова називног напона 1kV до 400kV ("Службени лист СФРЈ", бр. 65/88 и "Службени лист СРЈ", бр. 18/92);
- Далековод се може градити на пољопривредном, шумском и водном земљишту у складу са Законом о енергетици;
- Око надземних водова 400 kV и 110 kV обезбедити заштитне коридоре за несметано функционисање електроенергетског објекта, а такође безбедно функционисање осталих објеката;
- Проводници, као саставни део далековода ће се поставити на челично-решеткасте стубове;
- Стубове постављати на армитано-бетонске темеље;
- На местима укрштања далековода са осталом инфраструктуром морају се поштовати услови надлежних предузећа имаоца инфраструктуре и технички прописи.

3.1.8. Смернице за израду планова детаљне регулације за канале

За нове мелиоративне канале ван грађевинског подручја насеља, реализација ће се вршити на основу плана детаљне регулације, уз поштовање следећих смерница:

- У складу са условима и правилима надлежних институција и јавних предузећа, дефинисати обухват плана и физичке карактеристике простора за изградњу, у погледу габарита и опремљености потребном инфраструктуром;
- Основни урбанистички показатељи и други услови за уређење и изградњу биће дефинисани урбанистичким планом, у складу са законском регулативом која ову област уређује;
- Обезбедити повољан утицај на климу и животну средину;
- Заштитити квалитета воде, природе и животне средине;
- Планским решењима омогућити вишенаменско коришћење канала.

3.2. ПРИОРИТЕТНА ПЛАНСКА РЕШЕЊА И ПРОЈЕКТИ

Приоритети развоја су активности класификоване по појединим областима, које су планиране да се започну/врше/реализују у прве 4 године након доношења овог Плана.

Демографија

- Одрживи демографски развој Општине;
- Активно укључивање локалне самоуправе у спровођењу популационе политике.

Мрежа насеља и јавних служби

- Израда плана генералне регулације за насеље Темерин;
- Израда планова детаљне регулације за планиране радне зоне, као и планова детаљне регулације за предвиђену линијску инфраструктуру и инфраструктурне објекте у обухвату овог Плана;
- Изналажење адекватне локације и изградња објекта за смештај Техничке школе у Темерину.

Пољопривреда

- Чување површина и плодности пољопривредног земљишта;
- Реконструкција постојећих и изградња нових заливних система.

Привреда

- Динамичнији развој малих и средњих предузећа (мањих прерађивачких капацитета виших фаза прераде);
- Изградња радних зона, уз потпуно инфраструктурно опремање, како би се анимирали сви потенцијални инвеститори;
- Развијање система подстицаја, пре свега из домена локалне самоуправе, који треба да улагање у општину Темерин учине привлачнијим у односу на друге општине из окружења.

Саобраћајна инфраструктура

- Активности на реализацији изградње обилазнице државног пута око Темерина и Бачког Јарка.

Водопривредна инфраструктура

- Развој водоснабдевања и регионалних система, из којих ће се снабдевати највећи број насеља водом највишег квалитета;
- Завршетак изградње канализационих система и постројења за пречишћавање отпадних вода.

Енергетска инфраструктура

- Ревитализација и реконструкција постојеће електроенергетске мреже;
- Обезбеђење потребног капацитета у трафостаници ТС 110/20 kV, уградњом још једног трансформатора снаге 31,5kVA.

Електронска комуникациона инфраструктура

- Изградња подземне електронске комуникационе мреже у свим насељима и кабловског дистрибутивног система за дистрибуцију радио и ТВ сигнала.

Шуме, шумско земљиште и заштитни појасеви

- Повећање површина под шумама пошумљавањем мање квалитетног пољопривредног земљишта;
- Мелиорација, узгој и заштита постојећих шума, уз фаворизовање садње аутохтоних лишћара;
- Формирање мреже заштитних појасева зеленила на територији Општине.

Заштита природе

- Заштита Парка природе "Јегричка";
- Очување биодиверзитета укупног простора;
- Заштита еколошких коридора на подручју обухвата Плана.

Заштита животне средине

- Успостављање континуалног мониторинга квалитета животне средине општине Темерин (ваздуха, површинских и подземних вода, земљишта, буке и нејонизујућег зрачења);
- Формирање локалног регистра извора загађивања на територији Општине;
- Потпун прелазак на регионални систем управљања отпадом са локацијом регионалне депоније у Новом Саду;
- Санација општинске депоније и изградња рециклажног центра и компостилишта биоразградивог (пољопривредног) отпада;

Заштита непокретних културних добара

- Рестаурација дворца "Каштел" у Темерину и (након измештања Техничке школе на другу локацију) изналагање адекватне намене за овај споменик културе (музеј галерија, градска кућа и сл.).

3.3. МЕРЕ ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАВНОМЕРНОГ ТЕРИТОРИЈАЛНОГ РАЗВОЈА И КООПЕРАЦИЈЕ СА СУСЕДНИМ ЈЕДИНИЦАМА ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

3.3.1. Територијални развој и кооперација са суседним јединицама локалне самоуправе

Мере за подстицање равномерног територијалног развоја општине Темерин, које произилазе из планских решења дефинисаних овим Планом, првенствено се односе на валоризовање потенцијала, њихово планско унапређење и одрживо коришћење. Решења из овог Плана представљају имплементацију Стратешког плана развоја општине Темерин од 2010-2015. године.

Основне мере се односе на:

- ефикасније спровођење процеса децентрализације, дефинисањем надлежности на локалном територијалном нивоу;
- унапређивање социјалног развоја изградом и реализацијом пројеката у области здравства, културе, образовања, спорта и рекреације и сл;
- ефикаснију заштиту животне средине и рационалније коришћење ресурса, уз поштовање принципа одрживог развоја;
- спровођење функционалних веза са суседним општинама и градом Новим Садом при реализацији заједничких пројеката;
- боље инфраструктурно повезивање насеља у Општини.

Из овог Плана треба да проистекну конкретни развојни пројекти, као и пројекти усаглашени са европским нормативима и стандардима, којима ће се конкурисати на покрајинском, републичком (државном) и европском нивоу ради обезбеђења потребне финансијске подршке.

Саобраћајно добро повезана и функционално усаглашена мрежа насеља на ширем подручју омогућила би живљу интеррегионалну и међуопштинску сарадњу, која би подразумевала формулисање и усклађивање заједничких интереса и заједничких макро-инфраструктурних и привредних подухвата.

Планирани просторни развој општине Темерин утемељен је на реалним проценама, перспективама и могућностима Општине, с посебним освртом на бројне специфичности и компаративне предности, које нуде њен саобраћајно-географски положај, инфраструктурни, привредни и туристички потенцијали.

Општина Темерин се ослања на град Нови Сад и суседне општине: Врбас, Србобран и Жабаљ. Изузев Новог Сада, као центра функционалног урбаног подручја, не може се рећи да су привредне, просторне и друге интеракције између суседних општина до сада биле на нивоу, који може да мотивише даљи развој ширег региона. Управо зато, неискоришћени потенцијали треба да буду активирани у наредном планском периоду.

Међутим, гравитационе силе града Новог Сада, као међународног центра, су ипак најјаче и најзначајније. Њихов међусобни утицај се посебно огледа у привредној, културно-образовној и саобраћајној повезаности, на везе у терцијарном сектору и другим областима.

Остварење развоја и афирмације општине Темерин омогућиће јачање интеррегионалних веза и сарадњу са свим суседним општинама, у складу са испољеним економским и другим интересима свих заинтересованих страна. Јачање сарадње са суседним општинама је уједно од великог значаја за јачање и афирмацију целог Јужнобачког округа, односно функционалног урбаног подручја међународног значаја, са центром у Новом Саду. Културно-историјска и привредна повезаност, нарочито везе у терцијарном сектору, као и саобраћајна интегрисаност чине да су простори општина у окружењу у сталном међусобном утицају.

У планском периоду ће се појачати међуопштинске везе и сарадња у циљу остваривања заједничких интереса који имају суседне општине. Потенцијали се односе, пре свега, на развој саобраћајне и остале инфраструктуре, као и заједничке привредне, посебно туристичке, активности. Могућности међусобног повезивања и сарадње су бројне, нарочито у следећим областима:

- Коришћење пољопривредних потенцијала за снабдевање ширег тржишта здравом храном, уз максимално ангажовање постојећих и развој нових прерађивачких капацитета;
- Развој малих и средњих предузећа која би могла задовољити потребе ширег тржишта;
- Дефинисање улоге и значаја државних путева;
- Оживљавање и развој железничког саобраћаја;
- Заједничко дугорочно решавање водоснабдевања путем регионалног изворишта;
- Заједничко одржавање и унапређење електроенергетских система;
- Рационалнија и усклађенија мрежа насеља, равномернији размештај центара услуга, њихова децентрализација и приближавање корисницима, уз смањење разлика у условима и стандардима коришћења;
- Интензивирање инфраструктурних и различитих функционалних веза између насеља, као и могућност развоја појединих комплементарних функција у једним, односно другим насељима;
- Формирање регионалних прихватних центара за бескућнике и жртве насиља;
- Формирање акционог плана развоја туризма (нарочито бањског, еколошког, етно, ловног и риболовног), уз туристичку валоризацију у регионалном смислу и партнерским интегрисањем у туристичку понуду окружења;
- Стални мониторинг животне средине на правцима могућег деловања извора загађења;
- Заједничка сарадња на унапређењу еколошких критеријума у привредним организацијама, поготово са аспекта заштите емисионих утицаја индустријских зона;
- Трајно (или за дужи период) решавање проблема депоновања комуналног отпада укључењем у систем регионалног депоновања, у складу са европским стандардима.

3.3.2. Прекогранична сарадња³³

Програми прекограничне сарадње су инструмент Европске уније за пружање подршке сарадњи институција у пограничним областима суседних држава. Република Србија је у овај вид сарадње први пут укључена 2004. године кроз тзв. Суседске програме финансиране из средстава КАРДС 2000-2006, а данас се програми спроводе у оквиру друге компоненте инструмента ИПА - финансијског инструмента Уније за подршку приступању за период 2007-2013.

Од 2004. године до данас, у Србији је финансијски подржано око 200 пројеката. Тренутно се у Републици Србији спроводи осам програма - са Мађарском, Румунијом, Бугарском, Црном Гором, Босном и Херцеговином, Хрватском, Јадрански програм и програм "Југоисточна Европа".

Спровођењем програма на локалном и регионалном нивоу стварају се дугорочни лични контакти и везе између људи из заједница са обе стране границе, што представља темељ за даљу сарадњу и развој. Такође, кроз процес идентификовања пројеката, пријављивања за средства, као и током спровођења пројеката, партнери из Србије стичу драгоцено искуство у коришћењу фондова Европске уније, јер се сви позиви за пројектне предлоге спроводе у складу са правилима програма ЕУ за екстерну помоћ.

Врсте пројеката који се финансирају су мали инфраструктурни прекогранични пројекти, пројекти економске сарадње, као и активности везане за заштиту животне средине, туризам, културу, пољопривреду, образовање, истраживање и развој, запошљавање, институционалну сарадњу...

³³ <http://www.evropa.gov.rs>

Средства су бесповратна, са обавезом да корисник донације кофинансира свој пројекат у износу од минимум 15% од вредности пројекта. Начин доделе средстава је путем јавног конкурса.

Велики потенцијал развоја Општине омогућен је укључивањем у инструменте ЕУ, кроз које се реализују пројекти који су одобрени за финансирање из годишњих националних програма за Републику Србију. У зависности од предвиђених активности, пројекти се реализују из Инструмента за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA): Национална ИПА, Вишекорисничка ИПА, Програми ЕУ и Структурни фондови.

Инструменти за претприступну помоћ (Instrument for Pre-accession Assistance - IPA)

Земље кориснице ИПА су подељене на две категорије: кандидати за чланство у ЕУ и потенцијални кандидати за чланство у ЕУ.

Током трајања Инструмента за претприступну помоћ, у периоду 2007.-2013. године, предвиђено је да земља потенцијални кандидат за чланство у ЕУ може прећи на коришћење свих компоненти уколико одлуком Савета добије статус земље кандидата за чланство у ЕУ и успешно имплементира Децентрализовани систем управљања фондовима ЕУ (ДИС).

Иако је формиран као јединствен и кохерентан инструмент подршке, ИПА прави разлику између држава корисница. За разлику од оних држава кандидата које имају акредитован децентрализовани систем управљања фондовима Европске уније (Decentralised Implementation System – DIS) и којима се помоћ пружа кроз свих пет компоненти, државама потенцијалним кандидатима и оним државама кандидатима који немају акредитован децентрализовани систем управљања фондовима, помоћ се упућује само кроз прве две.

Од изузетне је важности напоменути да компоненте намењене државама кандидатима служе пре свега за то да припреме земље кандидате за коришћење европских фондова по приступању Унији.

1. Национална ИПА компоненте:

- 1.1. Помоћ транзицији и изградња институција,
- 1.2. Прекогранична сарадња,
- 1.3. Регионални развој,
- 1.4. Развој људских ресурса и
- 1.5. Рурални развој.

1.1. Помоћ транзицији и изградња институција

Ова компонента је кључна за све активности које су везане за изградњу институција и подршку транзицији у земљама потенцијалним кандидатима за чланство у ЕУ. Такође ова компонента обухвата важне аспекте *acquiscommunitaire* и омогућује учествовање земље која је потенцијални кандидат за чланство у Програмима Заједнице и у раду агенција.

1.2. Прекогранична сарадња

Ова компонента је доступна за обе групе земаља (кандидате и потенцијалне кандидате за чланство у ЕУ) и подржава прекограничне активности и иницијативе између једне или више земаља чланица ЕУ и једне или више земаља корисница помоћи. Такође, средства из ове компоненте биће усмерена и на подршку прекограничним активностима и иницијативама између две или више земаља корисница помоћи. Ова компонента подржава учешће земаља корисница помоћи и у транснационалним и регионалним програмима, у случајевима где је то могуће, са земљама чланицама ЕУ и трећим земљама.

У земљама Западног Балкана, ова компонента наставља да подржава регионалну сарадњу, која је претходно била финансирана из средстава CARDS програма 2000.-2006. године.

Од 2004. године до данас, у Србији је финансијски подржано око 200 пројеката. Тренутно се у Републици Србији спроводи осам програма (6 програма прекограничне сарадње и 2 програма транснационалне и међурегионалне сарадње) - са Мађарском, Румунијом, Бугарском, Црном Гором, Босном и Херцеговином, Хрватском, Јадрански програм и програм "Југоисточна Европа".

Спровођењем програма на локалном и регионалном нивоу стварају се дугорочни лични контакти и везе између људи из заједница са обе стране границе, што представља темељ за даљу сарадњу и развој. Такође, кроз процес идентификовања пројеката, пријављивања за средства, као и током спровођења пројеката, партнери из Србије стичу драгоцену искуство у коришћењу фондова Европске уније, јер се сви позиви за пројектне предлоге спровode у складу са правилима програма ЕУ за екстерну помоћ.

Врсте пројеката који се финансирају су мали инфраструктурни прекогранични пројекти, пројекти економске сарадње, као и активности везане за заштиту животне средине, туризам, културу, пољопривреду, образовање, истраживање и развој, запошљавање, институционалну сарадњу...

1.3. Регионални развој

Уредба о спровођењу ИПА предвиђа да се кроз компоненту Регионални развој (ИПА компонента III) могу подржати пројекти у три области:

- Транспорт, односно инвестициони пројекти који се односе на повезивање и сарадњу између националних мрежа, као и између националних и транс-европских мрежа. У оквиру ове области искључиво се могу финансирати инвестициони пројекти минималне вредности од 10 милиона евра, односно и испод 10 милиона евра уколико се ради о припреми пројектно-техничке документације;
- Заштита животне средине, односно инвестициони пројекти који се тичу управљања отпадом, водоснабдевања, градске канализације и квалитета ваздуха, обнове контаминираних подручја и земљишта, одрживог развоја, као и енергетске ефикасности и обновљивих извора енергије. У оквиру ове области искључиво се могу финансирати инвестициони пројекти минималне вредности од 10 милиона евра, односно и испод 10 милиона евра уколико се ради о припреми пројектно-техничке документације;
- Активности које унапређују регионалну конкурентност и подстичу стварање одрживог запошљавања, пружање пословних и технолошких услуга, приступ ИТ, промовисање развоја технологије, истраживање и иновације, развој пословних мрежа и кластера, као и подршка локалној бизнис инфраструктури. У оквиру ове области могу се финансирати пројекти техничке помоћи, грант шема и инвестициони пројекти.

Припрема за ИПА компоненте III и IV није само у вези с алокацијом фондова, већ је главна сврха коришћења ових компоненти припрема Србије, као будуће државе чланице ЕУ, за програмирање, управљање и спровођење структурних фондова и Кохезионог фонда, који ће бити доступни након приступања Европској унији.

Основни предуслови за коришћење ИПА компоненти III и IV су стицање статуса кандидата за чланство у Европској унији и акредитација децентрализованог система управљања средствима.

1.4. Развој људских ресурса

Уредба о спровођењу ИПА предвиђа да Компонента IV треба да поспешује јачање економске и социјалне кохезије, као приоритете Европске стратегије запошљавања у области запошљавања, образовања и тренинга, као и социјалне инклузије.

Конкретно, подручје примене ове компоненте ће покрити следеће приоритете, који ће зависити од околности сваке од земаља корисника средстава: прилагодљивости радника, предузећа и предузетника; приступа запошљавању; социјално укључивање; партнерства, пактова и иницијатива; улагања у људски капитал и институционалних капацитета и ефикасности јавне администрације.

1.5. Рурални развој

Компонента која се односи на рурални развој намењена је земљама кандидатима у циљу припреме за имплементацију и управљање Заједничком пољопривредном политиком ЕУ.

Имплементација помоћи у оквиру ове компоненте доприноси одрживом развоју пољопривредног сектора и руралних области, као и успешнијој имплементацији *acquiscommunitaire* у области Заједничке пољопривредне политике. Такође, кроз процес за коришћење ове компоненте ИПА, земље кандидати за чланство у ЕУ се припремају за коришћење средстава из Европског пољопривредног фонда за рурални развој (*European Agricultural Fund for Rural Development - EAFRD*).

2. Вишекорисничка ИПА

Вишекорисничка ИПА представља део финансијског инструмента којим Европска унија подржава заједничке приоритете земаља кандидата и потенцијалних кандидата за чланство у ЕУ.

Главне области Вишекорисничке ИПА у периоду од 2011. до 2013. су:

- Статистика,
- Развој приватног сектора,
- Реформа државне управе,
- Правда и безбедност,
- Инфраструктура,
- Људска права, мањине и рањиве групе,
- Заштита животне средине и смањење ризика од природних непогода,
- Културно наслеђе,
- Историја.

3. Програми ЕУ

Програми Европске уније представљају низ интегрисаних мера које су намењене јачању сарадње међу државама чланицама Европске уније у области европских политика за одређени период времена. Програми Европске уније се финансирају из заједничког буџета Европске уније, средствима која су намењена развоју различитих приоритетних области: заштита животне средине, енергетика, транспорт, развој предузетништва и конкурентност.

До 1997. године Програми ЕУ су били намењени искључиво земљама чланицама ЕУ, да би се од 2003. године на састанку Европског Савета у Солуну ови програми отворили и за земље Западног Балкана применом модела који је био прилагођен земљама које су у то време имале статус кандидата. Чланице ЕУ немају никакву обавезу за учествовање у Програмима ЕУ, јер су за њих сва средства обезбеђена из буџета ЕУ, док је за земље кандидате и потенцијалне кандидате обавезна финансијска контрибуција за учествовање у програмима. Део финансијског учешћа који Република Србија плаћа за учествовање у Програмима ЕУ може се покрити из средстава Инструмента за претприступну помоћ (ИПА).

Република Србија је до сада укључена у следеће Програме ЕУ:

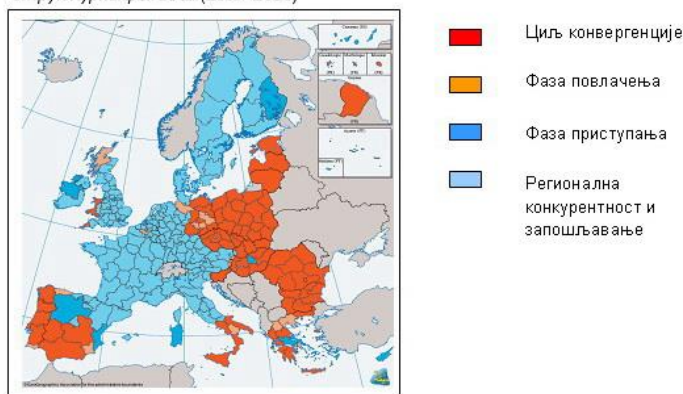
- Седми оквирни програм за истраживања, технолошки развој и огледне активности (*Seventh Framework Programme for Research, Technological Development and Demonstration Activities -FP 7*);
- Култура 2007 (*Culture*);

- Програм за конкурентност и иновативност, потпрограм за предузетништво и иновације (The Competitiveness and Innovation Framework Programme – CIP EIP);
- Програм за конкурентност и иновативност, потпрограм подршка развоју политике информационо комуникационих технологија (The Competitiveness and Innovation Framework Programme);
- Фискалис (Fiscalis);
- Царина (Customs);
- Прогрес (Progress);
- Програм целоживотног учења (Life Long Learning Programme);
- Програм за сигурнији интернет (Safer Internet Programme).

Напомињемо да је покренут поступак учествовања у још два програма: Здравље и Европа за грађане и грађанке.

4. Структурни фондови

Структурни фондови (2007–2013)

У овом периоду циљеви који су дефинисани тако да ојачају економску и социјалну кохезију Европске уније спроводе се кроз три фонда:

Европски фонд за регионални развој (ЕРДФ) има за циљ да ојача економску и социјалну кохезију у Европској унији, исправљајући неравнотеже међу регионима. Средствима ЕРДФ-а може да се интервенише у оквиру сва три циља регионалне политике: конвергенције, регионалне конкурентности и запошљавања и европске територијалне сарадње. У оквиру овог фонда финансира се директна подршка инвестицијама у предузећа (посебно мала и средња предузећа), како би се створила одржива радна места, инфраструктура у вези са истраживањем и иновацијама, телекомуникацијама, заштитом животне средине, енергетике и саобраћаја.

Европски социјални фонд (ЕСФ) је намењен повећању запослености и шанси за проналажење посла у Европској унији. Интервенције се крећу у оквиру циљева конвергенције и регионалне конкурентности и запошљавања. ЕСФ подржава активности у областима запошљавања, родне равноправности, социјалне интеграције и борбе против дискриминације приликом запошљавања и јачања људског капитала реформом система образовања и успостављањем мреже образовних институција.

Кохезиони фонд је намењен државама чланицама чији је БНП по становнику мањи од 90% просека Заједнице. Циљ му је да ублажи њихове економске и социјалне недостатке, као и да стабилизује економију. Подржава акције у оквиру циља конвергенције и подлеже истим правилима програмирања, управљања и праћења као и ЕСФ и ЕРДФ.

Важан део кохезионе политике је сарадња између Европске комисије, Европске инвестиционе банкарске групе и других међународних финансијских институција на финансијском инжењерингу. С тим у вези, за програмски период 2007–2013. године припремљене су три иницијативе:

- *JASPERS*, Заједничка подршка пројектима у европским регионима;
- *JEREMIE*, Заједнички европски ресурси за микро, мала и средња предузећа;
- *JESSICA*, Заједничка европска подршка одрживим инвестицијама у градским подручјима.

Општина Темерин је учествовала у неколико међународних пројеката из различитих програма прекограничне сарадње. Најзначајнији су: "COOLING CUBES - Интегрална стратегија развоја бања које су смештене у околини главних саобраћајница у прекограничном подручју Србије и Мађарске", у ИПА прекогранични програм Мађарска – Србија 2007-2013 (период реализације 01.03.2013.–30.06.2014.); "ENEFO3 - Capacity strengthening for local self-governments for the implementation of energy efficiency measures2010", Програм Европске уније Exchange 3 и "STATUS - Стратешке територијалне агенде за урбане системе градова мале и средње величине", Транснационални Програм Југоисточне Европе (SEE) 2007-2013 (период реализације 14.12.2012.–30.11.2014).

3.4. УЧЕСНИЦИ У ИМПЛЕМЕНТАЦИЈИ

- Општина Темерин, Темерин
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за урбанизам, градитељство и заштиту животне средине, Нови Сад
- РС, Министарство одбране, Сектор за материјалне ресурсе, Управа за инфраструктуру, Београд
- РС, МУП, Сектор за ванредне ситуације, Управа за превентивну заштиту, Нови Сад
- Фонд за развој Републике Србије, Београд
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за привреду, запошљавање и равноправност полова, Нови Сад
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за енергетику и минералне сировине, Нови Сад
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за науку и технолошки развој, Нови Сад
- РС, АПВ, Покрајински секретаријат за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Нови Сад
- Фонд за капитална улагања АП Војводине, Нови Сад
- Фонд за развој АП Војводине, Нови Сад
- Покрајински Фонд за развој пољопривреде, Нови Сад
- ЈП "Путеви Србије", Београд
- АД "Железнице Србије", Београд
- Покрајински завод за заштиту природе, Нови Сад
- Покрајински завод за заштиту споменика културе, Петроварадин
- ЈП ЕМС Београд, Погон преноса "Нови Сад", Нови Сад
- Привредно друштво за дистрибуцију електричне енергије "Електровојводина" ДОО, Електродистрибуција "Нови Сад", Нови Сад
- Предузеће за телекомуникације "Телеком Србија" АД Београд, Дирекција за технику, Извршна јединица "Нови Сад", Нови Сад
- "Теленор" ДОО, Нови Београд
- ЈВП "Воде Војводине", Нови Сад
- ЈП "Србијагас", Нови Сад
- Нафтна индустрија Србије АД, Нови Сад
- ЈП "Војводинашуме", ШГ "Нови Сад", Нови Сад
- ЈП Дирекција за изградњу и урбанизам општине Темерин, Темерин
- ЈКП "Темерин", Темерин
- ЈП "Гас", Темерин.

3.5. МЕРЕ И ИНСТРУМЕНТИ ЗА ИМПЛЕМЕНТАЦИЈУ

Доношењем овог Плана **престају да важе**, односно стављају се ван снаге:

- Просторни план општине Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 5/08);
- Регулациони план насеља Сириг ("Службени лист општине Темерин", бр. 4/2000, 12/03 и 1/04).

Плански документи који **остају на снази**, у деловима у којима нису у супротности са овим Планом, су:

- Генерални план насеља Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 10/07), до доношења плана генералне регулације;
- План генералне регулације насеља Бачки Јарак ("Службени лист општине Темерин", број 7/07);
- План детаљне регулације зоне "Иланца" у општини Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 12/07);
- План детаљне регулације за изградњу пословно-производног објекта за рециклажу гума на к.п. бр. 60/1 КО Сириг ("Службени лист општине Темерин", бр. 10/08);
- План детаљне регулације Информационог центра Парка природе "Јегричка" у КО Темерин ("Службени лист општине Темерин", бр. 11/09);
- Урбанистички пројекат новог водозахвата – Темерин у МЗ Старо Ђурђево ("Службени лист општине Темерин", бр. 8/96 и 12/03).

Решења из овог Плана неопходно је уградити у све урбанистичке планове, за које ће овај План представљати план вишег реда.

За делове територије у обухвату овог Плана за које није предвиђена израда урбанистичког плана, реализација ће се вршити директно, издавањем локацијских дозвола.

Чланом 133. став 2. Закона, утврђени су објекти за које грађевинску дозволу издаје министарство надлежно за послове грађевинарства, а чланом 134. став 1. Закона, издавање грађевинских дозвола за изградњу објеката одређених у члану 133. када се они у целини граде на територији аутономне покрајине поверено је аутономној покрајини. Чланом 134. став 2. Закона, издавање грађевинских дозвола за изградњу свих других објеката, који нису одређени у члану 133. Закона, поверено је јединицама локалне самоуправе.

По доношењу овог Плана, неопходно је приступити реализацији планских приоритетних решења и пројеката, односно активности - доношење урбанистичких планова, прибављање неопходних дозвола, израда техничке документације, као и уређењу и изградњи простора.

Финансирање приоритетних решења и активности из овог Плана, обезбедиће се из буџета и посебних фондова, те средствима донатора и спонзора, као и корисника и инвеститора.

Б) ГРАФИЧКИ ДЕО